

ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชน
ต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้
PEACE SURVEY

ครั้งที่ 5

กุมภาพันธ์ - ตุลาคม 2562

โดย

เครือข่ายวิชาการ PEACE SURVEY

ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ (PEACE SURVEY) ครั้งที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2562

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2563

ที่ปรึกษาโครงการ

พล.อ.เอกชัย ศรีวิลาศ
ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

คณะกรรมการวิชาการ

ผศ.ดร.กุสุมา ภูใหญ่, หมอชาลี อาแว, ดร.ชายน์ย์ ช. บุญพันธ์,
จุฬารัตน์ ดำรงวิถีธรรม, ศ.ดร.ฉันทนา บรรพศิริโชติ หวันแก้ว,
ชญาณิชชัญญ์ พูลยรัตน์, ดร.ต่ายดิน อูสมาน, ดร.นิวัติ สาหิม,
ผศ.ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ, ดร.พัทธ์ธีรา นาคอุไรรัตน์, ฟารีดา ปันจอร์,
ดร.มะนะพียะ เมาศี, ดร.มายีอีนิง อีสอ, มุฮัมหมัดนาเซอร์ หะบาแย,
มุฮัมมัดอายูบ ปาทาน, มุฮัมมัดราฟิ์ มะเก็ง, เมธัส อนุวัตรอุดม,
ยูเนียนสาสมิต้า สาเมาะ, รอบียะ เจ๊ะเลาะ, รอมฎอน ปันจอร์,
รักชาติ สุวรรณ, ผศ.ดร.वलัษณ์กมล จ่างกมล, รศ.ดร.วิชัย กาญจนสุวรรณ,
วิลาสินี ไสภาพล, ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี, ผศ.สุทธิศักดิ์ ตือระ,
สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร, สุวรา แก้วนุ้ย, อับดุลการิม อัสมะแอ,
ดร.อัมพร หมาดเต็น, อัสติติกร มะนอ, Dr.Norbert Ropers

หัวหน้าทีมภาคสนาม

คณิงนิจ มากชูชิต, หมอชาลี อาแว, ชญาณิชชัญญ์ พูลยรัตน์, ดร.นิวัติ สาหิม,
ดร.มะนะพียะ เมาศี, รอบียะ เจ๊ะเลาะ, รักชาติ สุวรรณ, ศุภสิทธิ์ สามะ,
อับดุลการิม อัสมะแอ

ผู้ประสานงานภาคสนาม

นิซัลมา ภูแข็ง, นูร์ไอนี จาเงาะ, วรณี เดสุหลง, สุลินดา เมืองสุข

คณะผู้จัดทำรายงาน

ผศ.ดร.กุสุมา ภูใหญ่, จุฬารัตน์ ดำรงวิถีธรรม, ฟารีดา ปันจอร์,
ดร.มายีอีนิง อีสอ, เมธัส อนุวัตรอุดม, นูร์ไอนี จาเงาะ,
รอมฎอน ปันจอร์, ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี, สุวรา แก้วนุ้ย

ฝ่ายสนับสนุนและประสานงาน

ประภาพร วัฒนพงษ์, อาวุธ ยี่สมัน, อิมรอน ซาเหาะ
หมายเหตุ: รายชื่อบุคคลเรียงตามลำดับอักษร

ปก : อุกฤษ ศรีช่วย

รูปเล่ม : สติชัย แผลมกล้า

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ ภาพพิมพ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

เครือข่าย Peace Survey.

ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ (PEACE SURVEY)

ครั้งที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2562.--กรุงเทพฯ : สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า, 2563.
144 หน้า.

1. สันติภาพ. 2. การระงับข้อพิพาท. 3. ไทย (ภาคใต้) -- ปัญหาและข้อพิพาท. I. ชื่อเรื่อง

303.69

ISBN 978-616-476-079-0

เครือข่ายวิชาการ PEACE SURVEY

ประกอบด้วยสถาบันวิชาการและองค์กรภาคประชาชน 24 องค์กรจากทั้งในและนอกพื้นที่ ดังนี้

1. สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า
2. สถานีวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
4. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
5. ศูนย์ศึกษาและพัฒนาการสื่อสารสันติภาพ คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
6. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
7. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
8. สถาบันอิสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
9. สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
10. สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
11. คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
12. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
13. สถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
14. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
15. ศูนย์ความเป็นเลิศด้านคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
16. สภาประชาสังคมชายแดนใต้
17. ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้
18. ศูนย์ความร่วมมือทริพยาการสันติภาพ
19. ศูนย์ข่าวสารสันติภาพ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
20. ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
21. ศูนย์ความเป็นเลิศด้านผู้หญิงและความมั่นคงทางสังคม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
22. เครือข่ายชาวพุทธเพื่อสันติภาพ
23. เครือข่ายชุมชนสตรีทธา กัมปงดักว
24. วิทยาลัยประชาชน

หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

สนับสนุนการจัดพิมพ์ สหภาพยุโรป

ขอขอบคุณ

“ประชาชน” ทุกคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผู้เป็นเจ้าของเสียงนี้
ในการกำหนดทิศทางการบูรณาการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น นักกิจกรรมทางสังคม แกนนำองค์กรภาคประชาสังคม
ครูอาจารย์ นักวิชาการ สื่อมวลชน นักธุรกิจ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ที่มีส่วนร่วม
ในโครงการและทุกกระบวนการในการสำรวจความคิดเห็นนี้จนสำเร็จลุล่วง

ทีมเจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลภาคสนามที่ทุ่มเทความสามารถและพลังกำลังในการเข้าถึงชุมชน
และรับฟังเสียงของพี่น้องประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างแท้จริง
สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า
ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการนี้มาอย่างต่อเนื่อง

และ

องค์กร/หน่วยงานภาคีเครือข่ายวิชาการ PEACE SURVEY ทุกองค์กร
ที่ร่วมกันทำให้เสียงของประชาชนเป็นที่รับรู้และได้ยิน
อันจะนำไปสู่การสร้างสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอนาคตอันใกล้

คำนำ

การสถาปนาสันติภาพที่ยั่งยืนเป็นสิ่งที่ใช้เวลายาวนานในการก่อตัว การพยายามเปิดพื้นที่ปลอดภัยสำหรับคนทุกกลุ่มให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งร่วมกัน การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย และการเคารพซึ่งกันและกันนั้นเป็นหัวใจสำคัญในการปรับเปลี่ยนความขัดแย้งรุนแรงไปสู่สันติภาพได้

ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 5 นับเป็นรายงานวิจัยที่สะท้อนเสียงของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างครบถ้วน ภายใต้ความร่วมมือขององค์กรเครือข่าย Peace Survey ที่ขยายใหญ่ขึ้น จำนวน 24 องค์กร ที่ทำงานด้านสันติภาพ ทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่มีหลักร่วมกันในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดสันติภาพ/สันติสุขขึ้น โดยมีสถาบันพระปกเกล้าเป็นองค์กรที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย โดยมุ่งหวังว่าเสียงของประชาชน ข้อคิดเห็น และความคิดของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะถูกรับรู้ นำเสนอและส่งต่อออกไปยังวงกว้าง

สถาบันพระปกเกล้าและองค์กรเครือข่าย Peace Survey หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 5 จะช่วยสะท้อนความคิดและความหวังของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อกระบวนการสันติภาพอันตั้งอยู่บนฐานของหลักวิชาการ ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและผู้เกี่ยวข้องด้านการขับเคลื่อนงานสันติภาพในการสร้างความเข้าใจและพัฒนาองค์ความรู้เรื่องกระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่และในวงกว้างต่อไป

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

สารบัญ

คำนำ	5
สารบัญ	6
บทสรุปผู้บริหาร	11
1. บทนำ	23
2. แนวคิดการวิจัยเชิงสำรวจ	27
3. บริบทสถานการณ์	31
4. ความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป	36
ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,637 คน	36
ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	36
ตอนที่ 2: ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่	43
2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	43
2.2 ความรู้สึกปลอดภัยในที่สาธารณะ 3 พื้นที่	44
2.3 ความสัมพันธ์ของคนในสังคม/ชุมชน	46
2.4 มุมมองต่อบทบาทผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ	48
2.5 มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่	49
2.6 มุมมองต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน	50
2.7 ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง	52
2.8 มุมมองต่อขบวนการ	53
ตอนที่ 3: ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข	54
3.1 ตัวแสดงในกระบวนการพูดคุยสันติภาพ	54
3.2 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย	54
3.3 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง	56
3.4 ความเชื่อมั่นและความพึงพอใจต่อกระบวนการพูดคุย	58
3.5 การมีส่วนร่วมของประชาชน	60
3.6 ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	61
3.7 ความสำคัญของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพ	62
3.8 ความหวังของประชาชนต่อสันติภาพ	62
ตอนที่ 4: ทศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข	66
4.1 คำเรียกพื้นที่	66
4.2 การบริหารปกครอง	67
4.3 ข้อเสนอสำหรับการพิจารณาในกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	69

5. ความคิดเห็นของผู้นำความคิด	71
ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 220 คน	71
ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
ตอนที่ 2: ทัศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่	78
2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	78
2.2 ความรู้สึกปลอดภัย	79
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคม/ชุมชน	80
2.4 มุมมองต่อบทบาทผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ	81
2.5 มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่	81
2.6 มุมมองต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน	83
2.7 ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง	84
2.8 มุมมองต่อขบวนการ	85
ตอนที่ 3: ทัศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข	86
3.1 ตัวแสดงในกระบวนการพูดคุย	86
3.2 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย	86
3.3 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง	88
3.4 ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่	89
3.5 ความเชื่อมั่นและความพึงพอใจต่อกระบวนการพูดคุย	89
3.6 การมีส่วนร่วมของประชาชน	91
3.7 ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	92
3.8 ความสำคัญของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสันติภาพ	93
3.9 ความหวังของประชาชนต่อสันติภาพ	94
ตอนที่ 4: ทัศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข	95
4.1 คำเรียกพื้นที่	95
4.2 การบริหารปกครอง	95
4.3 ข้อเสนอสำหรับการพิจารณาในกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	97
ภาคผนวก ก ระเบียบวิธีวิจัย	109
ภาคผนวก ข เปรียบเทียบผลความคิดเห็นประชาชนทั่วไป	126

สารบัญตารางและแผนภาพ

ตารางที่ 1 :	สรุปความเห็นสำคัญของประชาชนและผู้นำความคิด	21
ตารางที่ 2 :	ช่วงเวลาการสำรวจครั้งที่ 1 – 5	24
แผนภาพที่ 1 :	เพศ	36
แผนภาพที่ 2 :	อายุ	37
แผนภาพที่ 3 :	ศาสนา	37
แผนภาพที่ 4 :	การนิยามตัวตน	38
แผนภาพที่ 5 :	ภูมิลำเนาเดิม	38
แผนภาพที่ 6 :	พฤติกรรมการใช้ภาษา	39
แผนภาพที่ 7 :	การศึกษาสายสามัญ	40
แผนภาพที่ 8 :	การศึกษาสายศาสนา	40
แผนภาพที่ 9 :	รายได้	41
แผนภาพที่ 10 :	อาชีพ	41
แผนภาพที่ 11 :	พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและสื่อ	42
แผนภาพที่ 12 :	ความเห็นต่อการนำเสนอข่าวสารในสื่อออนไลน์	43
แผนภาพที่ 13 :	เคยมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ	43
แผนภาพที่ 14 :	รูปแบบประสบการณ์ตรงที่เคยมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ	44
แผนภาพที่ 15 :	ความรู้สึกลดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	45
แผนภาพที่ 16 :	ค่าเฉลี่ยความรู้สึกลดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ (คะแนนเต็ม 4)	45
แผนภาพที่ 17 :	ค่าเฉลี่ยความรู้สึกลดภัยในที่สาธารณะ 3 พื้นที่ (คะแนนเต็ม 4)	46
แผนภาพที่ 18 :	พื้นที่ความสัมพันธ์ทางสังคมของคนต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม	47
แผนภาพที่ 19 :	บทบาทผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ	48
แผนภาพที่ 20 :	มุมมองต่อความรุนแรง	49
แผนภาพที่ 21 :	สาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่	50
แผนภาพที่ 22 :	สถานการณ์ที่ประชาชนเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน	51
แผนภาพที่ 23 :	การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา	52
แผนภาพที่ 24 :	ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่	52
แผนภาพที่ 25 :	คำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่	53
แผนภาพที่ 26 :	เป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ	53
แผนภาพที่ 27 :	ชื่อขบวนการเคลื่อนไหวที่รู้จัก	54
แผนภาพที่ 28 :	เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	54
แผนภาพที่ 29 :	ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	55
แผนภาพที่ 30 :	กลุ่ม/องค์กรที่ประชาชนต้องการรับข้อมูลเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	56
แผนภาพที่ 31 :	ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ใน 1 ปีที่ผ่านมา	56
ตารางที่ 3 :	ความคาดหวังต่อรัฐบาลในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่	57
ตารางที่ 4 :	คะแนนรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ ในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่	57
ตารางที่ 5 :	ผลของกระบวนการพูดคุยฯ ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน	58

แผนภาพที่ 32 : การสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	58
แผนภาพที่ 33 : ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุยว่าจะแก้ปัญหาได้สำเร็จ	59
แผนภาพที่ 34 : ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย	59
แผนภาพที่ 35 : หัวหน้าคณะพูดคุยสันติสุขของรัฐบาลควรเป็นใคร	60
แผนภาพที่ 36 : การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 24 มี.ค. 62	60
แผนภาพที่ 37 : นักการเมือง/พรรคการเมืองที่เลือกเป็นฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน	61
แผนภาพที่ 38 : ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุย	61
แผนภาพที่ 39 : ความไว้วางใจต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพ	62
แผนภาพที่ 40 : ความหวังที่จะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า	63
แผนภาพที่ 41 : เพชรของความหวังสันติภาพ	63
แผนภาพที่ 42 : เพชรของความหวังสันติภาพในการสำรวจครั้งที่ 1-5	64
แผนภาพที่ 43 : S-P-E-C พลวัตของทัศนคติต่อกระบวนการพูดคุยในการสำรวจ 5 ครั้ง	65
แผนภาพที่ 44 : คำเรียกขานพื้นที่	67
แผนภาพที่ 45 : คำกล่าวใดใกล้เคียงกับความเห็นของท่านมากที่สุด	67
ตารางที่ 6 : ความจำเป็นที่ต้องพูดคุยเรื่องรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่	68
แผนภาพที่ 46 : ความเห็นต่อแนวทางการปกครองรูปแบบต่าง ๆ	68
แผนภาพที่ 47 : แนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่	69
แผนภาพที่ 48 : เรื่องที่จำเป็นต้องทำเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในระยะยาว	70
แผนภาพที่ 49 : เพศ	71
แผนภาพที่ 50 : อายุ	72
แผนภาพที่ 51 : ศาสนา	72
แผนภาพที่ 52 : การนิยมตัวตน	73
แผนภาพที่ 53 : ภูมิลำเนาเดิม	73
แผนภาพที่ 54 : พฤติกรรมการใช้ภาษา	74
แผนภาพที่ 55 : การศึกษาสายสามัญ	74
แผนภาพที่ 56 : การศึกษาสายศาสนา	75
แผนภาพที่ 57 : รายได้	75
แผนภาพที่ 58 : อาชีพ	76
แผนภาพที่ 59 : พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและสื่อ	77
แผนภาพที่ 60 : ความเห็นต่อการนำเสนอข่าวสารในสื่อออนไลน์	77
แผนภาพที่ 61 : เคยมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ	78
แผนภาพที่ 62 : รูปแบบประสบการณ์ตรงที่เคยมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ	78
แผนภาพที่ 63 : ความรู้สึกปลอดภัยในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	79
แผนภาพที่ 64 : ค่าเฉลี่ยความรู้สึกปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ (คะแนนเต็ม 4)	80
แผนภาพที่ 65 : ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม	80
แผนภาพที่ 66 : บทบาทผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ	81

แผนภาพที่ 67 : มุมมองต่อความรุนแรง	82
แผนภาพที่ 68 : สาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่	83
แผนภาพที่ 69 : สถานการณ์ที่ประชาชนเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน	83
แผนภาพที่ 70 : การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา	84
แผนภาพที่ 71 : ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่	84
แผนภาพที่ 72 : คำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่	85
แผนภาพที่ 73 : เป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ	85
แผนภาพที่ 74 : การรู้จักชื่อขบวนการ	86
แผนภาพที่ 75 : เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	86
แผนภาพที่ 76 : ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	87
แผนภาพที่ 77 : กลุ่ม/องค์กรที่ประชาชนต้องการรับข้อมูลเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	87
แผนภาพที่ 78 : ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในรอบปีที่ผ่านมา	88
ตารางที่ 7 : ความคาดหวังต่อรัฐบาลในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่	88
ตารางที่ 8 : คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ ในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่	89
ตารางที่ 9 : ผลของกระบวนการพูดคุยฯ ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน	89
แผนภาพที่ 79 : การสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	90
แผนภาพที่ 80 : ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุยว่าจะแก้ปัญหาได้สำเร็จ	90
แผนภาพที่ 81 : ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย	91
แผนภาพที่ 82 : หัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพของรัฐบาลควรเป็นใคร	91
แผนภาพที่ 83 : การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 24 มี.ค. 62	92
แผนภาพที่ 84 : นักการเมือง/พรรคการเมืองที่เลือกเป็นฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน	92
แผนภาพที่ 85 : ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุย	93
แผนภาพที่ 86 : ความไว้วางใจต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพ	94
แผนภาพที่ 87 : ความหวังที่จะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า	94
แผนภาพที่ 88 : คำเรียกขานพื้นที่	95
แผนภาพที่ 89 : คำกล่าวใดใกล้เคียงกับความเห็นของท่านมากที่สุด	96
ตารางที่ 10 : ความจำเป็นที่ต้องพูดคุยกันเรื่องรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่	96
แผนภาพที่ 90 : ความเห็นต่อแนวทางการปกครองรูปแบบต่างๆ	97
แผนภาพที่ 91 : แนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ	98
แผนภาพที่ 92 : เรื่องที่จำเป็นต้องทำเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในระยะยาว	99
ตารางที่ 11 : เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปกับผู้นำความคิด	100
ตารางที่ 12 : เปรียบเทียบผลความคิดเห็นประชาชนทั่วไป ครั้งที่ 1-5	126

บทสรุปผู้บริหาร

เครือข่ายวิชาการ Peace Survey คือใคร?

เครือข่ายวิชาการ Peace Survey เป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันวิชาการและองค์กรภาคประชาชน ทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 24 องค์กรที่มีพันธกิจและบทบาทในการทำงานอันหลากหลาย เพื่อสันติภาพ/สันติสุขและการพัฒนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยในปี 2559 มีองค์กรเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน วิชาการเพื่อดำเนินการสำรวจความคิดเห็นประชาชนครั้งแรก จำนวน 15 องค์กร จากนั้นได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นครั้งที่ 5 จำนวน 24 องค์กร

Peace Survey ทำอะไร?

Peace Survey เป็นการวิจัยเชิงสำรวจอย่างเป็นระบบเพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่ ความคิดเห็นของ ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (อันประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสี่อำเภอของจังหวัด สงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ เทพา นาทวีและสะบ้าย้อย) ต่อปัญหาความไม่สงบ การสร้างสันติภาพและประเด็น อื่นๆ ที่มีความสำคัญในพื้นที่ รวมทั้งสาเหตุของปัญหาและข้อเสนอแนะต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดน ภาคใต้

ทำไมต้องสำรวจความคิดเห็นประชาชน?

ในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ดำเนินมากกว่า 16 ปี ผู้เกี่ยวข้องทั้งรัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐ องค์กร ภาคประชาสังคม และกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ ต่างกล่าวอ้างและย้ำมาตลอดว่า “คำตอบอยู่ที่ประชาชน” เครือข่าย วิชาการ Peace Survey จึงพยายามจะใช้กระบวนการทางวิชาการและหลักวิทยาศาสตร์การวิจัยที่น่าเชื่อถือ เปิดเผยโปร่งใส ตรวจสอบได้ และยึดหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มาดำเนินการศึกษาเพื่อสะท้อนเสียงของ ประชาชนโดยปราศจากอคติหรือเอียงข้างฝ่ายใดเพื่อให้ได้ยินเสียงของประชาชนที่ไกลเคียงความเป็นจริงที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้ อันจะเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการแก้ไขปัญหาต่อไปในระยะยาว

สำรวจอย่างไร?

Peace Survey ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Design) ซึ่งก็คือกระบวนการศึกษา ข้อมูลในภาพกว้างที่ครอบคลุมถึงประชากรของการศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุด การคัดเลือกตัวแทนที่จะให้ข้อมูล นั้นได้ใช้กระบวนการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยอาศัยหลักความ น่าจะเป็นในทางสถิติเพื่อประกันว่า คนทุกคนจากทุกหน่วยการปกครองและประชากรในพื้นที่จะมีโอกาสถูกเลือก เป็นตัวแทนในการวิจัยอย่างเท่าเทียมกัน

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 1,637 คน)

1.1 เพศ ศาสนา อายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 886 คน (ร้อยละ 54.1) ส่วนเพศชายมีจำนวน 751 คน (ร้อยละ 45.9)

อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ 44 ปี

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 1,187 คน (ร้อยละ 72.5) ผู้ตอบที่นับถือศาสนาพุทธมีจำนวน 435 คน (ร้อยละ 26.6) และมีผู้ไม่ระบุศาสนา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 0.9)

1.2 ภาษาที่ใช้ในครอบครัว

ภาษาที่ประชาชนส่วนใหญ่พูดเป็นประจำในครัวเรือน คือ **ภาษามลายูถิ่น** จำนวน 881 คน (ร้อยละ 53.8) รองลงมาคือภาษาไทย จำนวน 299 คน (ร้อยละ 18.3) ภาษามลายูถิ่นป็นไทย จำนวน 211 คน (ร้อยละ 12.9) ภาษาใต้และไทยกลาง จำนวน 70 คน (ร้อยละ 4.3) ภาษาไทยกลาง จำนวน 46 คน (ร้อยละ 2.8) ภาษาเงาะ จำนวน 45 คน (ร้อยละ 2.7) และภาษามลายูกลาง จำนวน 38 คน (ร้อยละ 2.3) ตามลำดับ

1.3 การศึกษา

ผู้ตอบส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 666 คน (ร้อยละ 40.7) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 326 คน และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 229 คน (ร้อยละ 19.9 และ 14.0 ตามลำดับ) ที่น่าสนใจคือ ยังมีผู้ไม่ได้ศึกษา จำนวน 118 คน (ร้อยละ 7.2)

ในส่วนของการศึกษาสายศาสนา ผู้ตอบส่วนใหญ่ได้เรียนสายศาสนา จำนวน 997 คน (ร้อยละ 60.9) ส่วนผู้ที่ไม่ได้เรียนสายศาสนามีจำนวน 608 คน (ร้อยละ 37.1)

1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผู้ตอบประมาณครึ่งหนึ่งมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 840 คน (ร้อยละ 51.3) รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 5,001-10,000 บาท จำนวน 412 คน (ร้อยละ 25.2) และไม่มีรายได้ จำนวน 154 คน (ร้อยละ 9.4) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อยและฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงค่อนข้างลำบาก

1.5 อาชีพหลัก

ผู้ตอบส่วนใหญ่มีอาชีพเป็น **เกษตรกร ประมง ปศุสัตว์** จำนวน 650 คน (ร้อยละ 39.7) รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป แรงงาน บริการ ขับรถ ก่อสร้าง ตัดเย็บ ภารโรง จำนวน 390 คน (ร้อยละ 23.8) แม่บ้าน พ่อบ้าน เกษียณ จำนวน 180 คน (ร้อยละ 11.0) ในจำนวนนี้มีผู้ที่อยู่ระหว่างหางานหรือว่างงาน จำนวน 89 คน (ร้อยละ 5.4)

¹ ภาษาเงาะ คือภาษาถิ่นใต้ที่ใช้กันในหลายอำเภอของจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ อ.ปะนาเระ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี และ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

1.6 การนิยามตัวตน

การนิยามตัวตนซึ่งเป็นประเด็นด้านอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ศาสนาและสำนักประวัติศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่นิยามตนเองจากฐานของอัตลักษณ์ทางศาสนา คือเป็นคนมุสลิม จำนวน 702 คน (ร้อยละ 42.9) รองลงมาคือมองว่าตนเองเป็นคนมลายู จำนวน 334 คน (ร้อยละ 20.4) ซึ่งเป็นการนิยามจากฐานของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ลำดับถัดมา มองว่าตนเป็นคนไทยซึ่งเป็นอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติ จำนวน 324 คน (ร้อยละ 19.8) และเป็นคนพุทธ จำนวน 202 คน (ร้อยละ 12.3) สำหรับคนปาตานีและอื่น ๆ เช่น เป็นไทย-พุทธ เป็นอิสลาม เป็นคนไทยศาสนาอิสลาม มีผู้ตอบจำนวน 39 คน (ร้อยละ 2.4) เท่ากัน

2. ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่

2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ ตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบันพบว่า ผู้ตอบ ร้อยละ 15.8 เคยประสบเหตุ และร้อยละ 82.7 ไม่เคยประสบเหตุ โดยที่สามอันดับแรกของประชาชนที่เคยประสบเหตุ คือ 1) เหตุการณ์ที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต 2) เหตุการณ์ที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ และ 3) ตนเองเคยได้รับบาดเจ็บ

2.2 ความรู้สึกปลอดภัยในที่สาธารณะ 3 พื้นที่

คำถามคือ “ท่านคิดว่าการกระทำต่อไปนี้ปลอดภัยมากน้อยเพียงใด” โดยแบ่งกิจกรรมในพื้นที่ 3 ประเภท คือ 1) การเดินทางและการพบปะผู้คน 2) การอยู่ในพื้นที่สาธารณะและการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ และ 3) การแสดงความคิดเห็น

เมื่อรวมคะแนนความรู้สึกปลอดภัยในกิจกรรมต่างๆ ตามลักษณะกลุ่มกิจกรรมใน 3 พื้นที่ดังกล่าวข้างต้น ก็พบว่า การอยู่ในพื้นที่สาธารณะได้คะแนนความรู้สึกปลอดภัยสูงสุด (2.82 จากคะแนนเต็ม 4) การเดินทางและการพบปะผู้คนได้คะแนนเป็นอันดับสอง (2.31 จากคะแนนเต็ม 4) ส่วนข้อที่ควรสนใจคือ พื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นด้านต่างๆ นั้นได้คะแนนความรู้สึกปลอดภัยต่ำสุด (1.96 จากคะแนนเต็ม 4)

ทั้งนี้สถานการณ์ที่ผู้ตอบ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มากที่สุด คือกรณีการสนับสนุนและการวิจารณ์ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี (ร้อยละ 25) และกรณีของการวิจารณ์และสนับสนุนภาครัฐ เช่น นายกรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 20)

อาจสรุปได้ว่า ค่าความรู้สึกปลอดภัยในพื้นที่การแสดงความคิดเห็นมีระดับต่ำที่สุด สะท้อนว่าประชาชนยังรู้สึกไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะพูดถึงขบวนการฯ วิจารณ์ขบวนการฯ หรือการวิจารณ์ภาครัฐ นี่อาจจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนมักจะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาต่อคำถามที่อ่อนไหวต่อความมั่นคงมาก ๆ

2.3 ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม/ชุมชน

มุมมองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในชุมชนประกอบด้วย สถานการณ์สมมติ 3 ด้านคือ ด้านการเลือกสถานที่เรียนของบุตรหลาน ด้านการเลือกสถานที่ทำงาน และด้านการเลือกที่อยู่อาศัย โดยที่ปัจจัยในการเลือกสถานที่เหล่านี้ ประชาชนจะเลือกในเงื่อนไขแบบไหนถ้าเขามีโอกาสเลือกได้ (1) การเลือกอยู่ในพื้นที่ที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน (2) การเลือกอยู่ในพื้นที่ที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมต่างกัน และ (3) ความคิดที่ว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือก

ในภาพรวม ผู้ตอบประมาณร้อยละ 50 มองว่าประเด็นศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือกสถานที่ทำงานและเลือกโรงเรียนให้บุตรหลาน แต่ทว่ายังมีผู้ตอบร้อยละ 51.3 ต้องการเลือกที่อยู่อาศัยแบบที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน

เมื่อพิจารณาคำตอบแยกตามภูมิหลังทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของผู้ตอบด้วยมิติด้านภาษาที่ใช้เป็นหลักในครอบครัวหรือภาษาในชีวิตประจำวัน ซึ่งมี 3 กลุ่มคือ (1) ผู้ที่ใช้ภาษาไทยเป็นหลัก (2) ผู้ที่ใช้ภาษามลายูเป็นหลัก และ (3) ผู้ที่ใช้ภาษามลายูและภาษาไทยปนกัน เราจะเห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ ในเรื่องการส่งลูกไปโรงเรียนนั้น ในกลุ่มคนที่พูดภาษาไทยเป็นหลักมีความคิดเห็นว่า ศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา มีสัดส่วนภายในกลุ่มร้อยละ 56.6 ส่วนในกลุ่มคนที่พูดภาษามลายูเป็นหลักนั้น มีความคิดเห็นว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญ มีสัดส่วนภายในกลุ่มร้อยละ 48.1 และในกลุ่มคนที่พูดภาษามลายูปนไทยเชื่อว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญ มีสัดส่วนภายในกลุ่มมากถึงร้อยละ 62

ในเรื่องการเลือกสถานที่ทำงานนั้น คนที่พูดภาษาไทยเป็นหลักมีความคิดเห็นว่า ศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา มีสัดส่วนภายในกลุ่มร้อยละ 62.9 ส่วนคนที่พูดภาษามลายูเป็นหลักมีความคิดเห็นว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญร้อยละ 51.9 และคนที่พูดภาษามลายูปนไทยเชื่อว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญ มีสัดส่วนภายในกลุ่มมากถึงร้อยละ 51

น่าสังเกตว่าภาพจะเปลี่ยนไปในเรื่องการเลือกสถานที่อยู่อาศัย คนที่พูดภาษาไทยมีความคิดเห็นเลือกการอยู่ในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกันร้อยละ 50.9 คนที่พูดภาษามลายูเป็นหลักเลือกการอยู่อาศัยในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกันร้อยละ 58.2 และคนที่พูดภาษามลายูปนไทยเลือกการอยู่อาศัยในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกันถึงร้อยละ 57.9

สรุปคือ ในเรื่องของการเลือกส่งลูกไปเข้าโรงเรียน การเลือกสถานที่ทำงาน มีแนวโน้มว่าส่วนใหญ่คนทุกกลุ่มชาติพันธุ์และภาษาจะเลือกในลักษณะพหุวัฒนธรรมโดยไม่เห็นว่าจะต้องอยู่ในกลุ่มเดียวกันเท่านั้น สัดส่วนที่เลือกแนวพหุวัฒนธรรมนี้จะมากเกินกว่าครึ่งหนึ่งของคนในแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะคนที่พูดภาษาไทยและภาษามลายูปนไทยจะมีความรู้สึกด้านพหุวัฒนธรรมค่อนข้างมากในเรื่องนี้ แต่คนที่พูดภาษามลายูส่วนมากก็เลือกแบบพหุวัฒนธรรมในเรื่องส่งลูกเข้าโรงเรียนและสถานที่ทำงานเช่นกัน อย่างไรก็ตามในเรื่องของการเลือกที่อยู่อาศัย คนส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มชาติพันธุ์พอใจที่จะเลือกที่อยู่อาศัยอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมเดียวกับตนเอง ลักษณะเช่นนี้น่าจะเป็นตัวชี้การมีสังคมที่อยู่ร่วมกันได้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ด้านหนึ่งก็ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการใช้โรงเรียนและการทำงานและในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะสงวนรักษาเอกลักษณ์ของตนไว้ในเรื่องการเลือกที่อยู่อาศัย ข้อพึงระวังคือการเน้นความผสมกลมกลืนในทุกอย่างมากเกินไปอาจจะเป็นผลเสียมากกว่าผลดีในสถานการณ์เช่นนี้

2.4 มุมมองต่อบทบาทผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ

ในด้านบทบาทของผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ ประชาชนมากกว่าร้อยละ 50 มองว่าผู้หญิงควรมีส่วนร่วมและควรมีส่วนร่วมอย่างยิ่งในทุกด้าน (ทั้ง 8 ข้อคำถาม) บทบาทสามอันดับแรกที่ผู้ตอบเห็นว่าเป็นบทบาทสำคัญของผู้หญิง ได้แก่ 1) บทบาทด้านการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพ รายได้ และพัฒนาสังคม 2) ด้านการดำเนินงานด้านคุ้มครองสิทธิและความรุนแรงในเด็ก เยาวชนและผู้หญิง และ 3) ด้านการเยียวยาฟื้นฟู และช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง (ร้อยละ 77.3, 72.5 และ 65.3 ตามลำดับ)

หากพิจารณาว่าผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วมและไม่ควรมีส่วนร่วมเลย พบว่า ประมาณร้อยละ 35 ที่ประชาชนเห็นว่าผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) บทบาทในการเคลื่อนไหวในการคุ้มครองสิทธิ และการถูกข่มขู่

และ 2) ผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วมในการเป็นตัวแทนร่วมในการเจรจาสันติภาพ (ร้อยละ 37.7 และ 35.1 ตามลำดับ)
ทั้งนี้ มีประเด็นบทบาทที่ประชาชนขอไม่ตอบ และไม่ระบุ ประมาณร้อยละ 10 ในประเด็นต่อไปนี้คือ

1) การเป็นตัวแทนร่วมในการเจรจาสันติภาพ 2) การผลักดันนโยบายด้านสันติภาพและความเป็นธรรมทางสังคม
ในระดับต่าง ๆ และ 3) การเคลื่อนไหวในการคุ้มครองสิทธิ และการถูกซ้อมทรมาน

2.5 มุมมองต่อสาเหตุความรุนแรง

สาเหตุความรุนแรงสามอันดับแรกที่มีผู้ตอบมากที่สุด พบว่า **ประชาชนร้อยละ 55.9 เห็นว่าเกิดจากกลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด และค้ายาของเถื่อน** ร้อยละ 48.4 เห็นว่าเกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม และร้อยละ 44.8 เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่อเอารัดเอาเปรียบ

ทั้งนี้ ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 30 ตอบว่า **ไม่รู้** ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ สำหรับทุกข้อคำถาม และสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตอบว่า **ไม่รู้** ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ ค่อนข้างสูงประมาณร้อยละ 50 ในสองประเด็น คือเกิดจากกลุ่มก่อการร้ายสากล และเกิดจากการที่สยามยึดครองปาตานีเป็นอาณานิคม (ร้อยละ 50.7 และ 49.1 ตามลำดับ)

2.6 มุมมองต่อผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่

จากคำถามที่ว่า “ท่านคิดว่าใครหรือองค์กรใดเป็นผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่” โดยให้ประชาชนระบุตัวเลือกที่คิดว่าสำคัญที่สุด 3 ตัวเลือก ปรากฏว่ามีผู้ตอบตามลำดับคะแนนดังนี้คือ

- (1) กลุ่มยาเสพติด ของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล มีผู้เลือกร้อยละ 25.9
- (2) ทหารพราน มีผู้เลือกร้อยละ 16.2
- (3) ขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) มีผู้เลือกร้อยละ 15.3
- (4) คนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากรัฐ ร้อยละ 12.9

แม้ว่าน้ำหนักคำตอบดังกล่าวจะเรียงตามลำดับจาก 3 ตัวเลือกของผู้ตอบ แต่ควรสนใจด้วยว่าในคำถามชุดนี้ข้อที่คะแนนมากที่สุดกลับเป็นข้อที่บอกว่า **ไม่รู้และไม่ขอตอบจำนวนร้อยละ 55.5** การที่มีผู้บอกว่า **ไม่รู้และไม่ขอตอบ** มากกว่าครึ่งของผู้ตอบทั้งหมดก็แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังลังเลใจหรือมีความระมัดระวังมากในการตอบคำถามข้อที่มีความอ่อนไหวสูงเช่นนี้ เนื่องจากคำถามเป็นการให้ระบุตัวแสดงที่แท้จริงในการก่อความรุนแรงในสถานการณ์ที่ยังไม่มีหลักประกันความปลอดภัยของผู้ตอบจึงยังมีความอ่อนไหวมากและมีแนวโน้มที่จะเลือกด้วยการไม่ตอบ การเลือกไม่ตอบจำนวนมากเป็น “เสียงเงียบที่จะต้องให้ความสนใจ” ด้วยเช่นกัน

2.7 มุมมองปัญหาของคนต่างวัย

เมื่อวิเคราะห์ความเห็นในกลุ่มคนที่มีช่วงวัยแตกต่างกันที่คิดว่าความรุนแรงเกิดจากกลุ่มยาเสพติด ค้ายาของเถื่อนหรือผู้มีอิทธิพล พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-55 ปี (คิดเป็นร้อยละ 41.3 ของผู้ตอบจำนวน 424 คน) ในขณะที่ผู้ที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี เลือกข้อนี้น้อยกว่ากลุ่มวัยอื่น (คิดเป็นร้อยละ 9.2 ของผู้ตอบจำนวน 424 คน)

สำหรับในกลุ่มที่คิดว่าความรุนแรงเกิดจากทหารพรานนั้น น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี (คิดเป็นร้อยละ 12.8 ของผู้ตอบจำนวน 265 คน) และ 26-40 ปี (คิดเป็นร้อยละ 38.5 ของผู้ตอบ)

ส่วนกลุ่มที่คิดว่าความรุนแรงเกิดจากขบวนการ BRN นั้นพบว่า ทุกกลุ่มวัยมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกัน (จำนวนผู้ตอบ 251 คน)

อาจจะสรุปในขั้นต้นว่าคนส่วนใหญ่ยังไม่แน่ใจหรือไม่มั่นใจที่จะบอกตรง ๆ ว่าใครคือผู้ก่อความ

รุนแรงที่แท้จริง แต่เท่าที่มีคนสมัครใจที่จะระบุได้ก็คือ กลุ่มยาเสพติดหรือผู้มีอิทธิพล ทหารพรานและกลุ่ม BRN ข้อสังเกตก็คือผู้ที่บอกว่าเป็นกลุ่มยาเสพติดหรือผู้มีอิทธิพลส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุค่อนข้างมาก กลุ่มที่เชื่อว่าความรุนแรงเกิดจากทหารพรานนั้นส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย แต่ผู้ที่กลับบอกว่าเป็นขบวนการ BRN มาจากคนทุกกลุ่มทุกวัย แต่ทั้งนี้ควรสนใจด้วยว่าคนส่วนใหญ่อาจจะยังรู้สึกไม่ปลอดภัยในการตอบคำถามข้อนี้จึงเลือกที่จะไม่ตอบในจำนวนมาก

2.8 มุมมองต่อขบวนการ

การเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่เรียกว่า **ผู้ก่อความไม่สงบ** (ร้อยละ 36.1) รองลงมา คือ ผู้ก่อเหตุรุนแรง (ร้อยละ 11.8) ในขณะที่มีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ อยู่ในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงร้อยละ 21.9 (359 คน)

ส่วนเป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐในปัจจุบัน สามอันดับแรก (ส่วนใหญ่น้อยกว่าร้อยละ 20) ที่ประชาชนเลือกคือ 1) ต้องการเอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 16.5) 2) ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 15.0) และ 3) ต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง (ยังเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย) (ร้อยละ 9.8) ทั้งนี้ประชาชนที่ตอบ ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 50

2.9 มุมมองต่อสถานการณ์ที่เข้าข่ายละเมิดสิทธิมนุษยชน

ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน พบว่า 5 อันดับแรกที่ประชาชนเห็นว่าเข้าข่าย ได้แก่

- (1) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ (ร้อยละ 53.4)
- (2) ชาวบ้านเสียชีวิตจากการวางระเบิดของขบวนการ (ร้อยละ 37.2)
- (3) ชาวบ้านถูกส่งตรวจค้นและถ่ายรูปที่ด่านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล (ร้อยละ 32.3)
- (4) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน (ร้อยละ 29.7)
- (5) การเรียกเก็บข้อมูลหรือภาพถ่ายเพื่อพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล เช่น การจดทะเบียนซิมการ์ดและถ่ายรูปใบหน้าของเจ้าของโทรศัพท์ การจัดเก็บดีเอ็นเอ เป็นต้น (ร้อยละ 20.4)

ส่วนความคิดเห็นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า **ประชาชนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชน** (ร้อยละ 47.7) รองลงมา คือ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนบ้าง (ร้อยละ 32.7) ในขณะที่มีผู้ตอบจำนวน 179 คน (ร้อยละ 1.8) ระบุว่า ในรอบปีที่ผ่านมา มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นประจำ และมีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะบอกว่าไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นเรื่องที่ดี แต่การที่ยังมีคนอีกจำนวนหนึ่งประมาณร้อยละ 30 บอกว่ายังมีการละเมิดสิทธิอยู่บ้างก็เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสนใจเช่นเดียวกันหากจะให้มีบรรยากาศสันติภาพและสันติสุขอย่างแท้จริง

3. ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/การพูดคุยสันติสุข

3.1 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย

ประชาชนส่วนใหญ่เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการ ผู้ที่ตอบว่าเคยได้ยินมีจำนวน 857 คน (ร้อยละ 52.4) ผู้ที่ตอบว่าไม่เคยได้ยินมีจำนวน 633 คน (ร้อยละ 38.7) ผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวนไม่มากนักคือ 147 คน (ร้อยละ 9)

ในด้านการให้ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขนั้น **ผู้ตอบว่าไม่สนใจเลย และไม่สนใจ มีจำนวนรวมกัน 814 คน (ร้อยละ 49.8)** น่าสนใจที่ว่ามีจำนวนมากกว่าผู้ตอบว่าสนใจมาก และสนใจ ซึ่งมีจำนวนรวมกัน 626 คน (ร้อยละ 38.3) ส่วนผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 197 คน (ร้อยละ 12)

ประเด็นความต้องการข้อมูลข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขจากกลุ่มบุคคลกลุ่มใดมากที่สุด โดยเปรียบเทียบระหว่างตัวแสดงที่สำคัญในการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข รัฐบาล มาราดาตานี ผู้อำนวยการความ สะดวก (มาเลเซีย) ขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) ภาคประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ และมหาวิทยาลัย เมื่อเรียงลำดับคะแนนในด้านอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง **ฝ่ายที่ประชาชนอยากฟังข้อมูลมากที่สุด คือ รัฐบาล ซึ่งมีผู้ตอบจำนวน 803 คน (ร้อยละ 49.1)** อันดับสองคือภาคประชาสังคม มีผู้อยากฟังและอยาก ฟังอย่างยิ่ง จำนวน 707 คน (ร้อยละ 43.2) อันดับสามคือมหาวิทยาลัย อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง มีจำนวน 702 คน (ร้อยละ 42.9)

น่าสังเกตว่า ขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) มีคะแนนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งจำนวนน้อยที่สุด คือ 494 คน (ร้อยละ 30.2) ส่วนมาราดาตานีได้คะแนนจำนวนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งต่ำเป็นที่สองคือ 495 คน (ร้อยละ 30.2) อันดับสามคือ ผู้อำนวยการความ สะดวก (มาเลเซีย) มีผู้ตอบแบบสอบถามอยากฟังและอยาก ฟังอย่างยิ่ง จำนวน 531 คน (ร้อยละ 32.5) และองค์กรระหว่างประเทศ ได้คะแนนจำนวนคนอยากฟังและอยาก ฟังอย่างยิ่ง 575 คน (ร้อยละ 35.1)

3.2 ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่

ความรู้สึกของประชาชนต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา **ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ตอบมีความเห็นว่าสถานการณ์ในพื้นที่เหมือนเดิม จำนวน 789 คน (ร้อยละ 48.2)** ในขณะที่รองลงมาผู้ตอบมีความเห็นว่าสถานการณ์ในพื้นที่แย่ลง-แย่มาก จำนวน 404 คน (ร้อยละ 24.6) และสถานการณ์ดีขึ้น-ดีขึ้นมาก จำนวน 299 คน (ร้อยละ 18.3) ส่วนผู้ที่ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 145 คน (ร้อยละ 8.9)

เมื่อสอบถามประชาชนต่อประเด็นความคาดหวังกับรัฐบาลปัจจุบันจะสามารถแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ พบว่า **คะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังอยู่ที่ 4.54 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.224) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่ง ถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์กลาง** โดยเมื่อพิจารณาทิศทางของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ประชาชนร้อยละ 38.3 ให้คะแนน การทำงานระหว่าง 0-4 และผู้ที่ให้ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มีสัดส่วนร้อยละ 28.2 ในขณะที่มีประชาชน ร้อยละ 25.4 ให้คะแนนความพึงพอใจในการทำงานระหว่าง 6-10

ในการประเมินการทำงานในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ปรากฏว่า **คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.21 จากคะแนนเต็ม 10 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.197) ซึ่งเป็นอีกประเด็นที่ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์กลาง** โดยเมื่อพิจารณาทิศทางของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ประชาชนร้อยละ 42.8 ให้ คะแนนการทำงานระหว่าง 0-4 และผู้ที่ให้ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มีสัดส่วนร้อยละ 26.6 ในขณะที่มี ประชาชนร้อยละ 20.3 ให้คะแนนความพึงพอใจในการทำงานระหว่าง 6-10

3.3 ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่

ในประเด็นที่ว่า การพูดคุยทำให้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือแย่ลง ปรากฏว่า **ผู้ตอบจำนวน 658 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 บอกว่าดีขึ้นถึงดีขึ้นมาก ส่วนอีกร้อยละ 26 หรือจำนวน 425 คนบอกว่าแย่ลงหรือแย่มาก และมีผู้ตอบจำนวน 334 คนหรือร้อยละ 20.4 บอกว่าไม่ดีขึ้นไม่แย่ลง**

3.4 ทศนคติของประชาชนต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ

การสนับสนุน

แม้ว่าสถานการณ์ความไม่สงบจะยืดเยื้อมากกว่า 17 ปี แต่ประชาชนยังเห็นว่า การพูดคุย/เจรจาจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา จากการสำรวจความคิดเห็น พบว่า ประชาชนมากถึงร้อยละ 55.1 สนับสนุนการใช้การพูดคุยเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา มีผู้ตอบเพียงแค่ร้อยละ 8.7 เท่านั้นที่ไม่สนับสนุน อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ตอบกว่าร้อยละ 21 ที่ไม่แน่ใจว่าการเจรจา/การพูดคุยจะแนวทางในการแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่ มีผู้ขอไม่ตอบอีกร้อยละ 15 ผลการสำรวจข้อนี้ช่วยทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในความขัดแย้งเห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงสนับสนุนการพูดคุยอันเป็นแนวทางสันติในการแก้ปัญหา แต่ยังคงจำเป็นต้องพิสูจน์ให้ประชาชนอีกจำนวนหนึ่งเห็นว่า เหตุใดพวกเขาควรสนับสนุนแนวทางนี้เป็นทางออกต่อไป

ความก้าวหน้า

แม้การพูดคุย/เจรจาจะเป็นแนวทางที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่เมื่อถามถึงความก้าวหน้าของการพูดคุย ผู้ตอบส่วนใหญ่มองไม่เห็นความก้าวหน้าการพูดคุยมากถึงร้อยละ 40.5 ในขณะที่มีผู้ตอบเพียงร้อยละ 1.7 เท่านั้นที่เห็นว่าการพูดคุยมีความก้าวหน้ามาก และร้อยละ 20.8 เห็นว่ามีความก้าวหน้า ความก้าวหน้าในการพูดคุยเป็นหัวใจสำคัญต่อการที่กระบวนการพูดคุยนั้นจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชน เมื่อประชาชนส่วนใหญ่รู้สึกว่าการพูดคุยไม่ก้าวหน้าอาจจะส่งผลต่อความยั่งยืนของกระบวนการพูดคุยได้เช่นกัน นอกจากนี้ การที่มีประชาชนร้อยละ 36.9 ขอไม่ตอบและไม่รู้ อาจช่วยชี้ให้เห็นว่าฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องสื่อสารเรื่องความก้าวหน้าของการพูดคุยกับประชาชนเพิ่มมากขึ้น

ความเชื่อมั่น

จากการสอบถามความเห็นของประชาชนในพื้นที่ถึงร้อยละ 42.3 รู้สึกไม่เชื่อมั่นและไม่เชื่อมั่นเลยว่าการบวนการพูดคุยที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ ในส่วนของคนที่เชื่อมั่นมากและเชื่อมั่นคิดเป็นร้อยละ 28.2 ขณะที่คนที่ขอตอบว่าไม่รู้ และไม่ตอบมีสูงถึงร้อยละ 29.5 ดังนั้นแม้ประชาชนส่วนใหญ่จะสนับสนุนการพูดคุยเป็นแนวทางแก้ปัญหา แต่ความเชื่อมั่นว่าการบวนการพูดคุยที่ดำเนินอยู่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้กลับเป็นไปได้ในทิศทางตรงกันข้าม คำตอบในข้อนี้ชี้ให้เห็นว่า ฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพูดคุยทุกภาคส่วนจำเป็นต้องทำงานอย่างหนักเพื่อฟื้นคืนความเชื่อมั่นของประชาชนกลับมา

ความหวัง

เป็นที่ทราบกันดีว่าการพูดคุยอย่างเป็นทางการได้ดำเนินมาเป็นระยะ คำตอบของประชาชนสองข้อด้านบนชี้ให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นความก้าวหน้าและไม่มีความเชื่อมั่นต่อการพูดคุยว่าจะแก้ปัญหาได้สำเร็จ แต่เมื่อถามประชาชนในพื้นที่ว่า มีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้าได้หรือไม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความหวังและไม่มีความหวังมีจำนวนใกล้เคียงกันมาก โดยผู้ตอบที่มีความหวังมากและมีความหวังคิดเป็นร้อยละ 38.7 ในขณะที่ผู้ที่ค่อนข้างไม่มีความหวังและไม่มีความหวังเลยคิดเป็นร้อยละ 37.9 จะเห็นได้ว่า ประชาชนที่มีความหวังมีจำนวนมากกว่าผู้ที่ไม่มีความหวังเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นอกจากนี้ ยังมีผู้ไม่รู้และขอไม่ตอบมากถึงร้อยละ 23.2

การมีข้อตกลงเป็นสัญญาณของความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย เมื่อมีความก้าวหน้าจึงจะทำให้ประชาชนมีความหวัง ดังนั้นทำอย่างไรจะทำให้ความหวังของประชาชนต่อการพูดคุย/เจรจาเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันการบริหารจัดการความหวังของประชาชนก็เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญ เมื่อประชาชนมองเห็นความหวัง พวกเขาก็น่าจะยังสนับสนุนแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการพูดคุย/เจรจาต่อไป

3.5 ข้อกังวลของประชาชนต่อการพูดคุยสันติสุข

ประเด็นคำถาม เรื่องข้อกังวลของประชาชนต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขจำนวน 13 ข้อ เมื่อเรียงลำดับข้อกังวลจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อกังวลสามอันดับแรก ได้แก่

- (1) อันดับหนึ่ง ประชาชนส่วนใหญ่ จำนวน 973 คน (ร้อยละ 59.4) กังวลว่ากระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข จะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง
- (2) อันดับสอง ประชาชนจำนวน 934 คน (ร้อยละ 57.1) กังวลว่าจะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม
- (3) อันดับสาม ประชาชน จำนวน 880 คน (ร้อยละ 53.8) กังวลว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามข้อตกลง สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนมีข้อกังวลต่อการพูดคุยสันติภาพที่อาจไม่สามารถยุติความรุนแรงได้จริง ซ้ำยังอาจทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม และมีความกังวลว่าการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขอาจไม่ให้อีกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำตามข้อตกลง

เมื่อพิจารณาจากอันดับการเลือกของผู้ตอบ เป็นที่น่าสนใจว่าสิ่งที่ผู้ตอบกังวลน้อยที่สุดสามอันดับสุดท้าย คือ ผู้ตอบจำนวน 732 คน (ร้อยละ 44.7) กังวลว่าอาจจะยกระดับสถานการณ์ทำให้ต่างชาติเข้ามาแทรกแซง อันดับต่อมา จำนวน 701 คน (ร้อยละ 42.8) กังวลว่าการพูดคุยสันติภาพจะกลายเป็นการตกลงกันของรัฐบาลไทย มาราปาตานี และรัฐบาลมาเลเซียที่ประชาชนไม่ได้อะไร และข้อกังวลที่ประชาชนเลือกน้อยที่สุด คือ อาจทำให้หมดโอกาสที่จะเป็นเอกราช มีจำนวน 475 คน (ร้อยละ 29) เลือกข้อนี้ สะท้อนให้เห็นว่า **ประชาชนไม่ค่อยกังวลเรื่องการแทรกแซงจากต่างชาติ การที่ประชาชนไม่ได้อะไรจากการพูดคุย และการได้เอกราชซึ่งประชาชนกังวลน้อยที่สุด**

4. ข้อเสนอทางออกของปัญหา

4.1 รูปแบบการปกครอง

ประเด็นเรื่องรูปแบบการปกครองมักจะมีการพูดถึงกันบ่อยในเรื่องแนวทางแก้ปัญหา เมื่อถามว่ามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดที่จะต้องพูดคุยกันถึงเรื่องรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่ในฐานะที่เป็นทางออกของปัญหา พบว่า ร้อยละ 37.1 เห็นว่ามีความจำเป็นมากที่จะต้องพูดถึง ส่วนร้อยละ 23.8 รู้สึกกลางๆ ขณะที่อีกร้อยละ 18.6 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ทั้งนี้ ยังมีร้อยละ 17.9 ที่ขอไม่ตอบและร้อยละ 2.6 ที่ไม่ได้ระบุว่าตนเองมีความเห็นอย่างไร คำตอบของประชาชนในข้อนี้ สามารถชี้ให้เห็นทิศทางในการแก้ปัญหาได้ว่า **นอกจากรัฐบาลจะต้องพิจารณาถึงรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่อย่างจริงจังให้มากขึ้นแล้ว ยังจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พูดคุยกันในเรื่องดังกล่าวด้วย**

เมื่อถามต่อไปว่า แล้วประชาชนมีความเห็นอย่างไรต่อแนวทางการปกครองในรูปแบบต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบแล้ว ประชาชนในพื้นที่อยากเห็นการปกครองที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่ซึ่งแตกต่างจากจังหวัดอื่น ๆ โดยที่ยังอยู่ในกรอบกฎหมายของไทยมากที่สุด (ร้อยละ 23.3) รองลงมาคืออยากให้การปกครองรูปแบบเดิมที่อยู่ขณะนี้ไว้ (ร้อยละ 20.7) อยากให้กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมากขึ้นภายใต้โครงสร้างที่เหมือนกับส่วนอื่น ๆ ของประเทศ (ร้อยละ 17.9) และอยากเป็นรัฐอิสระจากประเทศไทย (ร้อยละ 10.1) อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า ข้อคำถามนี้ มีผู้ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบค่อนข้างมาก ซึ่งถ้าพิจารณาจากคำตอบข้อที่แล้วที่ประชาชนส่วนใหญ่ตอบว่า จำเป็นต้องคุยกันเรื่องการปกครอง แต่เมื่อถูกถามถึงรูปแบบที่ตนอยากเห็น กลับมีส่วนที่ขอไม่ตอบหรือตอบว่าไม่รู้ค่อนข้างมาก ซึ่งตอกย้ำถึงความกังวลที่จะพูดเรื่องนี้ในพื้นที่ซึ่งยังมีความอ่อนไหวทางความรู้สึกและความมั่นคง

อีกข้อสังเกตหนึ่งคือ มีผู้ที่ตอบจำนวนมาก (ร้อยละ 29.4) ว่า รับผิดชอบไม่ได้เลยหากพื้นที่นี้จะเป็นอิสระจากประเทศไทย แต่ในขณะเดียวกันก็มีผู้ที่ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบในตัวเลือกนี้จำนวนมากเช่นกัน (ร้อยละ 34.5) ซึ่งไม่มีใครคาดเดาได้ว่าเสียงเงียบเหล่านี้มีความเห็นที่แท้จริงอย่างไร

4.2 มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ

ประชาชนจำนวนมากมองว่ามาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ 3 อันดับแรกเพื่อให้พื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก คือ 1) การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 80) 2) การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุรุนแรงกับเป้าหมายอ่อนซึ่งหมายถึงประชาชนทั่วไปที่ไม่มีอาวุธ (ร้อยละ 75.9) และ 3) การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 71.6) โดยจะเห็นได้ว่าทั้งสามอันดับสูงสุดนั้น เป็นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและร่างกาย เป็นสำคัญ ซึ่งรวมถึงการที่ประชาชนต้องไม่ถูกละเมิดสิทธิด้วย

ทั้งนี้ เมื่อมาดูมาตรการลำดับถัดมาที่ประชาชนกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าควรเร่งดำเนินการ ก็จะพบว่ามียังอีก 5 มาตรการ คือ การตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์รุนแรง (ร้อยละ 64.7) การมีหลักประกันความปลอดภัยให้กับผู้เข้าร่วมกระบวนการพูดคุย (ร้อยละ 62.6) การให้ผู้แทนขบวนการที่อยู่ในคณะพูดคุยเข้ามาในพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนได้ (ร้อยละ 54.9) การลดกำลังทหาร (ร้อยละ 53.5) และการยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน (พ.ร.ก. ฉุกเฉินฯ) (ร้อยละ 53.3) ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเคารพสิทธิมนุษยชนและการผ่อนคลายบรรยากาศในพื้นที่ให้ทุกภาคส่วนได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการลดกำลังทหาร การยกเลิก พ.ร.ก. ฉุกเฉินฯ และการพักโทษนักโทษคดีความมั่นคง เป็นมาตรการ 3 ข้อที่คนพุทธและมุสลิมมีความเห็นแตกต่างกันมากที่สุด กล่าวคือ เป็นมาตรการที่แม้คนมุสลิมจำนวนมากจะเห็นด้วยว่าเร่งด่วน (คะแนนเฉลี่ย 7 จากคะแนนเต็ม 10) แต่ก็มีคนพุทธจำนวนมากเช่นกันที่ไม่เห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วน (คะแนนเฉลี่ย 5 จากคะแนนเต็ม 10) เมื่อเป็นเช่นนี้ การตัดสินใจเชิงนโยบายใด ๆ เกี่ยวกับมาตรการดังกล่าว จึงต้องพิจารณาข้อถกเถียงต่าง ๆ อย่างรอบด้านทั้งในส่วนที่สนับสนุนและคัดค้าน เพื่อให้เกิดผลดีและจำกัดผลลบที่จะมีต่อประชาชนทั้งมุสลิมและพุทธให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

4.3 เรื่องที่จำเป็นต้องทำ หากต้องการแก้ปัญหาความรุนแรงให้ได้จริงในระยะยาว

เมื่อถามว่ามีเรื่องใดบ้างที่จำเป็นต้องทำหากต้องการจะแก้ปัญหาความรุนแรงให้ได้จริง ๆ อย่างยั่งยืน ประชาชนจำนวนมากเห็นว่า ควรต้องสร้างรายได้ ส่งเสริมอาชีพ (ร้อยละ 73.9) และแก้ปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 73.4) รองลงมาคือ ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ (ร้อยละ 38.5) แก้ปัญหากลุ่มอิทธิพลค้าของเถื่อน (ร้อยละ 38.4) และส่งเสริมสนับสนุนอัตลักษณ์ ภาษา และวัฒนธรรม (ร้อยละ 31)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้ง 5 อันดับแรกที่ประชาชนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรต้องทำเพื่อแก้ปัญหาในระยะยาว จะเกี่ยวข้องกับประเด็นปากท้อง ยาเสพติด อิทธิพลในชุมชน และการรักษาส่งเสริมอัตลักษณ์วัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวประชาชนมากที่สุด และในอีกด้านหนึ่งก็เป็นประเด็นปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมที่ต้องใช้เวลาและความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขจากรัฐบาลอย่างจริงจัง

ตารางที่ 1 : สรุปความเห็นสำคัญของประชาชนและผู้นำความคิด

	ความเห็นประชาชนทั่วไป	ความเห็นผู้นำความคิด
1	จำนวนผู้ตอบ 1,637 คน	จำนวนผู้ตอบ 220 คน
2	สาเหตุความรุนแรง 3 อันดับแรก (1) กลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด ค้าของเถื่อน (ผู้ตอบร้อยละ 55.9) (2) นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 48.4) (3) เจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่อเอางบประมาณ (ร้อยละ 44.8)	สาเหตุความรุนแรง 3 อันดับแรก (1) กลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด ค้าของเถื่อน (ผู้ตอบร้อยละ 69.5) (2) เจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่อเอางบประมาณ (ร้อยละ 64.5) (3) นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 58.2)
3	ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง 4 อันดับแรก (1) กลุ่มยาเสพติด ของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล (ผู้ตอบร้อยละ 25.9) (2) ทหารพราน (ร้อยละ 16.2) (3) ขบวนการบีอาร์เอ็น (ร้อยละ 15.3) (4) คนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากรัฐ (ร้อยละ 12.9) ไม่รู้และขอไม่ตอบ (ร้อยละ 55.5)	ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง 4 อันดับแรก (1) กลุ่มยาเสพติด ของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล (ผู้ตอบร้อยละ 38.2) (2) ขบวนการบีอาร์เอ็น (ร้อยละ 25) (3) คนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากรัฐ (ร้อยละ 15) (4) ทหารพราน (ร้อยละ 13.2) ไม่รู้และขอไม่ตอบ (ร้อยละ 43.6)
4	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (1) สถานการณ์เหมือนเดิม (ร้อยละ 48.2) (2) สถานการณ์แย่ลง (ร้อยละ 24.6) (3) สถานการณ์ดีขึ้น (ร้อยละ 18.3)	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (1) สถานการณ์เหมือนเดิม (ร้อยละ 42.3) (2) สถานการณ์แย่ลง (ร้อยละ 22.2) (3) สถานการณ์ดีขึ้น (ร้อยละ 29.1)
5	ผู้ตอบส่วนใหญ่สนับสนุนการใช้การพูดคุยเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา (ร้อยละ 55.1)	ผู้ตอบส่วนใหญ่สนับสนุนการใช้การพูดคุยเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา (ร้อยละ 68.6)
6	ผู้ตอบส่วนใหญ่มองไม่เห็นความก้าวหน้าของการพูดคุย (ร้อยละ 40.5)	ผู้ตอบส่วนใหญ่มองไม่เห็นความก้าวหน้าของการพูดคุย (ร้อยละ 40.4)
7	ผู้ตอบรู้สึกไม่เชื่อมั่นว่ากระบวนการพูดคุยที่ดำเนินอยู่ขณะนี้ จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ (ร้อยละ 42.3)	ผู้ตอบมีความเชื่อมั่นและไม่เชื่อมั่นว่ากระบวนการพูดคุยที่ดำเนินอยู่ขณะนี้ จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ มีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 39.6 และ ร้อยละ 39.5)
8	ผู้ตอบมีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในอีก 5 ปีข้างหน้า (ร้อยละ 38.7) ส่วนผู้ที่ไม่มีความหวังมีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 37.9)	ผู้ตอบมีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในอีก 5 ปีข้างหน้า (ร้อยละ 48.6) ส่วนผู้ที่ไม่มีความหวังมีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 37.2)

	ความเห็นประชาชนทั่วไป	ความเห็นผู้นำความคิด
9	ข้อกังวลต่อการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข 3 อันดับแรก (1) การพูดคุยสันติสุขจะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ผู้ตอบร้อยละ 59.4) (2) การพูดคุยสันติสุขจะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม (ร้อยละ 57.1) (3) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามที่ตั้งกลง (ร้อยละ 53.8)	ข้อกังวลต่อการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข 3 อันดับแรก (1) การพูดคุยสันติสุขจะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ผู้ตอบร้อยละ 72.3) (2) การพูดคุยสันติสุขจะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม (ร้อยละ 66.4) (3) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามที่ตั้งกลง (ร้อยละ 65.5)
10	ความจำเป็นที่จะต้องพูดคุยกันเรื่องรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อเป็นทางออกของปัญหา มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 37.1	ความจำเป็นที่จะต้องพูดคุยกันเรื่องรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อเป็นทางออกของปัญหา มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 48.2
11	ผู้ตอบอยากเห็นการปกครองที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่ซึ่งแตกต่างจากจังหวัดอื่น โดยที่ยังอยู่ในกรอบกฎหมายของไทย (เช่น เลือกตั้งผู้ว่าฯ/เขตปกครองพิเศษ) มากที่สุด (ร้อยละ 23.3)	ผู้ตอบอยากเห็นการปกครองที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เพิ่มอำนาจให้ อบจ./อบต.มากขึ้น) มากที่สุด (ร้อยละ 36.8)
12	มาตรการเร่งด่วน 3 อันดับแรก (1) การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 80) (2) การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ร้อยละ 75.9) (3) การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 71.6)	มาตรการเร่งด่วน 3 อันดับแรก (1) การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 90) (2) การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ร้อยละ 87.7) (3) การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 82.2)
13	เรื่องจำเป็นที่ต้องทำหากต้องการแก้ปัญหาความรุนแรงให้ได้จริงในระยะยาว 3 อันดับแรก (1) สร้างรายได้ ส่งเสริมอาชีพ (ร้อยละ 73.9) (2) แก้ปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 73.4) (3) ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ (ร้อยละ 38.5)	เรื่องจำเป็นที่ต้องทำหากต้องการแก้ปัญหาความรุนแรงให้ได้จริงในระยะยาว 3 อันดับแรก (1) สร้างรายได้ ส่งเสริมอาชีพ (ร้อยละ 81.4) (2) แก้ปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 79.1) (3) ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ (ร้อยละ 44.1)

1. บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

กระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างคณะพูดคุยสันติสุขของรัฐบาลกับกลุ่มผู้มีความเห็นแตกต่างจากรัฐ รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยถือเป็นวาระเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้ภาพใหญ่ของความพยายามสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในพื้นที่ดังที่ปรากฏอย่างเป็นทางการต่อสาธารณะถือเป็นมิติใหม่ของการแก้ไขปัญหาที่มุ่งใช้สันติวิธีอย่างเป็นทางการ โดยตั้งอยู่บนฐานคิดที่จะทำความเข้าใจถึงมุมมองและความต้องการของกันและกันเพื่อปูทางสู่การแสวงหาทางออกที่พอยอมรับกันได้ ซึ่งการที่กระบวนการพูดคุยจะสามารถดำเนินไปจนนำไปสู่ทางออกดังกล่าวได้นั้น นอกเหนือจากการทำงานร่วมกันของคู่ขัดแย้งหลักแล้ว ผู้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา ยังจำเป็นที่จะต้องรับฟังเสียงของประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ที่สำคัญ ซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะทำให้ “กระบวนการ” และ “สาระสำคัญ” ที่ตกลงกันมีความชอบธรรมและยั่งยืน

ตลอดระยะเวลากว่า 15 ปีที่ผ่านมาของความขัดแย้งที่ยืดเยื้อนี้ ทั้งรัฐบาลและกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ รวมถึงองค์กรภาคประชาสังคม ต่างก็ทำงานเพื่อสะท้อนเสียงของประชาชน โดยยึดถือความต้องการของประชาชนเป็นหลักในการขับเคลื่อนสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่คำถามสำคัญที่ตามมาคือ แท้จริงแล้วประชาชนที่ถูกกล่าวถึงนั้น คิดอย่างไรต่อกระบวนการสันติภาพที่เกิดขึ้น ด้วยความเชื่ออย่างแน่วแน่เช่นเดียวกับรัฐบาล และองค์กรประชาสังคมต่างๆ ว่า เสียงของประชาชนจะเป็นปัจจัยที่กำหนดว่ากระบวนการสันติภาพจะดำเนินไปในทิศทางใด มีความต่อเนื่องหรือไม่ และข้อตกลงที่จะได้จะมีความยั่งยืนหรือไม่อย่างไร

สถาบันพระปกเกล้าโดยสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล ร่วมกับเครือข่ายวิชาการ Peace Survey จึงได้มีแนวคิดที่จะสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมา 5 ครั้ง เพื่อให้กระบวนการสันติภาพดำเนินไปในทิศทางที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่เกี่ยวข้องและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง อันเป็นการใช้ข้อมูลความรู้มีใช้อารมณ์ความรู้สึกเป็นฐานในการแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง ทั้งนี้ การสำรวจครั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันในรูปของเครือข่ายที่ครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้งจากภาครัฐและภาคประชาชนทุกกลุ่มวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่ายและสามารถนำผลที่ได้ไปประกอบการตัดสินใจกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ตารางที่ 2 : ช่วงเวลาการสำรวจครั้งที่ 1-5

การสำรวจ	ช่วงเวลา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	
		ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด*
ครั้งที่ 1	8 กุมภาพันธ์ – 13 มีนาคม 2559	1,559	48
ครั้งที่ 2	15 กรกฎาคม – 22 สิงหาคม 2559	1,570	110
ครั้งที่ 3	10 เมษายน – 22 พฤษภาคม 2560	1,586	257
ครั้งที่ 4	1 สิงหาคม – 30 กันยายน 2561	1,609	201
ครั้งที่ 5	11 กันยายน – 15 ตุลาคม 2562	1,637	220

*วิธีการเลือกกลุ่มผู้นำความคิด ใช้วิธีการแบบเจาะจง

โดยการสำรวจทั้ง 5 ครั้งได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประชาชนทั่วไป และกลุ่มผู้นำความคิด ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้ง 5 ครั้งที่ผ่านมา ในส่วนของกลุ่มประชาชนทั่วไปนั้น จะใช้กระบวนการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic random sampling) ตามหลักความน่าจะเป็นทางสถิติ ลงถึงระดับครัวเรือน ซึ่งจะทำให้ประชาชนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และอีกสี่อำเภอในจังหวัดสงขลาคือ เทพา นาทวี จะนะ และสะบ้าย้อย มีโอกาสถูกสุ่มเป็นตัวแทนอย่างเท่าเทียมกัน ในส่วนของกลุ่มผู้นำความคิดนั้น จะใช้กระบวนการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling)

องค์กรเครือข่ายหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การทำให้เสียงประชาชนที่ถูกสุ่มโดยปราศจากอคติบนพื้นฐานของหลักวิชาทางสถิติดังกล่าวเป็นที่ปรากฏรับรู้ต่อสังคมวงกว้าง จะเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมให้ประชาชนมีพลังในการกำหนดทิศทางการกระบวนการสันติภาพมากขึ้น ตามที่ทุกฝ่ายต่างเน้นย้ำอยู่เสมอว่าคำตอบอยู่ที่ประชาชน

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อรับทราบข้อคิดเห็นและพัฒนาการทางความคิดของกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั้งไทยพุทธและมลายูมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลาในอำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย ที่มีต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานี

1.2.2 เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพได้มีข้อมูลทางวิชาการที่สะท้อนถึงความต้องการของประชาชนในการประกอบการตัดสินใจ

1.2.3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้สะท้อนมุมมองและความต้องการต่อผู้เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพ

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มประชาชนทั่วไปจำนวน 1,637 ตัวอย่าง และกลุ่มผู้นำความคิด (เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำสตรีในชุมชน) จำนวน 220 คน ทั้งไทยพุทธและมลายูมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลาในอำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

1.4.1 พื้นที่ในการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอในพื้นที่จังหวัดสงขลา อันประกอบด้วยอำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย โดยใช้หลักวิธีการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) เพื่อประกันว่า คนทุกคนจากทุกหน่วยในพื้นที่และประชากรทั้งหมดที่ถูกศึกษาต้องมีโอกาสเท่ากันในการถูกเลือก ทำให้มีความน่าเชื่อถือของความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง อันจะทำให้ผลการวิจัยสำรวจมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติในระดับที่ยอมรับได้

1.4.2 รายละเอียดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มเลือกจากหน่วยศึกษาระดับใหญ่ไล่ลงไปจนถึงหน่วยที่เล็กที่สุดคือระดับครัวเรือน (ตั้งแต่ระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน ครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน) โดยใช้การจับฉลากเพื่อสุ่มเลือกเป็นขั้น ๆ ดังนี้

- **ขั้นที่หนึ่ง** เป็นการสุ่มเลือกตำบลด้วยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ ให้ได้ครึ่งหนึ่งของตำบลทั้งหมด 288 ตำบลใน 37 อำเภอของจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา
- **ขั้นที่สอง** เป็นการสุ่มในระดับหมู่บ้าน โดยดำเนินการสุ่มหมู่บ้านที่อยู่ใน 144 ตำบลที่ได้จากการสุ่มในขั้นตอนแรกจากบัญชีรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนของฐานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2561 ให้ได้จำนวน 164 หมู่บ้าน/ชุมชน
- **ขั้นที่สาม** เป็นการสุ่มอย่างเป็นระบบในระดับครัวเรือน โดยการสุ่มครัวเรือนจำนวน 10 ครัวเรือนที่อยู่ใน 164 หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จากการสุ่มในขั้นตอนที่สอง ได้จำนวนครัวเรือน 1,640 ครัวเรือน
- **ขั้นสุดท้าย** เป็นการสุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวนครัวเรือนละ 1 คน โดยต้องเป็นผู้มีอายุระหว่าง 18-70 ปี และอาศัยอยู่ในชุมชนอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 6 เดือน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำนวน 1,640 ตัวอย่าง (ผลการสำรวจมีผู้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ 1,637 ตัวอย่าง)

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสำรวจใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยข้อคำถามมาจากการรวบรวมการศึกษางานวิจัยสันติภาพในพื้นที่ความขัดแย้งในต่างประเทศ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเปิดโอกาสให้องค์กรภาคประชาสังคมและผู้เชี่ยวชาญได้นำเสนอประเด็นคำถามสำคัญในการทำความเข้าใจสภาพปัญหาและประเด็นสำหรับเป็นแนวทางในการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขและการกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล (12 ข้อ)
- ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ (11 ข้อ)
- ส่วนที่ 3 ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข (17 ข้อ)
- ส่วนที่ 4 ทศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข (7 ข้อ)

1.6 การอบรมพนักงานสัมภาษณ์และการควบคุมคุณภาพข้อมูล

การอบรมพนักงานสัมภาษณ์ ดำเนินการเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2563 ณ ห้องประชุมคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีผู้เข้าร่วมอบรม 140 คน โดยมีการจัดทำคู่มือ

การสัมภาษณ์และคู่มือการทำงานภาคสนามสำหรับใช้ในการอบรมหัวหน้าทีมและพนักงานสัมภาษณ์ทั้งในเชิงทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติในพื้นที่ทดลอง เนื้อหาในการอบรมครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการสำรวจ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการสำรวจและการเข้าหากกลุ่มตัวอย่าง เนื้อหาของแบบสอบถาม เทคนิคการสัมภาษณ์ ข้อพิจารณาเชิงจริยธรรมในมนุษย์ การทดสอบความเข้าใจเนื้อหาและขั้นตอนการสำรวจ และการนำเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขที่พบขณะฝึกปฏิบัติ

การสำรวจในครั้งนี้มีการควบคุมคุณภาพข้อมูลหลายวิธีเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้นมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือได้ ประการแรก มีผู้ควบคุมงานภาคสนามโดยหัวหน้าทีมในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้จะทำการติดต่อประสานงานกับพื้นที่เพื่อเตรียมแผนงานภาคสนามแล้ว ยังมีหน้าที่คอยดูแล กำกับ และให้คำแนะนำพนักงานสัมภาษณ์อย่างต่อเนื่อง ประการที่สอง มีคนในพื้นที่พาเข้าไปพบกลุ่มตัวอย่างและแนะนำทีมงานภาคสนามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เกิดความไว้วางใจที่จะให้ข้อมูล

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

1.8 ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะทำงานสำรวจให้ความสำคัญกับประเด็นจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยยึดหลักการประเมินความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างและชุมชน หลักการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ หลักการยินยอมและหลักการปฏิเสธหรือยุติการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ การใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น การเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกที่จะไม่ตอบได้ในระดับข้อคำถามรายข้อ รวมทั้งหากกลุ่มตัวอย่างต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ เพิ่มเติม ทางคณะผู้วิจัยได้แจ้งชื่อหน่วยงานและบุคคลที่สามารถติดต่อได้ไว้ด้วย

ประเด็นการเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างเป็นความลับ คณะผู้สำรวจเน้นย้ำกับพนักงานสัมภาษณ์ให้เก็บรักษาข้อมูลของผู้ตอบเป็นความลับอย่างเคร่งครัด โดยแบบสอบถามจะไม่มีการระบุชื่อผู้ให้ข้อมูลและให้ใช้รหัสแทนตัวบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถตรวจสอบย้อนกลับไปได้ และจะไม่มีเปิดเผยตัวตนหรือชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อสาธารณะ ข้อมูลจะถูกนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยจะถูกนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมและนำเสนอเป็นรายงานการวิจัย รวมถึงการไม่อนุญาตให้มีการบันทึกภาพหรือเสียงของผู้ให้ข้อมูล ภาพสภาพแวดล้อมครัวเรือนตัวอย่าง และการแสดงพิกัดพื้นที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์

การสำรวจครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. แนวคิดการวิจัยเชิงสำรวจ

นักวิจัยทำการวิจัยมีไว้เพื่อการค้นพบสัจธรรมหรือความจริงที่จริงแท้ยิ่งกว่าคนอื่น แต่เพื่อหาวิธีการค้นหาความน่าจะเป็นไปได้ที่จะเข้าใจสิ่งที่เรียกว่าความจริงโดยที่ก็รู้ว่าเครื่องมือของตนมีจุดอ่อนและมีโอกาสความคลาดเคลื่อนอยู่ด้วยอย่างน้อยเพียงใด สิ่งที่เรากำลังทำนี้เรียกว่าระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ

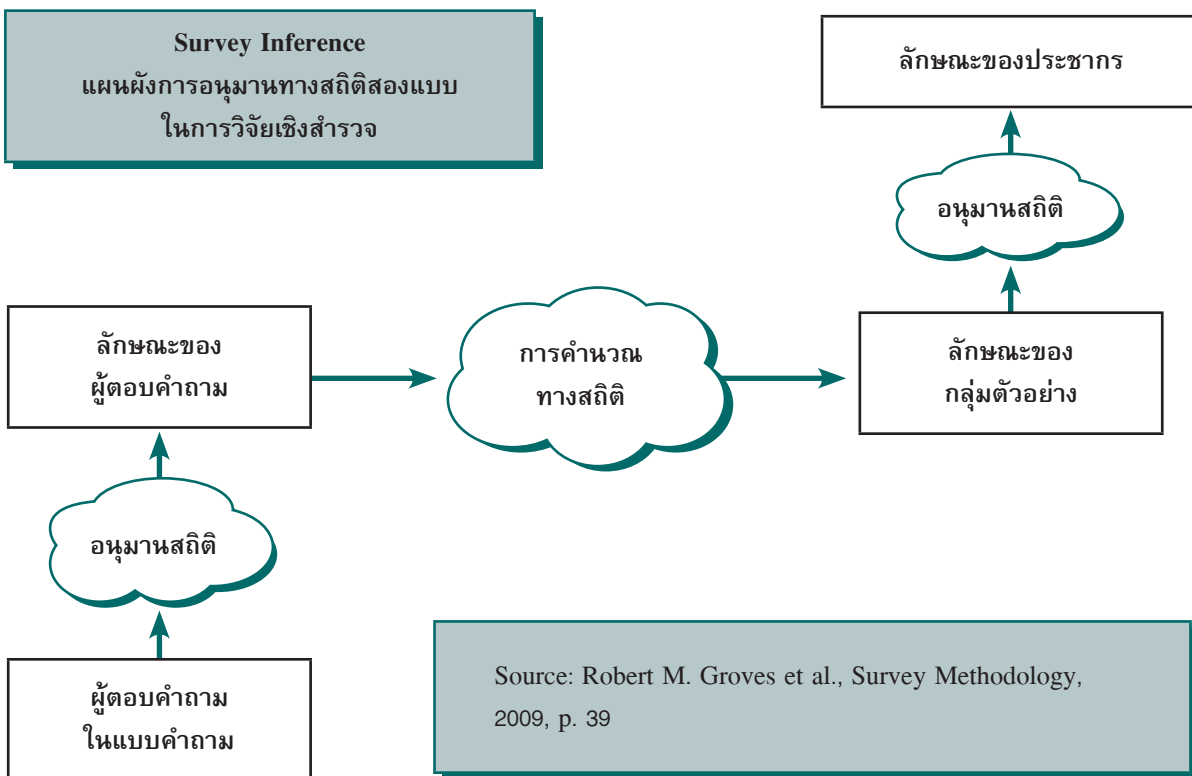
การสำรวจ (Survey) เป็นวิธีศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรเป้าหมายหรือสิ่งต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประดิษฐ์สร้าง “ตัวอธิบายในเชิงปริมาณ” (Quantitative Descriptors) ต่อคุณลักษณะของประชากรทั้งหมดซึ่งสิ่งที่เราจะทำการศึกษานั้นเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งอยู่ด้วยควรสังเกตที่คำว่า “อย่างเป็นระบบ” ซึ่งเป็นการสะท้อนความตั้งใจและความมุ่งหมายที่จะแยกการสำรวจออกจากวิธีการอื่น ๆ ในการเก็บข้อมูล ในคำอธิบายข้างต้นยังมีการใช้คำว่า “กลุ่มตัวอย่าง” ด้วยเหตุที่ว่าบางครั้งการสำรวจพยายามที่จะวัดทุกสิ่งทุกอย่างหรือคนทุกคนในประชากรทั้งหมดและในบางครั้งก็เป็นการศึกษาเพียงแต่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ในการสำรวจนั้นจะต้องมีระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจที่ดีด้วย

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Methodology) คือการศึกษาวิธีการวิจัยเชิงสำรวจชนิดต่าง ๆ อันที่จริงแล้วระเบียบวิธีวิจัยนี้คือ การศึกษาถึงแหล่งที่มาของความคลาดเคลื่อนในการสำรวจและดูวิธีที่เราจะทำการอย่างไรเพื่อให้ค่าตัวเลขที่ผลิตขึ้นมาจากการสำรวจมีความตรง/ชัด/แน่นอนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ คำว่า “ความคลาดเคลื่อน (Error)” นี้จึงหมายถึงความเบี่ยงเบนออกจากผลลัพธ์อันเป็นที่พึงปรารถนา ความคลาดเคลื่อนในการวิจัยเชิงสำรวจถูกใช้เรียกความเบี่ยงเบนออกจากค่าที่แท้จริงอันเป็นค่าที่ใช้ได้กับกลุ่มประชากรที่ถูกศึกษา ในบางครั้งมีการใช้คำว่า “ความคลาดเคลื่อนในทางสถิติ (Statistical Error)” ด้วยเพื่อแยกความคลาดเคลื่อนในทางสถิตินี้กับความผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ (หรือสิ่งที่อาจจะเรียกว่า Simple Mistakes)

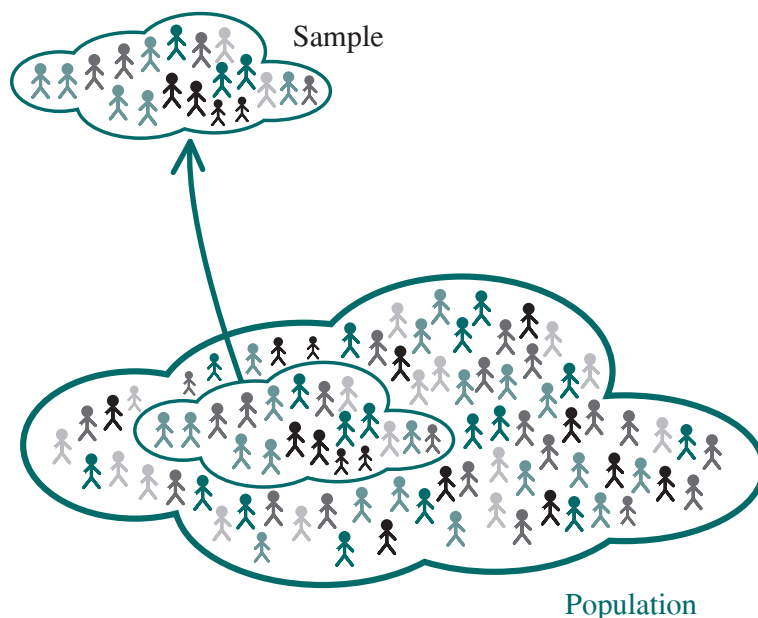
การวิจัยเชิงสำรวจเป็นสาขาวิชาที่ค่อนข้างจะเยาว์วัย แม้ว่าการสำรวจปรากฏการณ์ทางสังคมเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบจะมีรากลึกในประวัติศาสตร์อันยาวนาน แต่ว่าการสำรวจในแบบใหม่ซึ่งอาศัยการจัดการเรื่องกรอบการสุ่มตัวอย่างในขอบเขตกว้างขวาง การสุ่มตัวอย่างโดยหลักทฤษฎีความน่าจะเป็นในทางสถิติ การใช้แบบสอบถามอย่างมีโครงสร้าง และการอ้างอิงหลักในทางสถิติไปยังกลุ่มประชากรทั้งหมดพร้อมทั้งการวัดค่าความคลาดเคลื่อนได้บังเกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ 1940 นี้เอง

ซึ่งความหมายของระเบียบวิธีวิจัยตรงนี้ก็คือความพยายามที่จะเข้าใจว่าทำไมความคลาดเคลื่อนจึงบังเกิดขึ้นได้ในสถิติของการสำรวจ ในจุดเริ่มต้นนั้นเราควรมาดูว่าการวิจัยเชิงสำรวจสร้างสถิติเพื่อวิเคราะห์ลักษณะประชากรได้อย่างไร จากแผนภาพหน้าถัดไปนี้ ในกล่องซ้ายล่างคือวัตถุประสงค์ที่ได้มาจากการสำรวจหรือ

คำตอบที่ผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคนให้กับนักวิจัย คุณค่าของข้อมูลนี้คือมันได้สร้างตัวบ่งชี้พรรณนาความที่ดีต่อลักษณะของผู้ตอบซึ่งแสดงให้เห็นในกล่องซ้ายบน แต่การวิจัยเชิงสำรวจไม่ได้พอใจแค่รู้ว่าลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนเป็นอย่างไรในตัวของมันเองเท่านั้น นักวิจัยยังต้องสนใจ “ค่าสถิติ” ที่เชื่อมโยงคำตอบเหล่านี้เพื่อสรุปลักษณะของกลุ่มคนจากการศึกษาในครั้งนี้ ขั้นตอนต่อไปการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง (Sample Survey) นั้นสามารถเชื่อมคำตอบเหล่านี้ (ดูในกลุ่มคว้นที่อยู่ตรงกลาง) ให้เข้ากับการสรุปลักษณะโดยรวมของกลุ่มบุคคลภายในขั้นตอนการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อประดิษฐ์สร้างค่าสถิติที่อธิบายลักษณะของคนทุกคนในกลุ่มตัวอย่าง ควรสังเกตว่า ณ จุดนี้เราก็ก้าวไปไม่ถึงเป้าหมายสูงสุดซึ่งกลุ่มตัวอย่างถูกหยิบเลือกขึ้นมา กล่าวคือ เรายังต้องการอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากรกลุ่มใหญ่ในอีกขั้นหนึ่งด้วย

การอนุมานสองขั้นนี้เป็นจังหวะก้าวสำคัญที่เป็นหัวใจของการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งทำให้การวิจัยสำรวจมีลักษณะสองประการคือ ข้อมูลจากคำตอบที่คนให้แก่ักวิจัยนั้นจะต้องอธิบายคุณลักษณะของผู้ตอบได้อย่างเที่ยงตรงชัดเจนและกลุ่มคนกลุ่มเล็กที่เป็นเซตย่อย (Subset) ซึ่งเข้าร่วมในการสำรวจจะต้องมีสภาพ หรือลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับประชากรในกลุ่มใหญ่ เมื่อใดก็ตามที่เงื่อนไขทั้งสองประการนี้ไม่บังเกิดขึ้นสถิติจากการสำรวจก็จะตกอยู่ภายใต้ภาวะ “ความคลาดเคลื่อน” (Error) ซึ่งหมายถึงข้อมูลที่ได้มาในกระบวนการสำรวจเกิดความเบี่ยงเบนจากสิ่งที่พึงปรารถนา ในอีกด้านหนึ่งปัญหาที่อาจจะเกิดตามมา คือ “ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการวัด” (Measurement Errors) หรือที่เรียกกันว่า “ความคลาดเคลื่อนในการสังเกตการณ์” (Error of Observations) ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับความเบี่ยงเบนจากคำตอบที่ได้มาจากแบบสอบถามในการวิจัยสำรวจ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เรียกว่า “ความคลาดเคลื่อนจากการไม่ถูกสังเกตการณ์” (Errors of Non-observation) อันเกี่ยวข้องกับความเบี่ยงเบนของค่าสถิติประมาณการของกลุ่มตัวอย่างจากค่าของประชากรทั้งหมด (Population)

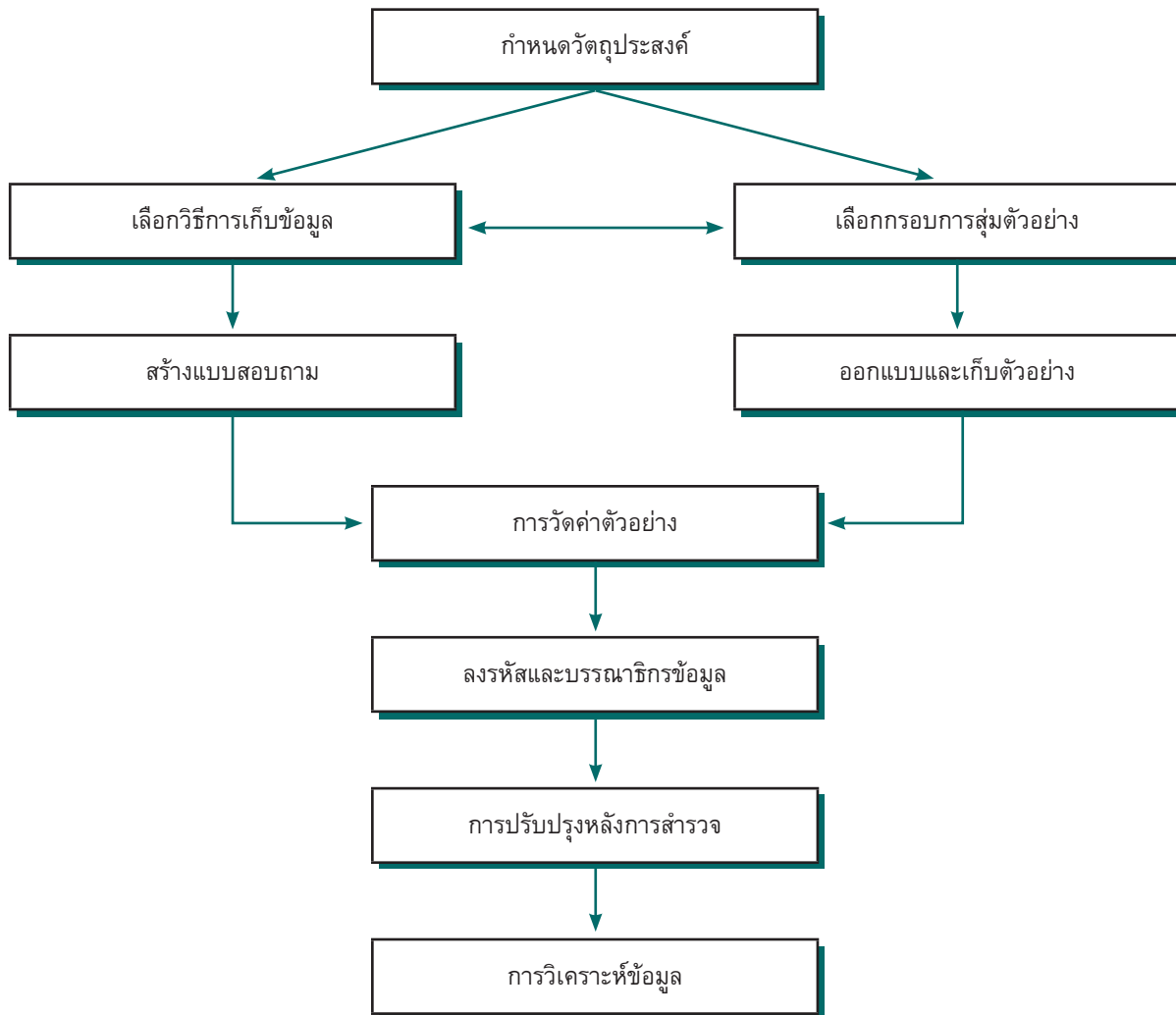
ทั้ง ๆ ที่มีโอกาสที่จะเกิดค่าความคลาดเคลื่อนได้ในการศึกษาจากกลุ่มประชากรขนาดใหญ่แต่ก็มีทางป้องกันด้วยการออกแบบการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์อย่างระมัดระวัง ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจเป็นการศึกษาว่าสิ่งใดที่จะช่วยให้สถิติจากการวิจัยเชิงสำรวจมีคุณค่าสาระประโยชน์มากยิ่งขึ้น วิธีการหนึ่งที่เราเข้าใจการวิจัยเชิงสำรวจได้ดีก็คือการดูหรือตรวจสอบความคลาดเคลื่อนประเภทต่าง ๆ หรือการพิจารณาดูในมุมมองของ “คุณภาพ” ในการวิจัยซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ อีกวิธีหนึ่งก็คือการพยายามศึกษาวิธีการตัดสินใจในการออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจทุกแบบซึ่งมีประเด็นสาระสำคัญคือ

- การระบุกลุ่มประชากรที่เหมาะสมสำหรับการสำรวจ
- การเลือกวิธีที่จะหารายชื่อทั้งหมดของประชากร
- การเลือกแผนสุ่มตัวอย่าง
- การเลือกวิธีเก็บข้อมูล

การออกแบบการวิจัยจึงมีขั้นตอนต่าง ๆ การทำให้การออกแบบกลายเป็นกระบวนการที่เป็นจริงจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจ การออกแบบเป็นขั้น ๆ ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นจะมีขั้นตอนที่คาดการณ์ได้อย่างชัดเจนมาก จึงเป็นธรรมชาติอยู่เองที่มีการจัดวางลำดับขั้นตอนของการวิจัยเชิงสำรวจไปตามขั้นของเวลาและมีความเป็นระเบียบแบบแผนซึ่งขั้นตอนเหล่านี้มักจะปรากฏอยู่ในตำราวิจัยโดยทั่วไป

จากแผนภาพข้างล่างแสดงให้เห็นว่าจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสำรวจก่อนที่จะตัดสินใจสองด้านคือ ด้านหนึ่งเป็นการตัดสินใจเรื่องกลุ่มตัวอย่างและอีกด้านหนึ่งเป็นการตัดสินใจเรื่องกระบวนการวัดค่า การตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลอย่างไรเป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อลักษณะของเครื่องมือในการวัดด้วยเช่น ลักษณะของแบบสอบถามตามแผนภาพดังกล่าว แบบสอบถามจะต้องมีการทดสอบก่อนใช้ในการเก็บข้อมูลสำรวจในด้านความมือของแผนภาพ การเลือกกรอบการสุ่มตัวอย่างเมื่อผนวกเข้ากับการออกแบบกลุ่มตัวอย่างจะสร้างตัวอย่างที่เป็นจริงขึ้นมาในการสำรวจเครื่องมือในการวัดและกลุ่มตัวอย่างจะมาด้วยกันในระหว่างขั้นตอนของการเก็บข้อมูลซึ่งในระหว่างขั้นตอนนี้ความสนใจหลักจะมุ่งไปที่การได้มาซึ่งการวัดค่ากลุ่มตัวอย่างที่สมบูรณ์แบบ

(เช่นการหลีกเลี่ยงกรณีของผู้ไม่ตอบ) หลังจากเก็บข้อมูลแล้วข้อมูลก็จะถูกบรรณาธิการและนำมาใส่คำรหัสในรูปแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้ เพิ่มข้อมูลจะผ่านการปรับหลังจากการสำรวจ เพื่อดันหาความคลาดเคลื่อนจากการไม่ตอบและดูความครอบคลุมในกลุ่มประชากรเป้าหมาย การปรับในขั้นนี้เป็นตัวกำหนดว่าจะใช้ข้อมูลอะไรในขั้นตอนสุดท้ายของการประมาณค่าหรือการวิเคราะห์ซึ่งจะกำหนดรูปลักษณะของการอนุมานทางสถิติที่ย้อนกลับไปหาค่าของประชากรเป้าหมาย ผลการวิจัยที่ดีหรือการประมาณการค่าของการสำรวจที่ดีจะต้องมีการประสานกันระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้

จากพื้นฐานความเข้าใจข้างต้น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 5 (Peace Survey 5) นี้ จึงใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) อันเป็นระเบียบวิธีเช่นเดียวกับการศึกษารอบที่ 1-4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และอีกสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา อันประกอบด้วยอำเภอจะนะ เทพา นาหวี และสะบ้าย้อย ต่อปัญหาในพื้นที่และความคิดเห็นต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชาชนในการทำความเข้าใจปัญหาในทางวิชาการและข้อมูลอาจจะมีส่วนกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพของประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ในสังคม

3. บริบทสถานการณ์

การสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งที่ 5 ได้ลงเก็บข้อมูลภาคสนามตั้งแต่วันที่ 11 กันยายน ถึงวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2562 สถานการณ์ในช่วงที่เครือข่ายวิจัยลงเก็บข้อมูลนี้เป็นอย่างไรมีความสำคัญมาก ในที่นี้การออกแบบวิจัยสำรวจ (Survey Research Design) ต้องการที่จะดูความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคมเศรษฐกิจและการเมืองที่มีต่อปัจจัยที่อยู่ภายในกรอบของการวิจัย (Explanatory Variables) อันเกี่ยวกับความรู้สึกและทัศนคติต่อกระบวนการสันติภาพและความขัดแย้งในพื้นที่ อย่างไรก็ตามสถานการณ์ปัจจุบันอาจจะมีผลต่อความรู้สึกของประชาชนในแบบที่แตกต่างกันได้ บริบทสถานการณ์ในส่วนนี้จึงจะกล่าวถึงสถานการณ์ความไม่สงบ สถานการณ์สันติภาพและสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลซึ่งจะรวมไปถึงสถานการณ์ทั่วไปในปี พ.ศ. 2562

ข้อมูลสถิติจากฐานข้อมูลศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch Database) กล่าวถึงเหตุการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้นับตั้งแต่มกราคม 2547 จนถึงเดือนตุลาคม 2562 ซึ่งนับเป็นเวลา 15 ปี มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความไม่สงบในพื้นที่เกิดรวมทั้งสิ้น 20,451 เหตุการณ์ ทำให้มีผู้เสียชีวิต 7,053 คน ผู้บาดเจ็บ 13,209 คน ยอดรวมผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต 20,262 คน เมื่อกกล่าวโดยภาพรวม เหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยทั่วไปถือได้ว่าสถานการณ์ลดความรุนแรงลง แต่ว่าความแปรปรวนของสถานการณ์ความไม่สงบยังคงมีอยู่ นี่คือลักษณะพิเศษเฉพาะของเหตุการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้ว่าจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบโดยทั่วไปลดลง แนวโน้มที่ลดลงนี้เห็นได้ชัดเจนเป็นขั้น ๆ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 แต่สถานการณ์ก็ยังคงไม่แน่นอน สับสนและยังคงมีโอกาสเป็นไปได้มากที่จะมีอัตราเร่งขยายตัวได้ในบางช่วงขณะ

การพูดคุยสันติภาพในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2556 ระหว่างตัวแทนของรัฐบาลไทยกับตัวแทนของกลุ่มบีอาร์เอ็น (Barisan Nasional Revolusi- BRN) คือจุดเปลี่ยนสถานการณ์ที่ทำให้ความรุนแรงลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน เพราะเหตุที่ว่านับตั้งแต่เหตุการณ์ความไม่สงบขยายตัวจนรุนแรงบานปลายมาจากเดือนมกราคม พ.ศ. 2547 ความรุนแรงพุ่งสูงขึ้นอย่างน่ากลัวทุกปีจนถึงปี พ.ศ. 2551 เหตุการณ์ที่เคยสูงถึงปีละประมาณ 2,000 เหตุการณ์ก็ลดลงเหลือประมาณปีละ 1,000 เหตุการณ์ซึ่งรวมถึงการก่อเหตุด้วยการยิง ระเบิด วางเพลิงและก่อวินาศกรรมด้วยวิธีต่างๆ อย่างไรก็ตามเหตุการณ์กลับมาสูงขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2555 ประมาณ 1,800 กว่าเหตุการณ์ น่าสังเกตว่าหลังจากที่มีการริเริ่มสันติภาพในปี พ.ศ. 2556 แล้วความถี่ของเหตุการณ์ความไม่สงบหลังจากนั้นก็เริ่มลดลงตามลำดับ เพราะรัฐบาลชุดต่อมาก็ดำเนินนโยบายพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2561 มีเหตุการณ์ความไม่สงบจำนวน 548 ครั้ง และในปี พ.ศ. 2562 ทิศทางหรือแนวโน้มเหตุการณ์ก็น่าจะอยู่ในระดับเดียวกัน

อย่างไรก็ดี ปี พ.ศ. 2562 เริ่มด้วยบรรยากาศเปิดในทางการเมืองที่คึกคัก เหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญคือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไปของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยครั้งที่ 28 กำหนดให้มีขึ้นในวันที่ 24 มีนาคม 2562 เพื่อเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 500 คน การเลือกตั้งครั้งนี้นับเป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกหลังรัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2557 ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ผลการเลือกตั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส) ซึ่งมีแก่อิสลามิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) รวม 11 ที่นั่ง ผลปรากฏว่าพรรคการเมืองใหม่ในนามพรรคประชาชาติซึ่งประกาศความเข้มแข็งในเอกลักษณ์ทางการเมืองของปาตานีมุสลิมมลายูสามารถคว้าเก้าอี้มาครองได้มากที่สุด 6 เขต ตามด้วยพรรคพลังประชารัฐ 3 เขต อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 นี้เป็นการเลือกตั้งที่มีความคึกคักที่สุดในรอบหลายปี กล่าวโดยรวมการเลือกตั้ง 2562 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลทำให้พรรคประชาธิปัตย์ได้ ส.ส. 1 ที่นั่ง พรรคภูมิใจไทย 1 ที่นั่ง พรรคประชาชาติ 6 ที่นั่ง และพรรคพลังประชารัฐซึ่งเป็นพรรคใหม่อีกหนึ่งพรรคแต่คว้าที่นั่งมาได้ 3 ที่นั่ง บรรยากาศในวันเลือกตั้งค่อนข้างเงียบสงบซึ่งดูเหมือนผู้ถืออาวุธทั้งสองฝ่ายจะมีฉันทามติร่วมกันในการปล่อยให้กระบวนการเลือกตั้งดำเนินไปภายใต้บรรยากาศที่ผู้คนออกไปโหวตอย่างราบรื่น

การที่ในการเลือกตั้งครั้งนี้ กลุ่มวาทะที่นำโดยนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ได้แยกตัวออกมาจากเพื่อไทย มาก่อตั้งพรรคประชาชาติ เป็นกลยุทธ์ทางการเมืองเพื่อที่จะเลี่ยงปัญหาจากเงื่อนไขรัฐธรรมนูญ 2560 ที่วางกติกาไม่ให้พรรคหนึ่งพรรคใดครองเสียงในสภาเกินกึ่งหนึ่ง น่าสังเกตว่าในการเลือกตั้งปี 2554 ก่อนหน้านี้นักผู้สมัคร ส.ส. สังกัดพรรคเพื่อไทยซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มวาทะที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง แต่ในปี 2562 กลุ่มวาทะที่ในร่มของพรรคประชาชาติได้เป็น ส.ส. ถึง 6 ที่นั่ง สะท้อนให้เห็นว่ามีความสำเร็จในกระแสความรู้สึกชาตินิยมมลายูในหมู่ประชาชนจำนวนมากไม่น้อยและอาจจะสะท้อนให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนมากที่ยังมีทัศนคติในทางลบต่อนโยบายของรัฐบาลทหารหลังจากการรัฐประหาร 2557 ประเด็นการเมืองเรื่องความรู้สึกผูกพันต่อเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์และศาสนากลายเป็นเครื่องมือการรณรงค์การเมืองที่สำคัญในระหว่างการทำเสียง นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผลการออกเสียงประชามติไม่รับร่างรัฐธรรมนูญในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2559 กับผลการเลือกตั้ง ส.ส. ในปี 2562 และคะแนนเสียงของประชาชนส่วนมากในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สนับสนุนนักการเมืองและพรรคการเมืองที่เน้นเอกลักษณ์มลายูและมุสลิม คะแนนนิยมของประชาชนส่วนใหญ่ที่มีต่อพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งที่ 1-4 ที่ผ่านมาก็สะท้อนว่ามีระดับคะแนนที่ไม่สูงนักเช่นกัน

ในอีกด้านหนึ่ง การพูดคุยสันติสุขระหว่างตัวแทนของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์กับขบวนการมาราปาตานีซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2558 จนกระทั่งถึงปี 2561 ก็ได้หยุดชะงักลงตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2562 การนัดพบกันระหว่างสองฝ่ายถูกยกเลิกโดยกะทันหัน โดยที่ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2562 นายสุกรี ฮารี ประธานกลุ่มมาราปาตานี ออกแถลงการณ์แสดงความไม่พอใจหลังจากได้รับแจ้งจากประเทศผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุยสันติสุขมาเลเซียว่า คณะพูดคุยสันติสุขฝ่ายไทยมีนัดประชุมอย่างเป็นทางการครั้งแรกที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย แต่ต่อมากลับได้รับแจ้งจากทางหัวหน้าคณะพูดคุยสันติสุขฝ่ายไทยว่า พลเอกอดุลมชัย ธรรมสาโรรัชต์ หัวหน้าคณะพูดคุยฝ่ายไทย จะไม่เข้าร่วมประชุม และจะหารือเป็นการส่วนตัวกับนายสุกรี และแยกส่วนในการพูดคุย มาราปาตานีจึงรู้สึกผิดหวังต่อทัศนคติของพลเอกอดุลมชัย ซึ่งขัดกับคำแถลงก่อนหน้าว่าจะเปิดให้มีการเจรจากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และมีความเห็นว่าอาจมีวาระซ่อนเร้น จึงตัดสินใจจะไม่เข้าร่วมการประชุม

และระงับการประชุมพูดคุยสันติสุขทั้งหมดไปจนกว่าการเลือกตั้งจะเสร็จสิ้น และเสนอให้รัฐบาลไทยมีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าคณะพูดคุยที่มีความน่าเชื่อถือ

เหตุการณ์ต่อเนื่องในประเด็นนี้ก็คือ ต่อมาเมื่อมีรายงานข่าวเรื่องหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าคณะพูดคุยสันติสุขฝ่ายมาราปาตานี ที่เขียนโดยนายสุกรี ฮารี หัวหน้ากลุ่มบีอาร์เอ็น สถานการณ์ตรงนี้ก็ถือเป็นความเปลี่ยนแปลงภายในของกลุ่มมาราปาตานีและการพูดคุยโดยรวม โดยนายสุกรีระบุว่าตั้งแต่ก่อตั้งมาราปาตานีได้มีการมอบหมายให้ทำหน้าที่ และได้รับความไว้วางใจให้เป็นหัวหน้าคณะพูดคุย เพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่ดำรงมายาวนานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นายสุกรีขอลาออกจากตำแหน่งดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2562 การลาออกมีสาเหตุสำคัญมาจากปัญหาสุขภาพ แต่การลาออกของหัวหน้าคณะพูดคุยมาราปาตานีส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในของกลุ่มมาราปาตานี รวมถึงกระบวนการพูดคุยสันติสุขกับรัฐบาลไทยชุดใหม่หลังการเลือกตั้งทั่วไป ในปี พ.ศ. 2562 ทั้งนี้อาจจะถือได้ว่าการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขหยุดชะงักไม่มีการพูดคุยกันอีกเลย

ต่อมาพลเอกอุดมชัย ธรรมสาโรรัชต์ ซึ่งทำหน้าที่หัวหน้าคณะพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน 2561 ได้ขอลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2562 รัฐบาลจึงได้แต่งตั้ง พลเอกวัลลภ รักเสนาะ ทำหน้าที่หัวหน้าคณะพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้แทน พล.อ.วัลลภ รักเสนาะ อดีตเลขาธิการ สมช. รับตำแหน่งในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562 และได้ยืนยันว่าจะสานต่องานพูดคุยสันติสุขร่วมกับคณะพูดคุยมาเลเซียที่ยังไม่มีท่าทีเปลี่ยนคณะพูดคุยแต่อย่างใดและยังได้ยืนยันว่าการพูดคุยสันติสุขเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องซึ่งหัวหน้าคณะพูดคุยฯ ฝ่ายรัฐบาลจะมีการชี้แจงภายหลังเข้ารับตำแหน่งอีกครั้ง

แต่สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี 2562 ซึ่งดูเหมือนว่าจะมีความนิ่งในบางขณะแต่ก็ยังคงมีความไม่แน่นอน สืบสนและยังคงมีโอกาสขยายตัวในบางครั้ง ความเข้มข้นของความรุนแรงเริ่มตั้งแต่ต้นปี ในวันที่ 10 มกราคม มีเหตุการณ์ยิงที่โรงเรียนบ้านบุญโกะ พื้นที่หมู่ 5 ต.ประจัน อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ทำให้อาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) เสียชีวิต 4 ราย ต่อมาในวันที่ 12 มกราคม เจ้าหน้าที่มีการปิดล้อมตรวจค้น โจมตี/ปะทะ/ซุ่มโจมตี และวิสามัญฆาตกรรมที่หมู่บ้านท่าด่าน หมู่ 3 ต.ตะโละกาโปร์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี ทำให้เยาวชนอายุไม่เกิน 18 ปี และอาสาสมัครทหารพรานบาดเจ็บ 2 รายและผู้ก่อเหตุถูกวิสามัญฆาตกรรม 2 ราย ต่อมาในวันที่ 18 มกราคม ปฏิบัติการปิดล้อมตรวจค้นโจมตีและวิสามัญฆาตกรรมอีกในบริเวณบ้านตีกอ หมู่ 7 ต.จะนะ อ.จะนะ จ.นราธิวาส ผู้ก่อเหตุถูกวิสามัญฆาตกรรม 1 ราย ความต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ของความรุนแรงตามมามากเมื่อวันที่ 18 มกราคม มีการก่อเหตุยิงที่บริเวณวัดรัตนานุกาพ บ้านโคกโก หมู่ 2 ต.โต๊ะเต็ง อ.สุไหงปาดี จ.นราธิวาส ทำให้พระครูประโชติ รัตนานุรักษ์ เจ้าอาวาสวัดรัตนานุกาพ อ.สุไหงปาดี จ.นราธิวาส และพระสมุห์อรรถพร ขุนอำไพ มรณภาพในที่เกิดเหตุขณะที่พระประเวศ สุขแก้ว และพระชนโชติ ชุมเลิศ ได้รับบาดเจ็บ

หลังจากนั้นก็มีการปิดล้อมตรวจค้นอีกหลายครั้งในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคมในปีเดียวกัน ผลจากปฏิบัติการทำให้มีการวิสามัญฆาตกรรมอีกหลายราย เกิดเหตุโจมตีขึ้นอีกครั้งในวันที่ 23 กรกฎาคมที่ด่านตรวจ ซดต.บ้านกอแลปิละ หมู่ที่ 6 ต.ปะกาสะรัง อ.เมือง จ.ปัตตานี ทำให้ทหาร/อาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.)/ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เสียชีวิต 4 ราย บาดเจ็บ 3 ราย ในวันที่ 16 กันยายน เกิดระเบิดขึ้นที่ปากทางเข้าโรงเรียนบ้านควนประ หมู่ 5 ต.นาประดู่ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี ทำให้อาสาสมัครทหารพราน/อาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) เสียชีวิต 2 ราย บาดเจ็บ 4 ราย

สถานการณ์ความไม่สงบที่มีความไม่แน่นอนและแปรปรวนดูเหมือนกลายเป็นแบบสงครามบั่นทอนกำลัง (War of Attrition) ซึ่งเป็นการปะทะกันขนาดย่อย ๆ แต่มีผลกระทบรุนแรงต่อการบาดเจ็บล้มตายของทั้งสองฝ่ายและมีผลข้างเคียงทำให้มีการก่อความรุนแรงต่อพลเรือนและเป้าหมายที่อ่อนแอด้วยเพื่อเป็นการแก้แค้นเอาคืน การใช้กำลังปิดล้อมตรวจค้นและวิสามัญฆาตกรรมต่อผู้ต้องสงสัยก่อเหตุรุนแรงในปี 2562 นับตั้งแต่ มกราคมจนถึงเดือนตุลาคมเกิดขึ้นแล้ว 8 ครั้ง มีผลทำให้มีผู้ถูกวิสามัญฆาตกรรมโดยเจ้าหน้าที่ 10 คน จะเห็นได้ว่านับตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นมาจนถึงปี 2562 มีเพียงแค่ในปี 2560 เท่านั้นที่มีสถิติการวิสามัญฆาตกรรมสูงเท่ากับปีนี้ การเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบแต่ละครั้งจะมีผลต่อความรู้สึกของประชาชนมากโดยเฉพาะการเกิดกรณีวิสามัญฆาตกรรมในสถานการณ์ดังกล่าว

สถานการณ์ข้างต้น ประกอบกับรายงานเมื่อวันที่ 25 สิงหาคมเรื่อง “นายอับดุลเลาะ อีซอมูซอ” บุคคลต้องสงสัยที่หมดสติขณะถูกเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวที่หน่วยซักถาม ค่ายิงคยุทธบริหาร จนแพทย์ต้องนำเข้ารับการรักษาตัวในห้องไอซียู ได้เสียชีวิตหลังจากที่ต้องนอนรับการรักษาโดยที่ไม่รู้สึกตัวมากกว่า 35 วัน ในกรณีนี้โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ซึ่งรับตัวนายอับดุลเลาะมาตั้งแต่วันที่ 22 กรกฎาคมได้ออกหนังสือรับรองการเสียชีวิตให้แก่ญาติของนายอับดุลเลาะ ระบุสาเหตุการเสียชีวิตว่า Hypoxic Ischemic Encephalopathy (HIE) หรือสมองขาดออกซิเจนและเลือดไปเลี้ยง แต่ในแถลงการณ์ของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ที่ออกในวันเดียวกัน กลับระบุสาเหตุของการเสียชีวิตว่า เกิดจากปอดอักเสบติดเชื้ออย่างรุนแรง (Severe Pneumonia) และมีภาวะพิษเหตุติดเชื้อ (Septic Shock) เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้มีข้อสงสัยอย่างมากจากญาติผู้เสียชีวิตและประชาชนโดยทั่วไปว่าเกิดกรณีซ้อมทรมานขึ้นหรือไม่

นอกจากเหตุการณ์ที่เกิดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว ในปี 2562 การก่อเหตุความไม่สงบก็ขยายตัวไปที่กรุงเทพมหานครด้วย ในวันที่ 1 สิงหาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจพบวัตถุระเบิดปลอมถูกวางไว้หน้าสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทำให้ได้มีการตามหาตัวผู้ก่อเหตุ ต่อมาในวันที่ 2 สิงหาคมมีวัตถุต้องสงสัยคล้ายระเบิดหลายจุดทั่วกรุงเทพฯ ในพื้นที่สำคัญหลายแห่งประมาณ 14 จุด ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งตรวจสอบที่เกิดเหตุและขอความร่วมมือให้ประชาชนออกจากพื้นที่ดังกล่าว การระเบิดทำให้มีผู้บาดเจ็บในจำนวนไม่มากนัก ศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉิน (ศูนย์เอราวัณ) สำนักงานแพทย์ได้สรุปเหตุระเบิดทั่วกรุงเทพฯ ประกอบด้วย ที่พระราม 9 มีผู้บาดเจ็บนำส่งโรงพยาบาลสิรินธร 2 ราย โรงพยาบาลวิภาวดี 1 ราย รวม 3 ราย เป็นเพศหญิงทั้งหมด และที่สถานีบีทีเอสช่องนนทรี มีผู้บาดเจ็บ เพศชาย 1 ราย รักษาโรงพยาบาลวิภาวดี หลังจากนั้นผู้ต้องสงสัยในเหตุระเบิด-วางเพลิงในกรุงเทพฯ ได้ถูกควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ 9 นาย โดยมีผู้ต้องสงสัยที่เป็นชาวอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส 2 คน ซึ่งถูกจับกุมระหว่างเดินทางโดยรถโดยสารที่แยกปฐมพร อ.เมือง จ.ชุมพร

สถานการณ์ทางการเมือง การพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขและสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดขึ้นในท่ามกลางสภาวะทางเศรษฐกิจในภาคใต้ที่เศรษฐกิจค่อนข้างฝืดเคือง ภาวะเศรษฐกิจภาคใต้โดยทั่วไปจากรายงานธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้ เรื่องเศรษฐกิจภาคใต้จนถึงเดือนกันยายน 2562 เศรษฐกิจมีการขยายตัวชะลอลงตามผลผลิตเกษตรที่ชะลอลงจากปาล์ม น้ำมัน และสินค้าภาคเกษตรกรรม ขณะที่การผลิตภาคอุตสาหกรรมหดตัวมากขึ้นจากกลุ่มสินค้าที่เกี่ยวข้องกับยางพาราและอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็ง ขณะเดียวกันภาคการท่องเที่ยวในภาคใต้หดตัวมากขึ้นจากจำนวนนักท่องเที่ยวมาเลเซียที่ลดลงอันเป็นผลจากเงินริงกิตที่อ่อนค่า สำหรับอุปสงค์ในประเทศ การใช้จ่ายสินค้าในชีวิตประจำวันลดลง อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายภาคบริการด้านการท่องเที่ยวโดยทั่วไปขยายตัวจากนักท่องเที่ยวจีน ส่งผลให้การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

ยังขยายตัวได้ใกล้เคียงเดือนก่อนๆ ขณะที่การลงทุนภาคเอกชนลดลงตามการจำหน่ายเครื่องจักรในประเทศ ส่วนการใช้จ่ายภาครัฐก็หดตัวลง ตามรายจ่ายลงทุนที่กลับมาขยายตัวจากหมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขณะเดียวกันรายจ่ายประจำหดตัวน้อยลงตามหมวดงบรายจ่ายอื่นและเงินอุดหนุนทั่วไป แม้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะทำนายเกี่ยวกับเศรษฐกิจภาคใต้ในปี 2562 ว่าจะยังคงขยายตัวต่อไป แต่ดูเหมือนว่าสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปในระดับรากหญ้ายังคงอยู่ในสภาพที่ไม่ดีนัก

4. ความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,637 คน

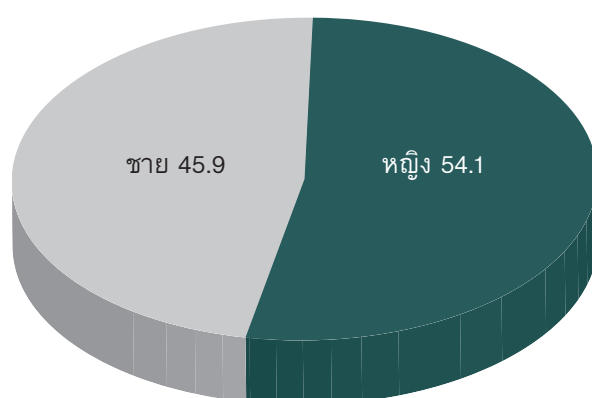
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ ศาสนา อายุ

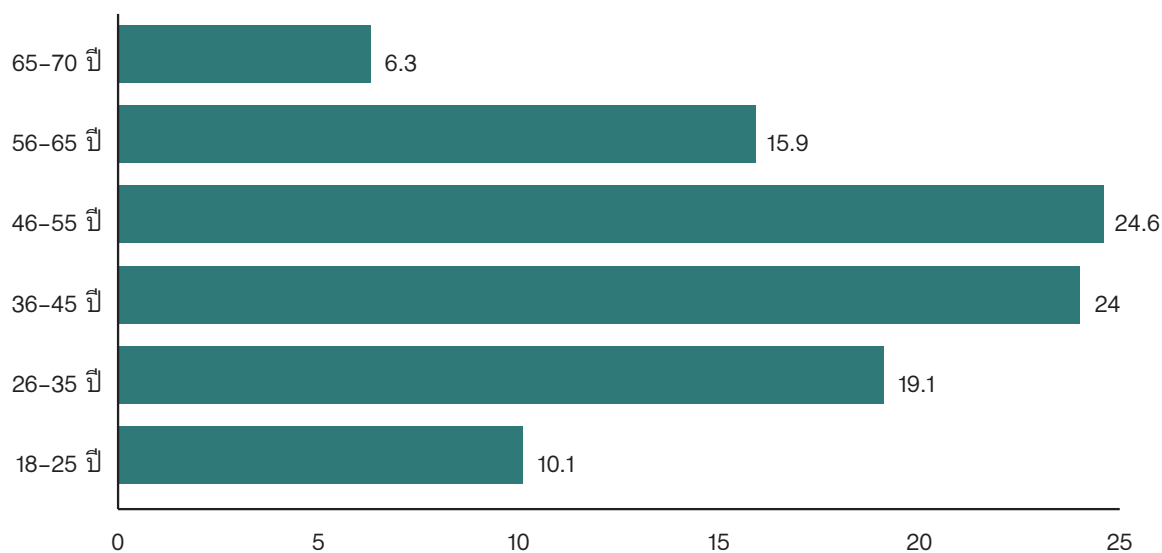
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 886 คน (ร้อยละ 54.1) ส่วนเพศชายมีจำนวน 751 คน (ร้อยละ 45.9)

อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามจะอยู่ที่ 44 ปี ซึ่งผู้ตอบส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 24 และกลุ่มอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.6

แผนภาพที่ 1 : เพศ

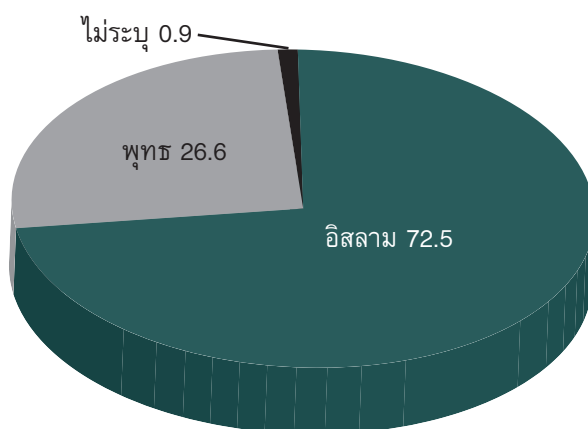

แผนภาพที่ 2 : อายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 1,187 คน (ร้อยละ 72.5) ส่วนผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ มีจำนวน 435 คน (ร้อยละ 26.6) และมีผู้ไม่ระบุศาสนา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 0.9)

แผนภาพที่ 3 : ศาสนา

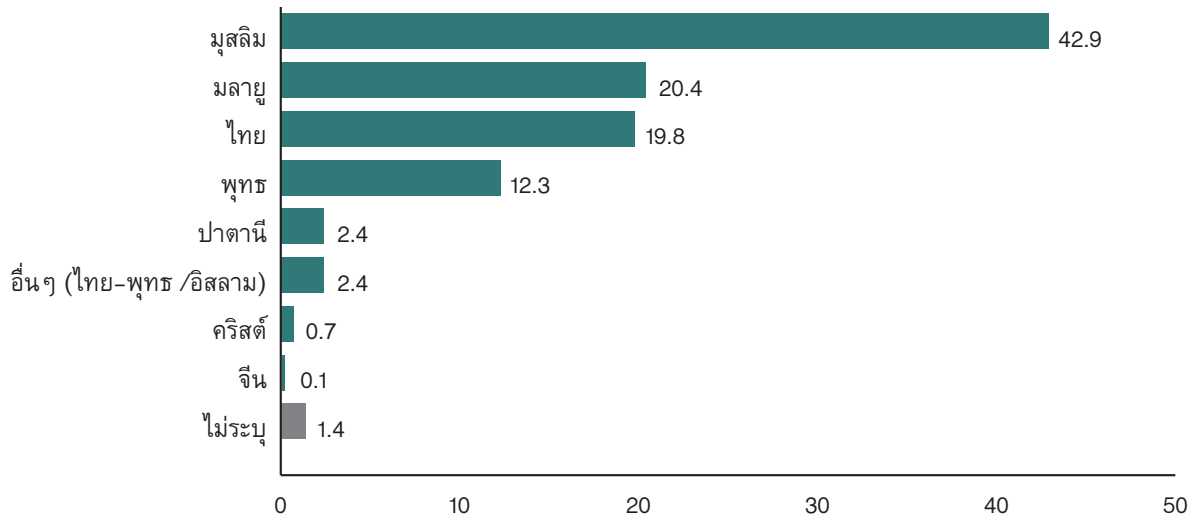
1.2 การนิยามตัวตน

ประเด็นด้านอัตลักษณ์เป็นลักษณะเฉพาะของสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ การสำรวจครั้งนี้ต้องการที่จะทราบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็นใคร ด้วยอัตลักษณ์ใด เช่น เป็นคนมุสลิม คนมลายู คนปาตานี คนไทย คนจีน คนคริสต์ หรือคนพุทธ เป็นต้น ตัวเลือกที่ให้จะคละกันระหว่างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ศาสนา และสำนักประวัติศาสตร์ ซึ่งจะทำให้เห็นว่าผู้ตอบให้น้ำหนักกับอัตลักษณ์ของตัวเองในมิติเชื้อชาติ ศาสนาและท้องถิ่น

ทั้งนี้ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่นิยามตนเองจากฐานของอัตลักษณ์ทางศาสนา คือเป็นคนมุสลิม จำนวน 702 คน (ร้อยละ 42.9) รองลงมาคือมองว่าตนเองเป็นคนมลายู จำนวน 334 คน (ร้อยละ 20.4) ซึ่งเป็นการนิยามจากฐานของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ลำดับถัดมา มองว่าตนเป็นคนไทยซึ่งเป็นอัตลักษณ์ทาง

เชื้อชาติ จำนวน 324 คน (ร้อยละ 19.8) และเป็นคนพุทธ จำนวน 202 คน (ร้อยละ 12.3) สำหรับคนปัตตานีและอื่น ๆ เช่น เป็นไทย-พุทธ เป็นอิสลาม เป็นคนไทยศาสนาอิสลาม มีผู้ตอบจำนวน 39 คน (ร้อยละ 2.4) เท่ากัน

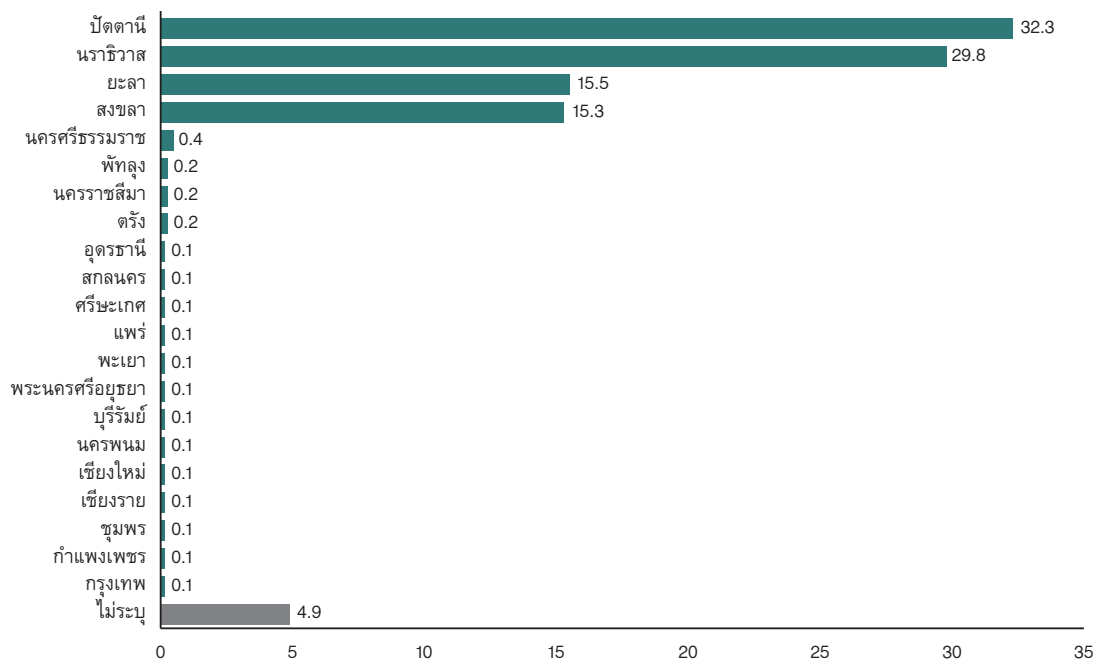
แผนภาพที่ 4 : การนิยามตัวตน

1.3 ภูมิสำเนาเดิม

ผู้ตอบเป็นผู้ที่มีภูมิสำเนาจากจังหวัดปัตตานีมากที่สุด จำนวน 530 คน (ร้อยละ 32.3) รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 488 คน (ร้อยละ 29.8) จังหวัดยะลา จำนวน 255 คน (ร้อยละ 15.5) และจังหวัดสงขลา จำนวน 252 คน (ร้อยละ 15.3) ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ตอบที่มีภูมิสำเนาอยู่จังหวัดอื่นหรือภูมิภาคอื่น ก็มีความหลากหลาย เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช นครราชสีมา ตรัง พัทลุง อุตรธานี บุรีรัมย์ เชียงใหม่ พะเยา กรุงเทพมหานคร

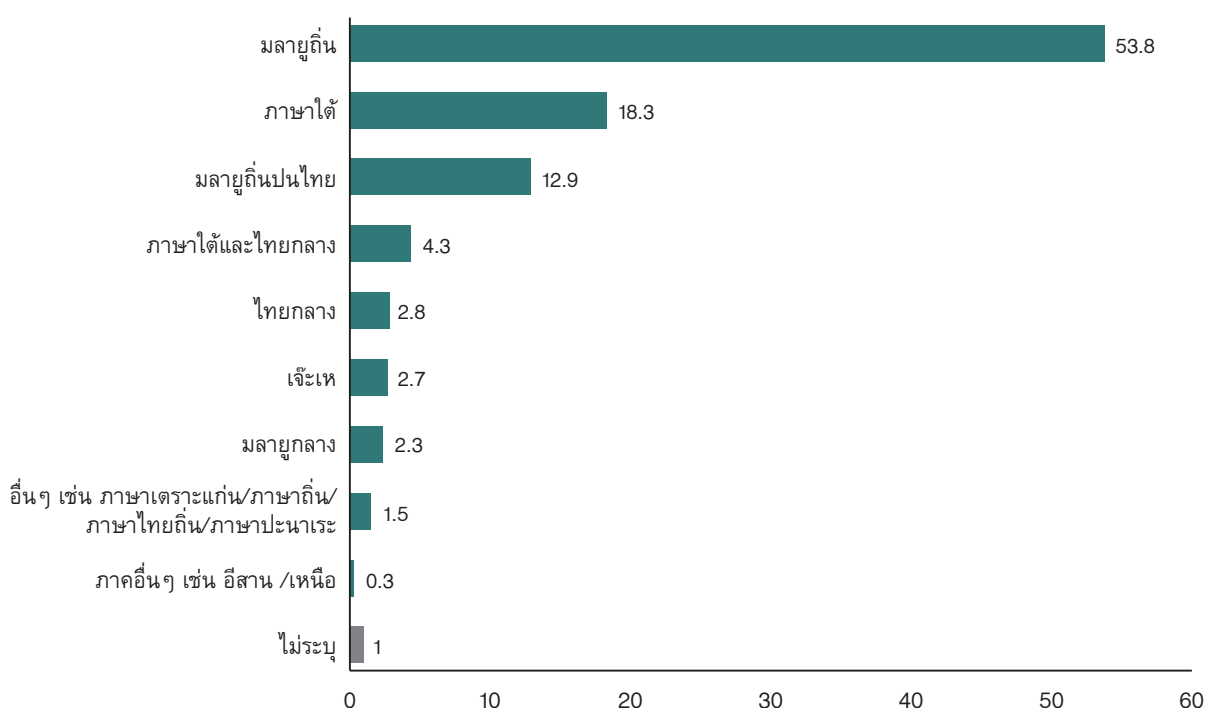
แผนภาพที่ 5 : ภูมิสำเนาเดิม

1.4 การใช้ภาษา

ภาษาที่ประชาชนส่วนใหญ่พูดเป็นประจำในครอบครัว คือ **ภาษามลายูถิ่น** จำนวน 881 คน (ร้อยละ 53.8) รองลงมาคือภาษาถิ่นใต้ จำนวน 299 คน (ร้อยละ 18.3) ภาษามลายูถิ่นป็นไทย จำนวน 211 คน (ร้อยละ 12.9) ภาษาใต้และไทยกลาง จำนวน 70 คน (ร้อยละ 4.3) ภาษาไทยกลาง จำนวน 46 คน (ร้อยละ 2.8) ภาษาเง๊ะเห¹ จำนวน 45 คน (ร้อยละ 2.7) และภาษามลายูกลาง จำนวน 38 คน (ร้อยละ 2.3) ตามลำดับ

แผนภาพที่ 6 : พฤติกรรมการใช้ภาษา

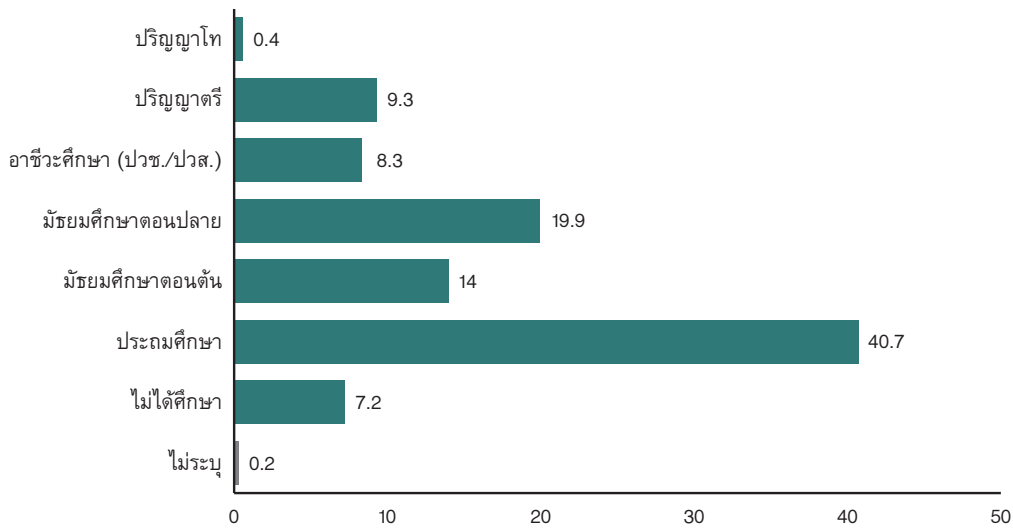

1.5 ระดับการศึกษาสูงสุด

ในส่วนของการศึกษาสูงสุดสายสามัญ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 666 คน (ร้อยละ 40.7) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 326 คนและมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 229 คน (ร้อยละ 19.9 และ 14.0 ตามลำดับ) ที่น่าสนใจคือ ยังมีผู้ไม่ได้ศึกษา จำนวน 118 คน (ร้อยละ 7.2)

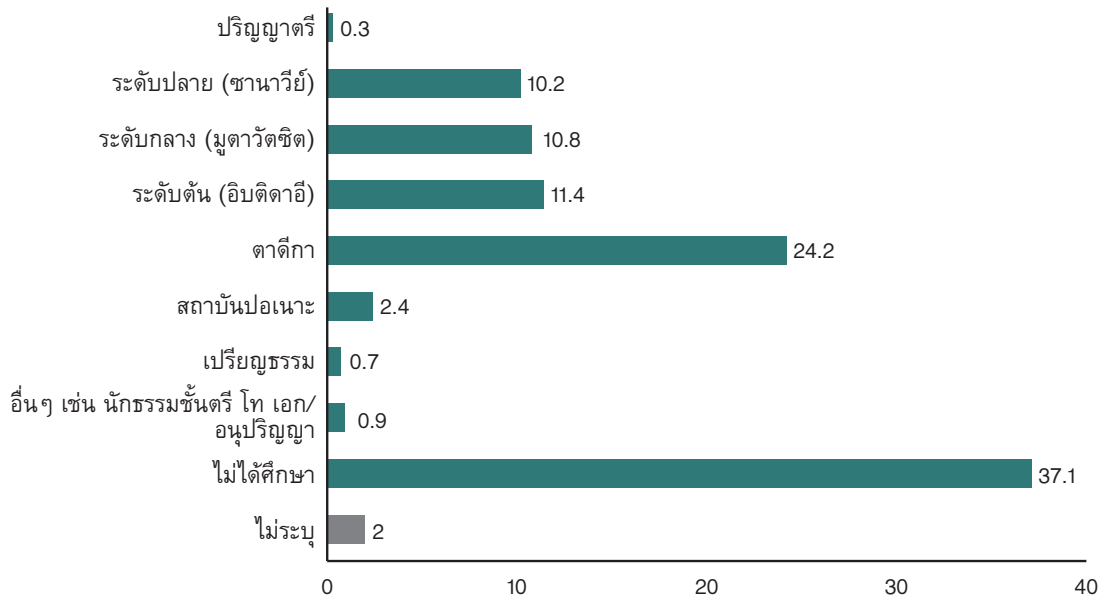
¹ภาษาเง๊ะเห คือภาษาถิ่นใต้ที่ใช้กันในหลายอำเภอของจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ อ.ปะนาละ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี และอ.ตากใบ จ.นราธิวาส

แผนภาพที่ 7 : การศึกษาสายสามัญ

ในส่วนของการศึกษาสายศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้เรียนสายศาสนา จำนวน 997 คน (ร้อยละ 60.9) ส่วนผู้ที่ไม่ได้เรียนสายศาสนามีจำนวน 608 คน (ร้อยละ 37.1) ในกลุ่มผู้ที่ได้ศึกษาสายศาสนานั้น เป็นกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับตติกา จำนวน 396 คน (ร้อยละ 24.2) ระดับต้น (อิบติดาอี) จำนวน 187 คน (ร้อยละ 11.4) และระดับกลาง (มุตาวัตซิด) จำนวน 176 คน (ร้อยละ 10.8)

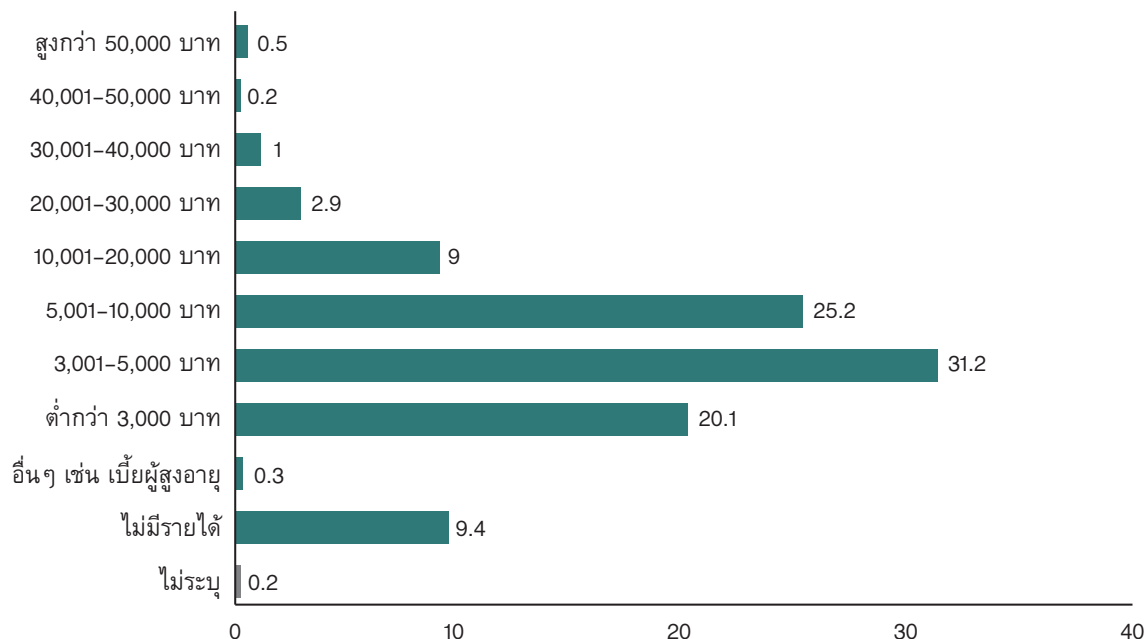
แผนภาพที่ 8 : การศึกษาสายศาสนา

1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ตอบมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 840 คน (ร้อยละ 51.3) รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 5,001-10,000 บาท จำนวน 412 คน (ร้อยละ 25.2) และไม่มีรายได้ จำนวน 154 คน (ร้อยละ 9.4) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อย

แผนภาพที่ 9 : รายได้

1.7 อาชีพ

ผู้ตอบส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร ประมง ปศุสัตว์ จำนวน 650 คน (ร้อยละ 39.7) รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป แรงงาน บริการ ขับรถ ก่อสร้าง ตัดเย็บ ภารโรง จำนวน 390 คน (ร้อยละ 23.8) แม่บ้าน พ่อบ้าน เกษียณ จำนวน 180 คน (ร้อยละ 11.0) ถัดมาจะเป็นกลุ่มที่ทำงานในส่วนของภาคการค้าและเอกชน ไม่ว่าจะเป็นพ่อค้า แม่ค้า นักธุรกิจ พนักงานบริษัท พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับเหมา จำนวน 147 คน (ร้อยละ 9.0) ในจำนวนนี้ มีผู้ที่อยู่ระหว่างหางานหรือว่างงาน จำนวน 89 คน (ร้อยละ 5.4)

แผนภาพที่ 10 : อาชีพ

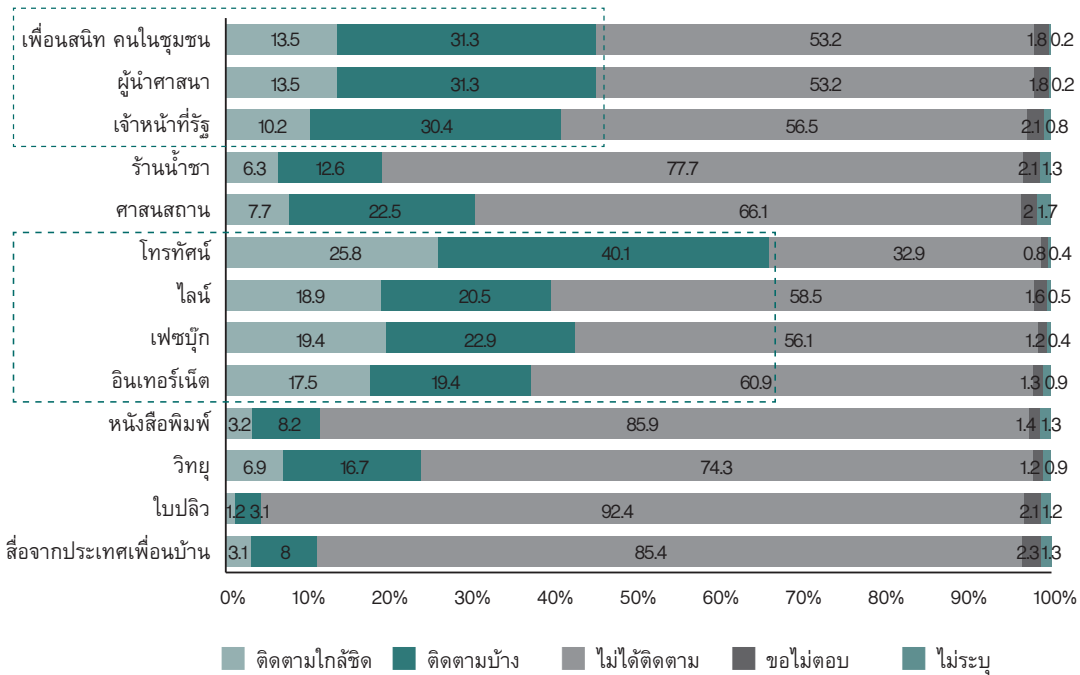
1.8 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อ

ช่องทางการติดตามข่าวสารของประชาชน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ ผ่านสื่อบุคคล ประชาชนทั่วไปจะติดตามข่าวสารจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้าน และคนในชุมชนมากที่สุด จำนวน 732 คน (ร้อยละ 44.8)

ด้านสถานที่ที่ประชาชนจะได้รับข่าวสารมากที่สุดคือ ศาสนสถาน (มัสยิด วัด โบสถ์คริสต์) จำนวน 494 คน (ร้อยละ 30.2)

สำหรับสื่อหรือช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการติดตามข่าวสารนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จะติดตามผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 1,079 คน (ร้อยละ 65.9) รองลงมาจะเป็นสื่อสังคม ได้แก่ เฟซบุ๊ก จำนวน 693 คน (ร้อยละ 42.3) และไลน์ จำนวน 645 คน (ร้อยละ 39.4) สิ่งที่น่าสนใจคือการตื่นตัวเปิดรับการสื่อสารแบบใหม่ในสื่อสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กและไลน์

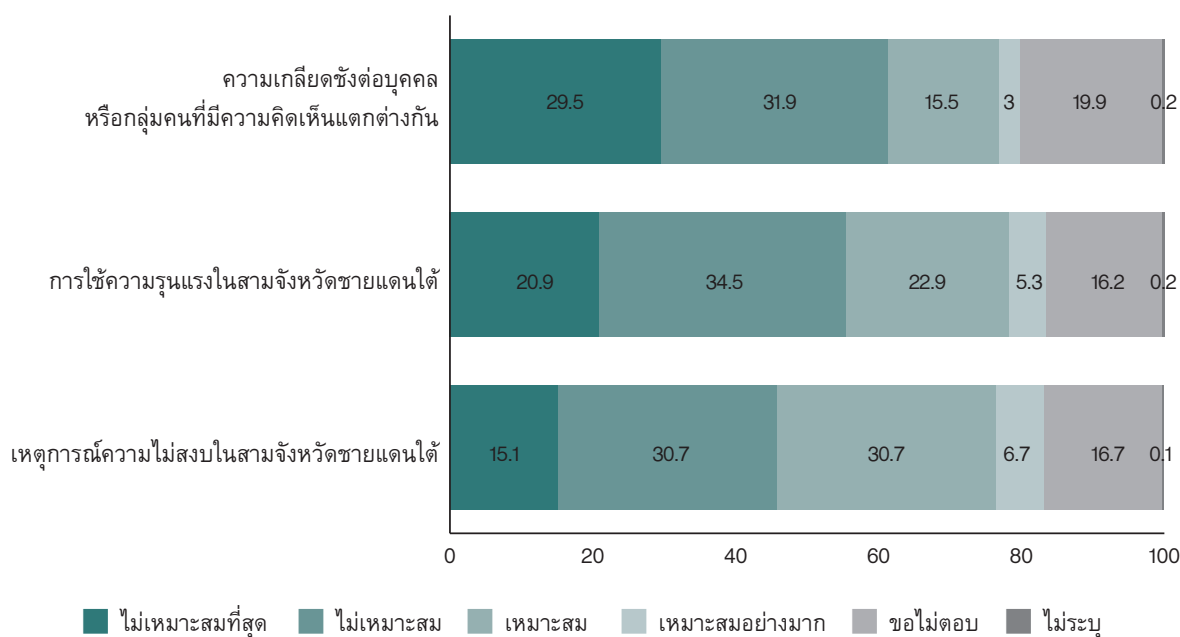
แผนภาพที่ 11 : พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและสื่อ

สำหรับความคิดเห็นต่อประเด็นความเหมาะสมในการนำเสนอข่าวสารในสื่อออนไลน์ (เฟซบุ๊ก, ไลน์, ยูทูป, เว็บไซต์) ผู้ตอบมีความคิดเห็นต่อการนำเสนอข่าวสารประเด็นเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้เป็นไปในสองทิศทางคือ ผู้ตอบว่าไม่เหมาะสม-ไม่เหมาะสมที่สุด จำนวน 750 คน (ร้อยละ 45.8) และผู้ตอบว่าเหมาะสม-เหมาะสมอย่างมาก จำนวน 612 คน (ร้อยละ 37.4)

ส่วนความเห็นต่อการนำเสนอข่าวสารประเด็นการใช้ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนใต้ นั้น ผู้ตอบส่วนใหญ่มองว่า มีความไม่เหมาะสม-ไม่เหมาะสมที่สุด จำนวน 906 คน (ร้อยละ 55.4) และการนำเสนอข่าวสารประเด็นสร้างความเกลียดชังต่อบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้ตอบส่วนใหญ่มองว่า มีความไม่เหมาะสม-ไม่เหมาะสมที่สุด จำนวน 1,005 คน (ร้อยละ 61.4) เช่นเดียวกัน

แผนภาพที่ 12 : ความเห็นต่อการนำเสนอข่าวสารในสื่อออนไลน์

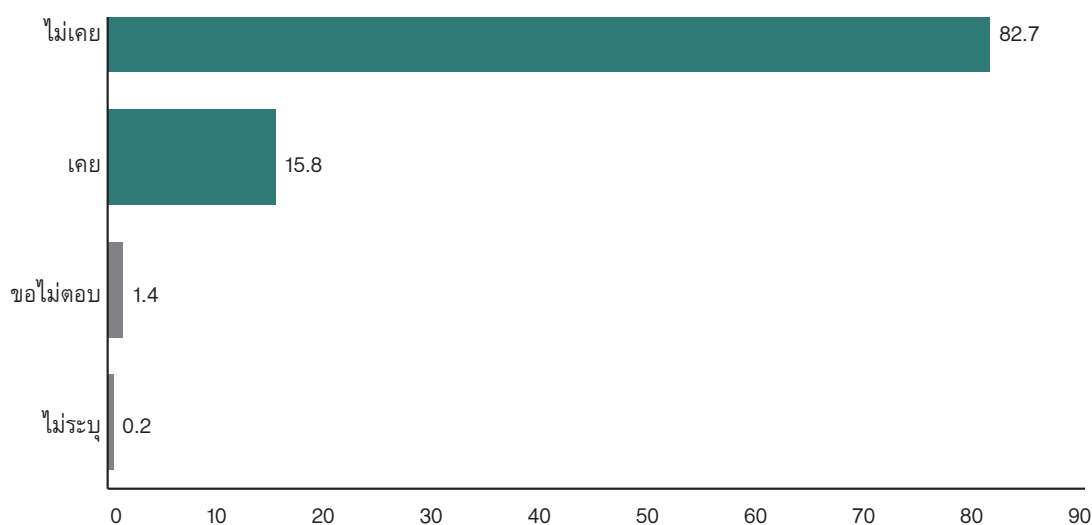

ตอนที่ 2 **ทัศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่**

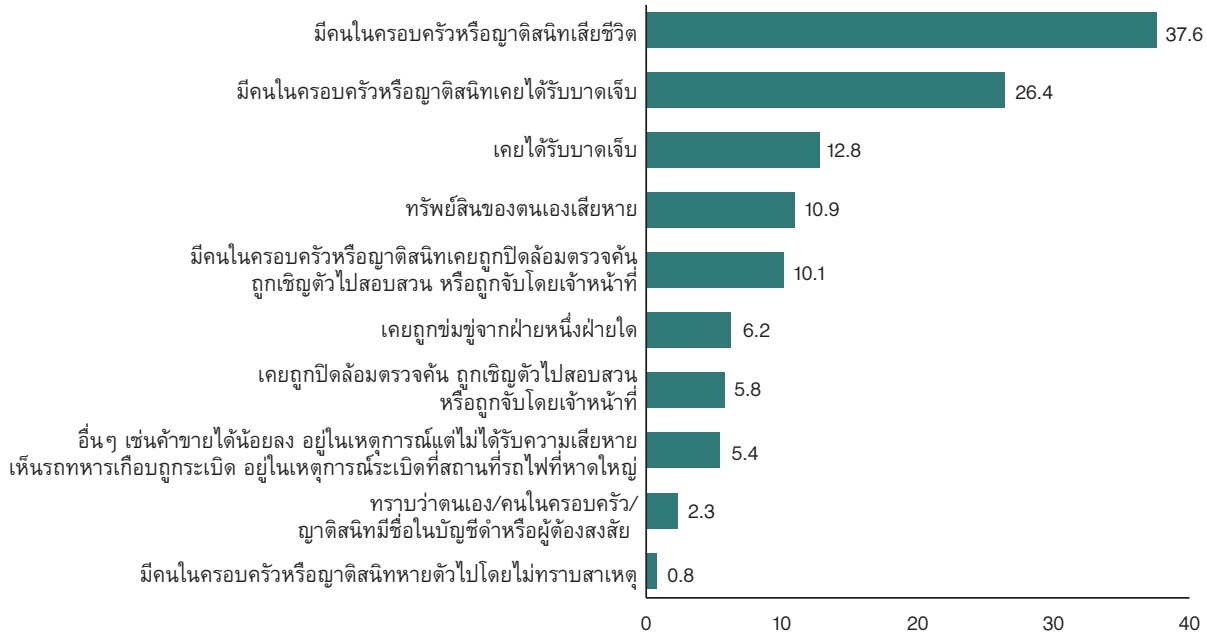
2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบฯ ตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบ ร้อยละ 15.8 เคยประสบเหตุ และร้อยละ 82.7 ไม่เคยประสบเหตุ โดยที่สามอันดับแรกของผู้ตอบที่เคยประสบเหตุ คือ 1) เหตุการณ์ที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต 2) เหตุการณ์ที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ และ 3) ตนเองเคยได้รับบาดเจ็บ (ร้อยละ 37.6, 26.4 และ 12.8 ตามลำดับ)

แผนภาพที่ 13 : เคยมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ

แผนภาพที่ 14 : รูปแบบประสบการณ์ตรงที่เคยมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ

2.2 ความรู้สึกปลอดภัยในที่สาธารณะ 3 พื้นที่

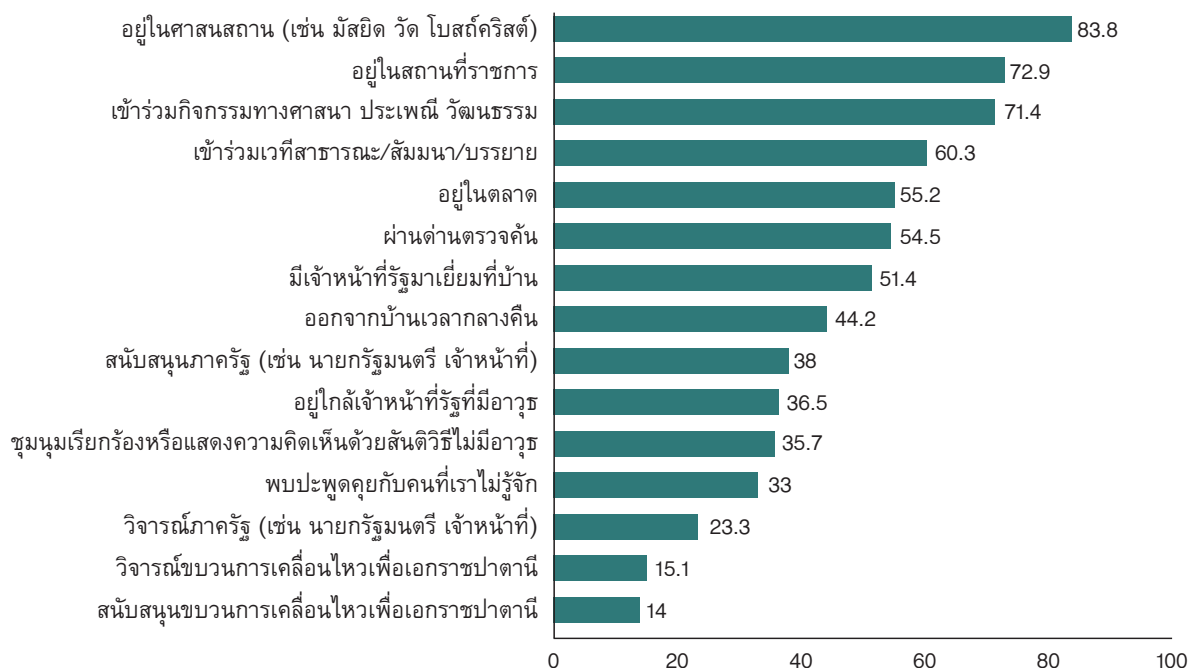
เรื่องความรู้สึกปลอดภัยของประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญมากในสถานการณ์การสร้างสันติภาพ/สันติสุข คำถามคือ “ท่านคิดว่าการกระทำต่อไปนี้ปลอดภัยมากน้อยเพียงใด” โดยแบ่งกิจกรรมในพื้นที่ 3 ประเภทคือ 1) การเดินทางและการพบปะผู้คน 2) การอยู่ในพื้นที่สาธารณะและการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ และ 3) การแสดงความคิดเห็น

เมื่อแยกเป็นรายกิจกรรมย่อย ๆ พบว่า การอยู่ในศาสนสถาน ร่วมกิจกรรมทางศาสนา อยู่ในสถานที่ราชการและเข้าร่วมเวทีสาธารณะเป็นกิจกรรมที่ได้คะแนนสูงเรื่องความรู้สึกปลอดภัย ส่วนกิจกรรมที่มีคะแนนความปลอดภัยต่ำสุดคือ การพูดสนับสนุนหรือวิจารณ์ขบวนการฯ การวิจารณ์ภาครัฐ การพบปะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก เป็นต้น

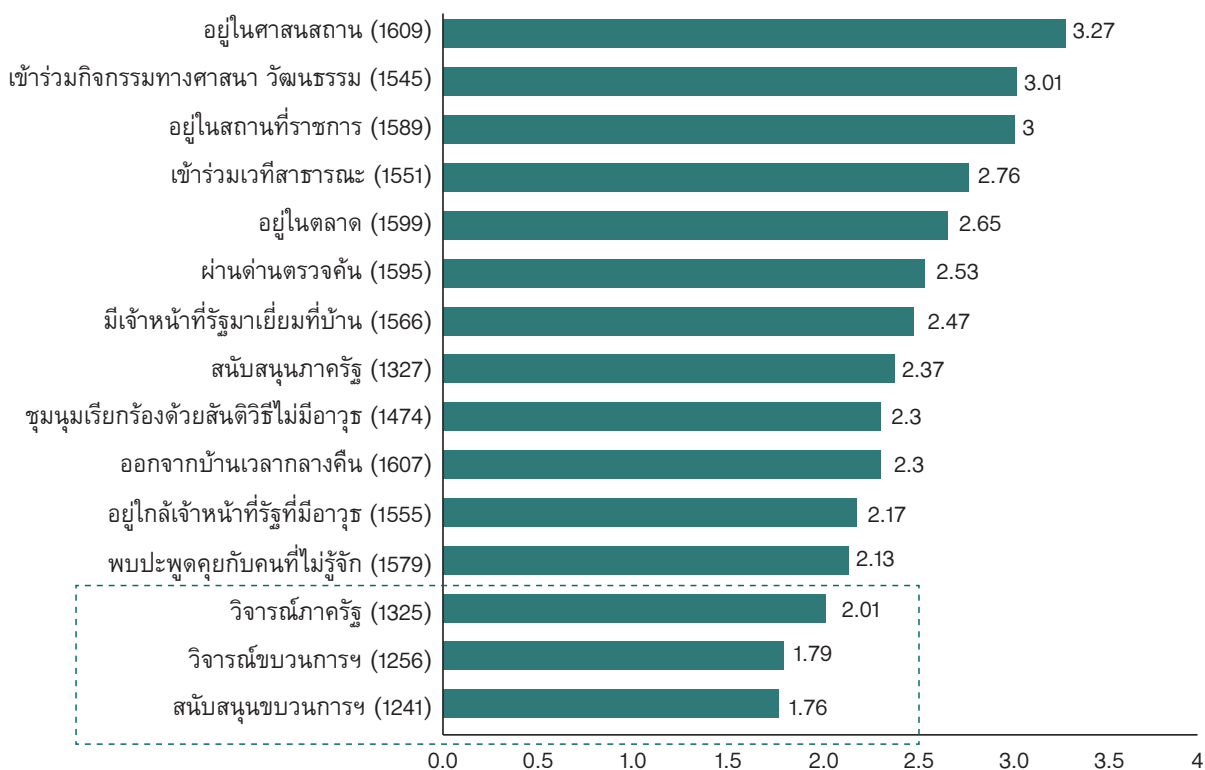
เมื่อรวมคะแนนความรู้สึกปลอดภัยในกิจกรรมต่างๆ ชำงตันไปตามลักษณะกลุ่มกิจกรรมใน 3 พื้นที่ ดังกล่าวข้างต้นก็พบว่า การอยู่ในพื้นที่สาธารณะได้คะแนนความรู้สึกปลอดภัยสูงสุด (2.82 จากคะแนนเต็ม 4) การเดินทางและการพบปะผู้คนได้คะแนนเป็นอันดับสอง (2.31 จากคะแนนเต็ม 4)

ข้อที่ควรสนใจคือ พื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นด้านต่างๆ ได้คะแนนความรู้สึกปลอดภัยต่ำสุด (1.96 จากคะแนนเต็ม 4) อาจสรุปได้ว่า ค่าความรู้สึกปลอดภัยในพื้นที่การแสดงความคิดเห็นมีระดับต่ำที่สุด สะท้อนว่าประชาชนยังรู้สึกไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะพูดถึงขบวนการฯ วิจารณ์ขบวนการฯ หรือการวิจารณ์ภาครัฐ นี่อาจจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนมักจะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นโดยตรงไปตรงมาต่อคำถามที่อ่อนไหวต่อความมั่นคงมาก ๆ

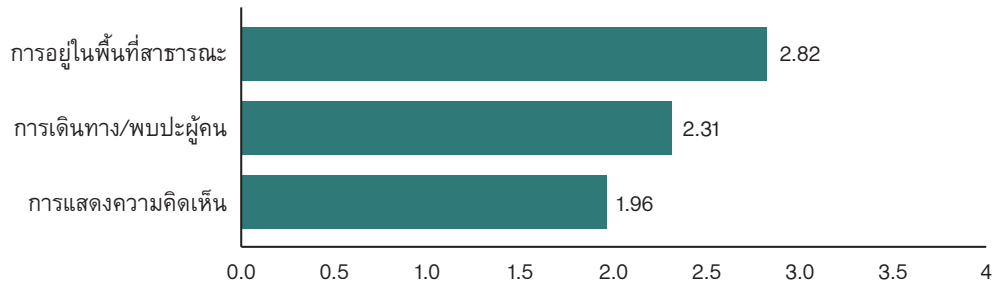
แผนภาพที่ 15 : ความรู้สึกปลอดภัยในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

แผนภาพที่ 16 : ค่าเฉลี่ยความรู้สึกปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ (คะแนนเต็ม 4)

แผนภาพที่ 17 : ค่าเฉลี่ยความรู้สึกปลอดภัยในที่สาธารณะ 3 พื้นที่ (คะแนนเต็ม 4)

2.3 ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม/ชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในชุมชนก็เป็นเรื่องที่สำคัญต่อการสร้างสันติภาพ/สันติสุขด้วยเช่นกัน ด้วยสมมติฐานที่ว่า ความรุนแรงน่าจะทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่ต่างศาสนาและวัฒนธรรม

มุมมองที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในชุมชนในการสำรวจนี้ประกอบด้วย สถานการณ์สมมติ 3 ด้านคือ ด้านการเลือกสถานที่เรียนของบุตรหลาน ด้านการเลือกสถานที่ทำงาน และด้านการเลือกที่อยู่อาศัย โดยที่ปัจจัยในการเลือกสถานที่เหล่านี้ ประชาชนจะเลือกในเงื่อนไขแบบไหน? ถ้าเขามีโอกาสเลือกได้ (1) การเลือกอยู่ในพื้นที่ที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน (2) การเลือกอยู่ในพื้นที่ที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมต่างกัน และ (3) ความคิดที่ว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือก

ในภาพรวม ผู้ตอบประมาณร้อยละ 50 มองว่าประเด็นศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือกสถานที่ทำงานและเลือกโรงเรียนให้บุตรหลาน แต่ทว่ายังมีผู้ตอบร้อยละ 51.3 ต้องการเลือกที่อยู่อาศัยแบบที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน

เมื่อพิจารณาคำตอบแยกตามภูมิภาคชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของผู้ตอบด้วยมิติด้านภาษาที่ใช้เป็นหลักในครอบครัวหรือภาษาในชีวิตประจำวัน ซึ่งมี 3 กลุ่มคือ (1) ผู้ที่ใช้ภาษาไทยเป็นหลัก (2) ผู้ที่ใช้ภาษามลายูเป็นหลัก และ (3) ผู้ที่ใช้ภาษามลายูและภาษาไทยปนกัน เราจะเห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ ในเรื่องการส่งลูกไปโรงเรียนนั้น ในกลุ่มคนที่พูดภาษาไทยมีความเชื่อแบบที่ว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา มีสัดส่วนภายในกลุ่มร้อยละ 56.6 ส่วนในกลุ่มคนที่พูดภาษามลายูเป็นหลักนั้น มีความเชื่อว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญ มีสัดส่วนภายในกลุ่มร้อยละ 48.1 และในกลุ่มคนที่พูดภาษามลายูปนไทยเชื่อว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญ มีสัดส่วนภายในกลุ่มมากถึงร้อยละ 62

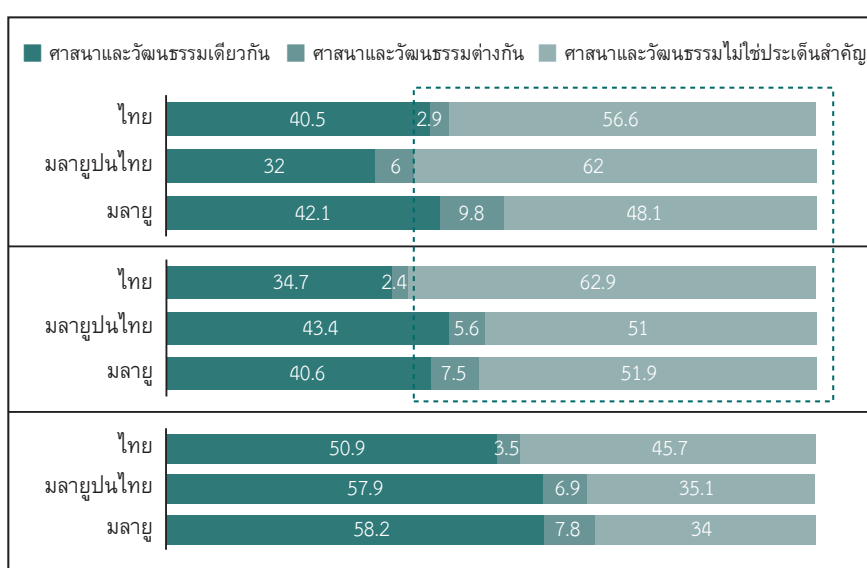
ในเรื่องการเลือกสถานที่ทำงานนั้นคนที่พูดภาษาไทยมีความเชื่อแบบที่ว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา มีสัดส่วนภายในกลุ่มร้อยละ 62.9 ส่วนคนที่พูดภาษามลายูเป็นหลักมีความเชื่อว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญร้อยละ 51.9 และคนที่พูดภาษามลายูปนไทยเชื่อว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญ มีสัดส่วนภายในกลุ่มมากถึงร้อยละ 51

น่าสังเกตว่าภาพจะเปลี่ยนไปในเรื่องการเลือกสถานที่อยู่อาศัย คนที่พูดภาษาไทยมีความเชื่อแบบที่ว่าการอยู่ในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกันร้อยละ 50.9 คนที่พูดภาษามลายูเป็นหลักเลือกการอยู่อาศัยในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกันร้อยละ 58.2 และคนที่พูดภาษามลายูปนไทยเลือกการอยู่อาศัยในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกันถึงร้อยละ 57.9

สรุปก็คือ ในเรื่องของทางเลือกส่งลูกไปเข้าโรงเรียน การเลือกสถานที่ทำงาน มีแนวโน้มว่าส่วนใหญ่ของคนทุกกลุ่มชาติพันธุ์และภาษาจะเลือกในลักษณะพหุวัฒนธรรมโดยไม่เห็นว่าจะต้องอยู่ในกลุ่ม

เดียวกันเท่านั้น สัดส่วนที่เลือกแนวพุทธวัฒนธรรมนี้จะมากเกินกว่าครึ่งหนึ่งของคนในแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะคนที่พูดภาษาไทยและภาษามลายูคนไทยจะมีความรู้สึกด้านพุทธวัฒนธรรมค่อนข้างมากในเรื่องนี้ แต่คนที่พูดภาษามลายูส่วนมากก็เลือกแบบพุทธวัฒนธรรมในเรื่องส่งลูกเข้าโรงเรียนและสถานที่ทำงานเช่นกัน อย่างไรก็ตามก็ดีในเรื่องของการเลือกที่อยู่อาศัย คนส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มชาติพันธุ์พอใจที่จะเลือกที่อยู่อาศัยอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมเดียวกับตนเอง ลักษณะเช่นนี้ก็มักจะเป็นตัวชี้การมีสังคมที่อยู่ร่วมกันได้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ด้านหนึ่งก็ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการใช้โรงเรียนและการทำงานและในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะสงวนรักษาเอกลักษณ์ของตนไว้ในเรื่องการเลือกที่อยู่อาศัย ข้อควรระวังคือการเน้นความผสมกลมกลืนในทุกอย่างมากเกินไปอาจจะเป็นผลเสียมากกว่าผลดีในสถานการณ์เช่นนี้

แผนภาพที่ 18 : พื้นที่ความสัมพันธ์ทางสังคมของคนต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม

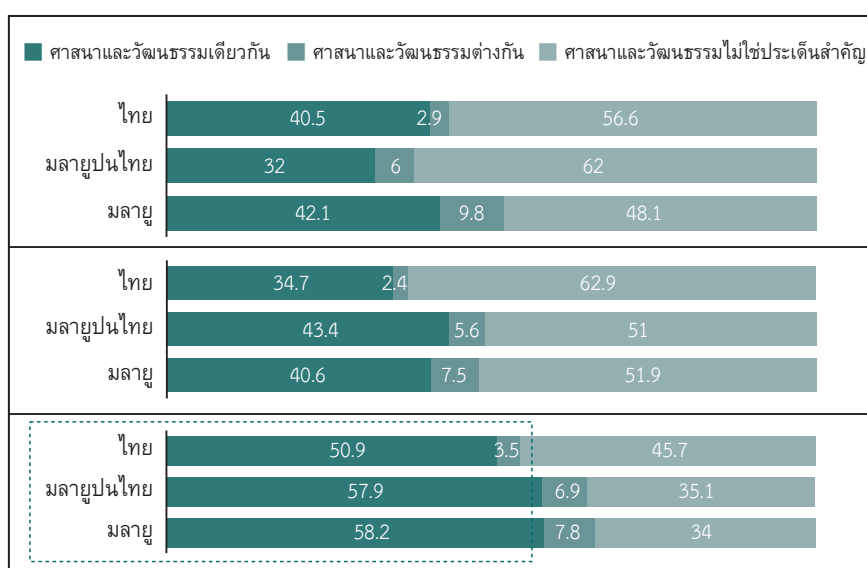

พื้นที่ความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มคนต่างภาษา

ส่งลูกไปโรงเรียน

เลือกสถานที่ทำงาน

เลือกที่อยู่อาศัย

พื้นที่ความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มคนต่างภาษา

ส่งลูกไปโรงเรียน

เลือกสถานที่ทำงาน

เลือกที่อยู่อาศัย

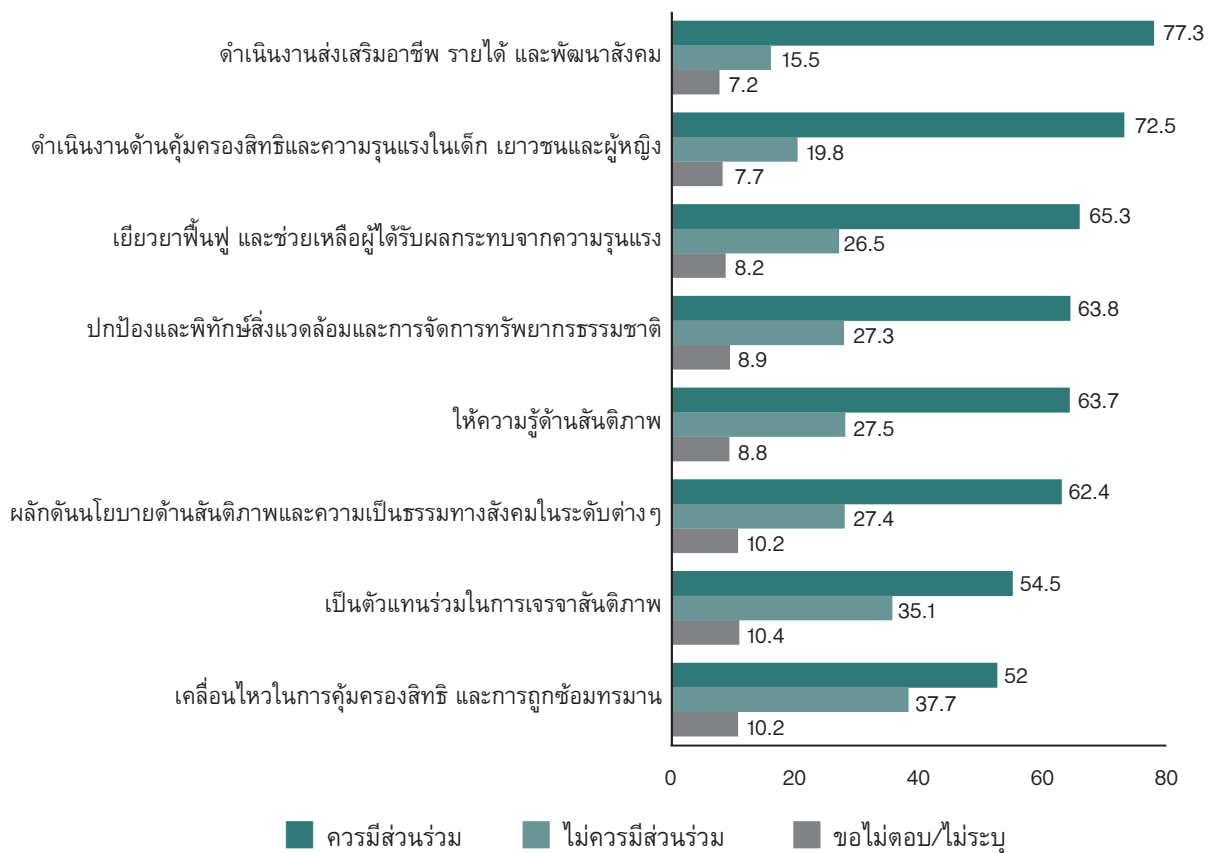
2.4 มุมมองต่อบทบาทผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ

ในด้านบทบาทของผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 มองว่าผู้หญิงควรมีส่วนร่วมและควรมีส่วนร่วมอย่างยิ่งในทุกด้าน (ทั้ง 8 ข้อคำถาม) บทบาทสามอันดับแรกที่เห็นว่าเป็นบทบาทสำคัญของผู้หญิง ได้แก่ 1) บทบาทด้านการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพ รายได้ และพัฒนาสังคม 2) ด้านการดำเนินงานคุ้มครองสิทธิและความรุนแรงในเด็ก เยาวชนและผู้หญิง และ 3) ด้านการเยียวยาฟื้นฟูและช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง (ร้อยละ 77.3, 72.5 และ 65.3 ตามลำดับ)

หากพิจารณาว่าผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วมและไม่ควรมีส่วนร่วมเลย พบว่า ประมาณร้อยละ 35 ที่ผู้ตอบเห็นว่าผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) บทบาทในการเคลื่อนไหวในการคุ้มครองสิทธิ และการถูกข่มขู่ทรมาน และ 2) ผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วมในการเป็นตัวแทนร่วมในการเจรจาสันติภาพ (ร้อยละ 37.7 และ 35.1 ตามลำดับ)

ทั้งนี้ มีประเด็นบทบาทที่ผู้ตอบระบุว่า ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ ประมาณร้อยละ 10 ในประเด็นต่อไปนี้คือ 1) การเป็นตัวแทนร่วมในการเจรจาสันติภาพ 2) การผลักดันนโยบายด้านสันติภาพและความเป็นธรรมทางสังคมในระดับต่าง ๆ และ 3) การเคลื่อนไหวในการคุ้มครองสิทธิ และการถูกข่มขู่ทรมาน

แผนภาพที่ 19 : บทบาทผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ

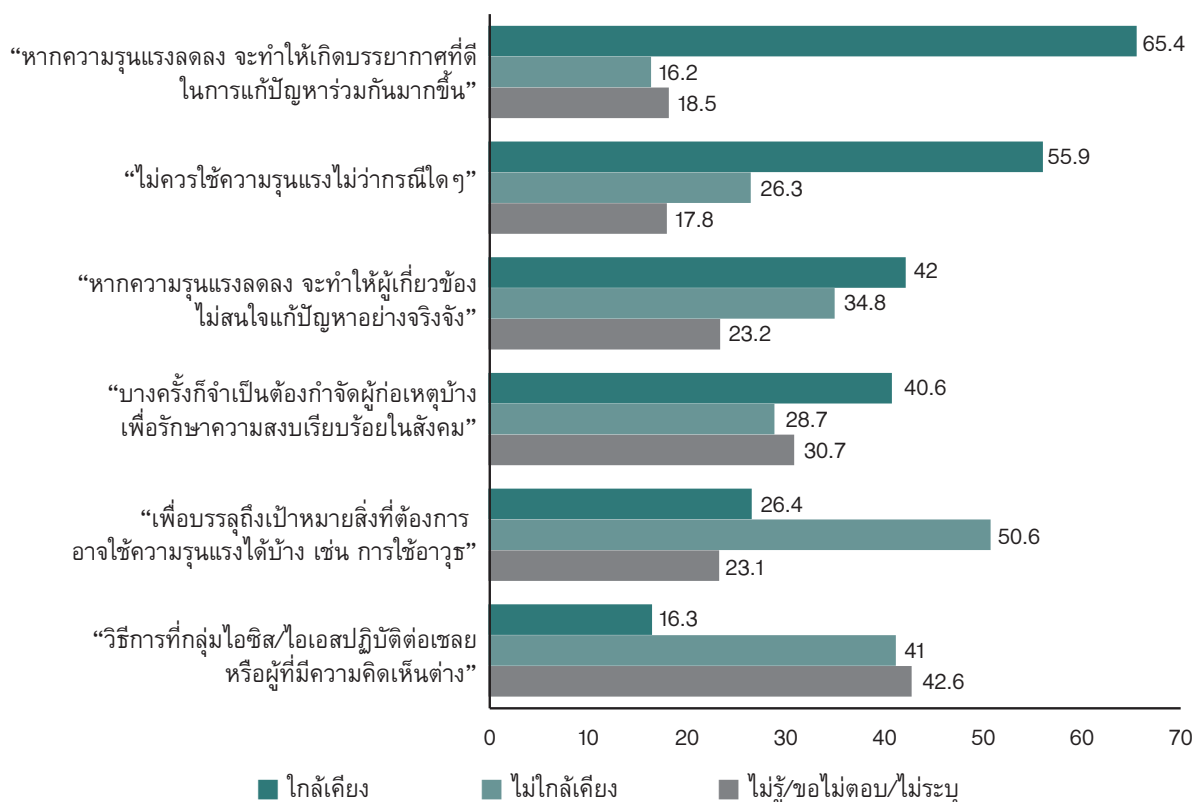
2.5 มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่

ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ปัญหาพร้อมกันมากขึ้น” รองลงมาคือ “ไม่ควรใช้ความรุนแรงไม่ว่ากรณีใดๆ” (ร้อยละ 65.4 และ 55.9 ตามลำดับ) และผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 40 เห็นด้วยว่า “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจแก้ปัญหาอย่างจริงจัง” และ “บางครั้งก็จำเป็นต้องกำจัดผู้ก่อเหตุบ้างเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม” (ร้อยละ 42.0 และ 40.6 ตามลำดับ)

อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 40 **ไม่เห็นด้วย** ในประเด็นคำกล่าวที่ว่า “เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายสิ่งที่ต้องการ อาจใช้ความรุนแรงได้บ้าง เช่น การใช้อาวุธ” และ “วิธีการที่กลุ่มไอซิส/ไอเอสปฏิบัติต่อเชลยหรือผู้ที่มีความคิดเห็นต่าง” (ร้อยละ 50.6 และ 41.0 ตามลำดับ)

ทั้งนี้ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 30 ระบุว่า **ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ** ในประเด็นคำกล่าวเหล่านี้ ได้แก่ “วิธีการที่กลุ่มไอซิส/ไอเอสปฏิบัติต่อเชลยหรือผู้ที่มีความคิดเห็นต่าง” และ “บางครั้งก็จำเป็นต้องกำจัดผู้ก่อเหตุบ้างเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม” (ร้อยละ 42.6 และ 30.7 ตามลำดับ)

แผนภาพที่ 20 : มุมมองต่อความรุนแรง

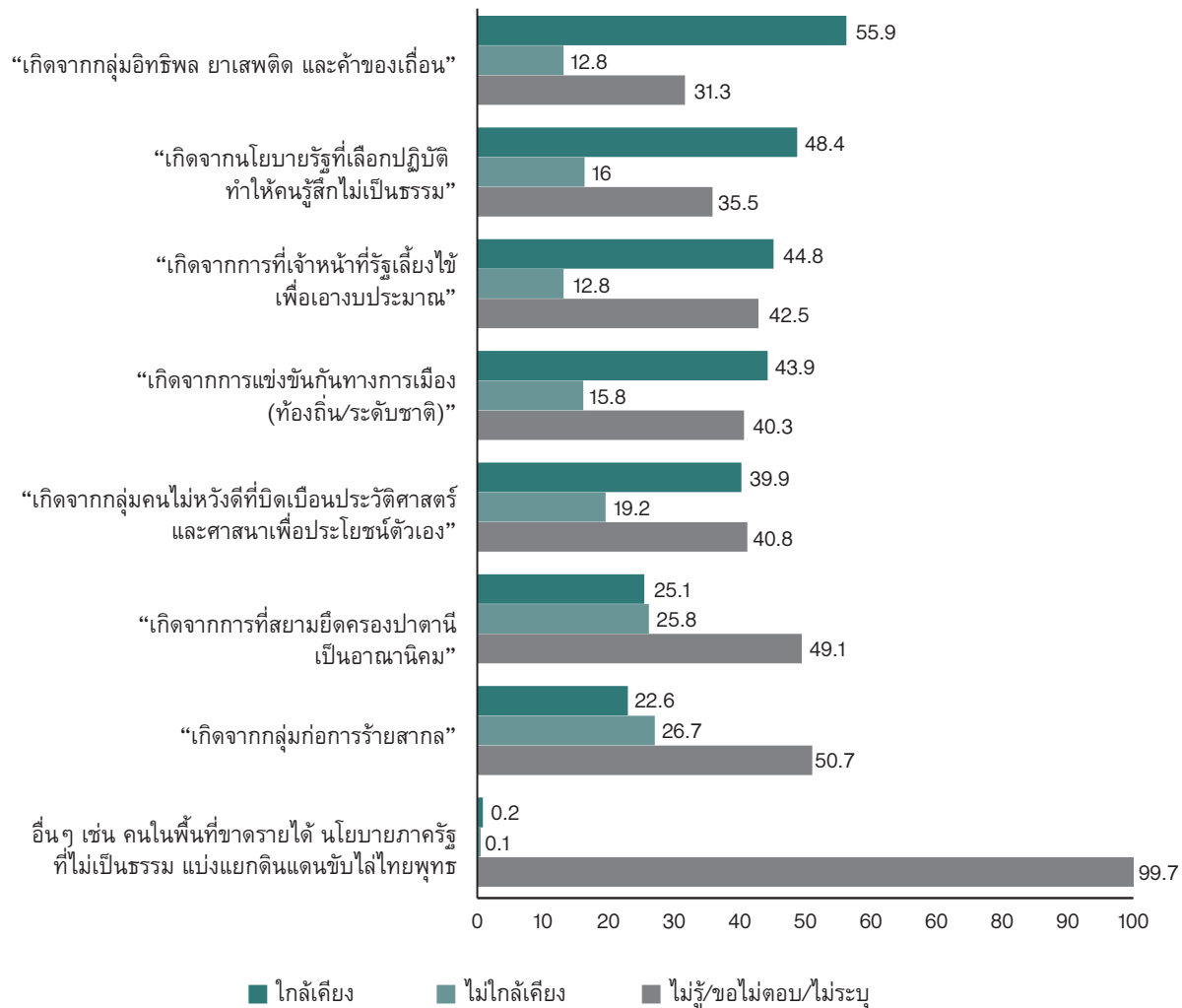

สำหรับมุมมองต่อสาเหตุของความรุนแรง สามอันดับแรกที่มีผู้ตอบมากที่สุด พบว่า **ประชาชนร้อยละ 55.9 เห็นว่าเกิดจากกลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด และค้ายาเถื่อน** ร้อยละ 48.4 เห็นว่าเกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม และร้อยละ 44.8 เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่อเอางบประมาณ

ทั้งนี้ประชาชนมากกว่าร้อยละ 30 ตอบว่า **ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ** คำตอบ สำหรับทุกข้อคำถาม และสัดส่วนของประชาชนตอบว่า **ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ** ก่อนข้างสูงประมาณร้อยละ 50 ในสองประเด็น คือ

เกิดจากกลุ่มก่อการร้ายสากล และเกิดจากการที่สยามยึดครองปาตานีเป็นอาณานิคม (ร้อยละ 50.7 และ 49.1 ตามลำดับ)

แผนภาพที่ 21 : สาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่

2.6 มุมมองต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เมื่อถามถึงความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน พบว่า ห้าอันดับแรกที่ผู้ตอบเห็นว่าเข้าข่าย ได้แก่

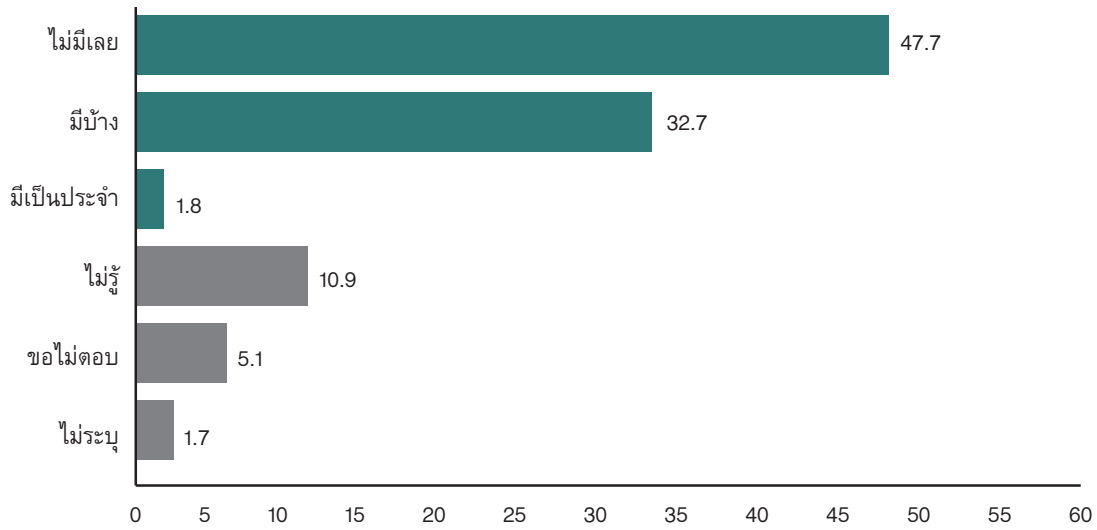
- (1) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ (ร้อยละ 53.4)
- (2) ชาวบ้านเสียชีวิตจากการวางระเบิดของขบวนการ (ร้อยละ 37.2)
- (3) ชาวบ้านถูกสุ่มตรวจค้นและถ่ายรูปที่ด่านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล (ร้อยละ 32.3)
- (4) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน (ร้อยละ 29.7)
- (5) การเรียกเก็บข้อมูลหรือภาพถ่ายเพื่อพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล เช่น การจดทะเบียนซิมการ์ดและถ่ายรูปใบหน้าของเจ้าของโทรศัพท์ การจัดเก็บดีเอ็นเอ เป็นต้น (ร้อยละ 20.4)

แผนภาพที่ 22 : สถานการณ์ที่ประชาชนเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ส่วนความคิดเห็นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชน (ร้อยละ 47.7) รองลงมา คือ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนบ้าง (ร้อยละ 32.7) ในขณะที่มีผู้ตอบจำนวน 179 คน (ร้อยละ 1.8) ระบุว่า ในรอบปีที่ผ่านมา มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นประจำ และมีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะบอกว่าไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นเรื่องที่ดี แต่การที่ยังมีคนอีกจำนวนหนึ่งประมาณร้อยละ 30 บอกว่ายังมี การละเมิดสิทธิอยู่บ้างก็เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสนใจเช่นเดียวกันหากจะให้มีการขยายภาคีสันติภาพและสันติสุขอย่างแท้จริง

แผนภาพที่ 23 : การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา

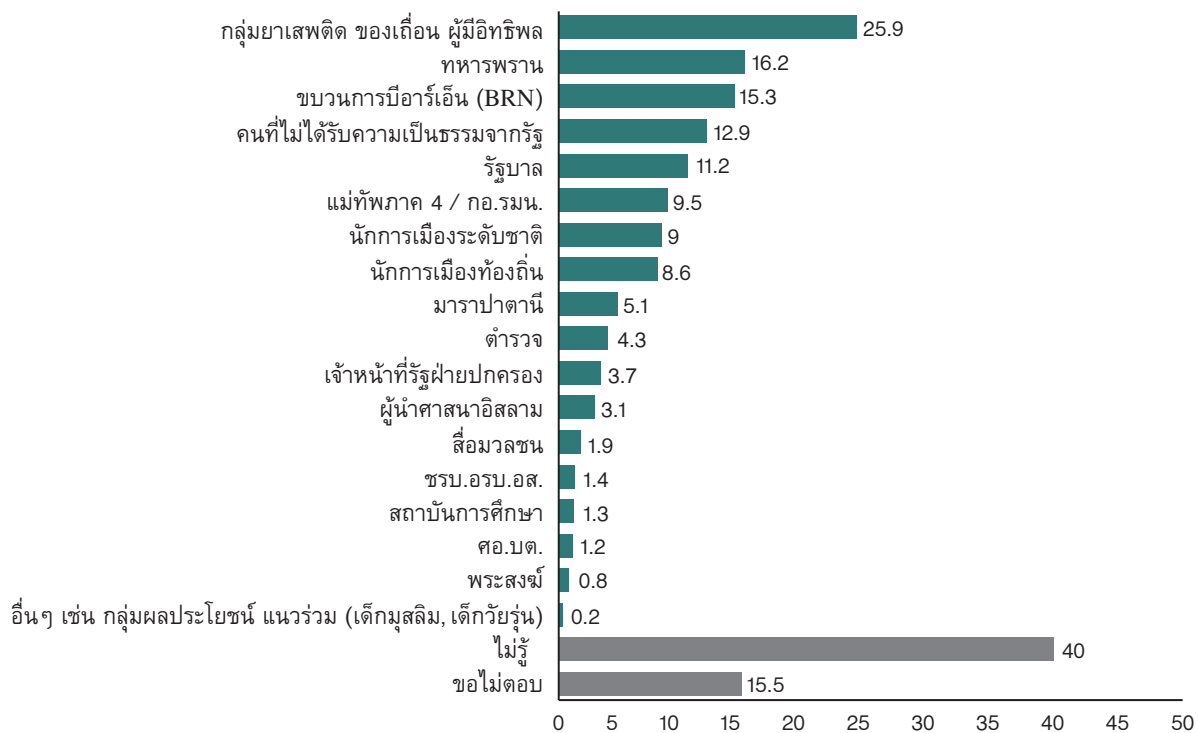

2.7 ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง

สำหรับประเด็นกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่นั้น สามอันดับแรกที่ประชาชนตอบ คือ 1. กลุ่มยาเสพติด ของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล (ร้อยละ 25.9) 2. ทหารพราน (ร้อยละ 16.2) และ 3. ขบวนการบีอาร์เอ็น (ร้อยละ 15.3) ทั้งนี้ ผู้ตอบที่ระบุว่า **ไม่รู้และขอไม่ตอบ มีสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงถึงร้อยละ 55.5**

นอกจากนี้ มีประชาชนประมาณร้อยละ 10 ตอบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงคือคนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากรัฐ รัฐบาล และแม่ทัพภาค 4/กอ.รมน.

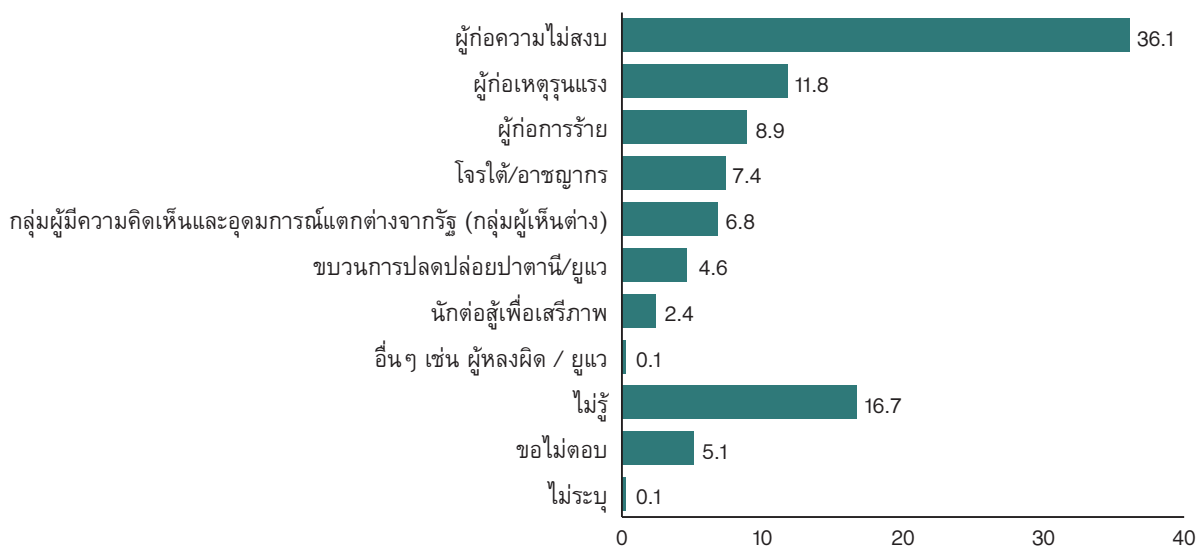
แผนภาพที่ 24 : ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่

2.8 มุมมองต่อขบวนการ

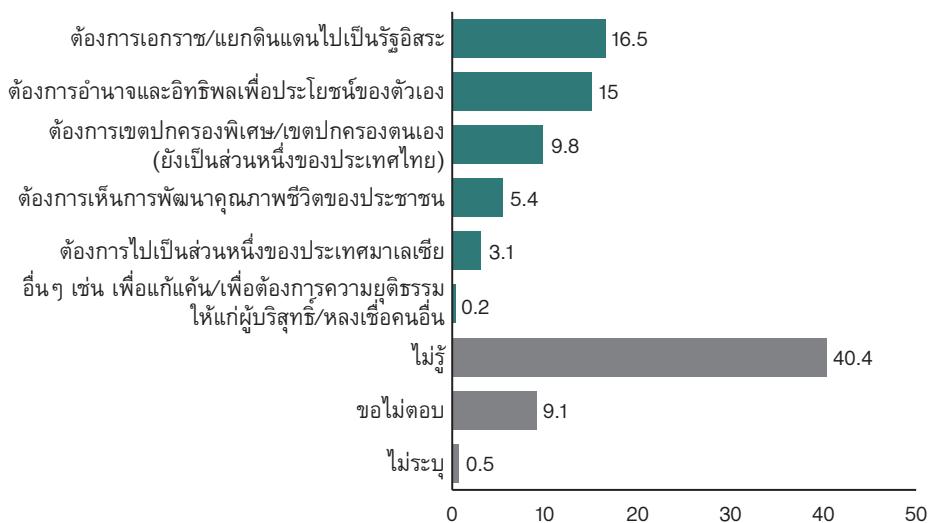
การเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ ผู้ตอบส่วนใหญ่เรียกว่า ผู้ก่อความไม่สงบ (ร้อยละ 36.1) รองลงมา คือ ผู้ก่อเหตุรุนแรง (ร้อยละ 11.8) ในขณะที่มีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ อยู่ในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงร้อยละ 21.9 (359 คน)

แผนภาพที่ 25 : คำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่

ส่วนเป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐในปัจจุบัน สามอันดับแรก (ส่วนใหญ่น้อยกว่าร้อยละ 20) ที่ผู้ตอบเลือกคือ 1. ต้องการเอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 16.5) 2. ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 15.0) และ 3. ต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง (ยังเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย) (ร้อยละ 9.8) ทั้งนี้ มีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 50.0

แผนภาพที่ 26 : เป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ

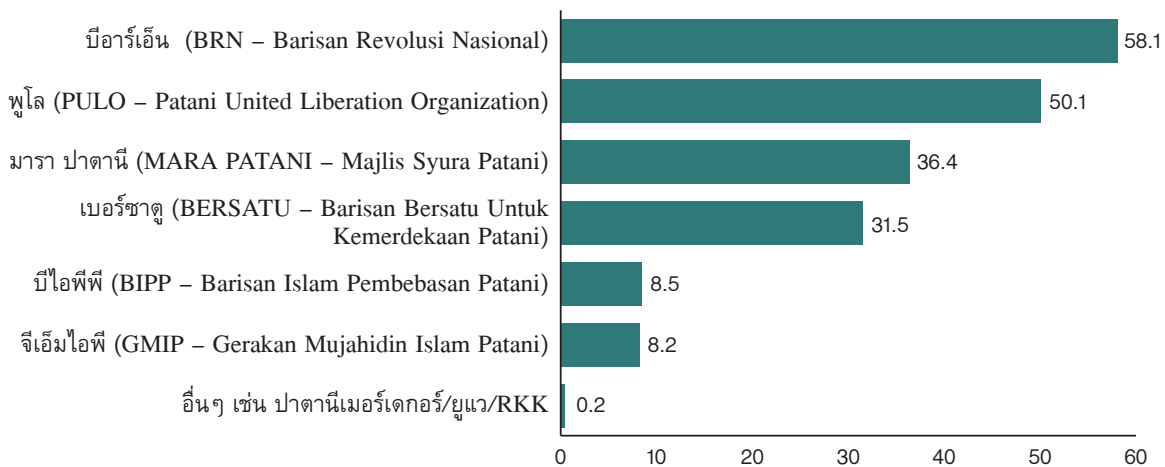
ตอนที่ 3

ทัศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข

3.1 ตัวแสดงในกระบวนการพูดคุยสันติภาพ

เมื่อถามว่า เคยได้ยินชื่อขบวนการเคลื่อนไหวหรือไม่ ปรากฏว่า กลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวในพื้นที่ที่ผู้ตอบเคยได้ยินชื่อ คือ บีอาร์เอ็น (BRN) จำนวน 951 คน (ร้อยละ 58.1) รองลงมาคือ พูล (PULO) จำนวน 820 คน (ร้อยละ 50.1) มารา ปาตานี (MARA PATANI) จำนวน 596 คน (ร้อยละ 36.4) และเบอร์ซาตู (BERSATU) จำนวน 515 (ร้อยละ 31.5) ในขณะที่กลุ่มอื่นๆ ได้แก่ BIPP และ GMIP มีผู้เคยได้ยินชื่อจำนวน 139 คน (ร้อยละ 8.5) และ 134 คน (ร้อยละ 8.2) ตามลำดับ

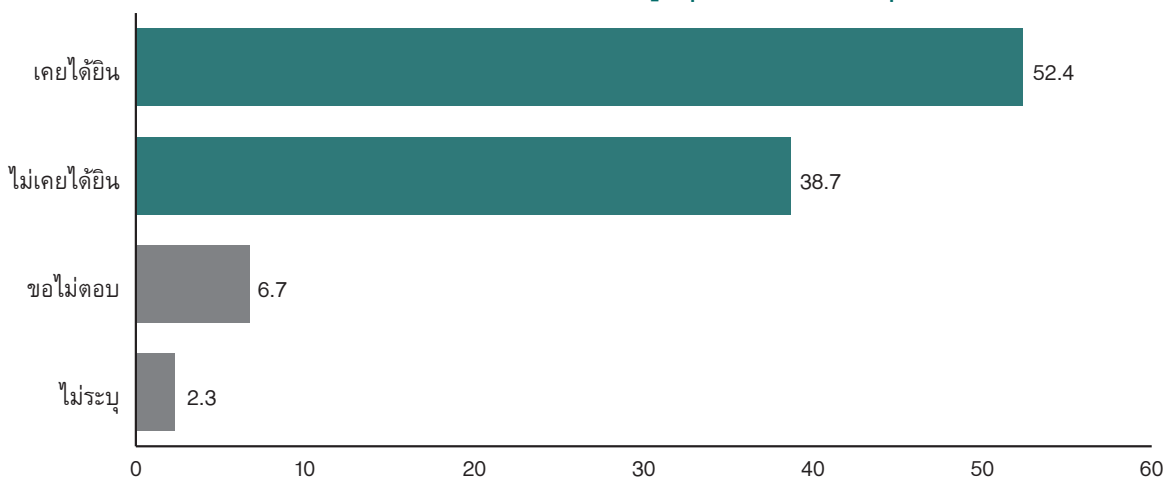
แผนภาพที่ 27 : ชื่อขบวนการเคลื่อนไหวที่รู้จัก

3.2 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย

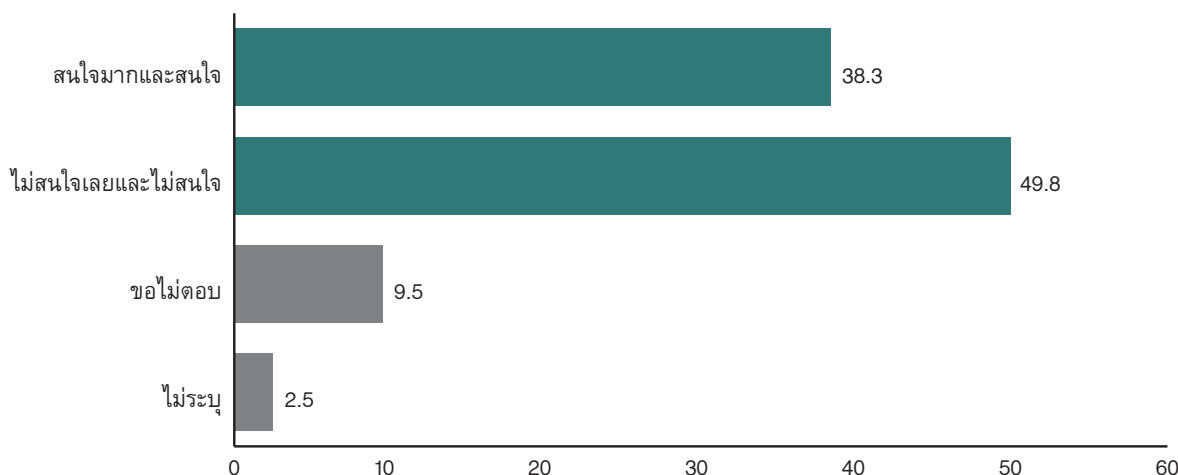
ในส่วนของความสนใจต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพนั้น น่าสนใจว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการ ผู้ที่ตอบว่าเคยได้ยินมีจำนวน 857 คน (ร้อยละ 52.4) ผู้ที่ตอบว่าไม่เคยได้ยินมีจำนวน 633 คน (ร้อยละ 38.7) ผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวนไม่มากนักคือ 147 คน (ร้อยละ 9)

แผนภาพที่ 28 : เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

ในด้านการให้ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขนั้น ผู้ตอบว่าไม่สนใจเลย และไม่สนใจ มีจำนวนรวมกัน 814 คน (ร้อยละ 49.8) น่าสนใจกว่ามีจำนวนมากกว่าผู้ตอบว่าสนใจมาก และสนใจ ซึ่งมีจำนวนรวมกัน 626 คน (ร้อยละ 38.3) ส่วนผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 197 คน (ร้อยละ 12)

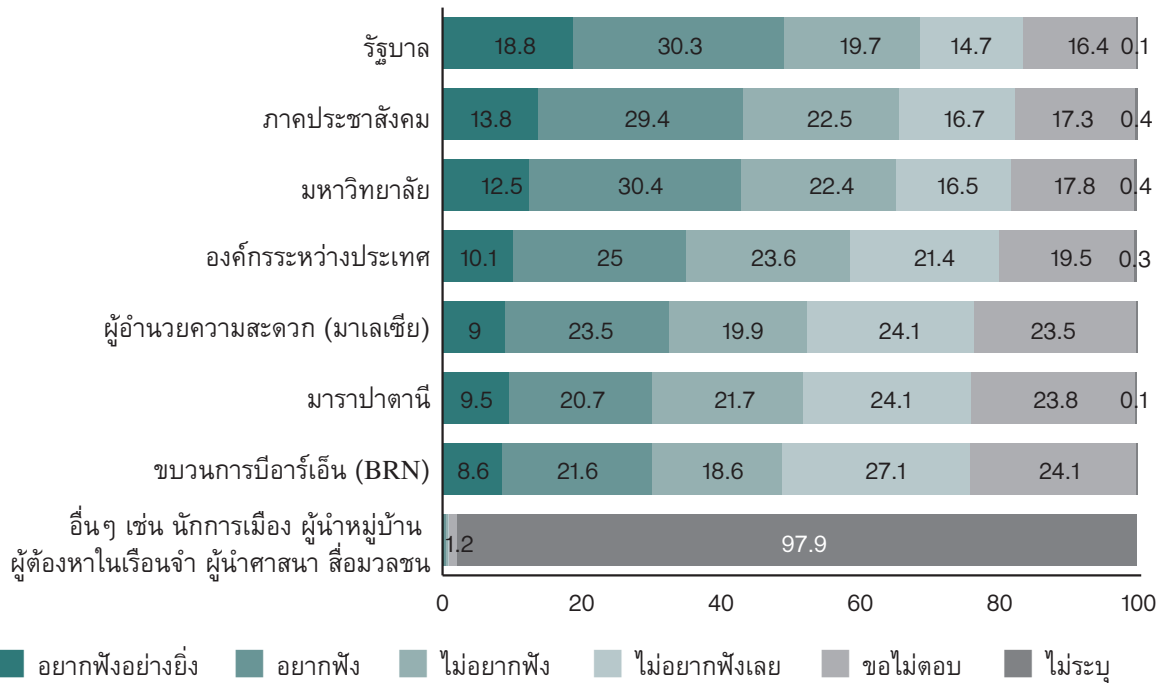
แผนภาพที่ 29 : ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

ประเด็นความต้องการข้อมูลข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขจากกลุ่มบุคคลกลุ่มใดมากที่สุด โดยเปรียบเทียบระหว่างตัวแสดงที่สำคัญในการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข รัฐบาล มาราดาตานี ผู้อำนวยการความ สะดวก (มาเลเซีย) ขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) ภาคประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ และมหาวิทยาลัย เมื่อเรียงลำดับคะแนนในด้านอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง ฝ่ายที่ประชาชนอยากฟังข้อมูลมากที่สุด คือ รัฐบาล ซึ่งมีผู้ตอบจำนวน 803 คน (ร้อยละ 49.1) ส่วนผู้ตอบที่ระบุว่า ไม่อยากฟังและไม่อยากฟัง (รัฐบาล) เลย มีจำนวน 564 คน (ร้อยละ 34.4) อันดับสองคือภาคประชาสังคม มีผู้อยากฟังและอยากฟัง อย่างยิ่ง จำนวน 707 คน (ร้อยละ 43.2) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลยคือ 604 คน (ร้อยละ 39.2) อันดับสาม คือมหาวิทยาลัย อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง มีจำนวน 702 คน (ร้อยละ 42.9) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟัง เลยมีจำนวน 637 คน (ร้อยละ 38.9)

น่าสังเกตว่าขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) มีคะแนนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งจำนวนน้อยที่สุดคือ 494 คน (ร้อยละ 30.2) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลย 748 คน (ร้อยละ 45.7) ส่วนมาราดาตานีได้คะแนน จำนวนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งต่ำเป็นที่สองคือ 495 คน (ร้อยละ 30.2) ในขณะเดียวกัน มีผู้ไม่ยอม กังและไม่อยากฟังมารา ปาดานีเลยมากที่สุดคือ 750 คน (ร้อยละ 45.8) อันดับสามคือ ผู้อำนวยการความ สะดวก (มาเลเซีย) มีผู้ตอบแบบสอบถามอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง มีจำนวน 531 คน (ร้อยละ 32.5) ไม่อยากฟัง และไม่อยากฟังเลยมีจำนวน 720 คน (ร้อยละ 44) และองค์กรระหว่างประเทศ ได้คะแนนจำนวนคนอยากฟัง และอยากฟังอย่างยิ่ง 575 คน (ร้อยละ 35.1) มีผู้ไม่ยอม กังและไม่อยากฟังเลย 737 คน (ร้อยละ 45)

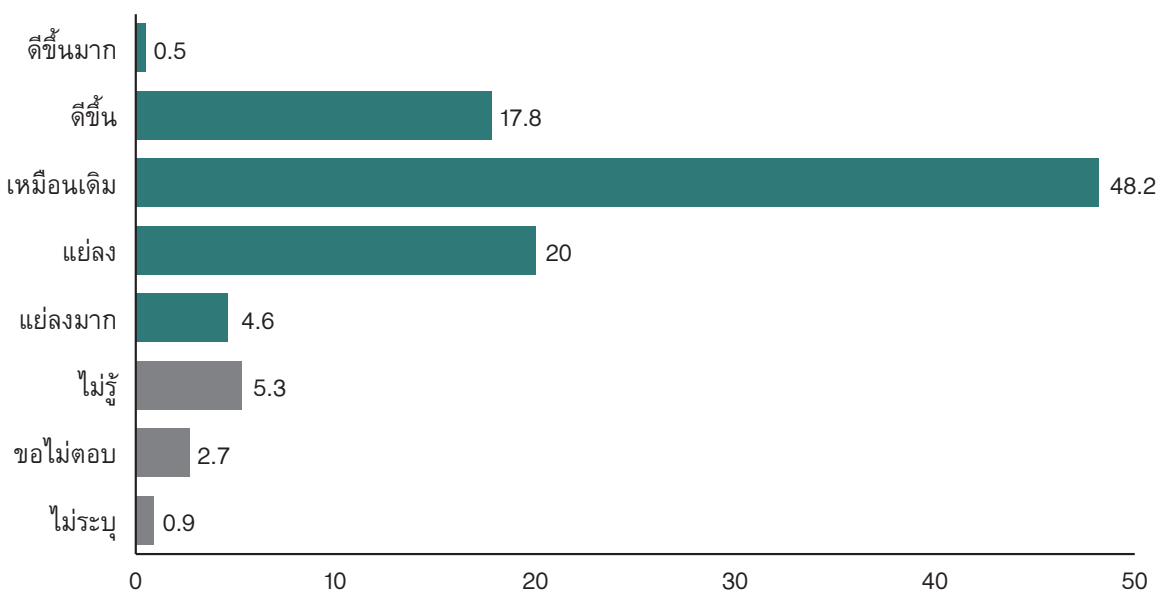
แผนภาพที่ 30 : กลุ่ม/องค์กรที่ประชาชนต้องการรับข้อมูลเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

3.3 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง

ความรู้สึกของประชาชนต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ประมวลผลครั้งหนึ่งของผู้ตอบมีความเห็นว่า สถานการณ์ในพื้นที่เหมือนเดิม จำนวน 789 คน (ร้อยละ 48.2) ในขณะที่รองลงมาผู้ตอบมีความเห็นว่า สถานการณ์ในพื้นที่แย่ง-แย่งมากจำนวน 404 คน (ร้อยละ 24.6) และสถานการณ์ดีขึ้น-ดีขึ้นมาก จำนวน 299 คน (ร้อยละ 18.3) ส่วนผู้ที่ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 145 คน (ร้อยละ 8.9)

แผนภาพที่ 31 : ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ใน 1 ปีที่ผ่านมา

เมื่อสอบถามประชาชนต่อประเด็นความคาดหวังกับรัฐบาลปัจจุบันจะสามารถแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังอยู่ที่ 4.54 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.224) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์กลาง โดยเมื่อพิจารณาทิศทางของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบร้อยละ 38.3 ให้คะแนนการทำงานระหว่าง 0-4 และผู้ที่ให้ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มีสัดส่วนร้อยละ 28.2 ในขณะที่มีผู้ตอบร้อยละ 25.4 ให้คะแนนความพึงพอใจในการทำงานระหว่าง 6-10

ตารางที่ 3 : ความคาดหวังต่อรัฐบาลในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่

← น้อยที่สุด											มากที่สุด →	ขอไม่ตอบ	ไม่ระบุ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	00	
3.8%	5.8%	7.1%	11.4%	10.2%	28.2%	11.6%	6.0%	3.4%	1.1%	3.3%	8.0%	0.1%	
					38.3% (น้อย)			28.2% (ปานกลาง)			25.4% (มาก)		

ในการประเมินการทำงานในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.21 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.197) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งเป็นอีกประเด็นที่คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์กลาง โดยเมื่อพิจารณาทิศทางของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบร้อยละ 42.8 ให้คะแนนการทำงานระหว่าง 0-4 และผู้ที่ให้ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มีสัดส่วนร้อยละ 26.6 ในขณะที่มีผู้ตอบร้อยละ 20.3 ให้คะแนนความพึงพอใจในการทำงานระหว่าง 6-10

ตารางที่ 4 : คะแนนรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ ในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่

← น้อยที่สุด											มากที่สุด →	ขอไม่ตอบ	ไม่ระบุ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	00	
5.9%	6.9%	8.2%	10.7%	11.1%	26.6%	8.6%	5.2%	3.6%	1.0%	1.9%	10.2%	0.1%	
					42.8% (น้อย)			26.6% (ปานกลาง)			20.3% (มาก)		

ในประเด็นที่ว่าประชาชนรู้สึกว่าการบวนการพูดคุยในขณะนี้ มีผลทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของตนดีขึ้น หรือแย่ลงเพียงใด กล่าวอีกแง่หนึ่งคือการพูดคุยทำให้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น หรือแย่ลง ปรากฏว่า ผู้ตอบจำนวน 658 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 บอกว่าดีขึ้นถึงดีมาก ส่วนอีกจำนวน 425 คน คิดเป็นร้อยละ 26 บอกว่าแย่ลงหรือแย่ลงมาก และมีผู้ตอบจำนวน 334 คนหรือร้อยละ 20.4 บอกว่ากลางๆ หรือ ไม่ดีขึ้นไม่แย่ลง

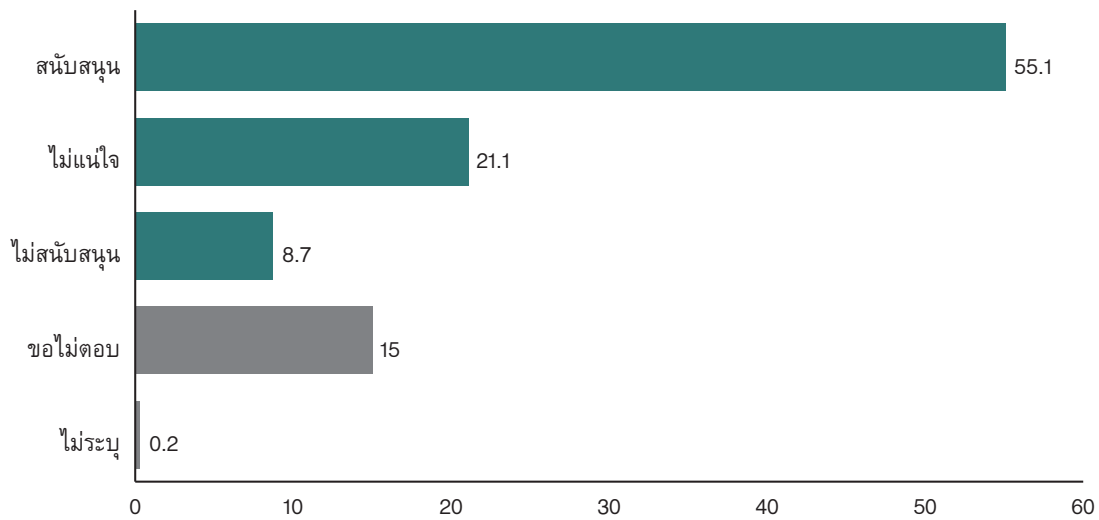
ตารางที่ 5 : ผลของกระบวนการพูดคุย ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน

← แ่ลงมาก ๆ											ดีขึ้นมาก ๆ →		ขอไม่ตอบ	ไม่ระบุ
-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	99	00		
2.1%	2.2%	6.9%	7.0%	7.8%	20.4%	10.9%	15.5%	8.7%	3.2%	1.8%	13.3%	0.2%		
					26% (น้อย)			20.4% (ปานกลาง)			40.1% (มาก)			

3.4 ความเชื่อมั่นและความพึงพอใจต่อกระบวนการพูดคุย

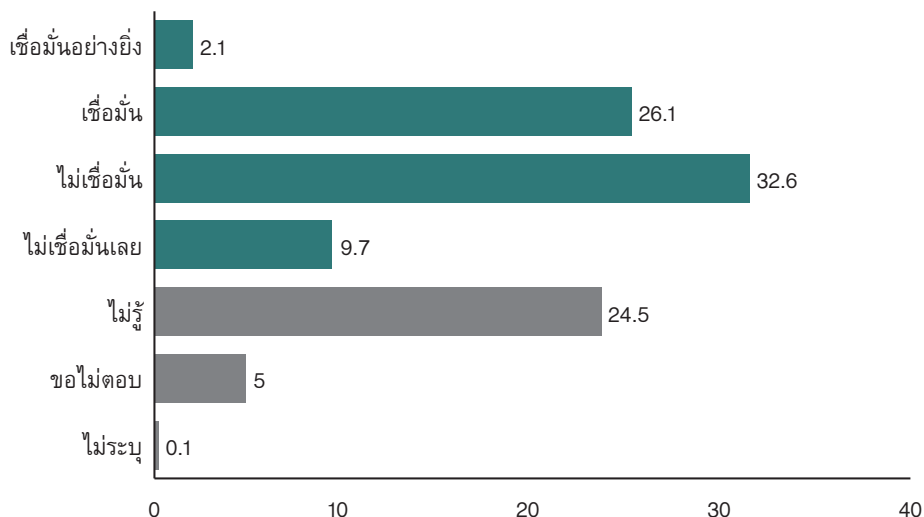
ในคำถามเรื่องการสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น ผู้ตอบจำนวน 902 คน (ร้อยละ 55.1) บอกว่าสนับสนุนการพูดคุย/เจรจา ซึ่งเป็นจำนวนค่อนข้างมากกว่าผู้ที่ไม่สนับสนุน ซึ่งมีจำนวน 142 คน (ร้อยละ 8.7) ผู้ตอบว่าไม่แน่ใจมีจำนวน 345 คน (ร้อยละ 21.1) ผู้ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบในข้อนี้มีเพียง 248 คน (ร้อยละ 15.2)

แผนภาพที่ 32 : การสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

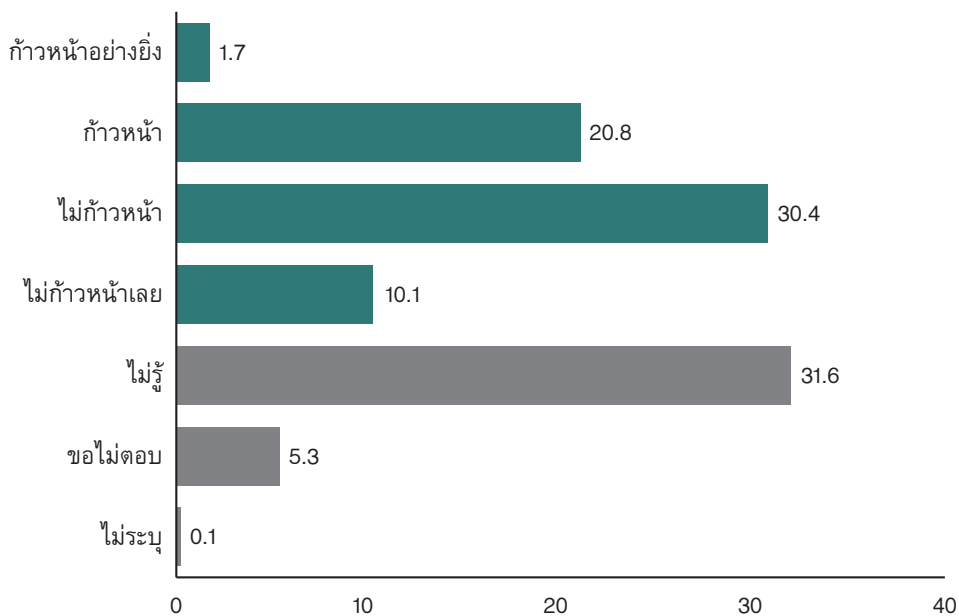
สำหรับคำถามว่าประชาชนมีความเชื่อมั่นมากน้อยเพียงใดว่ากระบวนการพูดคุยที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้ จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ ผู้ตอบจำนวน 691 คน (ร้อยละ 42.3) ระบุว่าไม่เชื่อมั่นและไม่เชื่อมั่นเลย โดยมีประชาชนที่เชื่อมั่นและเชื่อมั่นอย่างยิ่ง จำนวน 462 คน (ร้อยละ 28.2) ขณะที่คนที่บอกไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ มีมากถึง 484 คน (ร้อยละ 29.6)

แผนภาพที่ 33 : ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุยว่าจะแก้ปัญหาได้สำเร็จ

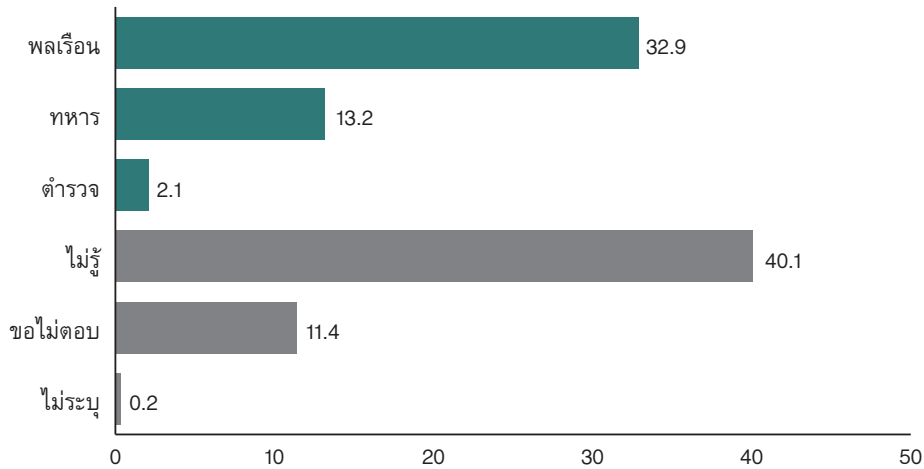
เมื่อถามว่าการพูดคุยขณะนี้มีความก้าวหน้าหรือไม่ ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการพูดคุยไม่ก้าวหน้าและไม่ก้าวหน้าเลย จำนวน 664 คน (ร้อยละ 40.5) ผู้ที่ตอบก้าวหน้าและก้าวหน้าอย่างยิ่งมีจำนวน 368 คน (ร้อยละ 22.5) ซึ่งนับเป็นสัดส่วนของคำตอบที่น้อยที่สุด โดยมีผู้ที่บอกว่าไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีมากถึง 605 คน (ร้อยละ 37)

แผนภาพที่ 34 : ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย

ในคำถามเรื่องหัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพของรัฐบาลควรเป็นใครนั้น ผู้ตอบจำนวน 539 คน (ร้อยละ 32.9) เห็นว่าหัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพควรเป็นฝ่ายพลเรือน รองลงมาคือ ทหาร จำนวน 216 คน (ร้อยละ 13.2) และตำรวจ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 2.1) แต่หากพิจารณาคำตอบส่วนใหญ่พบว่า ผู้ที่ตอบไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ มีมากที่สุดจำนวน 847 คน (ร้อยละ 51.7)

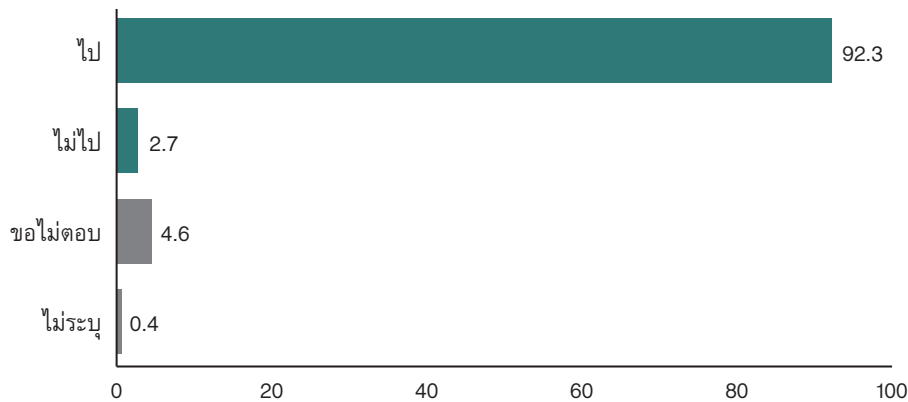
แผนภาพที่ 35 : หัวหน้าคณะพูดคุยสันติสุขของรัฐบาลควรเป็นใคร

3.5 การมีส่วนร่วมของประชาชน

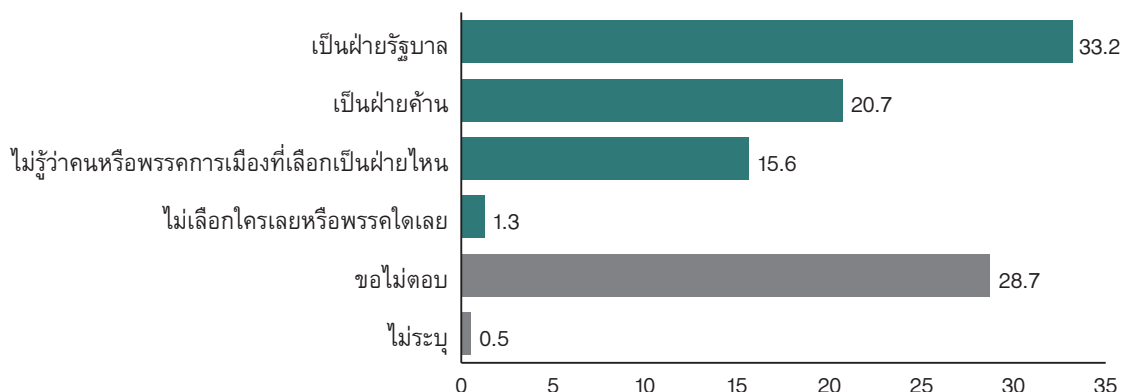
ในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ที่ผ่านมา พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 1,511 คน (ร้อยละ 92.3) ระบุว่าออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และผู้ตอบอีกจำนวน 44 คน (ร้อยละ 2.7) ระบุว่าไม่ได้ออกไปใช้สิทธิ โดยมีผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ จำนวน 82 คน (ร้อยละ 5)

แผนภาพที่ 36 : การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 24 มี.ค. 62

สำหรับผู้ที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งระบุคำตอบว่า นักการเมือง/พรรคการเมืองที่ตนเองเลือกเป็นฝ่ายรัฐบาล จำนวน 502 คน (ร้อยละ 33.2) เป็นฝ่ายค้าน จำนวน 313 คน (ร้อยละ 20.7) และไม่รู้ว่าเป็นคนหรือพรรคการเมืองที่เลือกเป็นฝ่ายไหน จำนวน 236 คน (ร้อยละ 15.6) นอกจากนี้มีผู้ที่ระบุว่า ไม่เลือกใครเลยหรือพรรคใดเลย จำนวน 20 คน (ร้อยละ 1.3) สำหรับผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบมีสูงถึง 440 คน (ร้อยละ 29.2) ซึ่งนับเป็นอันดับสองของคำตอบทั้งหมด

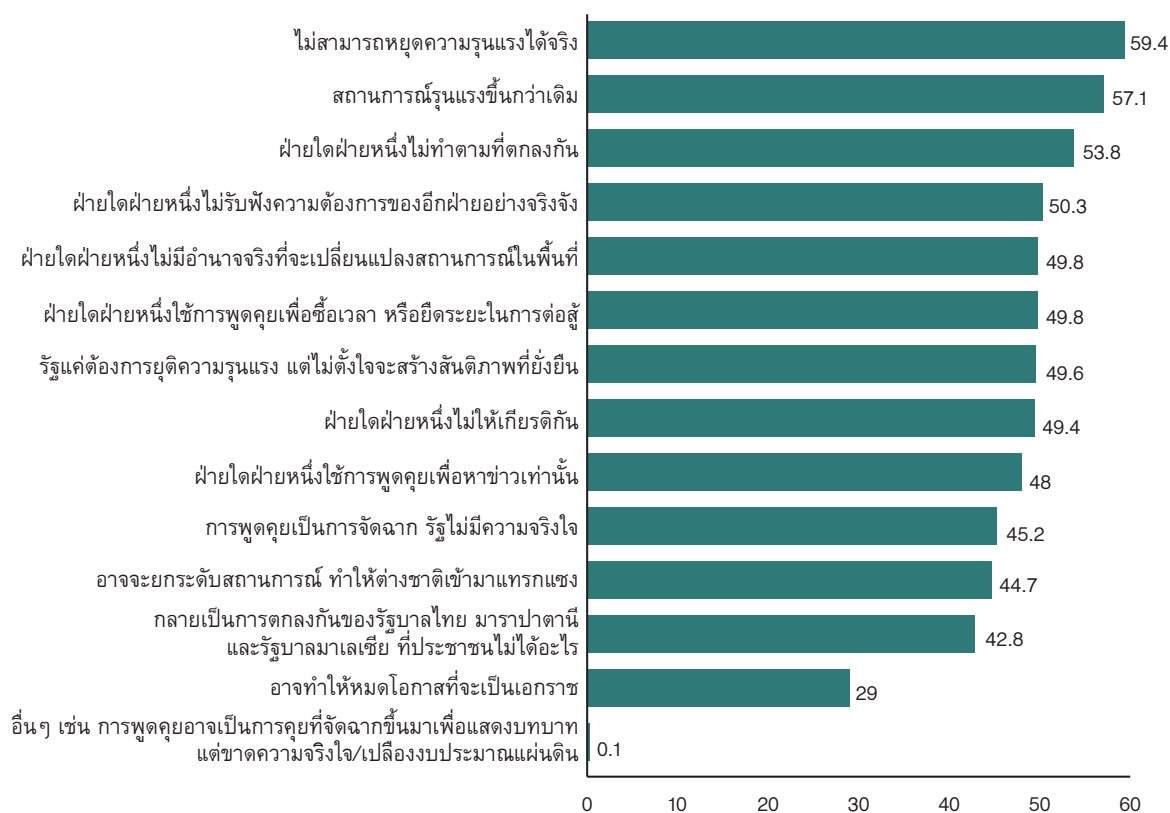
แผนภาพที่ 37 : นักการเมือง/พรรคการเมืองที่เลือกเป็นฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน

3.6 ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 973 คน มีความกังวลว่ากระบวนการพูดคุย จะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 59.4) แต่จะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม มีจำนวน 934 คน (ร้อยละ 57.1) รองลงมาคือ กังวลว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามข้อตกลงกัน จำนวน 880 คน (ร้อยละ 53.8) สิ่งที่น่าสนใจก็คือ ข้อกังวลที่ว่า กระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขอาจทำให้หมดโอกาสที่จะเป็นเอกราชนั้น มีผู้ตอบในข้อนี้ จำนวน 475 คน คิดเป็นร้อยละ 29 และมีผู้ตอบว่า 'ไม่รู้' ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบนั้นมีจำนวนค่อนข้างสูงในข้อนี้ คือจำนวน 773 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2

แผนภาพที่ 38 : ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุย

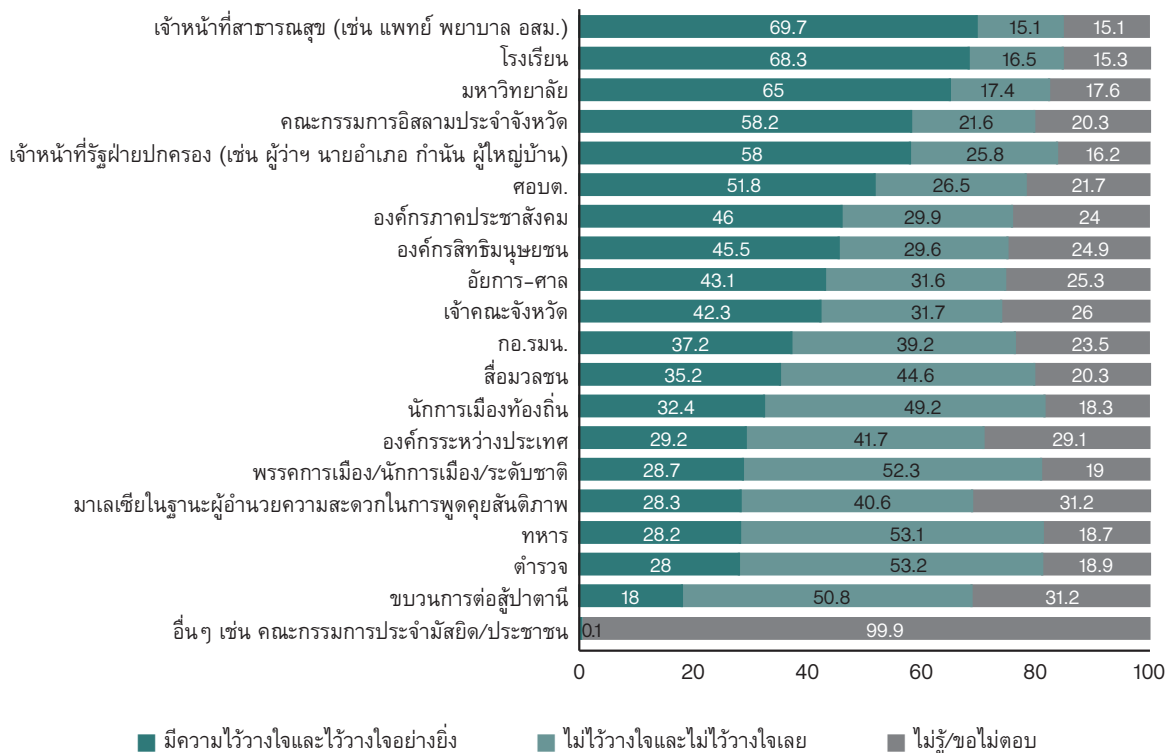

3.7 ความสำคัญของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพ

ในประเด็นคำถามต่อความไว้วางใจองค์กร หน่วยงาน และกลุ่มบุคคลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผู้ตอบมีความไว้วางใจและไว้วางใจอย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (เช่น แพทย์ พยาบาล อสม.) สูงที่สุด จำนวน 1,141 คน (ร้อยละ 69.7) อันดับที่สองคือ โรงเรียน จำนวน 1,117 คน (ร้อยละ 68.3) อันดับที่สามคือ มหาวิทยาลัย 1,064 คน (ร้อยละ 65) อันดับสี่คือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จำนวน 952 คน (ร้อยละ 58.2) และอันดับที่ห้าคือ เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายปกครอง (เช่น ผู้ว่าฯ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 949 คน (ร้อยละ 58)

ในทางตรงข้าม องค์กร หน่วยงาน และกลุ่มบุคคลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผู้ตอบไม่ไว้วางใจและไม่ไว้วางใจเลย 5 อันดับ ได้แก่ ตำรวจ จำนวน 871 คน (ร้อยละ 53.2) อันดับสอง ทหาร จำนวน 870 คน (ร้อยละ 53.1) อันดับสาม พรรคการเมือง/นักการเมือง ระดับชาติ จำนวน 856 คน (ร้อยละ 52.3) อันดับสี่ ขบวนการต่อสู้ปัตตานี จำนวน 833 คน (ร้อยละ 50.8) และอันดับที่ห้า นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 806 คน (ร้อยละ 49.2)

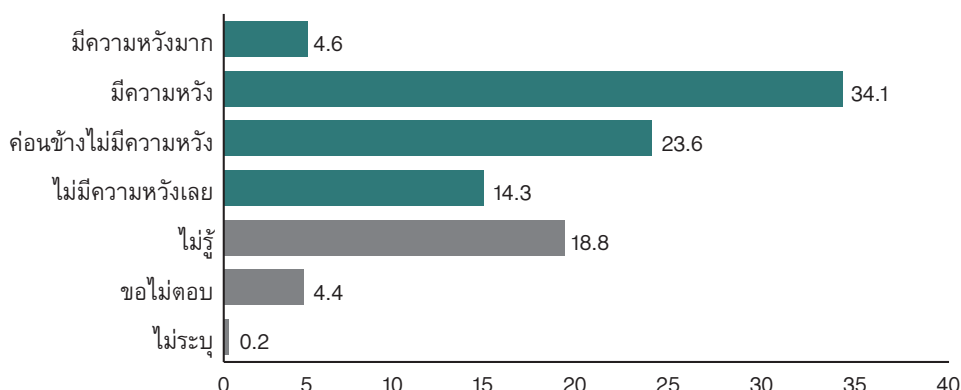
แผนภาพที่ 39 : ความไว้วางใจต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพ

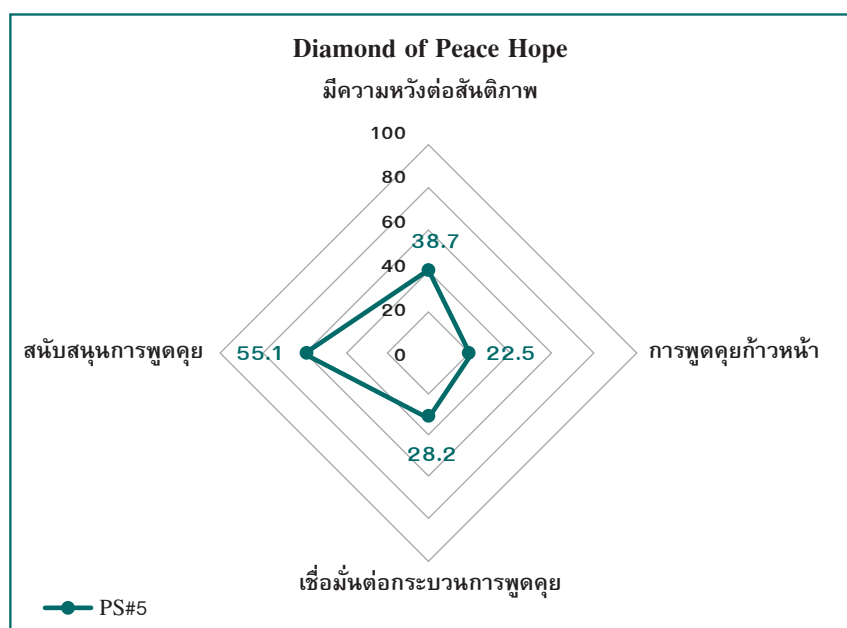
3.8 ความหวังของประชาชนต่อสันติภาพ

คำถามว่าท่านมีความหวังมากน้อยเพียงใดว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า พบว่า สัดส่วนของคนที่มีความหวังและหวังมาก กับกลุ่มคนที่ไม่มีหวังและไม่หวังเลย มีความใกล้เคียงกันมาก โดยคนที่มีความหวังและหวังมาก มีจำนวน 633 คน (ร้อยละ 38.7) และคนที่ไม่มีหวังและไม่หวังเลย มีจำนวน 620 คน (ร้อยละ 37.9) ในขณะที่กลุ่มไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุมีจำนวน 384 คน (ร้อยละ 23.4)

แผนภาพที่ 40 : ความหวังที่จะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า

แผนภาพที่ 41 : เพชรของความหวังสันติภาพ

เมื่อนำร้อยละของคำตอบในเชิงบวกของคำถามทั้ง 4 ข้อข้างต้นมาประมวลเป็นแผนภูมิเรดาร์ เพื่อฉายให้เห็นความเชื่อมโยงของความรู้สึกใน 4 มิติของประชาชนที่มีต่อกระบวนการสันติภาพ จะได้ตามแผนภาพประกอบ

ทั้งนี้ ได้มีการจัดวางให้ทิศต่อความก้าวหน้าของการพูดคุยอยู่ในมุมด้านขวาและรวมคะแนนคำตอบที่ระบุว่า “ก้าวหน้า” กับ “ก้าวหน้าอย่างยิ่ง” เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งในที่นี้คือร้อยละ 22.5 ในขณะที่ท่าทีการสนับสนุนให้การใช้การพูดคุยเป็นแนวทางแก้ปัญหาอยู่ในมุมด้านซ้าย มีนัยให้เป็นแรงหนุนเสริมให้การพูดคุยสามารถยืนระยะต่อไปได้ โดยมีผู้ตอบในข้อนี้ถึงร้อยละ 55.1 ดังที่วิเคราะห์ไปแล้ว

สำหรับแนวตั้ง ได้วางคะแนนของระดับความเชื่อมั่นว่ากระบวนการพูดคุยจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเป็นฐาน โดยรวมเอาร้อยละของคำตอบที่ระบุว่า “เชื่อมั่น” และ “เชื่อมั่นอย่างยิ่ง” เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งรวมแล้วมีอยู่จำนวนร้อยละ 28.2 ส่วนประเด็นสุดท้ายที่เป็นคำถามประเมินความหวังว่ามีความคาดหวังต่อการบรรลุถึงข้อตกลง

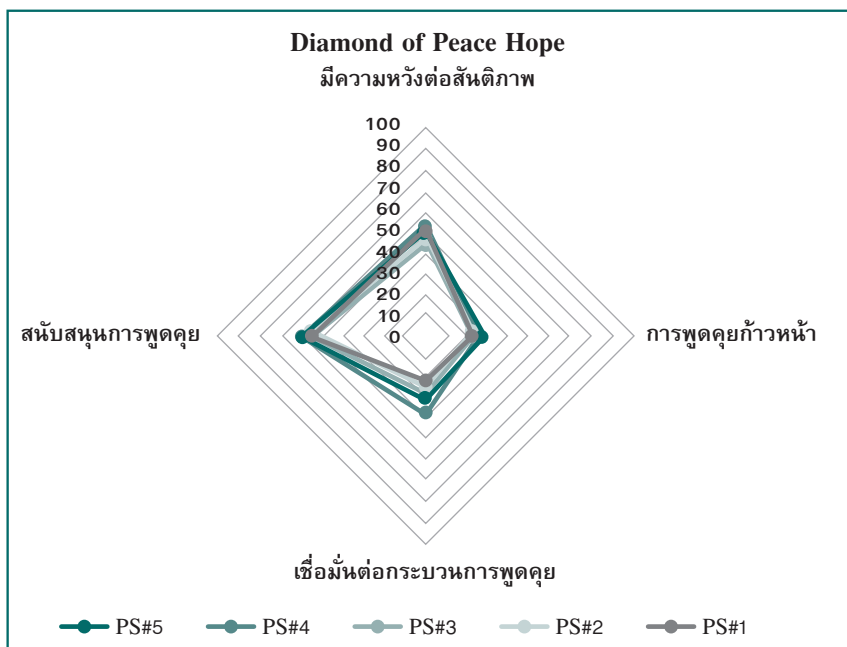
สันติภาพในห้วงจังหวัดเวลาระยะกลางหรือ 5 ปีถัดจากนี้หรือไม่นั้นได้จัดวางเอาไว้ในมุมบน เพื่อสะท้อนความหวังที่ผู้คนมีต่อผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการสันติภาพในภาพรวม โดยนำเอาคำตอบที่ระบุว่า “มีความหวัง” กับ “มีความหวังมาก” เข้าไว้ด้วยกันรวมทั้งสิ้นร้อยละ 38.7

ภาพรวมในแผนภูมิเรดาร์อันประกอบขึ้นมาจากคำตอบใน 4 ข้อ ให้ภาพสี่เหลี่ยมที่มีรูปร่างคล้ายเพชร ที่เห็นได้ชัดว่ามีแรงสนับสนุนต่อการพูดคุยหรือการเจรจาอยู่ค่อนข้างสูง แต่ผู้คนกลับรู้สึกว่าการบวนการดังกล่าวมีความก้าวหน้าอยู่น้อยมาก ในขณะที่เดียวกัน คะแนนความเชื่อมั่นแม้จะมีอยู่ไม่มากนัก แต่ภาพในแผนภูมิก็ชี้ให้เห็นว่าผู้คนไม่น้อยยังคงคาดหวังว่าการพูดคุยจะนำไปสู่การบรรลุถึงข้อตกลงในอนาคตทีเดียว

“แผนภาพเพชรแห่งความหวังสันติภาพ” นี้เป็นการประมวลภาพรวมของทัศนคติหรือความรู้สึกของผู้คนในห้วงขณะที่มีการสำรวจความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ แผนภาพยังเป็นเครื่องมือในการสะท้อนพลวัตหรือความเปลี่ยนแปลงของความคิดเห็นของประชาชนผ่านการเปรียบเทียบกับการสำรวจก่อนหน้านี้ในข้อคำถามเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากภาพประกอบต่อไป ซึ่งพบว่ามีภาพรวมเป็นสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่าที่มีแบบแผนหรือลักษณะคล้ายคลึงกัน นั่นคือการสำรวจแทบทุกครั้งมีทัศนคติต่อความก้าวหน้าของการพูดคุยค่อนข้างต่ำ แต่ในขณะเดียวกันยังมีแรงสนับสนุนและความคาดหวังว่าการพูดคุยจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ในจำนวนร้อยละที่ค่อนข้างสูง

การที่ตัวแบบเพชรแห่งความหวังในการศึกษาแบบอนุกรมเวลา 5 ครั้งต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จนถึงปี พ.ศ. 2562 มีรูปทรงคล้าย ๆ กันนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะการ Survey ทั้ง 5 ครั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลด้วยการสุ่มตัวอย่างตามหลักทางสถิติศาสตร์เหมือนกันแต่ได้กลุ่มตัวอย่างจากคนต่างกลุ่มกัน การที่มีแผนภาพออกมาซ้ำ ๆ คล้ายกันก็แสดงว่าการศึกษา Peace Survey สามารถสะท้อนแกนความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ในสังคมในลักษณะเดียวกันโดยมีความแปรผันค่อนข้างน้อย

แผนภาพที่ 42 : เพชรของความหวังสันติภาพในการสำรวจครั้งที่ 1-5

การวางจุดจากคะแนนร้อยละทั้ง 4 ข้อยังประกอบกันขึ้นเป็นสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่าที่ง่ายต่อการสังเกตเห็น การเปลี่ยนแปลง รูปทรงสี่เหลี่ยมดังกล่าวยังสามารถคำนวณหาพื้นที่และนำมาเปรียบเทียบระหว่างผลการสำรวจ ทั้ง 5 ครั้ง ในรอบ 4 ปีที่ผ่านมา อันได้แก่การสำรวจสองครั้งแรกในปีช่วงต้นและปลายปี 2559 การสำรวจครั้งที่ 3 และ 4 ในกลางปี 2560 และ 2561 ตามลำดับ และครั้งล่าสุดในปลายปี 2562 นอกจากนี้ “พื้นที่” ในทางกายภาพของสี่เหลี่ยมในแต่ละครั้งถือได้ว่าเป็นสัดส่วนร้อยละของพื้นที่คะแนนเต็มทั้งหมดและสามารถตีความขนาดของ “พื้นที่” ในเชิงนามธรรมที่ไม่เพียงแต่สะท้อนขอบข่ายของความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่ต่อกระบวนการสันติภาพเท่านั้น หากยังเป็นการประเมินสถานการณ์การพูดคุยหรือเจรจาสันติภาพในห้วงขณะนั้นด้วยเช่นกัน

แผนภาพที่ 43 : S-P-E-C พลวัตของทัศนคติต่อกระบวนการพูดคุยในการสำรวจ 5 ครั้ง

จากภาพประกอบข้างต้น สามารถพิจารณาได้ว่าการสำรวจครั้งล่าสุดนั้นแม้จะมี “พื้นที่” อยู่่น้อยคือราว 26.0 ตารางหน่วย แต่ก็ไม่ถึงกับน้อยที่สุด เพราะความรู้สึกต่อกระบวนการสันติภาพในการสำรวจครั้งแรกในต้นปี 2559 นั้นมีจำนวนน้อยที่สุด คือราว 21.0 ในขณะที่การสำรวจครั้งถัด ๆ มากลับพบว่าพื้นที่ของความรู้สึกกลับค่อย ๆ เพิ่มขึ้น กระทั่งหดตัวในการสำรวจครั้งล่าสุดนี้เอง เป็นไปได้อย่างยิ่งว่าสัดส่วนดังกล่าวเป็นผลมาจากการปรากฏให้เห็นความคืบหน้าของกระบวนการพูดคุยฯ ที่ดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่องและมีข่าวสารที่เปิดเผยถึงความคืบหน้าเกี่ยวกับข้อตกลงในบางระดับอยู่เป็นระยะ ก่อนที่ในห้วงปี 2562 ข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการพูดคุยก็ลดน้อยลงจนแทบจะไม่ปรากฏผลใด ๆ การรับรู้ของสาธารณะจึงสะท้อนผลออกมาดังที่เห็น

ข้อสังเกตที่น่าสนใจก็คือแม้ว่าความก้าวหน้าของกระบวนการจะสำคัญ แต่ในการรับรู้ของสาธารณะนั้นค่อนข้างจะเป็นไปในแบบแผนเดียวกันตลอด 4 ปีที่ผ่านมาดังที่กล่าวไปแล้ว กล่าวคือประชาชนในพื้นที่พบว่ามีความคืบหน้าน้อย แต่สิ่งที่น่าสนใจก็คือกลับมีทัศนคติที่สนับสนุนการพูดคุยฯ อย่างหนาแน่น ปัจจัยดังกล่าวนี้เป็นผลที่ทำให้ขนาดของ “พื้นที่” ยังคงรักษาความคงเส้นคงวาเอาไว้ได้อย่างโดดเด่น แม้ว่าการสำรวจในแต่ละครั้ง

จะพบว่าความคิดเห็นในมิติของความเชื่อมั่นต่อกระบวนการและความคาดหวังว่าการพูดคุยจะนำไปสู่ข้อตกลงที่เห็นพ้องกันจะกว้างไกลและมีขึ้นมีลงอย่างไม่มีแบบแผนก็ตาม

พิจารณาจากข้อสังเกตข้างต้นแล้ว เป็นไปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิด “การขยายพื้นที่” ของความรู้สึกที่สนับสนุนกระบวนการสันติภาพนั้นอาจขึ้นอยู่กับความรู้ว่าการพูดคุยมีความคืบหน้าและบรรลุผลบางอย่างที่พอจะจับต้องได้ ประเด็นนี้สอดคล้องกับตัวชี้วัดสำคัญของนโยบายเกี่ยวกับการพูดคุยเพื่อสันติสุขของรัฐบาลที่ประเมินผ่านความต่อเนื่องของการพูดคุยและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพูดคุยสนทนาหาทางออกอย่างสันติวิธี “ตัวแบบเพชรแห่งความหวังสันติภาพ” จึงอาจเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ช่วยในการประเมินนโยบายทางการเมืองของภาครัฐได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันทางฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพูดคุยยังสามารถใช้ประโยชน์ในการประเมินสถานการณ์และทิศทางโดยรวมของกระบวนการสันติภาพได้อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มขบวนการต่อสู้ปาตานีหรือกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐที่ให้ความสำคัญกับเสียงสะท้อนของประชาชนในพื้นที่ต่อท่าทีของตนเองในกระบวนการสันติภาพ

หมายเหตุ: SPEC มาจาก 4 คำที่เป็นคีย์เวิร์ดของคำถามทั้ง 4 ข้อ คือ Support, Progress, Expectation, และ Confidence หนึ่ง SPEC ยังมีความหมายแฝงเป็นคำทับศัพท์ในภาษาไทยอย่าง “สเปค” หรือคุณสมบัติของสิ่งนั้น ๆ (ให้ความหมายได้อารมณ์ ถูกสเปค ถูกใจ ใช่เลย) และอีกความหมายแฝงคือ “สเปกตรัม” ซึ่งสอดคล้องทั้งแสงที่ผ่านเพชรและมิติของแสงสีเจดอันแตกต่างหลากหลายเมื่อส่องผ่านแก้วคริสตัลตกกระทบ

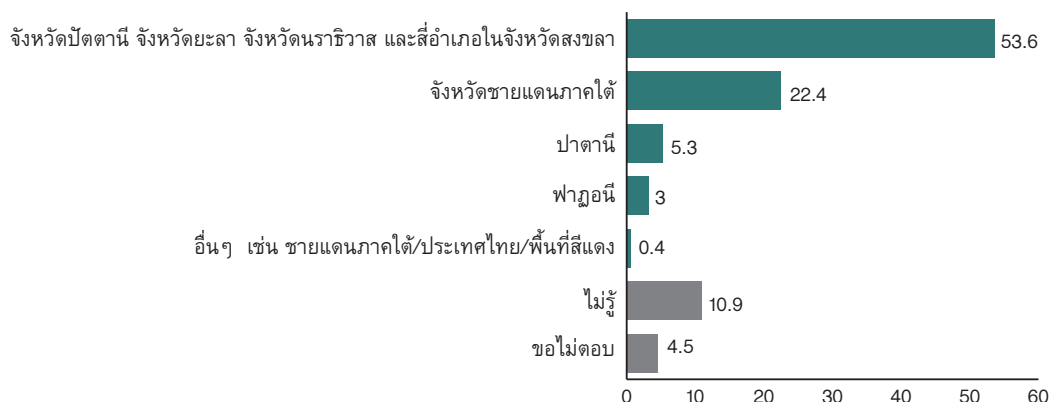
ตอนที่ 4

ทัศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/ สันติสุข

4.1 คำเรียกพื้นที่

เมื่อถามว่าควรเรียกชื่อนี้ว่าอย่างไร ตัวเลือกอันดับหนึ่งของผู้ตอบเห็นว่าเป็นชื่อเรียกที่เหมาะสมที่สุด คือ การเรียกชื่อแยกตามพื้นที่จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา จำนวน 877 คน (ร้อยละ 53.6) อันดับรองลงมาคือควรเรียกว่า จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 367 คน (ร้อยละ 22.4) และอันดับสามคือควรเรียกว่า ปาตานี จำนวน 86 คน (ร้อยละ 5.3) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้คนส่วนใหญ่มีมุมมองต่อพื้นที่นี้ในมิติของการแบ่งเขตการบริหารพื้นที่ ในขณะที่คำเรียกพื้นที่นี้ว่าปาตานีนั้นสะท้อนถึงมุมมองต่อพื้นที่ในมิติทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นจำนวน 251 คน หรือร้อยละ 15.4

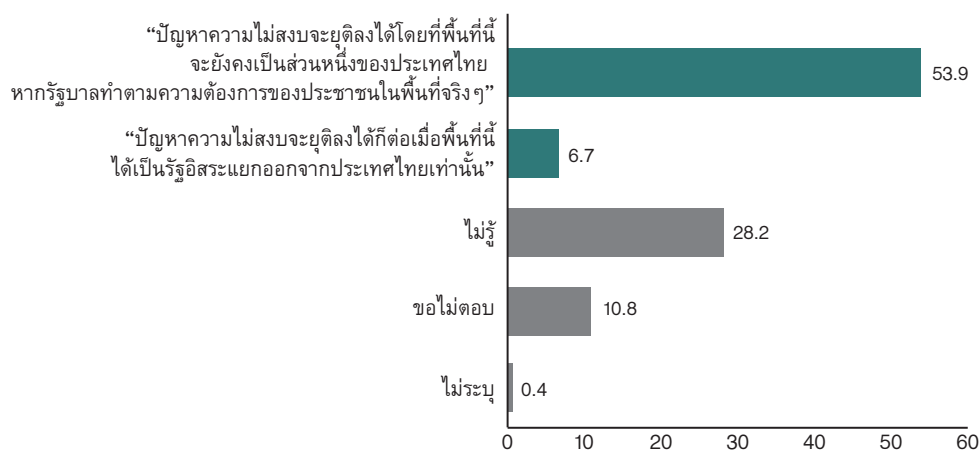
แผนภาพที่ 44 : คำเรียกขานพื้นที่

4.2 การบริหารปกครอง

คำถามสำคัญข้อหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารปกครองพื้นที่ และเป็นที่ยกเถียงของหลายฝ่ายมาเป็นเวลานาน คือ หากต้องการจะให้ปัญหาความไม่สงบยุติลง ทางออกคือต้องให้พื้นที่นี้เป็นรัฐอิสระแยกออกจากประเทศไทยหรือไม่ ซึ่งผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย (ไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐอิสระ) หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ จำนวน 883 คน (ร้อยละ 53.9) แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ตอบอย่างชัดเจนว่าปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้ก็ต่อเมื่อพื้นที่นี้ได้เป็นรัฐอิสระ (เอกราช) เท่านั้น จำนวน 109 คน (ร้อยละ 6.7) ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า มีผู้ที่ตอบว่า “ไม่รู้” “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่ระบุ” รวมกันแล้วสูงถึงหนึ่งในสามของผู้ตอบ หรือคิดเป็นจำนวน 645 คน (ร้อยละ 39.4) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคำถามดังกล่าวยังเป็นประเด็นที่ค่อนข้างอ่อนไหวและผู้ตอบมีความระมัดระวังตัวในการแสดงความคิดเห็น

แผนภาพที่ 45 : คำกล่าวใดใกล้เคียงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

แต่เมื่อพิจารณาถึงทัศนคติของประชาชนต่อความสำคัญและความจำเป็นของการพูดคุยกันเรื่องรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่นี้ ก็พบว่าผู้ตอบจำนวน 607 คน (ร้อยละ 37.1) มีความเห็นว่าการพูดคุยในประเด็นดังกล่าวนี้มีความจำเป็นมาก ในขณะที่ผู้ตอบจำนวน 390 คน (ร้อยละ 23.8) มีความเห็นในระดับปานกลาง และมีผู้ตอบจำนวน 304 คน (ร้อยละ 18.6) เห็นว่าการพูดคุยในประเด็นรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่นี้มีความจำเป็นน้อย

ตารางที่ 6 : ความจำเป็นที่ต้องพูดคุยเรื่องรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่

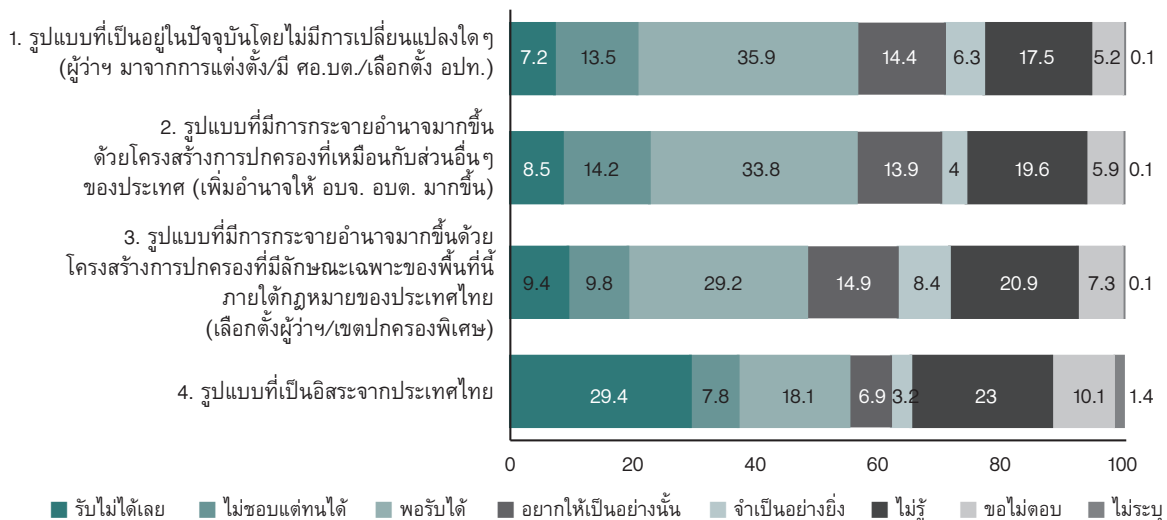
← น้อยที่สุด											มากที่สุด →	ขอไม่ตอบ	ไม่ระบุ	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	00		
1.4%	1.5%	2.9%	5.2%	7.6%	23.8%	11.6%	9.6%	7.6%	2.3%	6.0%	17.9%	2.6%		
				18.6% (น้อย)			23.8% (ปานกลาง)			37.1% (มาก)				

สำหรับรูปแบบการบริหารปกครองที่อยากเห็นที่สุด โดยผู้ตอบเลือกคำตอบว่าอยากให้เป็นอย่างนั้น และจำเป็นอย่างยิ่ง คือ 3) รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ ภายใต้กฎหมายของประเทศไทย (เลือกตั้งผู้ว่า/เขตปกครองพิเศษ) จำนวน 382 คน (ร้อยละ 23.3)

รูปแบบการปกครองที่มีคนอยากให้เป็นในอันดับรองลงมาคือ 1) รูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ (ผู้ว่า มาจากการแต่งตั้ง/มี ศอ.บต./เลือกตั้ง อปท.) มีจำนวน 339 คน (ร้อยละ 20.7) และ 2) รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เพิ่มอำนาจให้ อบจ. อบต. มากขึ้น) มีจำนวน 292 คน (ร้อยละ 17.9)

สำหรับรูปแบบที่มีผู้เลือกในอันดับท้ายสุดคือ 4) รูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย มีผู้ตอบจำนวน 165 คน (ร้อยละ 10.1) อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่ามีผู้ที่ “ขอไม่ตอบ” “ไม่รู้” เป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 25 ในรูปแบบข้อ 2) 3) และ 4) โดยข้อที่ “ไม่รู้” “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่ระบุ” สูงสุดคือ 4) รูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย จำนวน 566 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 เนื่องจากเป็นประเด็นที่ค่อนข้างอ่อนไหว

แผนภาพที่ 46 : ความเห็นต่อแนวทางการปกครองรูปแบบต่าง ๆ

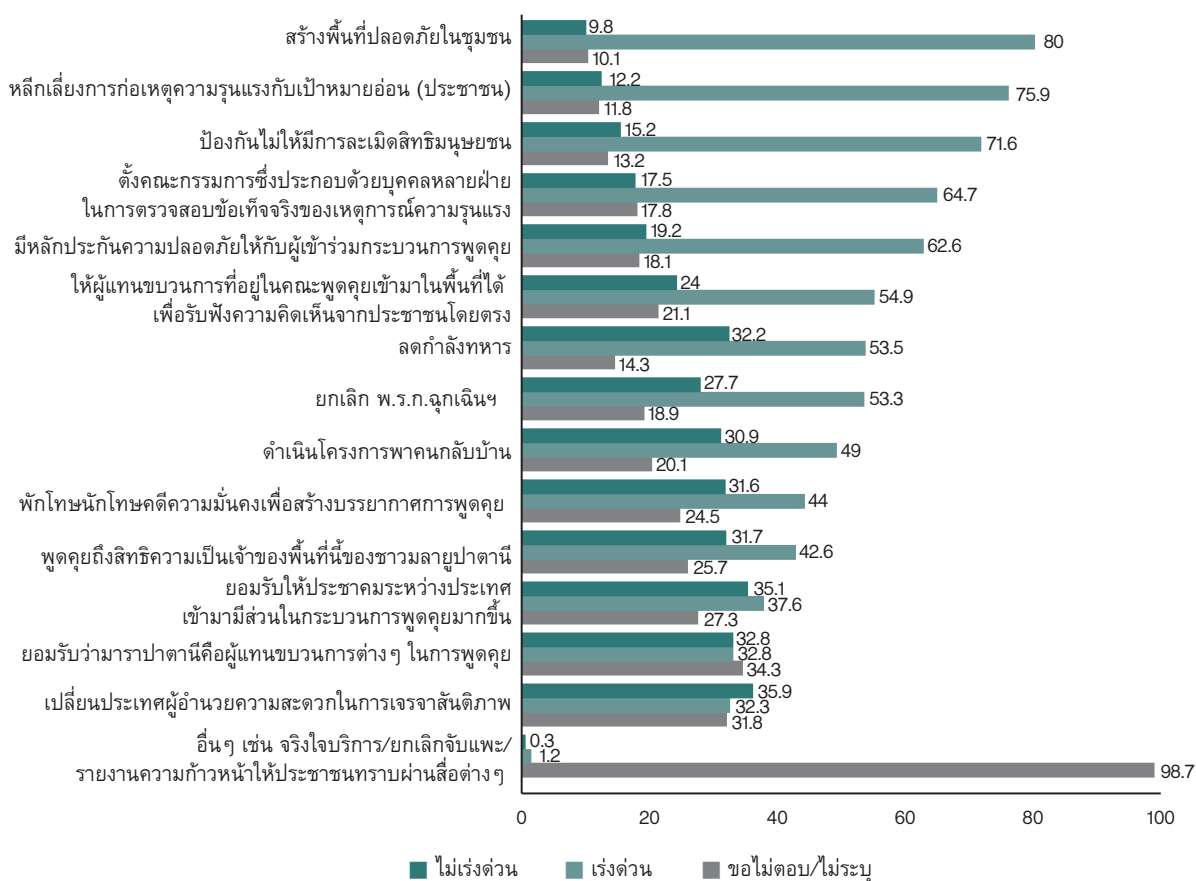

4.3 ข้อเสนอสำหรับการพิจารณาในกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

คำถามเกี่ยวกับแนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่ที่มีทั้งหมด 14 ตัวเลือก ซึ่งเป็นข้อเสนอที่ถูกหยิบยกขึ้นมาในเวทีสาธารณะโดยฝ่ายต่างๆ ทั้งนี้มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ 5 อันดับแรกได้แก่

- อันดับ 1 ต้องการให้มีการเร่งสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (จำนวน 1,310 คน คิดเป็นร้อยละ 80)
- อันดับ 2 หลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ประชาชน) (จำนวน 1,244 คน คิดเป็นร้อยละ 75.9)
- อันดับ 3 ป้องกันไม่ให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน (จำนวน 1,172 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6)
- อันดับ 4 ตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ความรุนแรง (จำนวน 1,059 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7)
- อันดับ 5 มีหลักประกันความปลอดภัยให้กับผู้เข้าร่วมกระบวนการพูดคุย (จำนวน 1,026 คน คิดเป็นร้อยละ 62.6)

แผนภาพที่ 47 : แนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่

เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดลำดับความสำคัญใน 5 ประเด็นแรกที่เห็นว่ารัฐบาลและขบวนการน่าจะยกมาพูดคุยกันในขณะนี้ พบว่าประเด็นที่ประชาชนอยากจะให้รัฐบาลและขบวนการพูดคุยกันในขณะนี้มากที่สุด คือ การส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ จำนวน 1,210 คน (ร้อยละ 73.9) รองลงมาคือ การแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 1,202 คน (ร้อยละ 73.4) การปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น จำนวน 630 คน (ร้อยละ 38.5) การแก้ปัญหากลุ่มอิทธิพลค้าของเถื่อน จำนวน 629 คน (ร้อยละ 38.4) และ การส่งเสริม สนับสนุนอัตลักษณ์ ภาษา วัฒนธรรม จำนวน 526 คน (ร้อยละ 32.1) ตามลำดับ

แผนภาพที่ 48 : เรื่องที่จำเป็นต้องทำเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในระยะยาว

5. ความคิดเห็นของผู้นำความคิด

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 220 คน

ตอนที่ 1

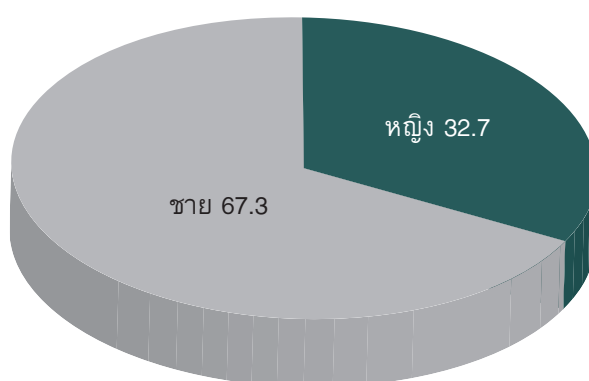
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

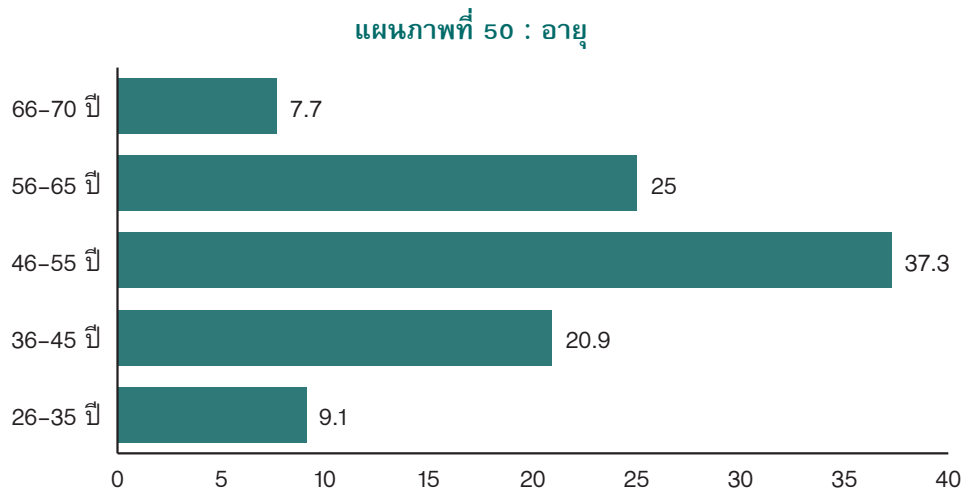
1.1 เพศ ศาสนา อายุ

การศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มผู้นำความคิด จำนวน 220 คน ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ เทพา นาทวี สบ้าย้อย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 148 คน (ร้อยละ 67.3) และเพศหญิง จำนวน 72 คน (ร้อยละ 32.7)

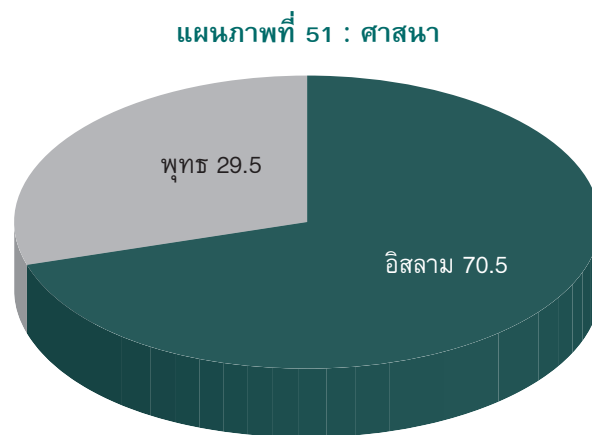
อายุของผู้นำความคิด ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี (ร้อยละ 37.3) โดยอายุเฉลี่ยของผู้ตอบจะอยู่ที่ 51 ปี ซึ่งการสำรวจครั้งนี้ได้กำหนดอายุของผู้ที่จะตอบแบบสอบถามไว้ที่ 18 ปีขึ้นไป

แผนภาพที่ 49 : เพศ

ผู้ตอบส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 155 คน (ร้อยละ 70.5) สำหรับผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ มีจำนวน 65 คน (ร้อยละ 29.5)

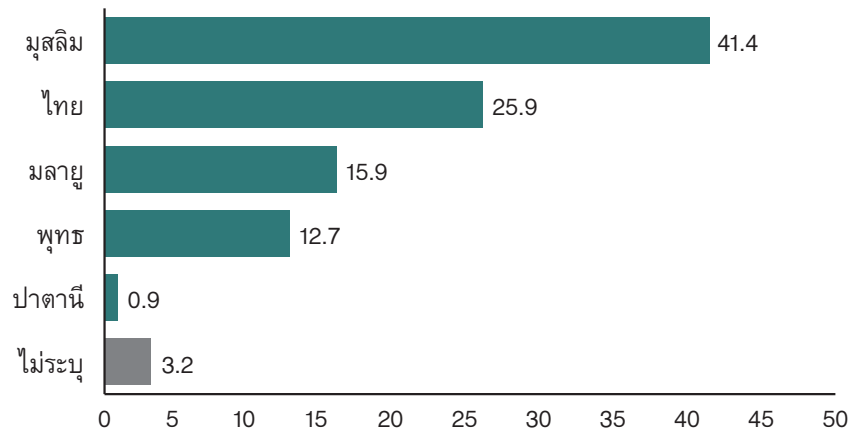

1.2 การนิยามตัวตน

คำถามข้อนี้เป็นประเด็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ โดยต้องการที่จะทราบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็นคนอะไร เช่น เป็นคนมุสลิม คนมลายู คนปาตานี คนไทย คนจีน คนคริสต์ หรือคนพุทธ เป็นต้น ตัวเลือกที่จะให้จะคละกันระหว่างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และศาสนา ซึ่งจะทำให้เห็นว่าผู้ตอบให้น้ำหนักกับอัตลักษณ์ใดของตัวเองในมิติเชื้อชาติ ศาสนาและท้องถิ่น

ทั้งนี้ พบว่าผู้นำความคิดส่วนใหญ่นิยามตนเองจากฐานของอัตลักษณ์ทางศาสนา คือเป็นคนมุสลิม จำนวน 91 คน (ร้อยละ 41.4) รองลงมาคือมองว่าตนเองเป็นคนไทย จำนวน 57 คน (ร้อยละ 25.9) และเป็นคนมลายูซึ่งเป็นการนิยามจากฐานของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 15.9) ส่วนผู้ตอบที่นิยามตัวเองว่าเป็นคนพุทธ จำนวน 28 คน (ร้อยละ 12.7) และเป็นคนปาตานี จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)

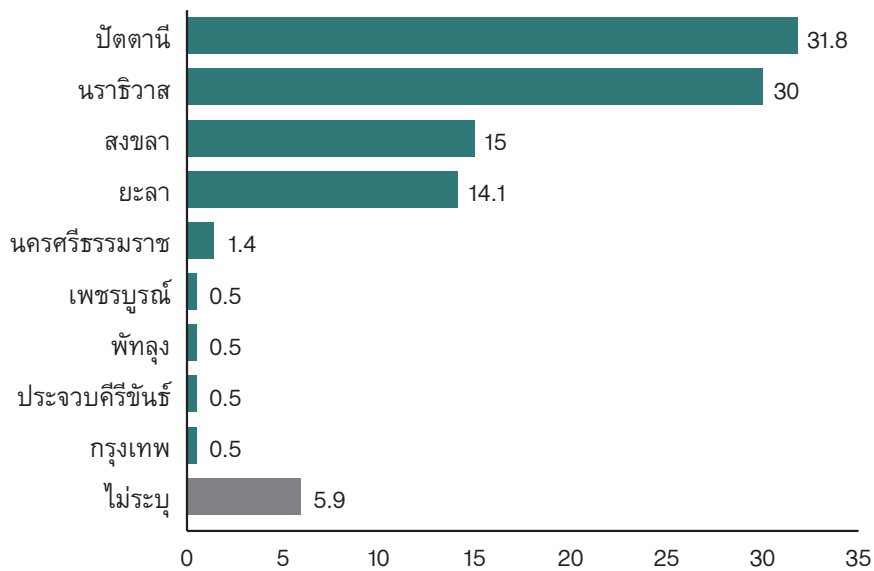
แผนภาพที่ 52 : การนิยามตัวตน

1.3 ภูมิภาคแหล่งเดิม

ผู้ตอบเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดปัตตานีมากที่สุด จำนวน 70 คน (ร้อยละ 31.8) รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 66 คน จังหวัดสงขลา จำนวน 33 คน และจังหวัดยะลา จำนวน 31 คน (ร้อยละ 30.0, 15.0, และ 14.1) ตามลำดับ

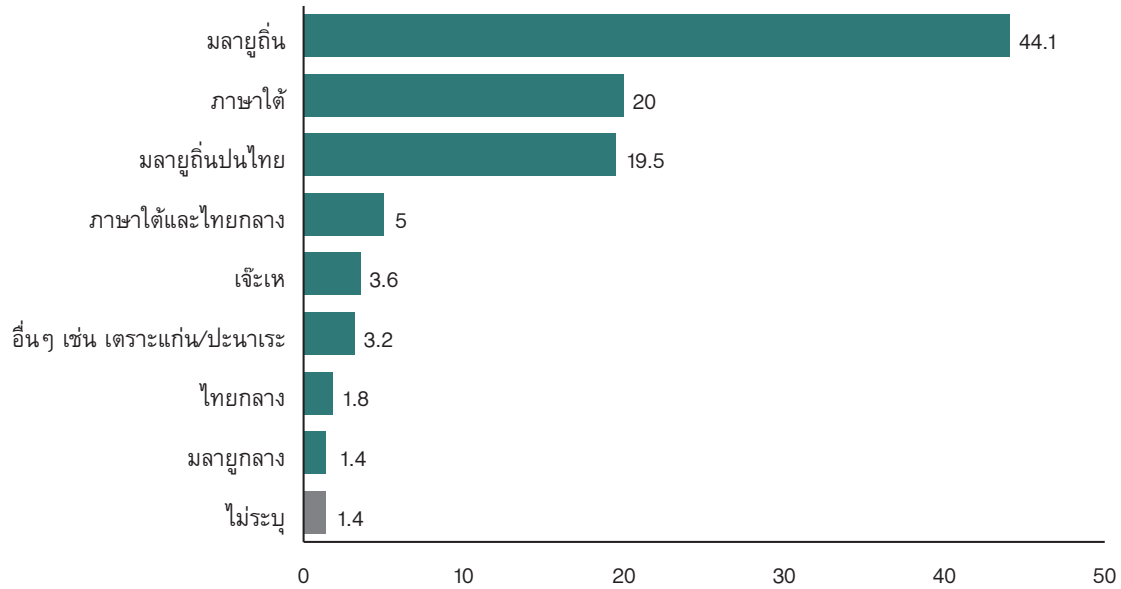
แผนภาพที่ 53 : ภูมิลำเนาเดิม

1.4 การใช้ภาษา

ภาษาที่ประชาชนส่วนใหญ่พูดเป็นประจำในครอบครัว คือ ภาษามลายูถิ่น จำนวน 97 คน (ร้อยละ 44.1) รองลงมาคือภาษาไทย จำนวน 44 คน (ร้อยละ 20.0) และภาษามลายูถิ่นปักษ์ใต้ จำนวน 43 คน (ร้อยละ 19.5)

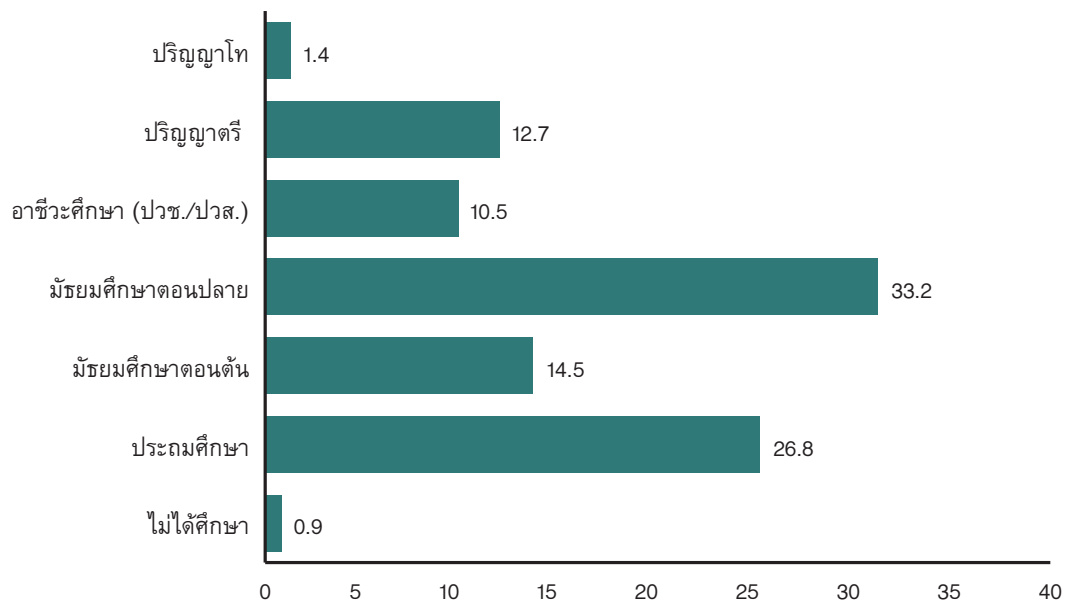
แผนภาพที่ 54 : พฤติกรรมการใช้ภาษา

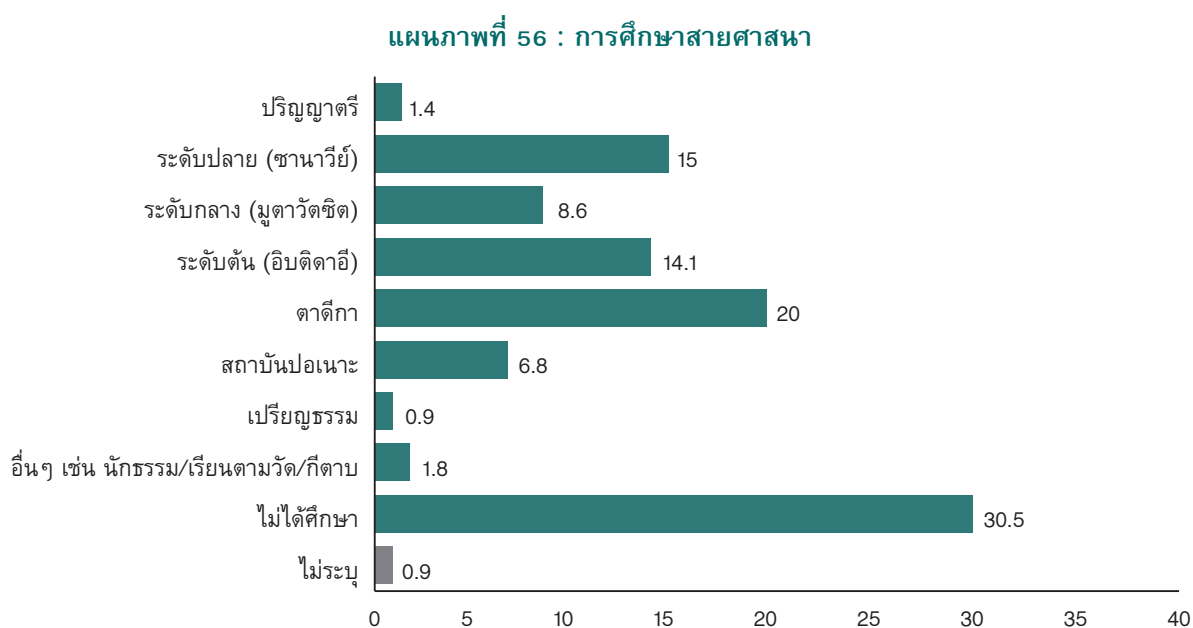
1.5 ระดับการศึกษาสูงสุด

ในส่วนของการศึกษาสายสามัญ ผู้ตอบส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 73 คน (ร้อยละ 33.2) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 59 คนและมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 32 คน (ร้อยละ 26.8 และ 14.5 ตามลำดับ)

แผนภาพที่ 55 : การศึกษาสายสามัญ

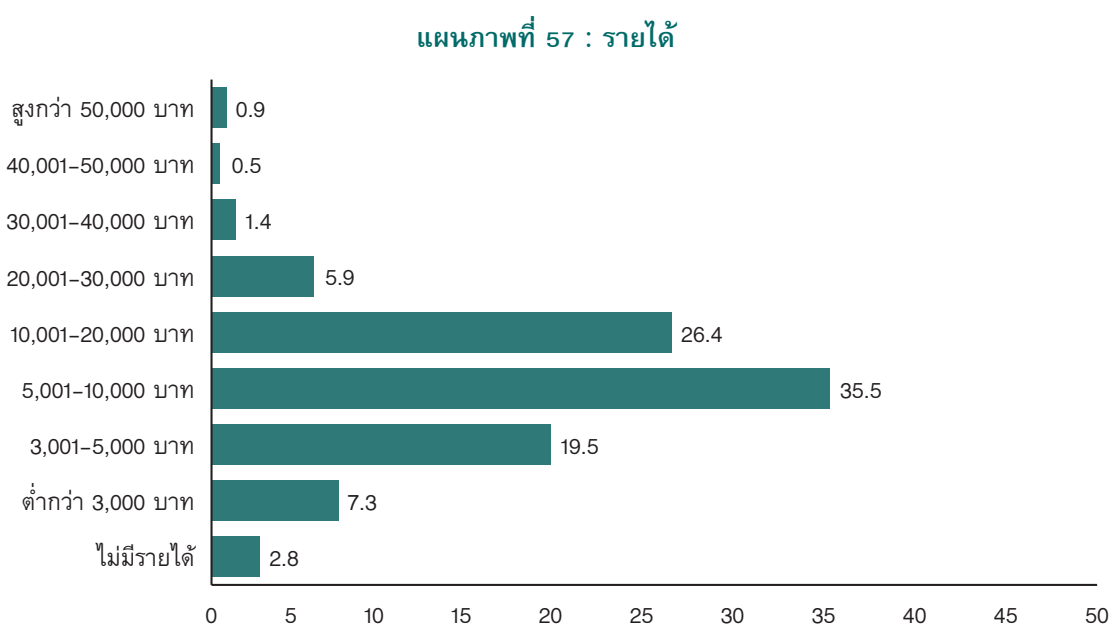

ในส่วนของการศึกษาสายศาสนา ผู้ตอบส่วนใหญ่เรียนสายศาสนา จำนวน 151 คน (ร้อยละ 68.6) ในจำนวนนี้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาสูงสุดคือ ระดับตาดีกา จำนวน 44 คน (ร้อยละ 20.0) และระดับปलय (ชานาวี๋ย) จำนวน 33 คน (ร้อยละ 15.0) และระดับตัน (อิปติดาอี) จำนวน 31 คน (ร้อยละ 14.1) ทั้งนี้ มีผู้ที่ไม่ได้เรียนสายศาสนา จำนวน 67 คน (ร้อยละ 30.5)

1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

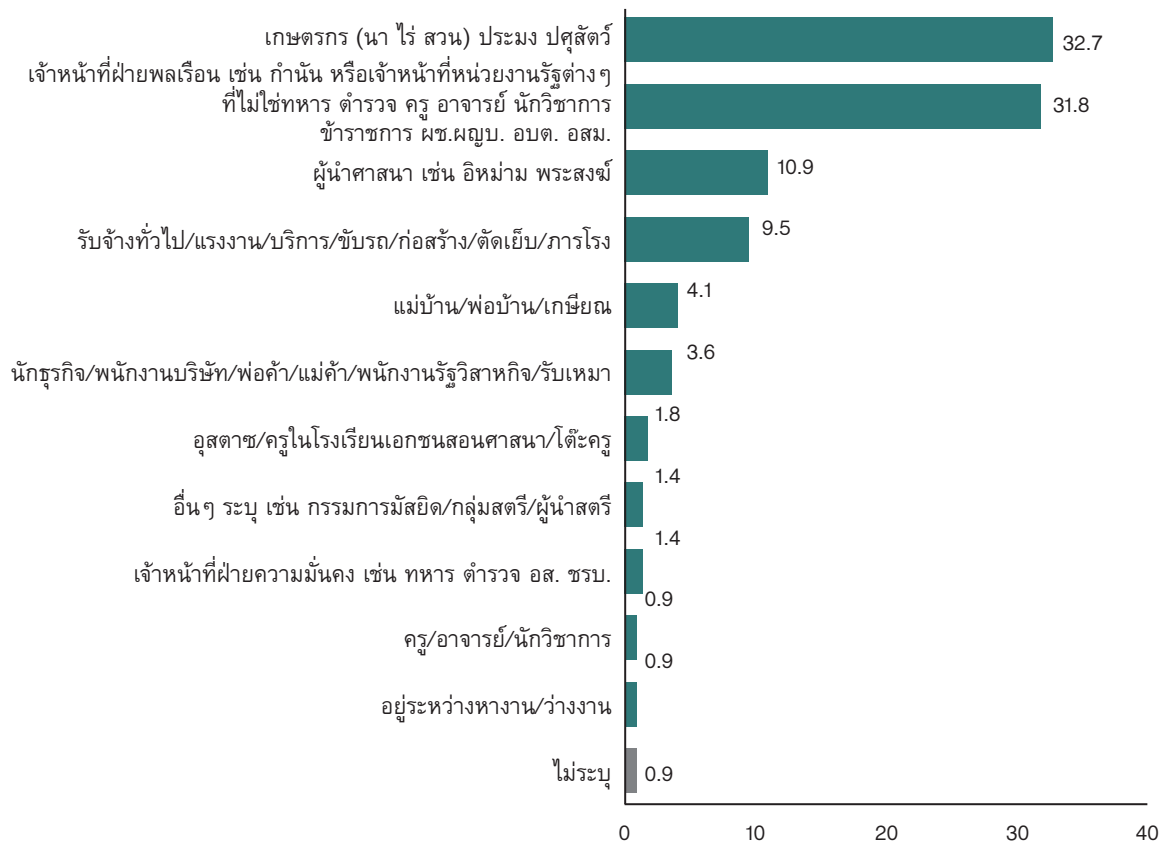
ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 137 คน (ร้อยละ 62.3) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 10,001-20,000 บาท จำนวน 58 คน (ร้อยละ 26.4) และมีรายได้ประมาณ 20,001 - 30,000 บาท มีจำนวน 13 คน (ร้อยละ 5.9)

1.7 อาชีพ

ผู้ตอบส่วนใหญ่มีอาชีพเป็น**เกษตรกร ประมง ปศุสัตว์** จำนวน 72 คน (ร้อยละ 32.7) รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน เช่น กำนัน หรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐต่างๆ ที่ไม่ใช่ทหาร ตำรวจ ครู อาจารย์ นักวิชาการ ข้าราชการ ผช.ผอ.บ. อบต. อสม. จำนวน 70 คน (ร้อยละ 31.8) ผู้นำศาสนา เช่น อิหม่าม พระสงฆ์ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 10.9) และรับจ้างทั่วไป แรงงาน บริการ ขับรถก่อสร้าง ตัดเย็บ ภารโรง จำนวน 21 คน (ร้อยละ 9.5)

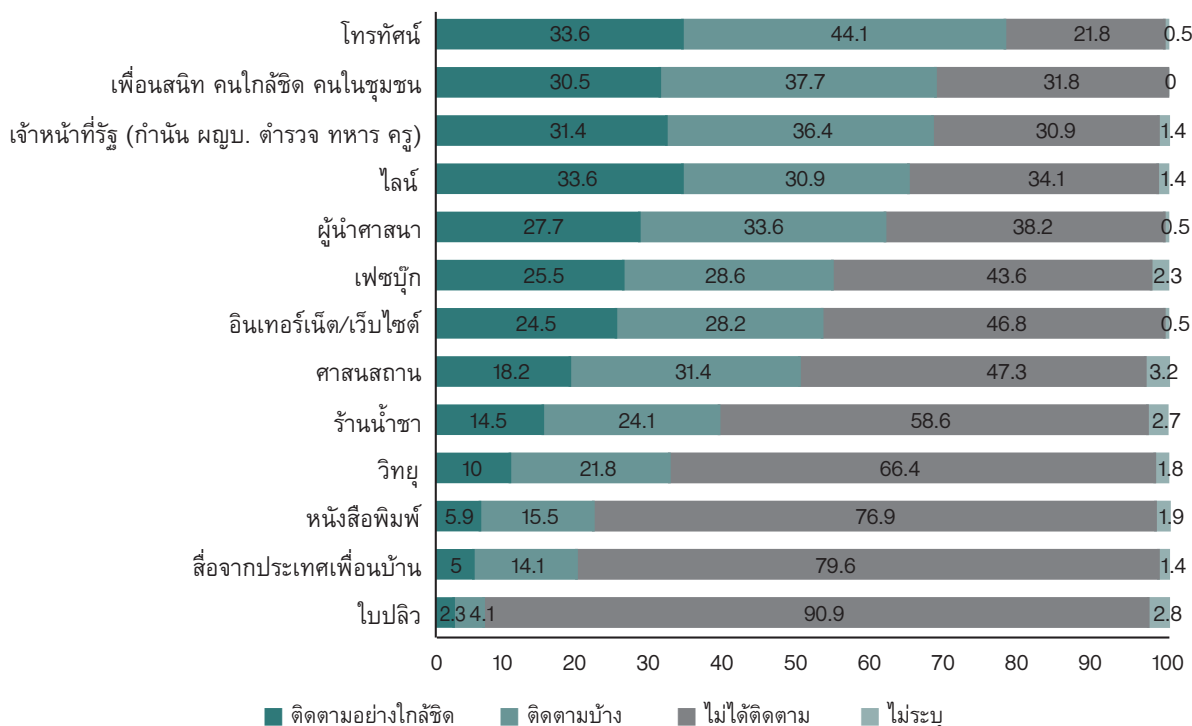
แผนภาพที่ 58 : อาชีพ

1.8 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อ

ในด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคล ผู้นำความคิดมักติดตามข่าวสารจาก**เพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้าน และคนในชุมชนมากที่สุด** จำนวน 150 คน (ร้อยละ 68.2) และสถานที่ที่ผู้นำความคิดจะติดตามข่าวสารมากที่สุดคือ **ศาสนสถาน** จำนวน 109 คน (ร้อยละ 49.6) ส่วนช่องทางการรับข่าวสารผ่านสื่อ นั้น ผู้นำความคิดส่วนใหญ่จะติดตามข่าวสารจาก**สื่อโทรทัศน์มากที่สุด** จำนวน 171 คน (ร้อยละ 77.7) รองลงมาคือ**ไลน์** จำนวน 142 คน (ร้อยละ 64.5) และ**เฟซบุ๊ก** จำนวน 119 คน (ร้อยละ 54.1) ตามลำดับ

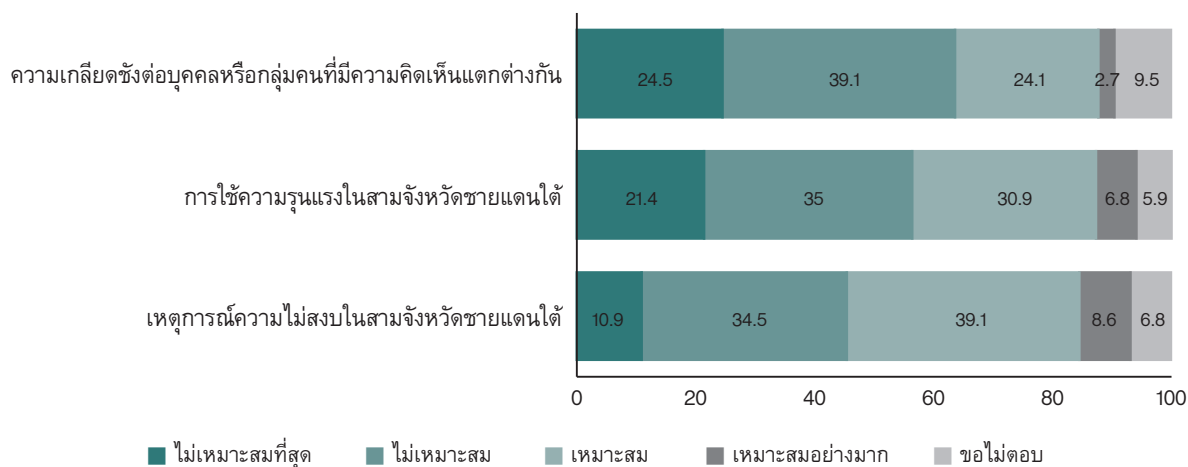
แผนภาพที่ 59 : พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและสื่อ

สำหรับความคิดเห็นต่อประเด็นความเหมาะสมในการนำเสนอข่าวสารในสื่อออนไลน์ (เฟซบุ๊ก, ไลน์, ยูทูป, เว็บไซต์) ผู้นำความคิดเห็นมีความเห็นว่า การนำเสนอข่าวสารประเด็นเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ในสื่อออนไลน์ มีความเหมาะสม-เหมาะสมอย่างมาก จำนวน 105 คน (ร้อยละ 47.7) ในขณะที่เห็นว่าไม่เหมาะสม-ไม่เหมาะสมที่สุด มีจำนวน 100 คน (ร้อยละ 45.4)

ส่วนในประเด็นการใช้ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนใต้ ผู้ตอบส่วนใหญ่มองว่ามีความไม่เหมาะสม-ไม่เหมาะสมที่สุด จำนวน 124 คน (ร้อยละ 56.4) และประเด็นสร้างความเกลียดชังต่อบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้ตอบส่วนใหญ่มองว่ามีความไม่เหมาะสม-ไม่เหมาะสมที่สุด จำนวน 140 คน (ร้อยละ 63.6) เช่นเดียวกัน

แผนภาพที่ 60 : ความเห็นต่อการนำเสนอข่าวสารในสื่อออนไลน์

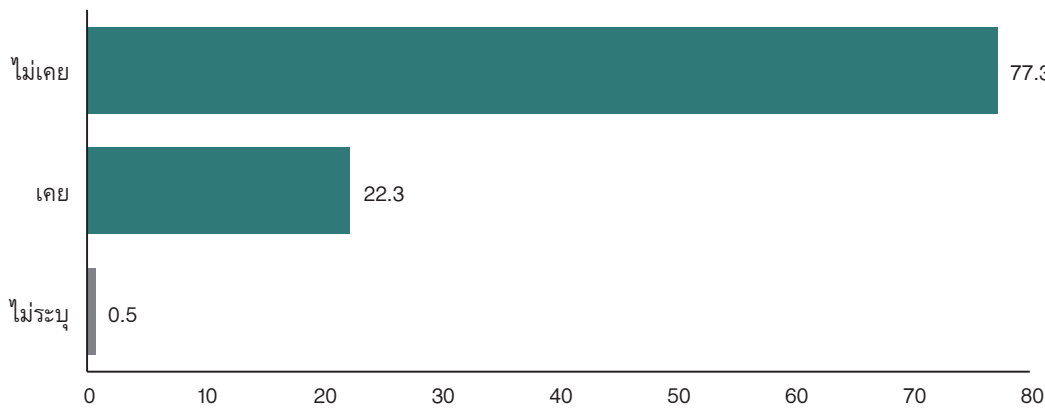

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่

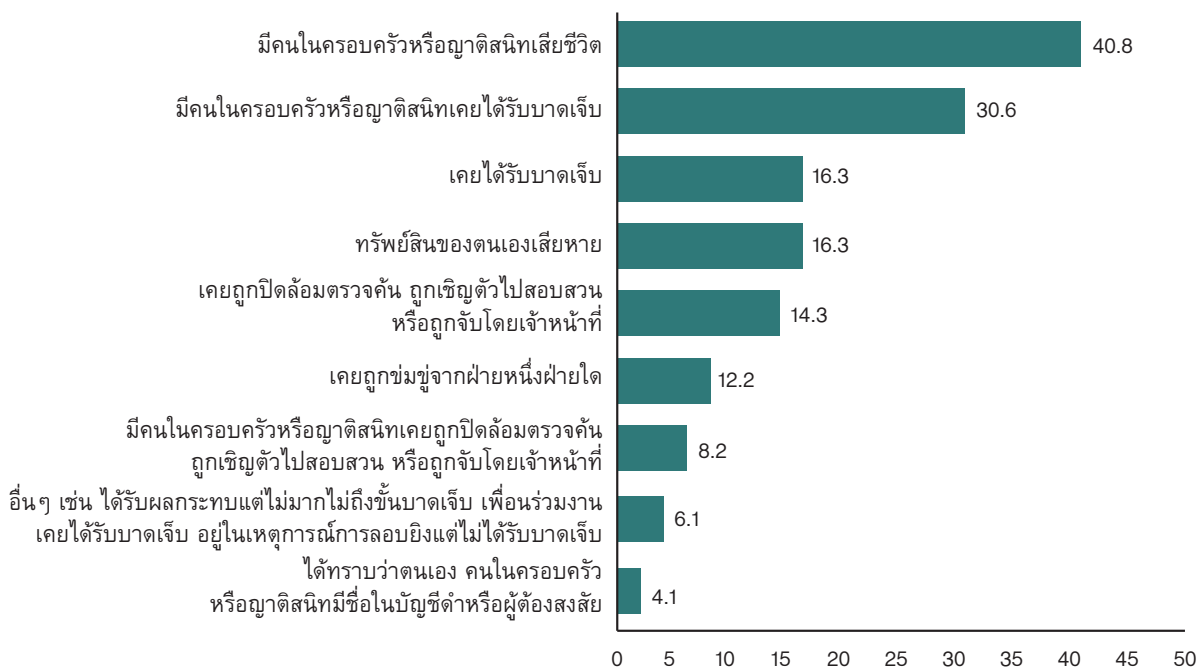
2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ ตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน พบว่า ผู้นำความคิด ร้อยละ 77.3 ไม่เคยประสบเหตุ และร้อยละ 22.3 เคยประสบเหตุ โดยสามอันดับแรกของผู้ตอบที่เคยประสบเหตุ คือ 1) มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต 2) มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ 3) ตนเองเคยได้รับบาดเจ็บ และ 4) ทรัพย์สินของตนเองเสียหาย

แผนภาพที่ 61 : เคยมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ

แผนภาพที่ 62 : รูปแบบประสบการณ์ตรงที่เคยมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ

2.2 ความรู้สึกปลอดภัย

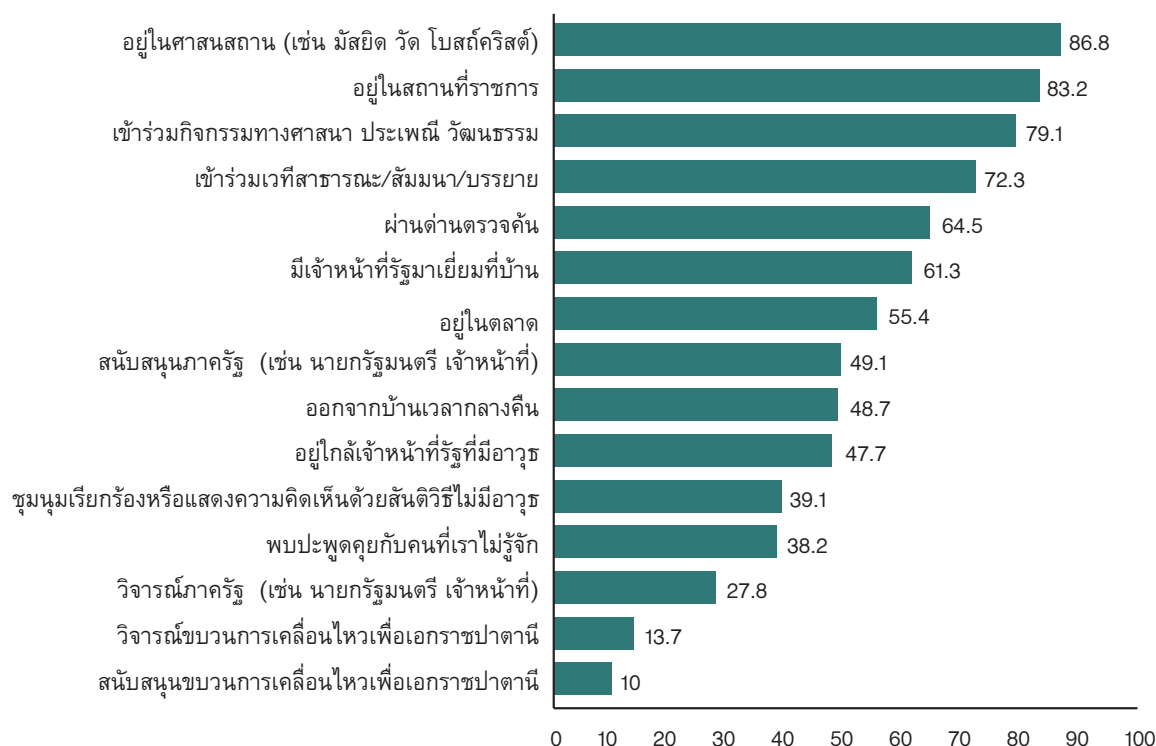
สามอันดับแรกที่ผู้นำความคิดเห็นรู้สึกไม่ปลอดภัยที่สุดมากกว่าร้อยละ 60 คือ 1) สนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี 2) วิจารณ์ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี และ 3) พบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 68.2, 66.8 และ 60.0 ตามลำดับ)

สามอันดับแรกที่ผู้นำความคิดเห็นรู้สึกปลอดภัยที่สุดมากกว่าร้อยละ 80 คือ 1) อยู่ในศาสนสถาน (เช่น มัสยิด วัด โบสถ์คริสต์) 2) อยู่ในสถานที่ราชการ และ 3) เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม (ร้อยละ 86.8, 83.2 และ 79.1)

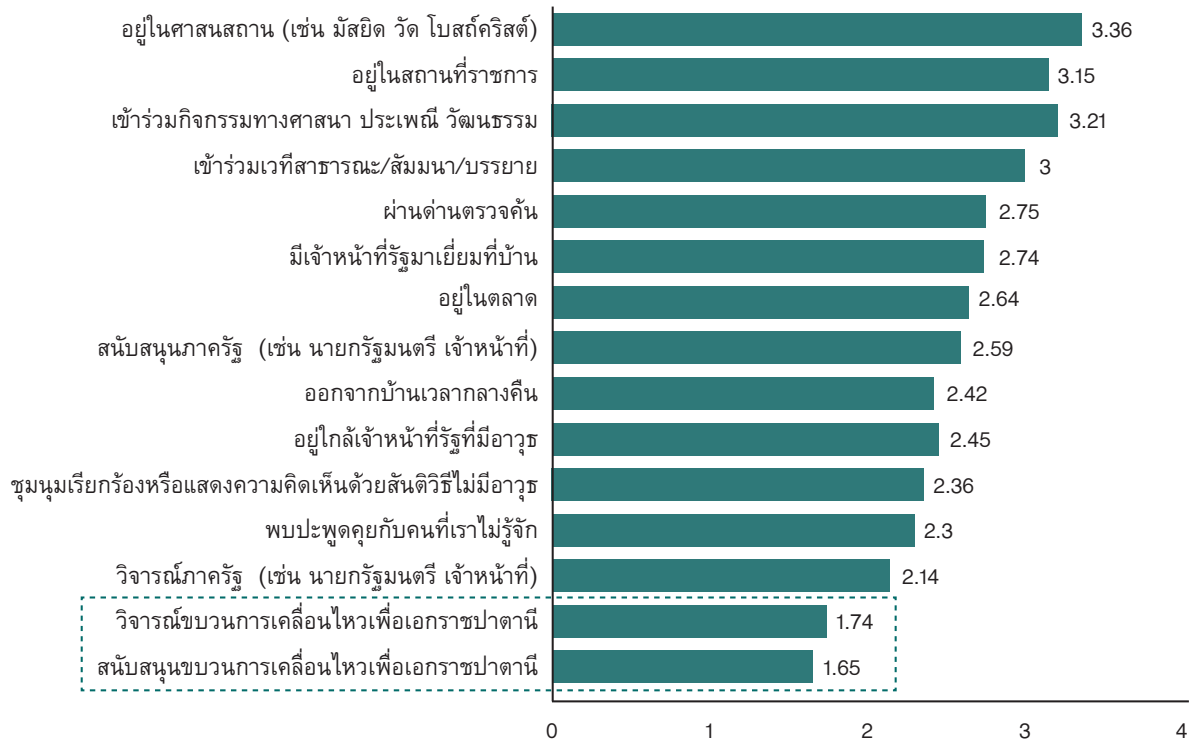
ทั้งนี้เมื่อข้อมูถามที่ผู้นำความคิดเห็น “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่ระบุ” ประมาณร้อยละ 20 คือ สนับสนุนและวิจารณ์ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี (ร้อยละ 21.9 และ 19.6 ตามลำดับ) ส่วนข้อมูถามที่ “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่ระบุ” ประมาณร้อยละ 15 คือ สนับสนุนและวิจารณ์ภาครัฐ เช่น นายกรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 15.5 และ 12.7 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่รู้สึกปลอดภัยในการเดินทาง/การพบปะผู้คน ยกเว้นการออกจากบ้านเวลากลางคืนและการพบปะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จักที่ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 รู้สึกไม่ปลอดภัย และเช่นเดียวกันกับการอยู่ในพื้นที่สาธารณะ/การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะผู้นำความคิดเห็นรู้สึกปลอดภัย ยกเว้นการชุมนุมเรียกร้องหรือแสดงความคิดเห็นด้วยสันติวิธีไม่มีอาวุธที่ผู้ตอบร้อยละ 50.9 รู้สึกไม่ปลอดภัย เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้นำความคิดเห็นมากกว่าร้อยละ 60 รู้สึกไม่ปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น ยกเว้นการสนับสนุนภาครัฐที่ผู้ตอบร้อยละ 49.1 รู้สึกปลอดภัย

แผนภาพที่ 63 : ความรู้สึกปลอดภัยในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

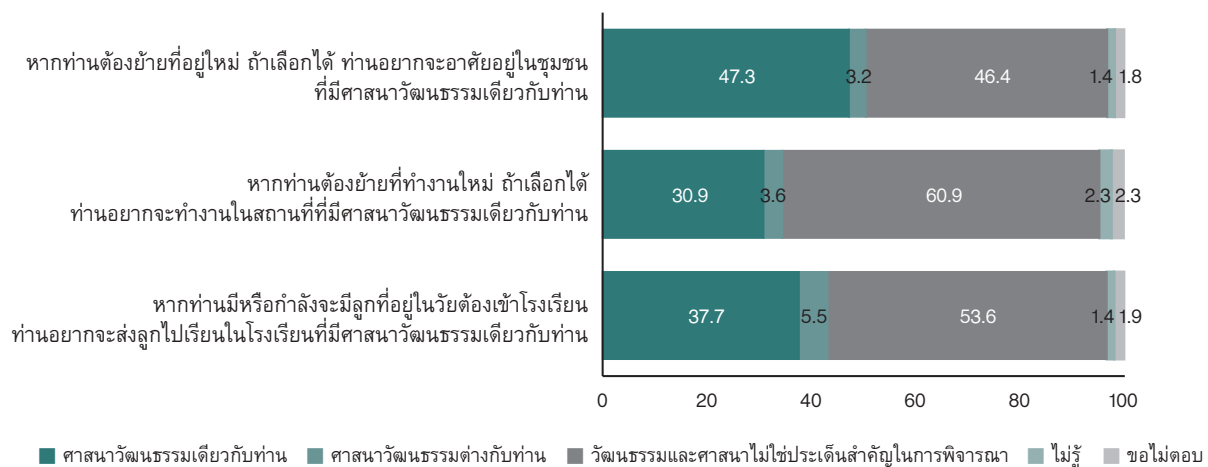
แผนภาพที่ 64 : ค่าเฉลี่ยความรู้สึกปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ (คะแนนเต็ม 4)

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคม/ชุมชน

ผู้นำความคิดมากกว่าร้อยละ 50 มองว่าวัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือกสถานที่ทำงานและสถานศึกษาให้กับบุตรหลาน และผู้นำความคิดร้อยละ 47.3 ต้องการเลือกที่อยู่อาศัยที่มีศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน ทั้งนี้มีผู้ที่ระบุว่า 'ไม่รู้' 'ขอไม่ตอบ' และ 'ไม่ระบุ' น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับแต่ละข้อคำถาม ซึ่งรูปแบบของความคิดเห็นสอดคล้องกับความเห็นของประชาชนทั่วไปที่สะท้อนถึงความยืดหยุ่นในการปรับความสัมพันธ์กับผู้คนในสังคม/ชุมชน แต่ยังคงต้องการเลือกที่อยู่อาศัยในชุมชนที่มีศาสนาวัฒนธรรมเดียวกันกับตนเอง

แผนภาพที่ 65 : ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม

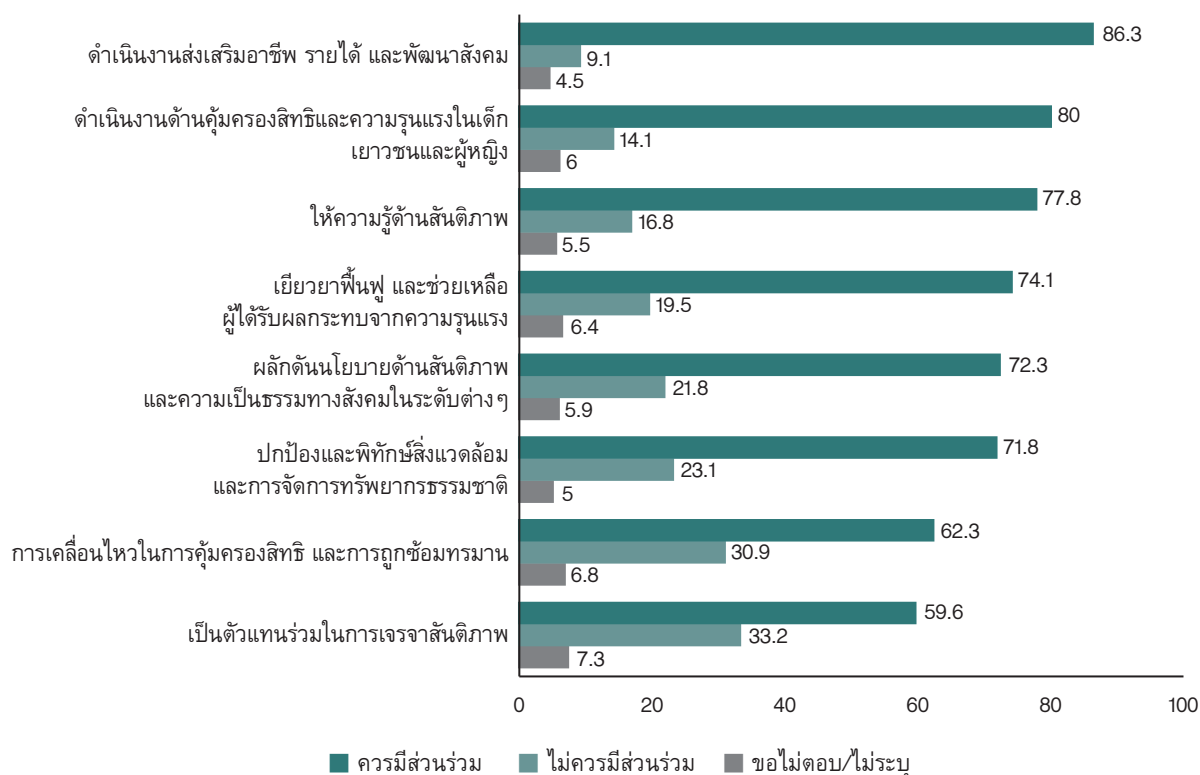

2.4 มุมมองต่อบทบาทผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ

ผู้นำความคิดมากกว่าร้อยละ 60 มองว่าผู้หญิงควรมีส่วนร่วมและควรมีส่วนร่วมอย่างยิ่งในทุกด้าน (ทั้ง 8 ข้อคำถาม) สามอันดับแรก ได้แก่ 1) การดำเนินงานส่งเสริมอาชีพ รายได้ และพัฒนาสังคม 2) การดำเนินงานด้านคุ้มครองสิทธิและความรุนแรงในเด็ก เยาวชนและผู้หญิง 3) และการให้ความรู้ด้านสันติภาพ (ร้อยละ 86.3, 80 และ 77.8 ตามลำดับ)

สำหรับบทบาทที่ผู้นำความคิดเห็นว่าผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วมและไม่ควรมีส่วนร่วมเลย พบว่า ผู้ตอบเห็นว่าผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การเป็นตัวแทนร่วมในการเจรจาสันติภาพ 2) และการเคลื่อนไหวในการคุ้มครองสิทธิและการถูกข่มขู่ทรมาน (ร้อยละ 33.2 และ 30.9 ตามลำดับ) ทั้งนี้ผู้นำความคิดที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุกข้อคำถาม

แผนภาพที่ 66 : บทบาทผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ

2.5 มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่

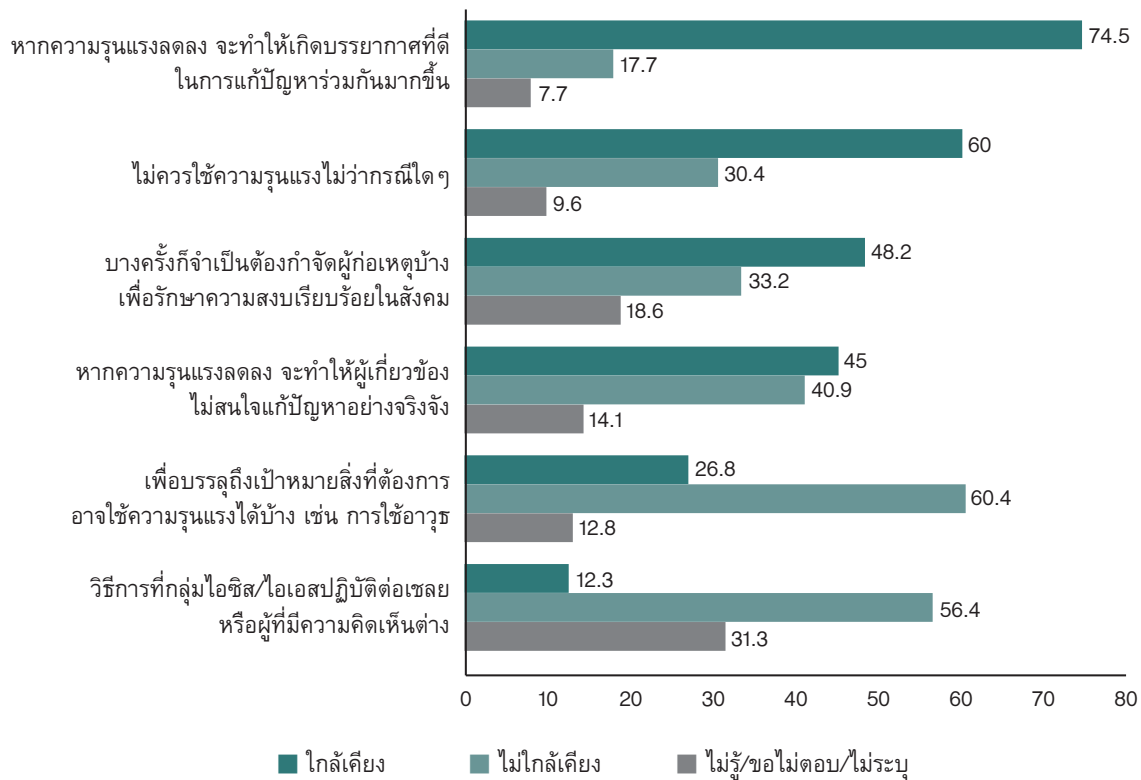
ผู้นำความคิดมากกว่าร้อยละ 60 เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ปัญหาพร้อมกันมากขึ้น” รองลงมาคือ “ไม่ควรใช้ความรุนแรงไม่ว่ากรณีใดๆ” (ร้อยละ 74.5 และ 60 ตามลำดับ) และผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 45 เห็นด้วยว่า “บางครั้งก็จำเป็นต้องกำจัดผู้ก่อเหตุร้ายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม” และ “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจแก้ปัญหาอย่างจริงจัง” (ร้อยละ 48.2 และ 45.0 ตามลำดับ)

อย่างไรก็ตาม ผู้นำความคิดมากกว่าร้อยละ 55 ไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายสิ่งที่

ต้องการ อาจใช้ความรุนแรงได้บ้าง เช่น การใช้อาวุธ” และ “วิธีการที่กลุ่มไอซิส/ไอเอสปฏิบัติต่อเชลยหรือผู้ที่มีความคิดเห็นต่าง” (ร้อยละ 60.4 และ 56.4 ตามลำดับ)

ทั้งนี้ มีผู้ตอบร้อยละ 31.3 ตอบไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ ในเรื่องวิธีการที่กลุ่มไอซิส/ไอเอสปฏิบัติต่อเชลยหรือผู้ที่มีความคิดเห็นต่าง

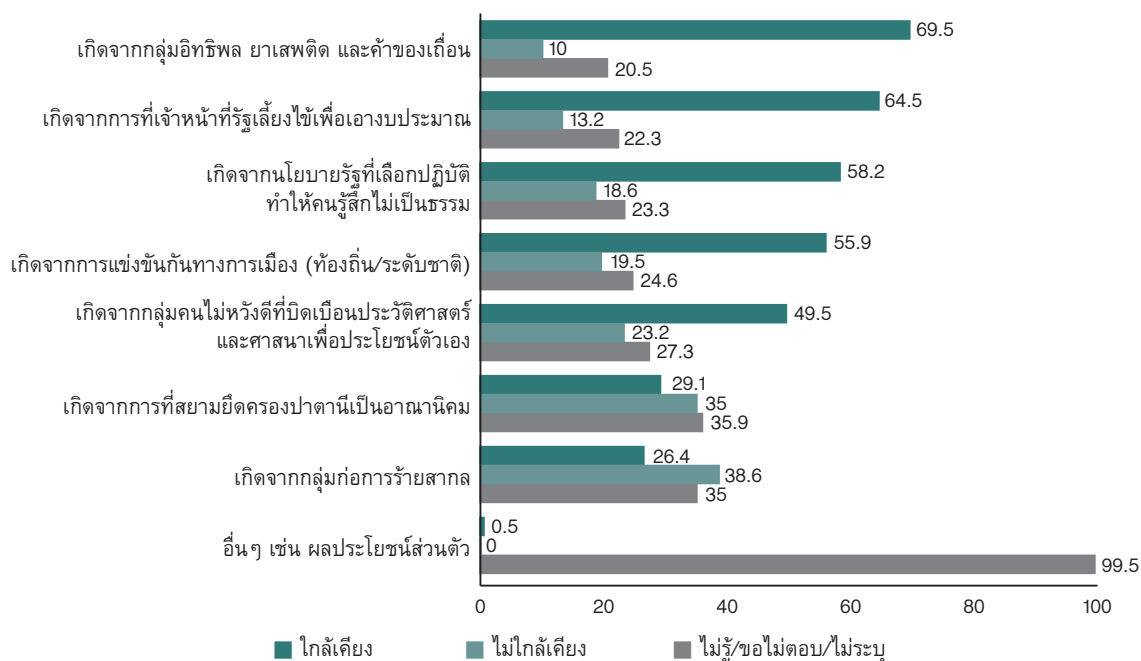
แผนภาพที่ 67 : มุมมองต่อความรุนแรง

ในด้านมุมมองต่อสาเหตุความความรุนแรงสามอันดับแรก พบว่า ผู้นำความคิดร้อยละ 69.5 เห็นว่าเกิดจากกลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด และค้าของเถื่อน รองลงมาคือ ร้อยละ 64.5 เห็นว่าเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่อเอางบประมาณ และร้อยละ 58.2 เกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม

ทั้งนี้ มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 20 ที่ระบุว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ ในทุกข้อคำถาม และสัดส่วนของผู้นำความคิดตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ ประมาณร้อยละ 35 ในสองประเด็น คือ ประเด็นสาเหตุเกิดจากการที่สยามยึดครองปาตานีเป็นอาณานิคม และเกิดจากกลุ่มก่อการร้ายสากล (ร้อยละ 35.9 และ 35 ตามลำดับ)

แผนภาพที่ 68 : สาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่

2.6 มุมมองต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

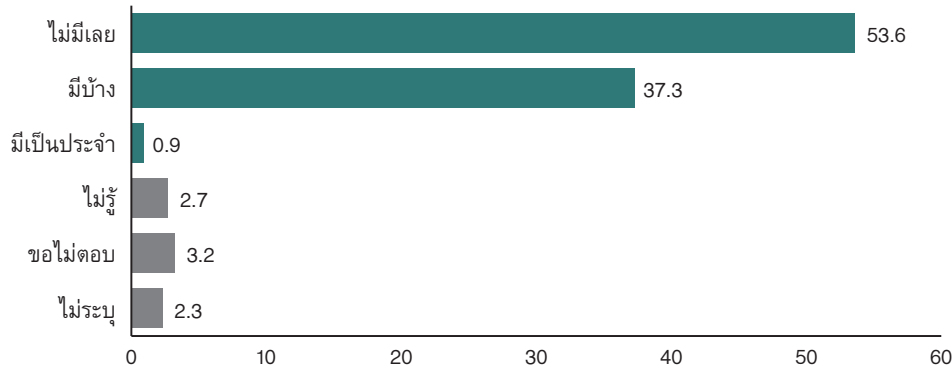
มุมมองต่อพฤติกรรมที่ผู้นำความคิดเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนห้าอันดับแรก คือ 1) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ (ร้อยละ 59.1) 2) ชาวบ้านเสียชีวิตจากการวางระเบิดของขบวนการ (ร้อยละ 39.5) 3) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน (ร้อยละ 35.9) 4) ชาวบ้านถูกสุ่มตรวจค้นและถ่ายรูปที่ด้านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล (ร้อยละ 35.5) และ 5) เด็กนักเรียนไม่ได้รับอนุญาตให้คลุมฮิญาบในโรงเรียนวัด (ร้อยละ 21.8)

แผนภาพที่ 69 : สถานการณ์ที่ประชาชนเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ส่วนความคิดเห็นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า ผู้นำความคิดส่วนใหญ่ระบุว่า **ไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนเลย จำนวน 118 คน (ร้อยละ 53.6)** ส่วนผู้ที่ระบุว่ามีบ้างจำนวน 82 คน (ร้อยละ 37.3) และมีเป็นประจำ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)

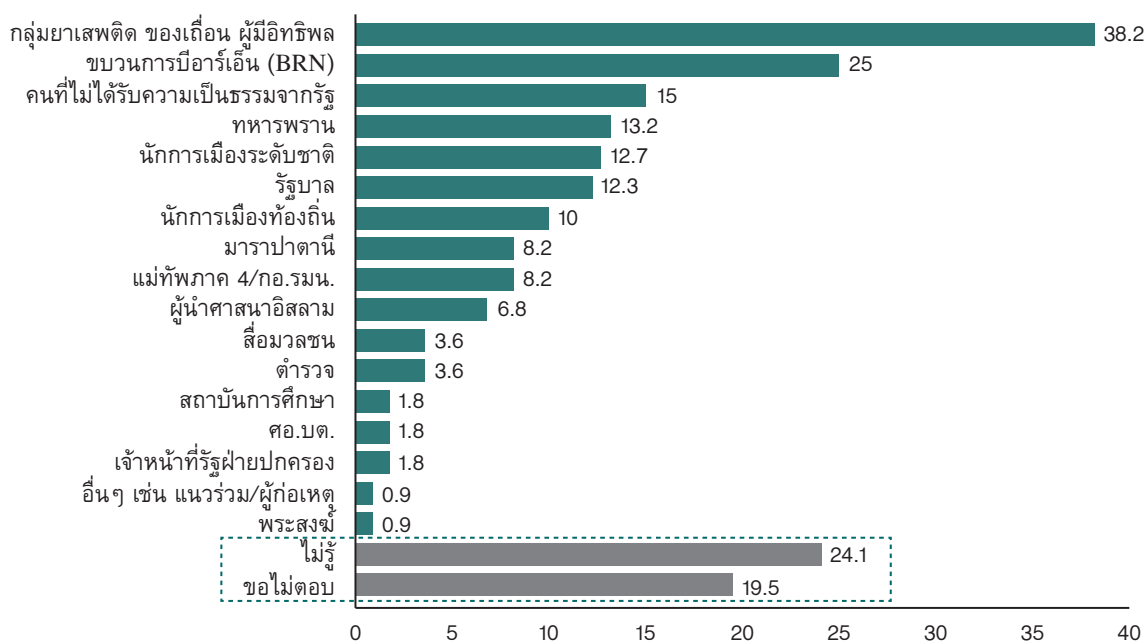
แผนภาพที่ 70 : การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา

2.7 ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง

สำหรับประเด็นกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่นั้น สามอันดับแรกที่ผู้นำความคิดระบุคือ 1) กลุ่มยาเสพติด ของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล (ร้อยละ 38.2) 2) ขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) (ร้อยละ 25.0) และ 3) คนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากรัฐ (ร้อยละ 15.0) ทั้งนี้ ผู้นำความคิดที่ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ มีสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงถึงร้อยละ 43.6

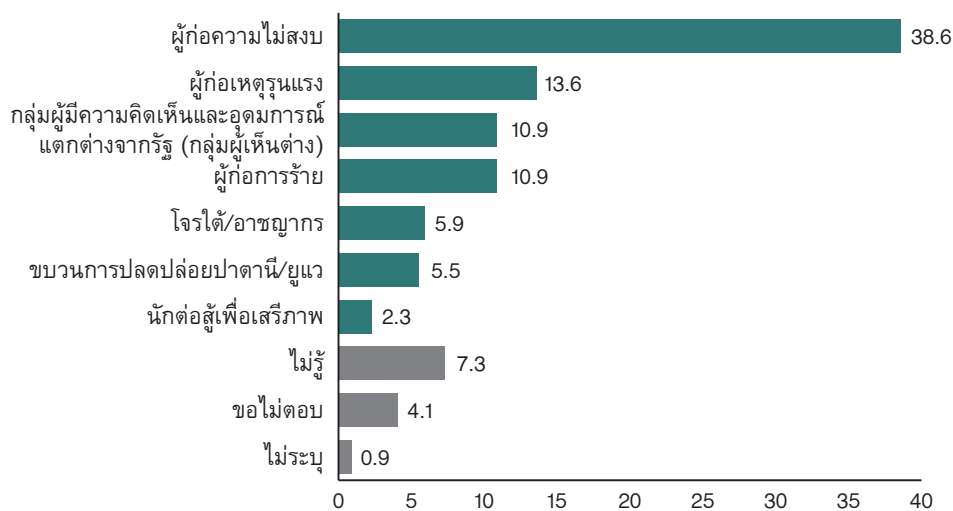
แผนภาพที่ 71 : ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่

2.8 มุมมองต่อขบวนการ

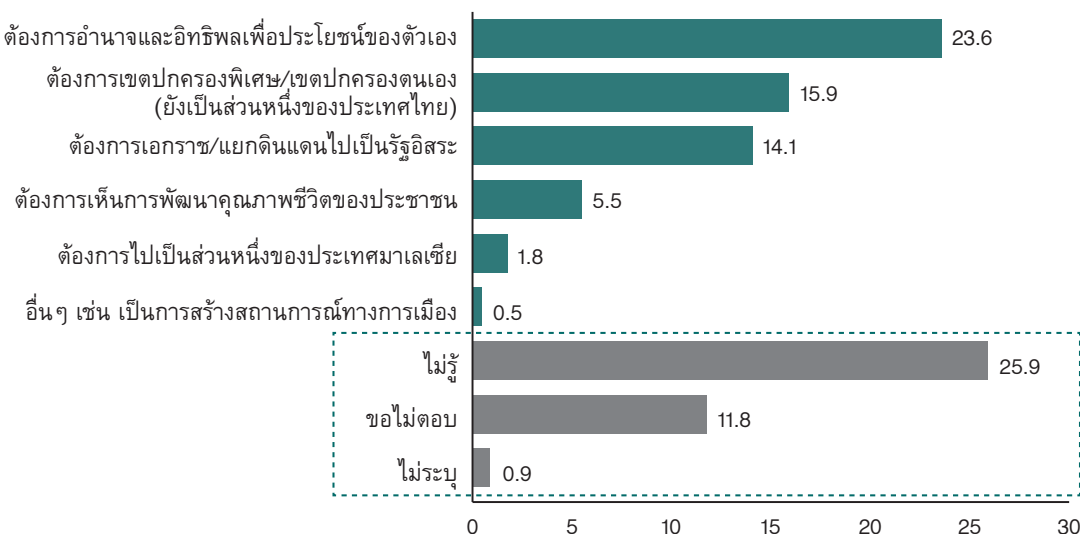
การเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่เรียกว่า ผู้ก่อความไม่สงบ (ร้อยละ 38.6) รองลงมา คือ ผู้ก่อเหตุรุนแรง (ร้อยละ 13.6) ในขณะที่มีผู้ใช้คำเรียกว่า ผู้ก่อการร้าย และกลุ่มผู้มีความคิดเห็นและอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ (กลุ่มผู้เห็นต่าง) ร้อยละ 10.9 เท่ากัน

แผนภาพที่ 72 : คำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่

เป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐในปัจจุบันที่ผู้นำความคิดเห็นเลือกมากที่สุดสามอันดับแรก (มีจำนวนผู้ตอบน้อยกว่าร้อยละ 25) คือ 1) ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 23.6) 2) ต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง (ยังเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย) (ร้อยละ 15.9) และ 3) ต้องการเอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 14.1) ทั้งนี้ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่ตอบ 'ไม่รู้' ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ มากถึง 85 คน (ร้อยละ 38.6)

แผนภาพที่ 73 : เป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ

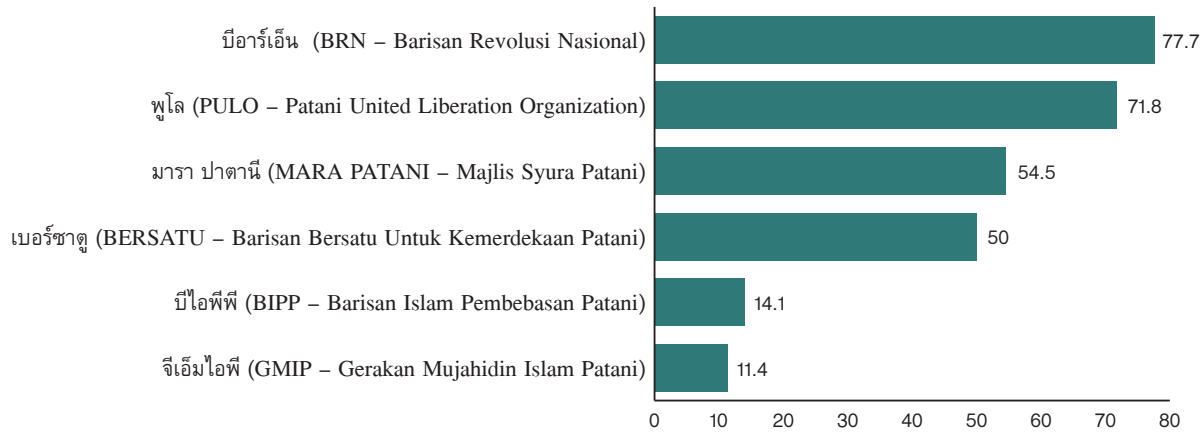

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข

3.1 ตัวแสดงในกระบวนการพูดคุย

เมื่อสอบถามผู้นำความคิดว่าเคยได้ยินชื่อขบวนการเคลื่อนไหวหรือไม่ ปรากฏว่า กลุ่มขบวนการฯ ที่ผู้ตอบเคยได้ยินชื่อ คือ บีอาร์เอ็น (BRN) จำนวน 171 คน (ร้อยละ 77.7) รองลงมาคือ พูลอ (PULO) จำนวน 158 คน (ร้อยละ 71.8) มารา ปาตานี (MARA PATANI) จำนวน 150 คน (ร้อยละ 54.5) และเบอร์ซาตู (BERSATU) จำนวน 110 (ร้อยละ 50) ในขณะที่กลุ่มอื่นๆ ได้แก่ BIPP และ GMIP มีผู้เคยได้ยินชื่อจำนวน 34 คน (ร้อยละ 14.1) และ 25 คน (ร้อยละ 11.4) ตามลำดับ

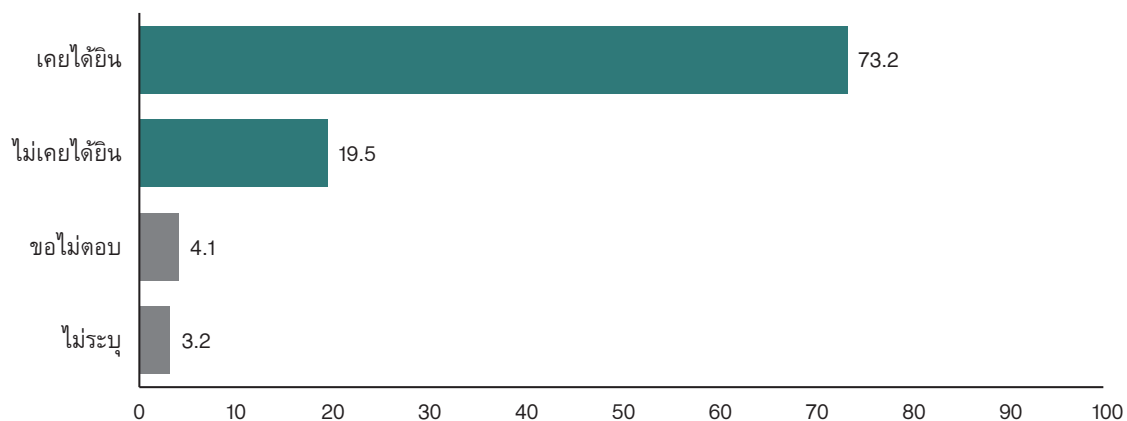
แผนภาพที่ 74 : การรู้จักชื่อขบวนการ

3.2 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย

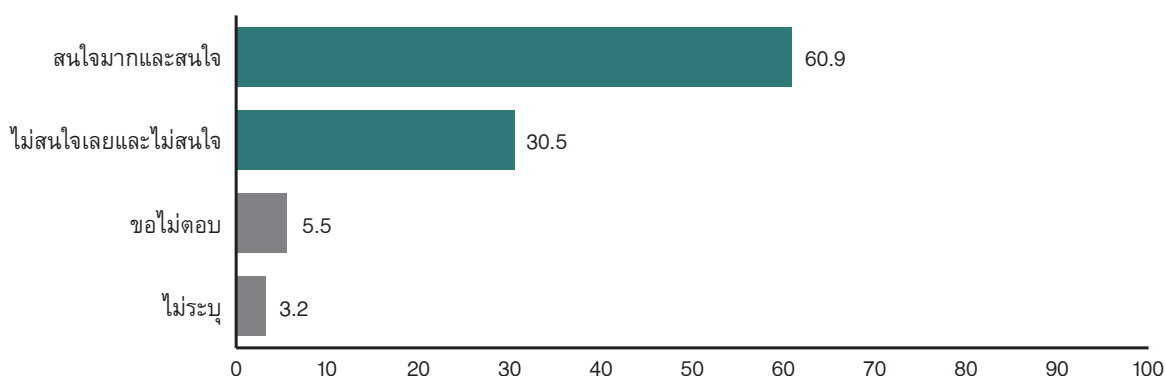
ผู้นำความคิดส่วนใหญ่เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการมีจำนวน 161 คน (ร้อยละ 73.2) ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่เคยได้ยินมีจำนวน 43 คน (ร้อยละ 19.5) และผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวนไม่มากนักคือ 16 คน (ร้อยละ 7.3)

แผนภาพที่ 75 : เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

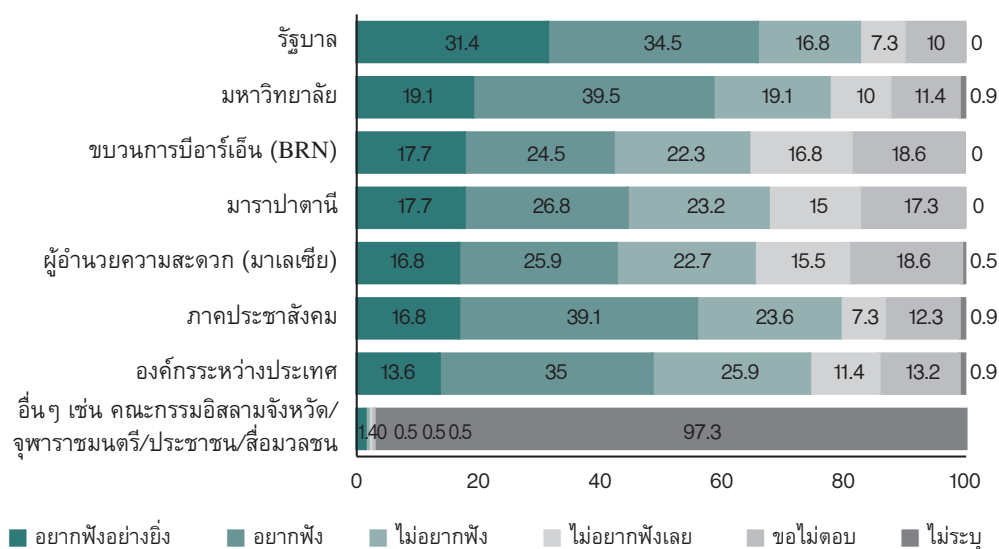
ในด้านการให้ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขนั้น ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่ตอบว่าสนใจและสนใจมาก มีจำนวนรวมกัน 134 คน (ร้อยละ 60.9) ส่วนผู้ที่ไม่สนใจและไม่สนใจเลย มีจำนวนรวมกัน 67 คน (ร้อยละ 30.5) ผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 19 คน (ร้อยละ 8.7)

แผนภาพที่ 76 : ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

ในประเด็นความต้องการข้อมูลข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขจากกลุ่มบุคคลกลุ่มใดมากที่สุด โดยเปรียบเทียบระหว่างตัวแสดงที่สำคัญในการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข รัฐบาล มาราดาตานี ผู้อำนวยการความสะดวก (มาเลเซีย) ขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) ภาคประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ และมหาวิทยาลัย เมื่อเรียงลำดับคะแนนในด้านอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง พบว่าสามอันดับแรกของฝ่ายที่ผู้นำความคิดเห็นอยากฟังข้อมูลมากที่สุด คือ รัฐบาล 145 คน (ร้อยละ 65.9) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลยคือ 53 คน (ร้อยละ 24.1) อันดับสองคือ มหาวิทยาลัย มีผู้อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง จำนวน 129 คน (ร้อยละ 58.6) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลยคือ 64 คน (ร้อยละ 29.1) อันดับที่สามคือภาคประชาสังคม มีผู้อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง จำนวน 123 คน (ร้อยละ 55.9) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลยคือ 68 คน (ร้อยละ 30.9)

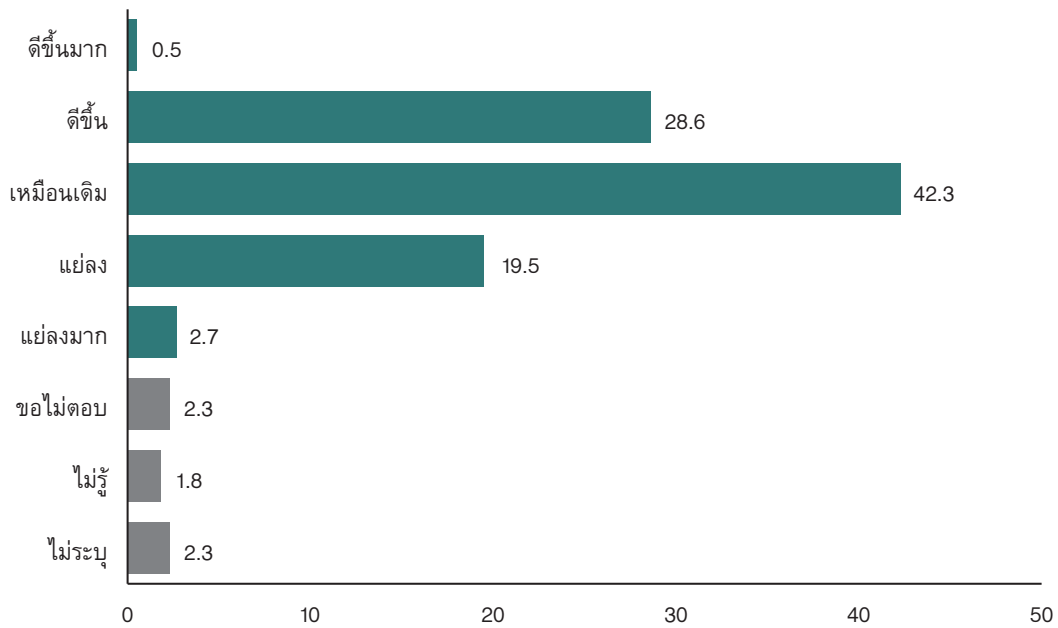
แผนภาพที่ 77 : กลุ่ม/องค์กรที่ประชาชนต้องการรับข้อมูลเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

3.3 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง

ความรู้สึกของประชาชนต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ตอบมีความเห็นว่าสถานการณ์ในพื้นที่เหมือนเดิม จำนวน 93 (ร้อยละ 42.3) ในขณะที่ผู้ตอบที่มองว่า สถานการณ์ในพื้นที่แย่ลง-แย่มาก มีจำนวน 49 คน (ร้อยละ 22.2) และ สถานการณ์ดีขึ้น-ดีขึ้นมาก จำนวน 49 คน (ร้อยละ 22.2) ส่วนผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 14 คน (ร้อยละ 6.4)

แผนภาพที่ 78 : ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในรอบปีที่ผ่านมา

เมื่อสอบถามผู้นำความคิดถึงความคาดหวังต่อรัฐบาลปัจจุบันว่าจะสามารถแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ ได้พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังอยู่ที่ 4.83 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.395) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์กลาง โดยเมื่อพิจารณาทิศทางของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบร้อยละ 35 ให้คะแนนการทำงานระหว่าง 0-4 และผู้ที่ให้ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มีสัดส่วนร้อยละ 25.9 ในขณะที่มีผู้ตอบร้อยละ 32.7 ให้คะแนนความพึงพอใจในการทำงานระหว่าง 6-10

ตารางที่ 7 : ความคาดหวังต่อรัฐบาลในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่

← น้อยที่สุด											มากที่สุด →		ขอไม่ตอบ	ไม่ระบุ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
3.2%	7.3%	5.0%	11.8%	7.7%	25.9%	14.0%	7.3%	4.1%	2.3%	5.0%	99	00		
35% (น้อย)					25.9% (ปานกลาง)			32.7% (มาก)						

การประเมินการทำงานในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.5 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.226) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งเป็นอีกประเด็นที่คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์กลาง โดยเมื่อพิจารณาทิศทางของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบร้อยละ 37.7 ให้คะแนนการทำงานระหว่าง 0-4 และผู้ที่ให้ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มีสัดส่วนร้อยละ 31.8 ในขณะที่มีผู้ตอบร้อยละ 24.1 ให้คะแนนความพึงพอใจในการทำงานระหว่าง 6-10

ตารางที่ 8 : คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ ในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่

← น้อยที่สุด											มากที่สุด →		ขอไม่ตอบ	ไม่ระบุ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	00		
5.0%	8.2%	4.1%	9.5%	10.9%	31.8%	7.3%	9.1%	4.5%	2.3%	0.9%	5.9%	0.5%		
37.7% (น้อย)					31.8% (ปานกลาง)			24.1% (มาก)						

3.4 ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่

ประเด็นที่ว่ากระบวนการพูดคุยในขณะนี้ มีผลทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของตนดีขึ้นหรือแย่ลงเพียงใด กล่าวอีกแง่หนึ่งคือการพูดคุยทำให้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือแย่ลง ปรากฏว่า ผู้นำความคิดเห็นเกือบครึ่งหนึ่ง จำนวน 109 คน (คิดเป็นร้อยละ 49.5) บอกว่าดีขึ้นถึงดีมาก ส่วนอีกร้อยละ 16.4 หรือจำนวน 36 คนบอกว่าแย่ลงหรือแย่ลงมาก ๆ และมีผู้ตอบจำนวน 56 คนหรือร้อยละ 25.5 บอกว่ากลางๆ หรือไม่ดีขึ้นไม่แย่ลง

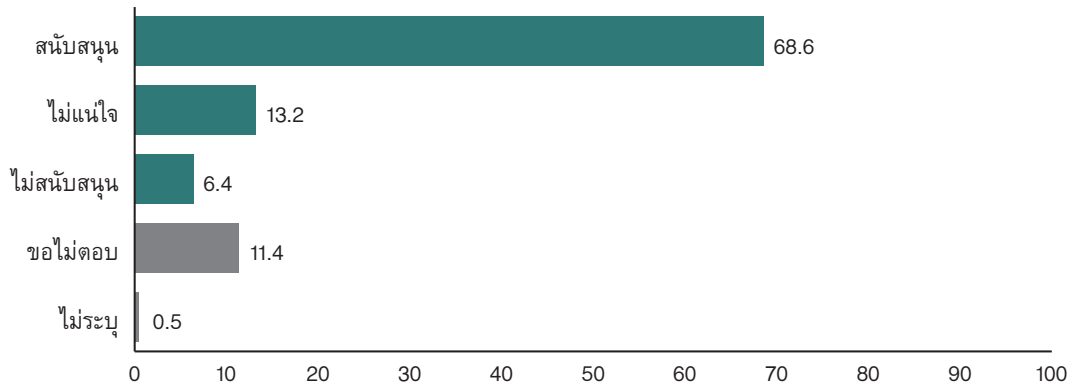
ตารางที่ 9 : ผลของกระบวนการพูดคุย ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน

← น้อยที่สุด											มากที่สุด →		ขอไม่ตอบ	ไม่ระบุ
-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	99	00		
3.2%	0.9%	3.6%	3.2%	5.5%	25.5%	12.7%	15.0%	15.5%	3.6%	2.7%	7.7%	0.9%		
16.4% (น้อย)					25.5% (ปานกลาง)			49.5% (มาก)						

3.5 ความเชื่อมั่นและความพึงพอใจต่อกระบวนการพูดคุย

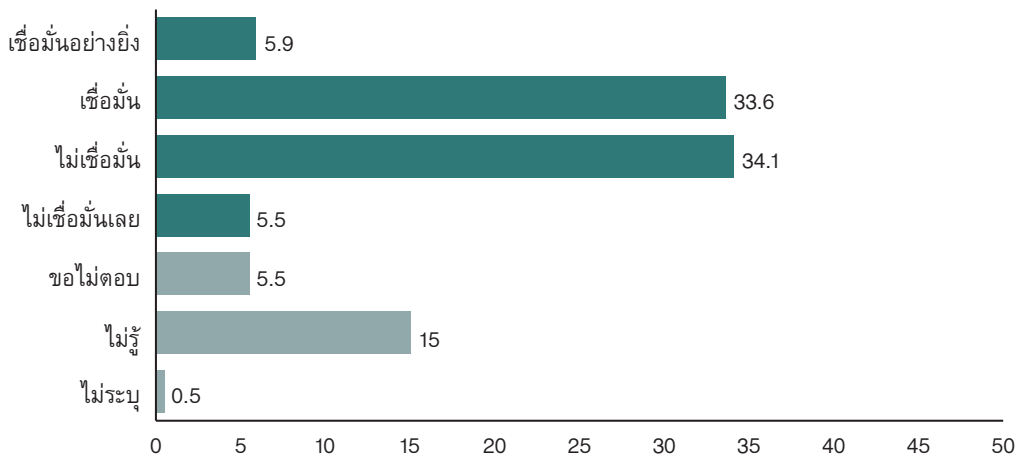
ในคำถามเรื่องการสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่ จำนวน 151 คน (ร้อยละ 68.6) บอกว่าสนับสนุนการพูดคุย/เจรจา และผู้ที่ไม่สนับสนุน มีจำนวน 14 คน (ร้อยละ 6.4) ผู้ตอบว่าไม่แน่ใจมีจำนวน 29 คน (ร้อยละ 13.2) ผู้ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบในข้อนี้มีเพียง 26 คน (ร้อยละ 11.9)

แผนภาพที่ 79 : การสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

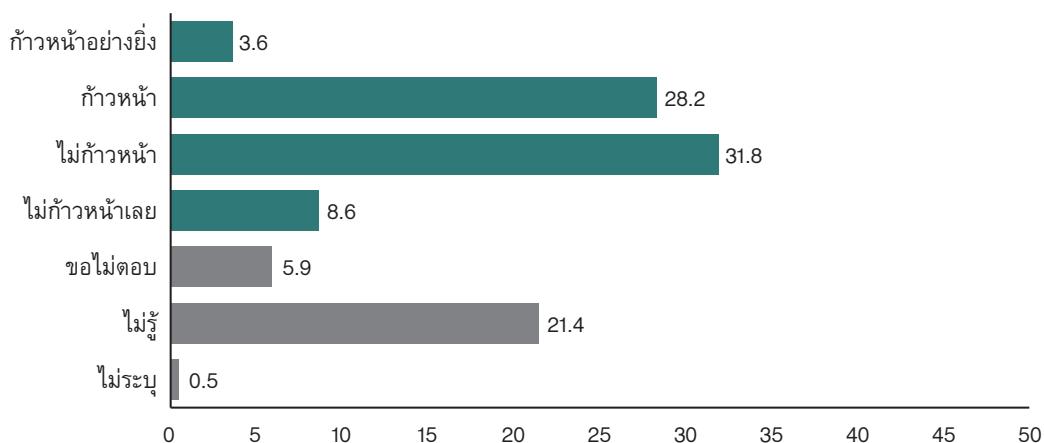
ต่อคำถามว่าประชาชนมีความเชื่อมั่นมากน้อยเพียงใดว่า กระบวนการพูดคุยที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้ จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ พบว่า ผู้นำความคิดมีความเชื่อมั่นและเชื่อมั่นมาก จำนวนเท่ากับ ไม่เชื่อมั่นและ ไม่เชื่อมั่นเลย จำนวน 87 คน (ร้อยละ 39.5) ขณะที่คนที่บอกไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 21

แผนภาพที่ 80 : ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุยว่าจะแก้ปัญหาได้สำเร็จ

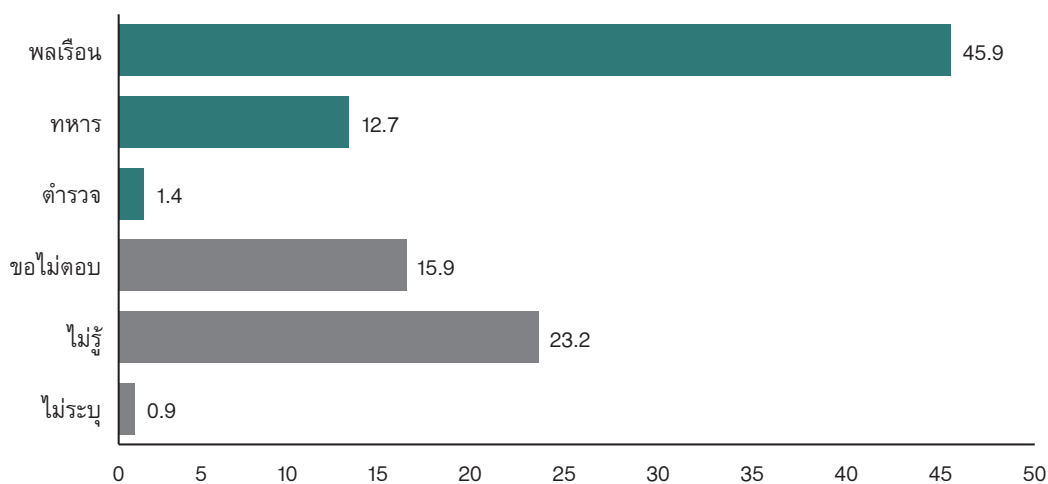
ต่อคำถามว่าการพูดคุยขณะนี้มีความก้าวหน้าหรือไม่ ผู้นำความคิดที่ตอบไม่ก้าวหน้าเลยและไม่ก้าวหน้า มีจำนวน 89 คน (ร้อยละ 40.4) ผู้นำความคิดที่ตอบก้าวหน้าและก้าวหน้าอย่างยิ่งมีจำนวน 70 คน (ร้อยละ 31.8) ซึ่งนับว่าน้อยกว่ากลุ่มความเห็นแรก ทั้งนี้ ผู้ที่บอกไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 61 คน (ร้อยละ 27.8)

แผนภาพที่ 81 : ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย

เมื่อถามเรื่องหัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพของรัฐบาลควรเป็นใครนั้น ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่ระบุว่า หัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพควรเป็นพลเรือน จำนวน 101 คน (ร้อยละ 45.9) รองลงมาคือ ทหาร จำนวน 28 คน (ร้อยละ 12.7) และตำรวจ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.4) แต่หากพิจารณาคำตอบส่วนใหญ่พบว่า ผู้ที่ตอบไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีมากถึง 88 คน (ร้อยละ 40)

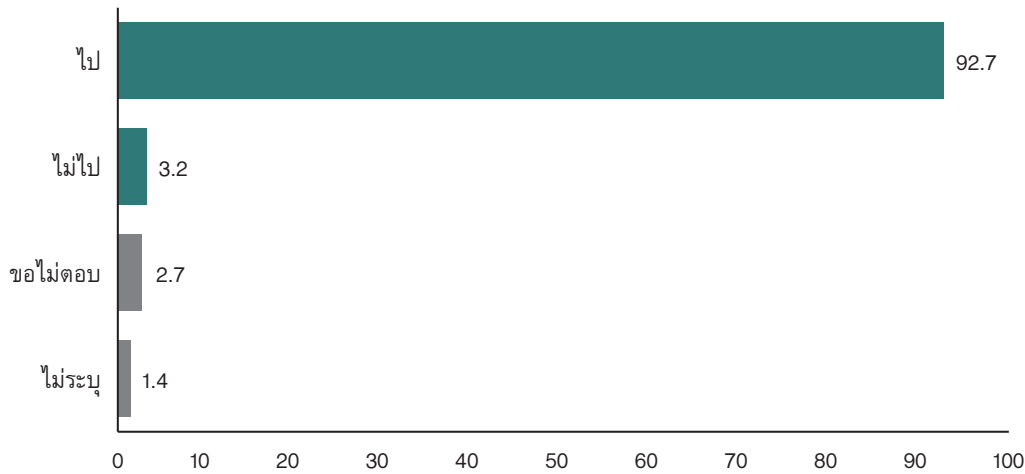
แผนภาพที่ 82 : หัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพของรัฐบาลควรเป็นใคร

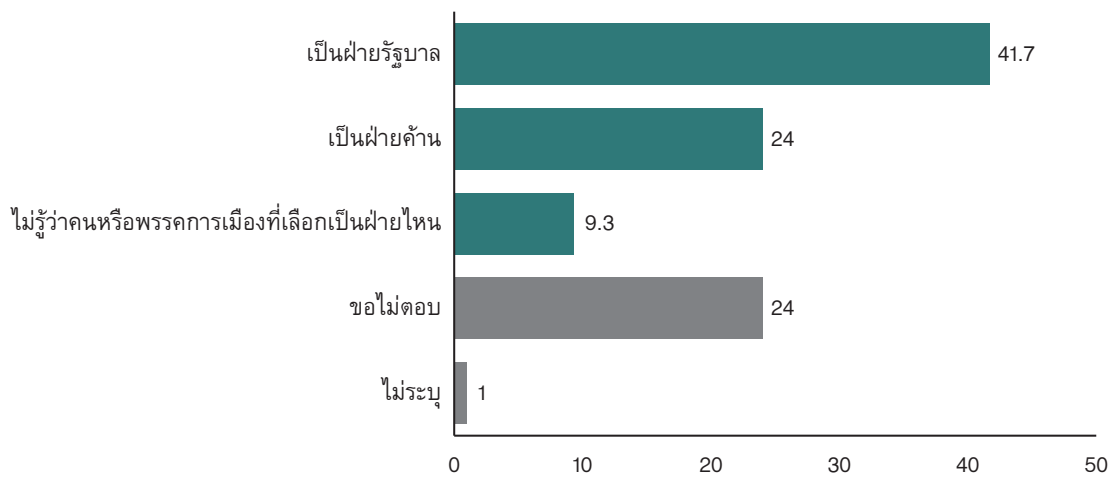
3.6 การมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 พบว่าผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่ จำนวน 204 คน (ร้อยละ 92.7) ออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และมีผู้ตอบจำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.2) ที่ไม่ได้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ส่วนผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 9 คน (ร้อยละ 4.1)

แผนภาพที่ 83 : การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 24 มี.ค. 62

แผนภาพที่ 84 : นักการเมือง/พรรคการเมืองที่เลือกเป็นฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน

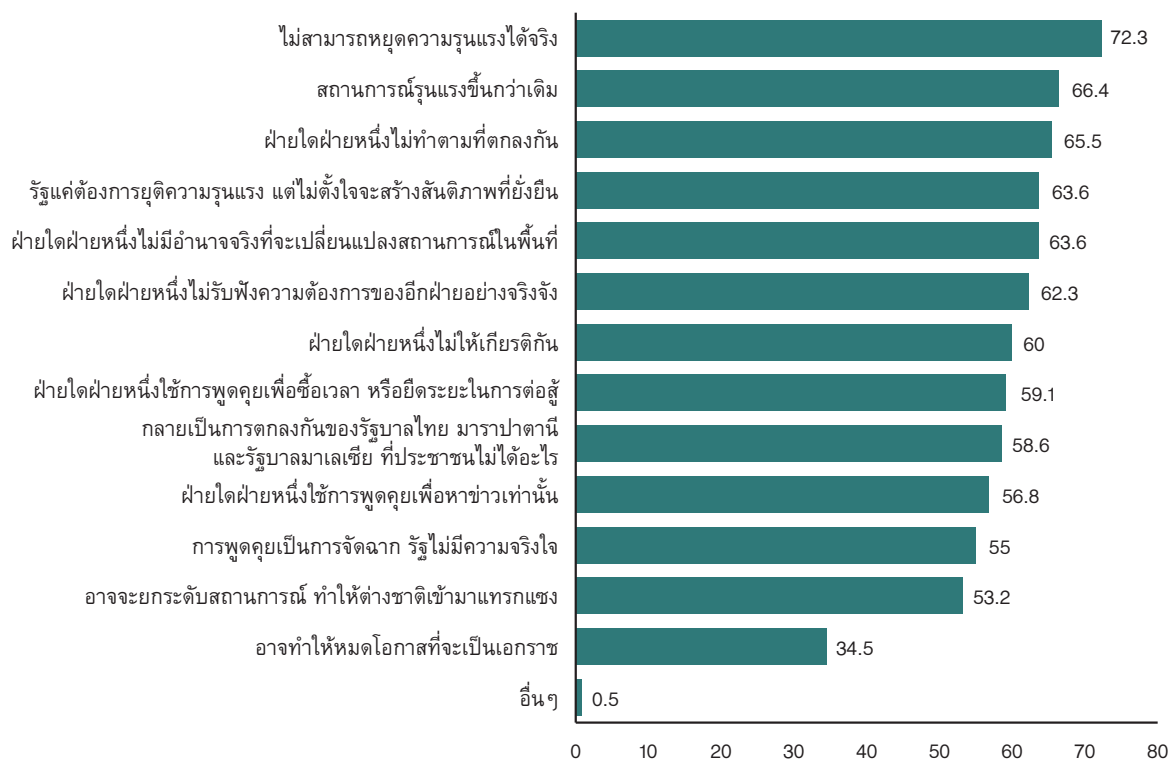

สำหรับผู้ที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้นระบุว่า นักการเมือง/พรรคการเมืองที่ตนเองเลือกเป็นฝ่ายรัฐบาล จำนวน 85 (ร้อยละ 41.7) เป็นฝ่ายค้าน จำนวน 49 คน (ร้อยละ 24) และไม่รู้ว่าคนหรือพรรคการเมืองที่เลือกเป็นฝ่ายไหน จำนวน 19 คน (ร้อยละ 9.3) สำหรับผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบมีสูงถึง 51 คน (ร้อยละ 25)

3.7 ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

ประชาชนส่วนใหญ่ จำนวน 159 คน (ร้อยละ 72.3) มีความกังวลว่ากระบวนการพูดคุยฯ จะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง แต่จะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม มีจำนวน 146 คน (ร้อยละ 66.4) รองลงมาคือ กังวลว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามข้อตกลงกัน จำนวน 144 คน (ร้อยละ 65.5) สิ่งที่น่าสนใจก็คือ ข้อกังวลที่ว่ากระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขอาจทำให้หมดโอกาสที่จะเป็นเอกราชนั้น มีผู้ตอบในข้อนี้จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 และมีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบเท่ากับกลุ่มผู้ที่มีความกังวล

แผนภาพที่ 85 : ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุย

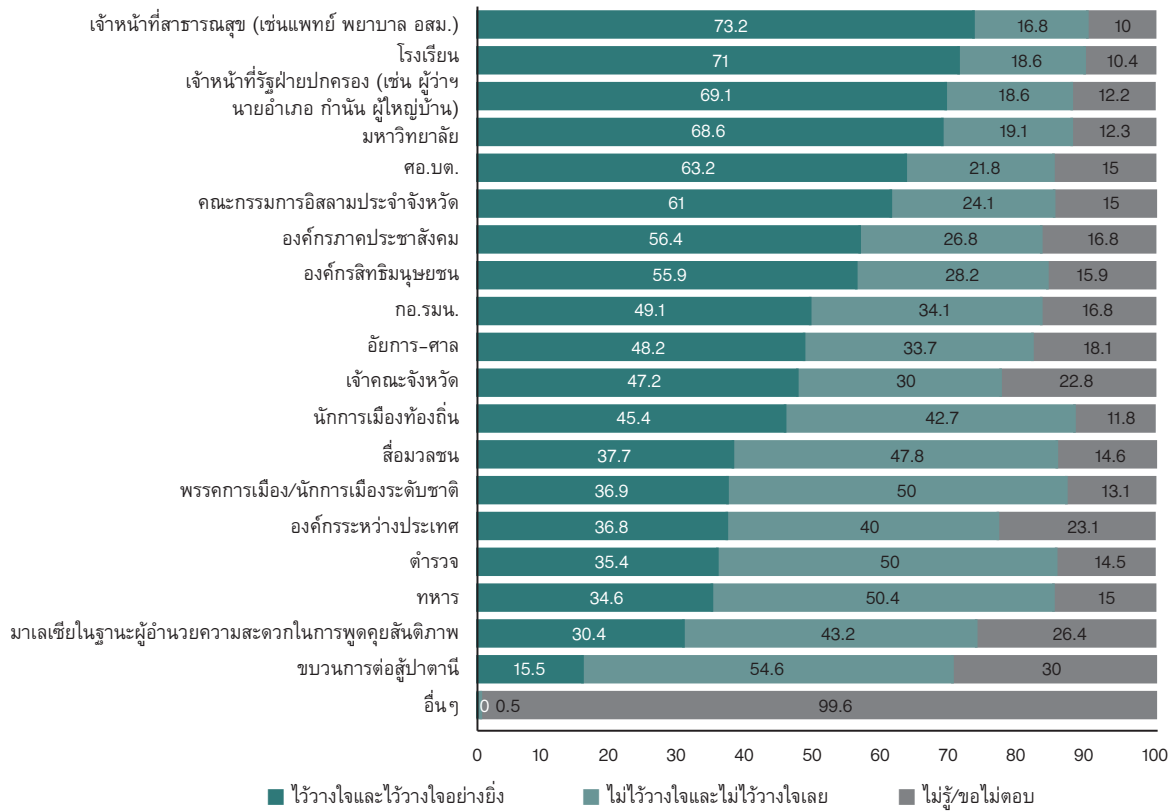

3.8 ความสำคัญของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสันติภาพ

ในประเด็นคำถามต่อความไว้วางใจองค์กร หน่วยงาน และกลุ่มบุคคลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผู้นำความคิดส่วนใหญ่มีความไว้วางใจและไว้วางใจอย่างยิ่งต่อ 1) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข (เช่น แพทย์ พยาบาล อสม.) จำนวน 161 คน (ร้อยละ 73.2) รองลงมาคือ 2) โรงเรียน จำนวน 156 คน (ร้อยละ 71) 3) เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายปกครอง (เช่น ผู้ว่าฯ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 152 คน (ร้อยละ 69.1) 4) มหาวิทยาลัย จำนวน 151 คน (ร้อยละ 68.6) และ 5) ศอ.บต. จำนวน 139 คน (ร้อยละ 63.2)

ในทางตรงข้าม องค์กร หน่วยงาน และกลุ่มบุคคลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผู้นำความคิดไม่ไว้วางใจและไม่ไว้วางใจเลย 5 อันดับ ได้แก่ 1) ขบวนการต่อสู้ป่าตานี จำนวน 120 คน (ร้อยละ 54.6) 2) ทหาร จำนวน 111 คน (ร้อยละ 50.4) 3) ตำรวจและพรรคการเมือง/นักการเมืองระดับชาติ จำนวน 110 คน (ร้อยละ 50 เท่ากัน) 4) สื่อมวลชน จำนวน 105 คน (ร้อยละ 47.8) และ 5) มาเลเซียในฐานะผู้อำนวยการความสะดวกในการพูดคุยสันติภาพ จำนวน 95 คน (ร้อยละ 43.2)

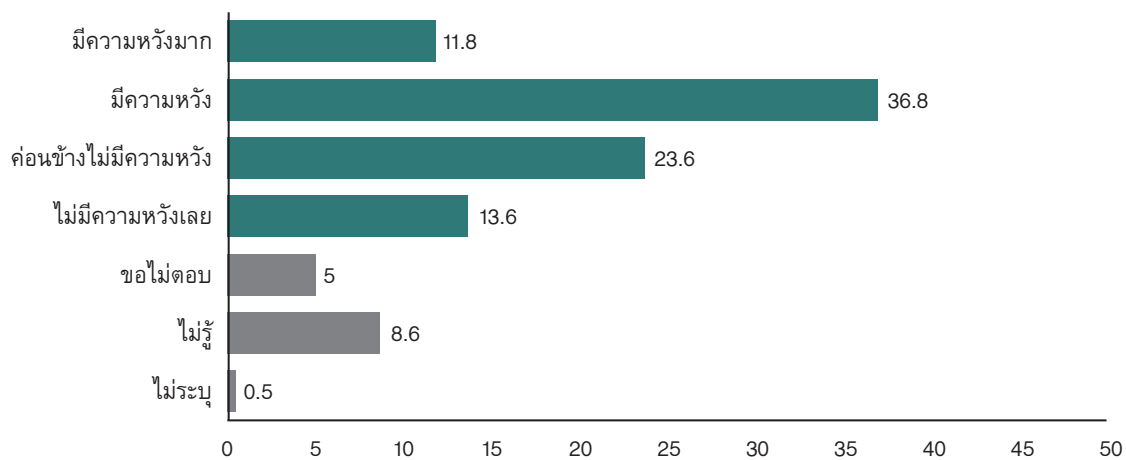
แผนภาพที่ 86 : ความไว้วางใจต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพ

3.9 ความหวังของประชาชนต่อสันติภาพ

คำถามว่าท่านมีความหวังมากน้อยเพียงใดว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า ผู้นำความคิดส่วนใหญ่จำนวน 107 คน (ร้อยละ 48.6) บอกว่ามีความหวังและหวังมาก ส่วนผู้ตอบที่บอกว่าไม่มีความหวังและไม่หวังเลยมีจำนวน 82 คน (ร้อยละ 37.2) ซึ่งนับว่าน้อยกว่ากลุ่มที่มีความหวัง ในขณะที่กลุ่มขอไม่ตอบ ไม่รู้และไม่ระบุมีจำนวน 31 คน (ร้อยละ 14.1)

แผนภาพที่ 87 : ความหวังที่จะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า

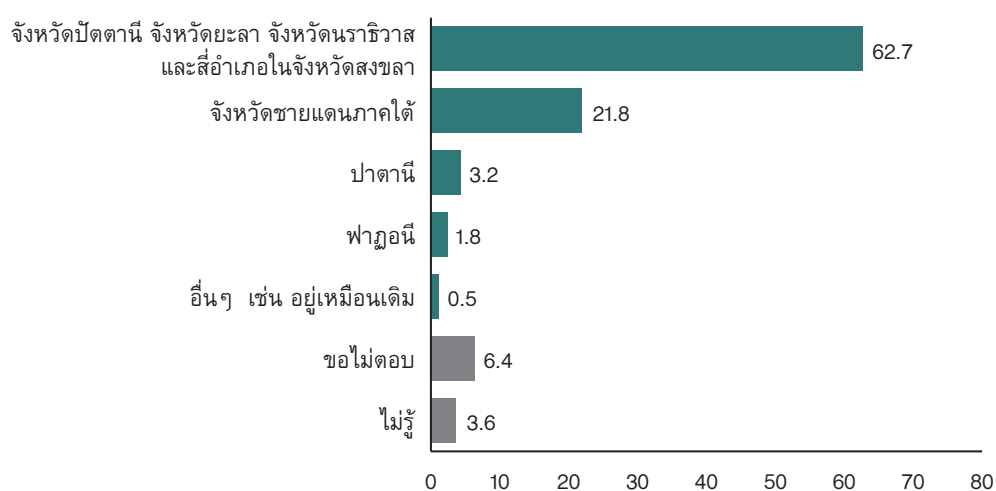
ตอนที่ 4

ทัศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข

4.1 คำเรียกพื้นที่

เมื่อถามว่าควรเรียกชื่อย่อของพื้นที่นี้ว่าอย่างไร ตัวเลือกอันดับหนึ่งที่ผู้นำความคิดเห็นว่าเป็นชื่อเรียกที่เหมาะสมที่สุด คือ การเรียกชื่อแยกตามพื้นที่จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา จำนวน 138 คน (ร้อยละ 62.7) อันดับรองลงมาคือควรเรียกว่า **จังหวัดชายแดนภาคใต้** จำนวน 48 คน (ร้อยละ 21.8) และอันดับสามคือควรเรียกว่า **ปาตานี** จำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.2) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ในกลุ่มผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่มีมุมมองต่อพื้นที่นี้ในมิติของการแบ่งเขตการบริหารพื้นที่ เช่นเดียวกับความเห็นของประชาชนทั่วไป ในขณะที่คำเรียกพื้นที่นี้ว่าปาตานีนั้น สะท้อนถึงมุมมองต่อพื้นที่ในมิติทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้ มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นจำนวน 22 คน หรือร้อยละ 10

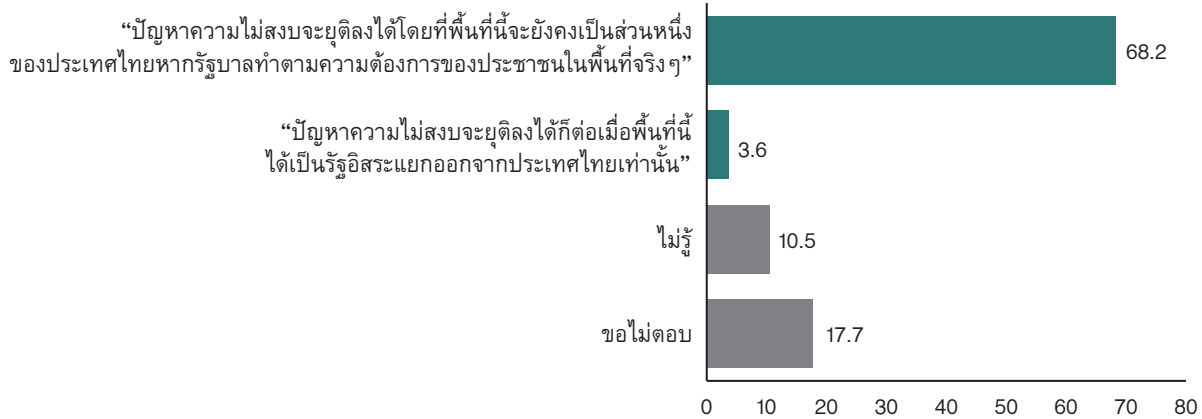
แผนภาพที่ 88 : คำเรียกขานพื้นที่

4.2 การบริหารปกครอง

ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่นี้จะยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย (ไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐอิสระ) หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงๆ จำนวน 150 คน (ร้อยละ 68.2) แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ตอบอย่างชัดเจนว่าปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้ก็ต่อเมื่อพื้นที่นี้ได้เป็นรัฐอิสระ (เอกราช) เท่านั้น จำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.6) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อย ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า มีผู้ที่ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันแล้วคิดเป็นจำนวน 62 คน (ร้อยละ 28.2)

แผนภาพที่ 89 : คำกล่าวใดใกล้เคียงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

แต่เมื่อพิจารณาถึงทัศนคติของผู้นำความคิดในชุมชนต่อความสำคัญและความจำเป็นของการพูดคุยกัน เรื่องรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่นี้ ก็พบว่า ผู้นำความคิด จำนวน 106 คน (ร้อยละ 48.2) มีความเห็นว่าการพูดคุยในประเด็นดังกล่าวนี้มีความจำเป็นมาก ในขณะที่ผู้ตอบจำนวน 42 คน (ร้อยละ 19.1) มีความเห็นว่าจำเป็นในระดับปานกลาง และมีผู้ตอบจำนวน 38 คน (ร้อยละ 17.2) เห็นว่าการพูดคุยในประเด็นนี้มีความจำเป็นน้อย ทั้งนี้มีผู้ตอบว่า “ขอไม่ตอบ” จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4

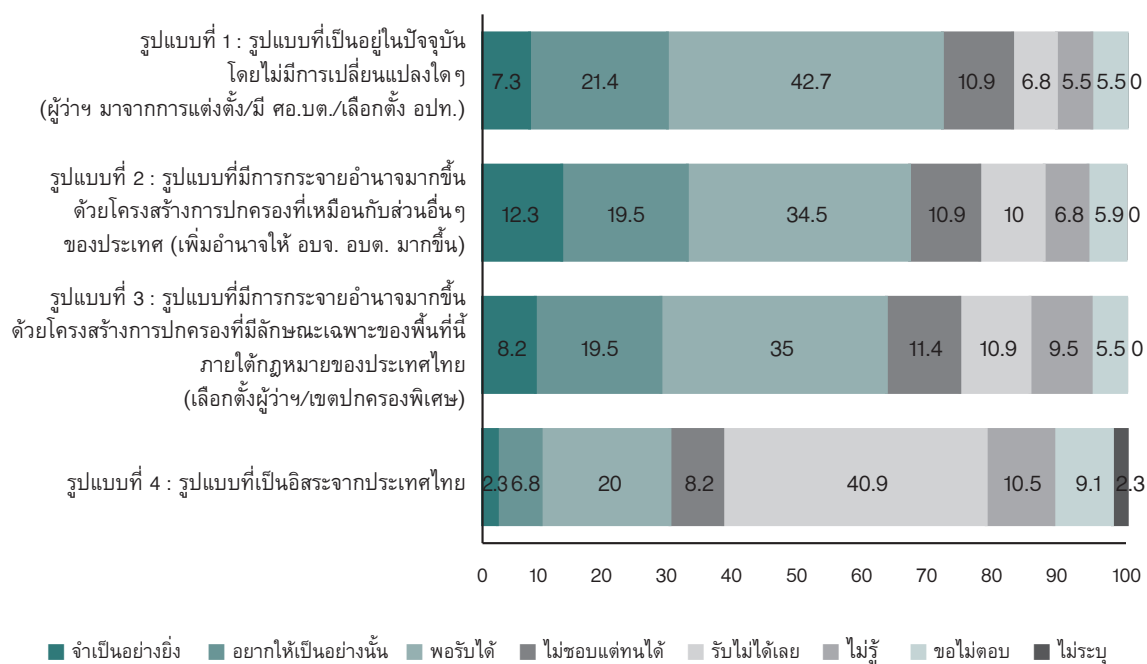
ตารางที่ 10 : ความจำเป็นที่ต้องพูดคุยกันเรื่องรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับพื้นที่

← น้อยที่สุด											มากที่สุด →	ขอไม่ตอบ	ไม่ระบุ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	00	
1.8%	0.9%	2.7%	6.8%	5.0%	19.1%	8.6%	11.8%	13.2%	4.1%	10.5%	11.4%	4.1%	
					17.2% (น้อย)	19.1% (ปานกลาง)			48.2% (มาก)				

สำหรับรูปแบบการบริหารปกครองที่ผู้นำความคิดอยากเห็นที่สุด (อยากให้เป็นอย่างนั้นและจำเป็นอย่างยิ่ง) คือ รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เพิ่มอำนาจให้ อบจ. อบต. มากขึ้น) จำนวน 70 คน (ร้อยละ 31.8) รองลงมาคือรูปแบบที่ 1 รูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ (ผู้ว่าฯ มาจากการแต่งตั้ง/มีศอ.บต./เลือกตั้ง อบต.) มีจำนวน 63 คน (ร้อยละ 28.7) และรูปแบบที่ 3 รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ ภายใต้กฎหมายของประเทศไทย (เลือกตั้งผู้ว่าฯ/เขตปกครองพิเศษ) จำนวน 61 คน (ร้อยละ 27.7)

สำหรับรูปแบบที่มีผู้เลือกในอันดับท้ายสุดคือ รูปแบบที่ 4 รูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย มีผู้ตอบจำนวน 20 คน (ร้อยละ 9.1) อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าข้อที่มีผู้ระบุ “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่รู้” มากที่สุดคือรูปแบบที่ 4 รูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย จำนวน 43 คน (ร้อยละ 19.6) เนื่องจากเป็นประเด็นที่อ่อนไหว

แผนภาพที่ 90 : ความเห็นต่อแนวทางการปกครองรูปแบบต่าง ๆ

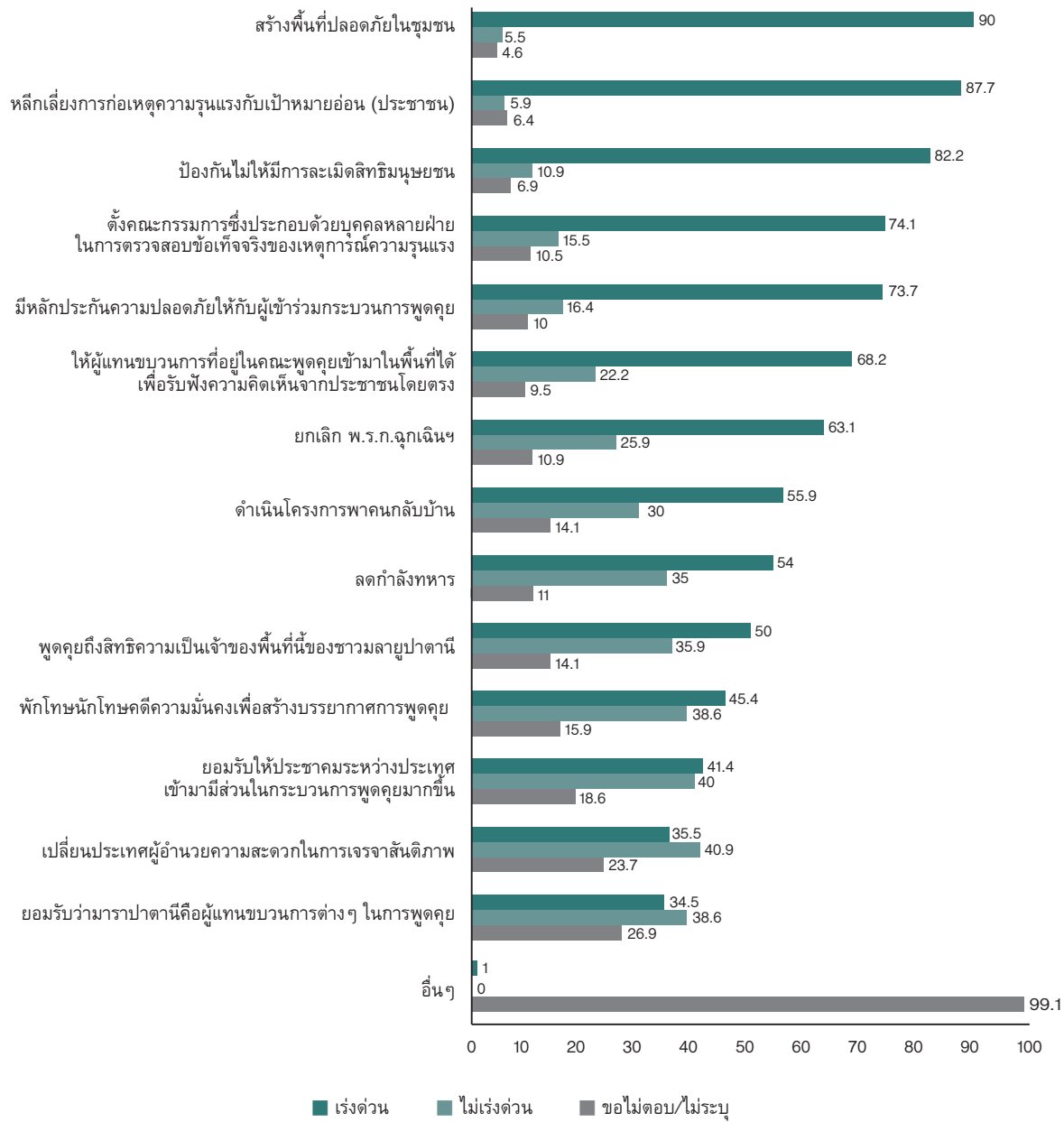

4.3 ข้อเสนอสำหรับการพิจารณาในกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

คำถามเกี่ยวกับแนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่ จะมีทั้งหมด 14 ตัวเลือก ซึ่งเป็นข้อเสนอที่ถูกหยิบยกขึ้นมาในเวทีสาธารณะโดยฝ่ายต่างๆ โดยมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ 5 อันดับแรกได้แก่

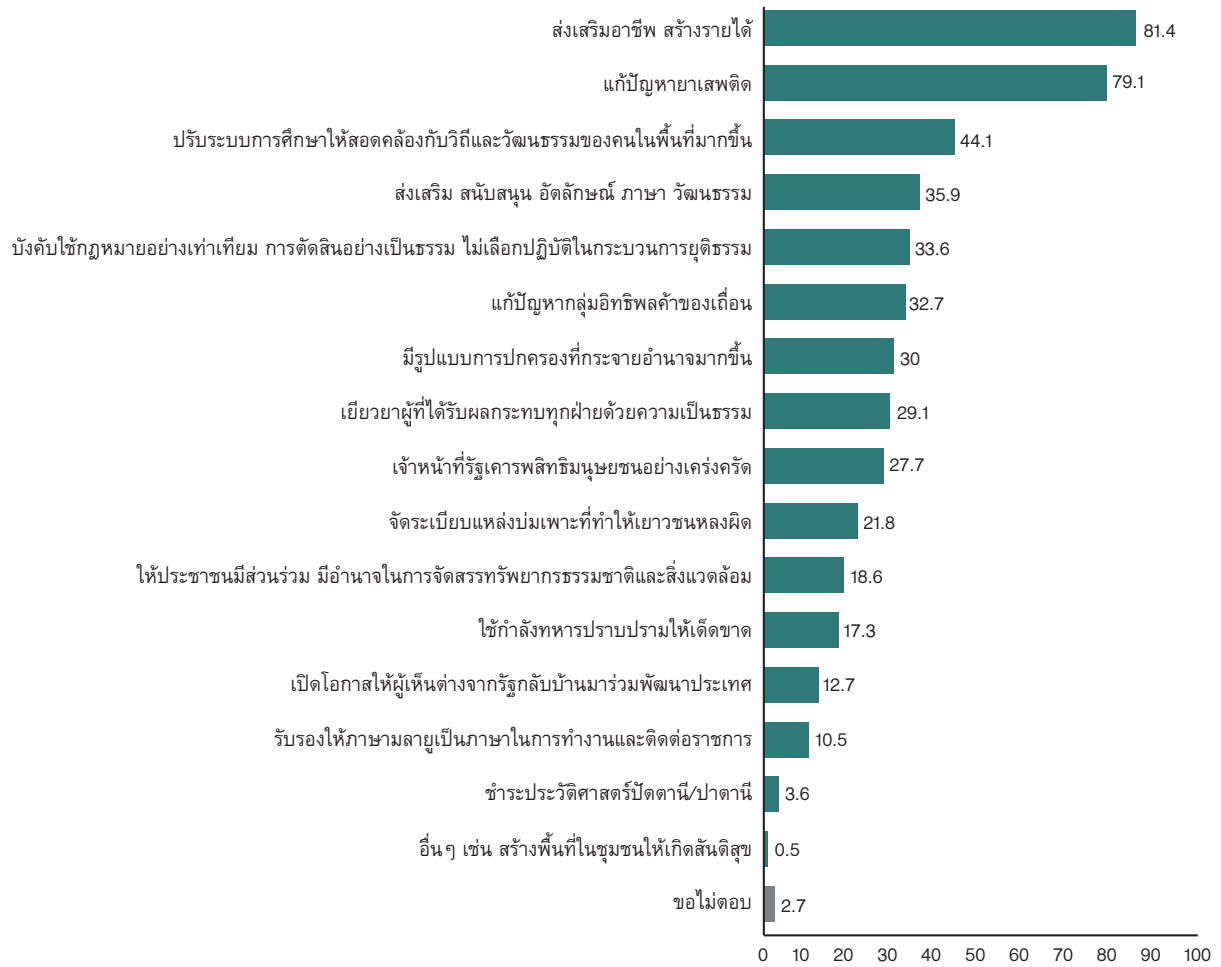
- อันดับ 1 ต้องการให้มีการเร่งสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (มีผู้ตอบจำนวน 198 คน ร้อยละ 90)
- อันดับ 2 หลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ประชาชน) (จำนวน 193 คน ร้อยละ 87.7)
- อันดับ 3 ป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน (จำนวน 181 คน ร้อยละ 82.2)
- อันดับ 4 ตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ความรุนแรง (จำนวน 163 คน ร้อยละ 74.1)
- อันดับ 5 มีหลักประกันความปลอดภัยให้กับผู้เข้าร่วมกระบวนการพูดคุย (จำนวน 162 คน ร้อยละ 73.7)

แผนภาพที่ 91 : แนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ

เมื่อให้ผู้นำความคิดเห็นเลือกประเด็นสำคัญที่เห็นว่ารัฐบาลและขบวนการควรหยิบยกเข้ามาในกระบวนการพูดคุยสันติสุข ก็พบว่า ประเด็นที่ผู้นำความคิดเห็นอยากจะให้มีการพูดคุยกันในขณะนี้มากที่สุดสามอันดับแรก คือ การส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ จำนวน 179 คน (ร้อยละ 81.4) รองลงมาคือ การแก้ไขปัญหาเสาเสพติด จำนวน 174 คน (ร้อยละ 79.1) การปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น จำนวน 97 คน (ร้อยละ 44.1) การส่งเสริม สนับสนุนอัตลักษณ์ ภาษา วัฒนธรรม จำนวน 79 คน (ร้อยละ 35.9) และ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม การตัดสินอย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 74 คน (ร้อยละ 33.6) ตามลำดับ

แผนภาพที่ 92 : เรื่องที่จำเป็นต้องทำเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในระยะยาว

ตารางที่ 11 : เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปกับผู้นำความคิด

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบ		
1. จำนวนผู้ตอบและอายุเฉลี่ย	ผู้ตอบ 1,637 คน เพศหญิง 886 คน (ร้อยละ 54.1) เพศชาย 751 คน (ร้อยละ 45.9) อายุเฉลี่ย 44 ปี	ผู้ตอบ 220 คน เพศชาย 148 คน (ร้อยละ 67.3) เพศหญิง 72 คน (ร้อยละ 32.7) อายุเฉลี่ย 51 ปี ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี (ร้อยละ 37.3)
2. ศาสนา	อิสลาม 1,187 คน (ร้อยละ 72.5) พุทธ 435 คน (ร้อยละ 26.6) ไม่ระบุ 15 คน (ร้อยละ 0.9)	อิสลาม 155 คน (ร้อยละ 70.5) พุทธ 65 คน (ร้อยละ 29.5)
3. ภาษาที่ใช้เป็นประจำในครัวเรือน	1) ภาษามลายูถิ่น จำนวน 881 คน (ร้อยละ 53.8) 2) ภาษาถิ่นใต้ จำนวน 299 คน (ร้อยละ 18.3) 3) ภาษามลายูถิ่นปนไทย จำนวน 211 คน (ร้อยละ 12.9)	1) ภาษามลายูถิ่น จำนวน 97 คน (ร้อยละ 44.1) 2) ภาษาถิ่นใต้ จำนวน 44 คน (ร้อยละ 20) 3) ภาษามลายูถิ่นปนไทย จำนวน 43 คน (ร้อยละ 19.5)
4. การศึกษาสูงสุดสายสามัญ	1) ประถมศึกษา จำนวน 666 คน (ร้อยละ 40.7) 2) มัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา จำนวน 462 คน (ร้อยละ 28.2) 3) มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 229 คน (ร้อยละ 14) 4) ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 159 คน (ร้อยละ 9.7) ทั้งนี้ มีผู้ไม่ได้ศึกษา จำนวน 118 คน (ร้อยละ 7.2)	1) มัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา จำนวน 96 คน (ร้อยละ 43.7) 2) ประถมศึกษา จำนวน 59 คน (ร้อยละ 26.8) 3) มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 32 คน (ร้อยละ 14.5) 4) ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 31 คน (ร้อยละ 14.1) ทั้งนี้ มีผู้ไม่ได้ศึกษา จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	1) ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 840 คน (ร้อยละ 51.3) 2) 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 412 คน (ร้อยละ 25.2) 3) 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 147 คน (ร้อยละ 9) 4) ไม่มีรายได้ จำนวน 154 คน (ร้อยละ 9.4)	1) ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 59 คน (ร้อยละ 26.8) 2) 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 78 คน (ร้อยละ 35.5) 3) 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 58 คน (ร้อยละ 26.4) 4) ไม่มีรายได้ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.8)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
6. อาชีพหลัก	1) เกษตรกร จำนวน 650 คน (ร้อยละ 39.7) 2) รับจ้างทั่วไป จำนวน 390 คน (ร้อยละ 23.8) 3) พ่อบ้าน แม่บ้าน เกษียณ จำนวน 180 คน (ร้อยละ 11)	1) เกษตรกร จำนวน 72 คน (ร้อยละ 32.7) 2) เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน (กำนัน ผญบ. อบต. อสม.) จำนวน 70 คน (ร้อยละ 31.8) 3) ผู้นำศาสนา จำนวน 24 คน (ร้อยละ 10.9)
มุมมองต่อปัญหาและผลกระทบจากเหตุการณ์ในพื้นที่		
7. ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ตรง จำนวน 1,353 คน (ร้อยละ 82.7) ส่วนในกลุ่มผู้ที่เคยผ่านประสบการณ์ตรง ส่วนใหญ่จะเป็นกรณีที่มีคนในครอบครัว หรือญาติสนิทเสียชีวิต มีจำนวน 97 คน (ร้อยละ 5.9)	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ตรง จำนวน 170 คน (ร้อยละ 77.3) ส่วนในกลุ่มผู้ที่เคยผ่านประสบการณ์ ตรง ส่วนใหญ่จะเป็นกรณีที่มีคนใน ครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต มีจำนวน 20 คน (ร้อยละ 9.1)
8. ความรู้สึกไม่ปลอดภัย	3 สถานการณ์ที่ผู้ตอบรู้สึกไม่ปลอดภัย มากที่สุด คือ 1) การพบปะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก (ร้อยละ 63.5) 2) การวิจารณ์หรือการสนับสนุนขบวนการ เคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี (ร้อยละ 61.7) 3) การวิจารณ์ภาครัฐ (ร้อยละ 57.7)	3 สถานการณ์ที่ผู้ตอบรู้สึกไม่ปลอดภัย มากที่สุด คือ 1) สนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหว เพื่อเอกราชปาตานี (ร้อยละ 68.2) 2) การวิจารณ์ขบวนการเคลื่อนไหว เพื่อเอกราชปาตานี (ร้อยละ 66.8) 3) การพบปะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก (ร้อยละ 60)
9. การติดต่อสัมพันธ์กับผู้คนในสังคม	หากต้องย้ายที่อยู่ใหม่ ถ้าเลือกได้ คนส่วนใหญ่อยากจะทำอาชีพอยู่ในชุมชน ที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกับตน (ร้อยละ 51.3) แต่หากเป็นเรื่องการส่งลูก เข้าโรงเรียนและการเลือกสถานที่ทำงาน คนจำนวนมากเห็นว่าวัฒนธรรมและศาสนา ไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือก (ร้อยละ 48.4 ในกรณีส่งลูกเข้าโรงเรียน และร้อยละ 50.3 ในกรณีเลือกสถานที่ ทำงาน)	หากต้องย้ายที่อยู่ใหม่ ถ้าเลือกได้ คนส่วนใหญ่อยากจะทำอาชีพอยู่ในชุมชน ที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกับตน กับตน (ร้อยละ 47.3) แต่หากเป็นเรื่อง การส่งลูกเข้าโรงเรียนและการเลือก สถานที่ทำงาน คนจำนวนมากเห็นว่า วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็น สำคัญในการพิจารณาเลือก (ร้อยละ 53.6 ในกรณีส่งลูกเข้าโรงเรียน และ ร้อยละ 60.9 ในกรณีเลือกสถานที่ ทำงาน)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
10. บทบาทของผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ	ประชาชนมากกว่าร้อยละ 50 มองว่าผู้หญิงควรมีส่วนร่วมและควรมีส่วนร่วมอย่างยิ่งในทุกด้าน เช่น การคุ้มครองสิทธิและความรุนแรงต่อเด็ก เยาวชนและผู้หญิง การฟื้นฟูเหยี่ยวยาผู้ได้รับผลกระทบ การส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้และพัฒนาสังคม การให้ความรู้ด้านสันติภาพ การผลักดันนโยบายด้านสันติภาพและความเป็นธรรมทางสังคม	มากกว่าร้อยละ 60 มองว่าผู้หญิงควรมีส่วนร่วมและควรมีส่วนร่วมอย่างยิ่งในทุกด้าน เช่น การส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้และพัฒนาสังคม การดำเนินงานด้านคุ้มครองสิทธิและความรุนแรงต่อเด็ก เยาวชนและผู้หญิง และการให้ความรู้ด้านสันติภาพ
มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่		
11. สาเหตุของความรุนแรง	สาเหตุที่มีสัดส่วนผู้ตอบมากที่สุด ได้แก่ 1) เกิดจากกลุ่มอิทธิพล ยาเสพติดและค่าของเดือน (ร้อยละ 55.9) 2) เกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 48.4) 3) เกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่อตัวเองประมาณ (ร้อยละ 44.8) อย่างไรก็ตาม บางประเด็นมีความอ่อนไหว จึงมีประเด็นที่ผู้ตอบเลือกที่จะไม่ตอบและไม่รู้ มากเกินร้อยละ 50 ได้แก่ 1) เกิดจากกลุ่มก่อการร้ายสากล (ร้อยละ 50.7) 2) เกิดจากการที่สยามยึดครองปาดานี เป็นอาณานิคม (ร้อยละ 49.1)	สาเหตุที่มีสัดส่วนผู้ตอบมากที่สุด ได้แก่ 1) เกิดจากกลุ่มอิทธิพล ยาเสพติดและค่าของเดือน (ร้อยละ 69.5) 2) เกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่อตัวเองประมาณ (ร้อยละ 64.5) 3) เกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 58.2) อย่างไรก็ตาม บางประเด็นมีความอ่อนไหว จึงมีประเด็นที่ผู้ตอบเลือกที่จะไม่ตอบและไม่รู้ มากกว่าร้อยละ 30 ได้แก่ 1) เกิดจากการที่สยามยึดครองปาดานี เป็นอาณานิคม (ร้อยละ 35.9) 2) เกิดจากกลุ่มก่อการร้ายสากล (ร้อยละ 35)
12. ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง	มีผู้ตอบว่า ไม่รู้และขอไม่ตอบ จำนวนมาก ถึงร้อยละ 55.5 โดยในกลุ่มผู้ตอบจำนวน 729 คน ระบุว่า ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่ ได้แก่ - กลุ่มยาเสพติด ค่าของเดือน ผู้มีอิทธิพล (ร้อยละ 25.9) - ทหารพราน (ร้อยละ 16.2) - ขบวนการบ็อบบี้เอ็น (ร้อยละ 15.3)	มีผู้ตอบว่า ไม่รู้และขอไม่ตอบ จำนวนร้อยละ 43.6 โดยในกลุ่มผู้ตอบจำนวน 202 คน ระบุว่า ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่ ได้แก่ - กลุ่มยาเสพติด ค่าของเดือน ผู้มีอิทธิพล (ร้อยละ 38.2) - ขบวนการบ็อบบี้เอ็น (ร้อยละ 25) - คนที่ไม่ได้รับการเป็นธรรมจากรัฐ (ร้อยละ 15)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
13. เป้าหมายหลักของกลุ่มที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ	ประเด็นนี้มีผู้ตอบว่า ไม่รู้และขอไม่ตอบ สูงถึงร้อยละ 50 แต่ในกลุ่มผู้ที่ตอบ จำนวน 817 คน ส่วนใหญ่ระบุว่า เป้าหมายหลักในการต่อสู้ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ต้องการเอกราช/แยกดินแดนเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 16.5) 2) ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 15) 3) ต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง (แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของไทย) (ร้อยละ 9.8)	ประเด็นนี้มีผู้ตอบว่า ไม่รู้และขอไม่ตอบ สูงถึงร้อยละ 38.6 แต่ในกลุ่มผู้ที่ตอบ จำนวน 135 คน ส่วนใหญ่ระบุว่า เป้าหมายหลักในการต่อสู้ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 23.6) 2) ต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง (แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของไทย) (ร้อยละ 15.9) 3) ต้องการเอกราช/แยกดินแดนเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 14.1)
14. สถานการณ์ที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน	5 อันดับแรกที่ประชาชนเห็นว่าเป็นเหตุการณ์ที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนคือ 1) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ (ร้อยละ 53.4) 2) ชาวบ้านเสียชีวิตจากการวางระเบิดของฝ่ายขบวนการ (ร้อยละ 37.2) 3) ชาวบ้านถูกซ้อมตรวจค้นและถ่ายรูปที่ด่านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล (ร้อยละ 32.3) 4) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน (ร้อยละ 29.7) 5) การเรียกเก็บข้อมูลหรือภาพถ่ายเพื่อพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล (เช่น การจดทะเบียนซิมการ์ดและถ่ายรูปใบหน้าของผู้จดทะเบียน การจัดเก็บดีเอ็นเอ) (ร้อยละ 20.4)	5 อันดับแรกที่ผู้นำความคิดเห็นเห็นว่าเป็นเหตุการณ์ที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนคือ 1) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ (ร้อยละ 59.1) 2) ชาวบ้านเสียชีวิตจากการวางระเบิดของฝ่ายขบวนการ (ร้อยละ 39.5) 3) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน (ร้อยละ 35.9) 4) ชาวบ้านถูกซ้อมตรวจค้นและถ่ายรูปที่ด่านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล (ร้อยละ 35.5) 5) เด็กนักเรียนไม่ได้รับอนุญาตให้คลุมฮิญาบในโรงเรียนวัด (ร้อยละ 21.8)
15. การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา	ประชาชนส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชน (ร้อยละ 47.7) ในขณะที่มีผู้ตอบจำนวน 179 คน (ร้อยละ 1.8) ตอบว่ามี	ผู้นำความคิดส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชน (ร้อยละ 53.6) ในขณะที่มีผู้ตอบจำนวน 84 คน (ร้อยละ 38.2) ตอบว่ามี

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
ทัศนคติต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข		
16. ทิศทางการเปลี่ยนแปลงในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา	ประชาชนเกือบครึ่งหนึ่งมีความเห็นว่าสถานการณ์ในพื้นที่เหมือนเดิม จำนวน 789 คน (ร้อยละ 48.2) ในขณะที่ผู้ตอบอีกส่วนหนึ่งมีความเห็นว่า สถานการณ์ในพื้นที่แยลง-แยลงมาก จำนวน 404 คน (ร้อยละ 24.6)	ผู้นำความคิดเกือบครึ่งหนึ่งมีความเห็นว่าสถานการณ์ในพื้นที่เหมือนเดิม จำนวน 93 คน (ร้อยละ 42.3) ในขณะที่ผู้ตอบอีกส่วนหนึ่งมีความเห็นว่า สถานการณ์ในพื้นที่แยลง-แยลงมาก จำนวน 49 คน (ร้อยละ 22.2)
17. ความคาดหวังกับรัฐบาลปัจจุบันว่าจะสามารถแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ได้	คะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังอยู่ที่ 4.54 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.224) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์กลาง	คะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังอยู่ที่ 4.83 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.395) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์กลาง
18. คะแนนประเมินการทำงานของรัฐบาลในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่	คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.21 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.197) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์กลาง	คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.5 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.226) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์กลาง
19. ผลของกระบวนการพูดคุยต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	ผู้ตอบจำนวน 658 คน (ร้อยละ 40.1) มองว่า การพูดคุยทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของตนดีขึ้น-ดีขึ้นมาก ในขณะที่ผู้ตอบจำนวน 425 คน (ร้อยละ 26) มองว่า แยลง-แยลงมาก	ผู้ตอบจำนวน 109 คน (ร้อยละ 49.5) มองว่า การพูดคุยทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของตนดีขึ้น-ดีขึ้นมาก ในขณะที่ผู้ตอบจำนวน 36 คน (ร้อยละ 16.4) มองว่า แยลง-แยลงมาก
20. ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย	ผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 857 คน (ร้อยละ 52.4) เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการ ทั้งนี้ ผู้ตอบว่าไม่สนใจเลยและไม่สนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข มีจำนวนรวมกัน 814 คน (ร้อยละ 49.8) ส่วนผู้ตอบว่าสนใจมากและสนใจ มีจำนวนรวมกัน 626 คน (ร้อยละ 38.3)	ผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 161 คน (ร้อยละ 73.2) เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการ ทั้งนี้ ผู้ตอบว่าสนใจมากและสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขมีจำนวนรวมกัน 134 คน (ร้อยละ 60.9) ส่วนผู้ตอบว่าไม่สนใจเลยและไม่สนใจ มีจำนวนรวมกัน 67 คน (ร้อยละ 30.5)
21. ความต้องการข้อมูลข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขจากกลุ่มบุคคล	ฝ่ายที่ประชาชนอยากฟังข้อมูลข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขมากที่สุดเรียงตามอันดับ คือ 1) รัฐบาล มีผู้อยากฟังจำนวน 803 คน (ร้อยละ 49.1)	ฝ่ายที่ผู้นำความคิดอยากฟังข้อมูลข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขมากที่สุดเรียงตามอันดับ คือ 1) รัฐบาล มีผู้อยากฟังจำนวน 145 คน (ร้อยละ 65.9)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
	2) องค์กรภาคประชาสังคม มีผู้อยากฟัง จำนวน 707 คน (ร้อยละ 43.2) 3) มหาวิทยาลัย มีผู้อยากฟัง จำนวน 702 คน (ร้อยละ 42.9) น่าสังเกตว่าขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) มีจำนวนคนอยากฟัง 494 คน (ร้อยละ 30.2)	2) มหาวิทยาลัย มีผู้อยากฟัง จำนวน 129 คน (ร้อยละ 58.6) 3) องค์กรภาคประชาสังคม มีผู้อยากฟัง จำนวน 123 คน (ร้อยละ 55.9) น่าสังเกตว่าขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) มีจำนวนคนอยากฟัง 93 คน (ร้อยละ 42.2)
22. การสนับสนุนกระบวนการพูดคุย	ผู้ตอบจำนวน 902 คน (ร้อยละ 55.1) สนับสนุนการพูดคุย/เจรจา เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่าผู้ที่ไม่สนับสนุน	ผู้ตอบจำนวน 151 คน (ร้อยละ 68.6) สนับสนุนการพูดคุย/เจรจา เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่าผู้ที่ไม่สนับสนุน
23. ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุย	ผู้ตอบจำนวน 691 คน (ร้อยละ 42.3) ไม่เชื่อมั่นและไม่เชื่อมั่นเลยว่า กระบวนการพูดคุยที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ ส่วนผู้ตอบที่เชื่อมั่นและเชื่อมั่นอย่างยิ่ง มีจำนวน 462 คน (ร้อยละ 28.2)	ผู้ตอบจำนวน 87 คน (ร้อยละ 39.5) เชื่อมั่นและเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่า กระบวนการพูดคุยที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ ส่วนผู้ตอบที่ไม่เชื่อมั่นและไม่เชื่อมั่นอย่างยิ่ง มีจำนวนผู้ตอบเท่ากัน
24. ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย	ผู้ตอบส่วนใหญ่ มองว่าการพูดคุยสันติภาพ-สันติสุขไม่มีความก้าวหน้าและไม่ก้าวหน้าเลย จำนวน 664 คน (ร้อยละ 40.5) ส่วนผู้ตอบที่มองว่าก้าวหน้าและก้าวหน้าอย่างยิ่ง มีจำนวน 368 คน (ร้อยละ 22.5) ซึ่งเป็นสัดส่วนของคำตอบที่น้อย	ผู้ตอบส่วนใหญ่ มองว่าการพูดคุยสันติภาพ-สันติสุขไม่มีความก้าวหน้าและไม่ก้าวหน้าเลย จำนวน 89 คน (ร้อยละ 40.4) ส่วนผู้ตอบที่มองว่าก้าวหน้าและก้าวหน้าอย่างยิ่ง มีจำนวน 70 คน (ร้อยละ 31.8) ซึ่งเป็นสัดส่วนของคำตอบที่น้อย
25. ความหวังต่อสันติภาพในอีก 5 ปีข้างหน้า	สัดส่วนของผู้ตอบที่มีความหวังและหวังมาก กับผู้ตอบที่ไม่มีความหวังและไม่หวังเลย มีความใกล้เคียงกันมาก โดยคนที่มีความหวังและหวังมาก มีจำนวน 633 คน (ร้อยละ 38.7) และคนที่ไม่มีความหวังและไม่หวังเลย มีจำนวน 620 คน (ร้อยละ 37.9) ในขณะที่กลุ่มไม่ตอบและไม่รู้มีจำนวน 384 คน (ร้อยละ 23.4)	ผู้ตอบที่มีความหวังและหวังมาก มีจำนวน 107 คน (ร้อยละ 48.6) ส่วนคนที่ไม่มีความหวังและไม่หวังเลย มีจำนวน 82 คน (ร้อยละ 37.2) ในขณะที่กลุ่มไม่ตอบและไม่รู้มีจำนวน 31 คน (ร้อยละ 14.1)
26. หัวหน้าคณะพูดคุยของฝ่ายรัฐบาลไทยควรเป็นใคร	ผู้ตอบจำนวน 539 คน (ร้อยละ 32.9) คิดว่าหัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพควรเป็นพลเรือน รองลงมาคือ ทหาร จำนวน 216 คน (ร้อยละ 13.2) และตำรวจ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 2.1) แต่หากพิจารณา	ผู้ตอบจำนวน 101 คน (ร้อยละ 45.9) คิดว่าหัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพควรเป็นพลเรือน รองลงมาคือ ทหาร จำนวน 28 คน (ร้อยละ 12.7) และตำรวจ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.4)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
	คำตอบส่วนใหญ่พบว่า ผู้ที่ตอบไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีมากที่สุดจำนวน 847 คน (ร้อยละ 51.7)	แต่หากพิจารณาคำตอบส่วนใหญ่พบว่า ผู้ที่ตอบไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีมากที่สุดจำนวน 88 คน (ร้อยละ 40)
27. ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุย	ประเด็นที่ผู้ตอบมีความกังวลต่อกระบวนการพูดคุย ได้แก่ 1) มีความกังวลว่าการพูดคุยจะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง มีจำนวน 973 คน (ร้อยละ 59.4) 2) การพูดคุยจะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม มีจำนวน 934 คน (ร้อยละ 57.1) 3) กังวลว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามที่ได้ตกลงกัน จำนวน 880 คน (ร้อยละ 53.8) ทั้งนี้ ที่น่าสนใจก็คือ ข้อกังวลที่ว่ากระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข อาจทำให้หมดโอกาสที่จะเป็นเอกราชนั้น มีผู้ตอบจำนวน 475 คน (ร้อยละ 29) แต่มีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบนั้นมีจำนวนค่อนข้างสูง จำนวน 773 คน (ร้อยละ 47.2)	ประเด็นที่ผู้ตอบมีความกังวลต่อกระบวนการพูดคุย ได้แก่ 1) มีความกังวลว่าการพูดคุยจะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง มีจำนวน 159 คน (ร้อยละ 72.3) 2) การพูดคุยจะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม มีจำนวน 146 คน (ร้อยละ 66.4) 3) กังวลว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามที่ได้ตกลงกัน จำนวน 144 คน (ร้อยละ 65.5) ทั้งนี้ ที่น่าสนใจก็คือ ข้อกังวลที่ว่ากระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข อาจทำให้หมดโอกาสที่จะเป็นเอกราชนั้น มีผู้ตอบเพียง 76 คน (ร้อยละ 34.5) แต่มีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบนั้นมีจำนวนค่อนข้างสูง จำนวน 76 คน (ร้อยละ 34.6)
28. ความไว้วางใจต่อองค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม/บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพ	ผู้ตอบมีความไว้วางใจต่อองค์กร/กลุ่มบุคคล เรียงอันดับมากที่สุดดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข (เช่น แพทย์ พยาบาล อสม.) 1,141 คน (ร้อยละ 69.7) 2) โรงเรียน 1,117 คน (ร้อยละ 68.3) 3) มหาวิทยาลัย 1,064 คน (ร้อยละ 65) 4) คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด 952 คน (ร้อยละ 58.2) 5) เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายปกครอง (เช่น ผู้ว่าฯ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) 949 คน (ร้อยละ 58)	ผู้ตอบมีความไว้วางใจต่อองค์กร/กลุ่มบุคคล เรียงอันดับมากที่สุดดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข (เช่น แพทย์ พยาบาล อสม.) 161 คน (ร้อยละ 73.2) 2) โรงเรียน 156 คน (ร้อยละ 71) 3) เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายปกครอง (เช่น ผู้ว่าฯ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) 152 คน (ร้อยละ 69.1) 4) มหาวิทยาลัย 151 คน (ร้อยละ 68.6) 5) ศอ.บต. 139 คน (ร้อยละ 63.2)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
	ในทางตรงข้ามองค์กร หน่วยงาน และกลุ่มบุคคลในพื้นที่ที่ประชาชนระบุว่าไม่ไว้วางใจ 5 อันดับ ได้แก่ 1) ตำรวจ 871 คน (ร้อยละ 53.2) 2) ทหาร 870 คน (ร้อยละ 53.1) 3) พรรคการเมือง/นักการเมือง ระดับชาติ 856 คน (ร้อยละ 52.3) 4) ขบวนการต่อสู้ปัตตานี 833 คน (ร้อยละ 50.8) 5) นักการเมืองท้องถิ่น 806 คน (ร้อยละ 49.2)	ในทางตรงข้าม องค์กรที่ผู้นำความคิดระบุว่าไม่ไว้วางใจ 5 อันดับ ได้แก่ 1) ขบวนการต่อสู้ปัตตานี 120 คน (ร้อยละ 54.6) 2) ทหาร 111 คน (ร้อยละ 50.4) 3) ตำรวจและพรรคการเมือง 110 คน (ร้อยละ 50) 4) สื่อมวลชน 105 คน (ร้อยละ 47.8) 5) มาเลเซียในฐานะผู้อำนวยการความสะดวกในการพูดคุย 95 คน (ร้อยละ 43.2)
ข้อเสนอแนะทางการแก้ปัญหา		
29. การบริหารการปกครอง	ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย (ไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐอิสระ) หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงๆ จำนวน 883 คน (ร้อยละ 53.9) อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ตอบว่าปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้ก็ต่อเมื่อพื้นที่นี้ได้เป็นรัฐอิสระ (เอกราช) เท่านั้น มีจำนวน 109 คน (ร้อยละ 6.7) นอกจากนี้ ผู้ตอบ จำนวน 607 คน (ร้อยละ 37.1) มีความเห็นว่าการพูดคุยในประเด็นการบริหารการปกครองนี้มีความจำเป็นมาก	ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย (ไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐอิสระ) หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงๆ จำนวน 150 คน (ร้อยละ 68.2) อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ตอบว่าปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้ก็ต่อเมื่อพื้นที่นี้ได้เป็นรัฐอิสระ (เอกราช) มีจำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.6) นอกจากนี้ ผู้ตอบ จำนวน 106 คน (ร้อยละ 48.2) มีความเห็นว่าการพูดคุยในประเด็นการบริหารการปกครองนี้มีความจำเป็นมาก
30. รูปแบบการปกครองที่อยากให้เป็น	ผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 382 คน (ร้อยละ 23.3) เห็นว่า รูปแบบการปกครองที่อยากให้เป็นและจำเป็นอย่างยิ่ง คือ รูปแบบที่ 3 มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ ภายใต้กฎหมายของประเทศไทย (เลือกตั้งผู้ว่าฯ/เขตปกครองพิเศษ)	ผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 70 คน (ร้อยละ 31.8) เห็นว่า รูปแบบการปกครองที่อยากให้เป็นและจำเป็นอย่างยิ่ง คือ รูปแบบที่ 2 มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เพิ่มอำนาจให้ อบจ. อบต. มากขึ้น)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
31. มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ	มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ต้องการให้มีการเร่งสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน จำนวน 1,310 คน (ร้อยละ 80) 2) หลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ประชาชน) จำนวน 1,244 คน (ร้อยละ 75.9) 3) ป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน 1,172 คน (ร้อยละ 71.6) 4) ตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ความรุนแรง จำนวน 1,059 คน (ร้อยละ 64.7) 5) มีหลักประกันความปลอดภัยให้กับผู้เข้าร่วมกระบวนการพูดคุย จำนวน 1,026 คน (ร้อยละ 62.6)	มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ต้องการให้มีการเร่งสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน จำนวน 198 คน (ร้อยละ 90) 2) หลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ประชาชน) จำนวน 193 คน (ร้อยละ 87.7) 3) ป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน 181 คน (ร้อยละ 82.2) 4) ตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ความรุนแรง จำนวน 163 คน (ร้อยละ 74.1) 5) มีหลักประกันความปลอดภัยให้กับผู้เข้าร่วมกระบวนการพูดคุย จำนวน 162 คน (ร้อยละ 73.7)
32. ประเด็นที่ควรยกมาพูดคุยกัน	5 ประเด็นแรกที่เห็นว่ารัฐบาลและขบวนการน่าจะยกมาพูดคุยกันในขณะนี้ 1) การส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ จำนวน 1,210 คน (ร้อยละ 73.9) 2) การแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต จำนวน 1,202 คน (ร้อยละ 73.4) 3) การปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น จำนวน 630 คน (ร้อยละ 38.5) 4) การแก้ปัญหากลุ่มอิทธิพลค้ำของเถื่อน จำนวน 629 คน (ร้อยละ 38.4) 5) การส่งเสริม สนับสนุนอัตลักษณ์ ภาษา วัฒนธรรม จำนวน 526 คน (ร้อยละ 32.1)	5 ประเด็นแรกที่เห็นว่ารัฐบาลและขบวนการน่าจะยกมาพูดคุยกันในขณะนี้ 1) การส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ จำนวน 179 คน (ร้อยละ 81.4) 2) การแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต จำนวน 174 คน (ร้อยละ 79.1) 3) การปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น จำนวน 97 คน (ร้อยละ 44.1) 4) การส่งเสริม สนับสนุนอัตลักษณ์ ภาษา วัฒนธรรม จำนวน 79 คน (ร้อยละ 35.9) 5) การบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม การตัดสินอย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 74 คน (ร้อยละ 33.6)

ภาคผนวก ก | ระเบียบวิธีวิจัย

1. พื้นที่ในการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอในพื้นที่จังหวัดสงขลา อันประกอบด้วยอำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย โดยใช้หลักวิธีการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) เพื่อประกันว่า คนทุกคน จากทุกหน่วยในพื้นที่และประชากรทั้งหมดที่ถูกศึกษาต้องมีโอกาสเท่ากันในการถูกเลือก (the same probability of selection) ทำให้มีความน่าเชื่อถือของความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างอันจะทำให้ผลการวิจัยสำรวจมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติในระดับที่ยอมรับได้

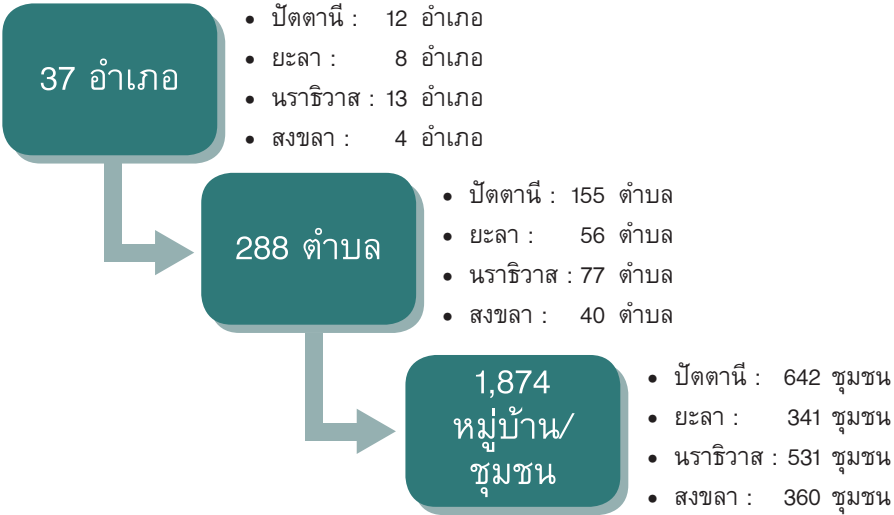
2. รายละเอียดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มเลือกจากหน่วยศึกษาระดับใหญ่ไปจนถึงหน่วยที่เล็กที่สุดคือระดับครัวเรือน (ตั้งแต่ระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน ครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน) โดยใช้กระบวนการจับฉลากเพื่อสุ่มเลือกเป็นขั้นๆ ดังนี้

- **ขั้นที่หนึ่ง** เป็นการสุ่มเลือกตำบลด้วยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ ให้ได้ครึ่งหนึ่งของตำบลทั้งหมด 288 ตำบลใน 37 อำเภอของจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา
- **ขั้นที่สอง** เป็นการสุ่มในระดับหมู่บ้าน โดยดำเนินการสุ่มหมู่บ้านที่อยู่ใน 144 ตำบลที่ได้จากการสุ่มในขั้นตอนแรกจากบัญชีรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนของฐานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2561 ให้ได้จำนวน 164 หมู่บ้าน/ชุมชน
- **ขั้นที่สาม** เป็นการสุ่มอย่างเป็นระบบในระดับครัวเรือน โดยการสุ่มครัวเรือนจำนวน 10 ครัวเรือนที่อยู่ใน 164 หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จากการสุ่มในขั้นตอนที่สอง ได้จำนวนครัวเรือน 1,640 ครัวเรือน
- **ขั้นสุดท้าย** เป็นการสุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวนครัวเรือนละ 1 คน โดยต้องเป็นผู้มีอายุระหว่าง 18-70 ปี และอาศัยอยู่ในชุมชนอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 6 เดือน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำนวน 1,640 ตัวอย่าง (ผลการสำรวจมีผู้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ 1,637 ตัวอย่าง)

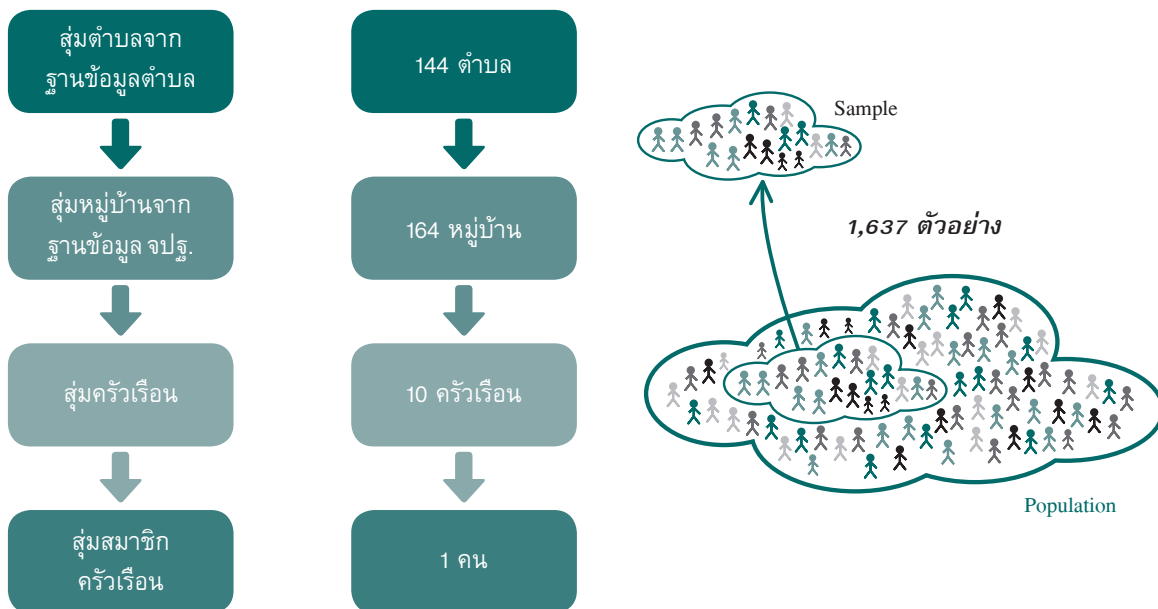
ประชากร : 2,364,599 คน
(กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560)

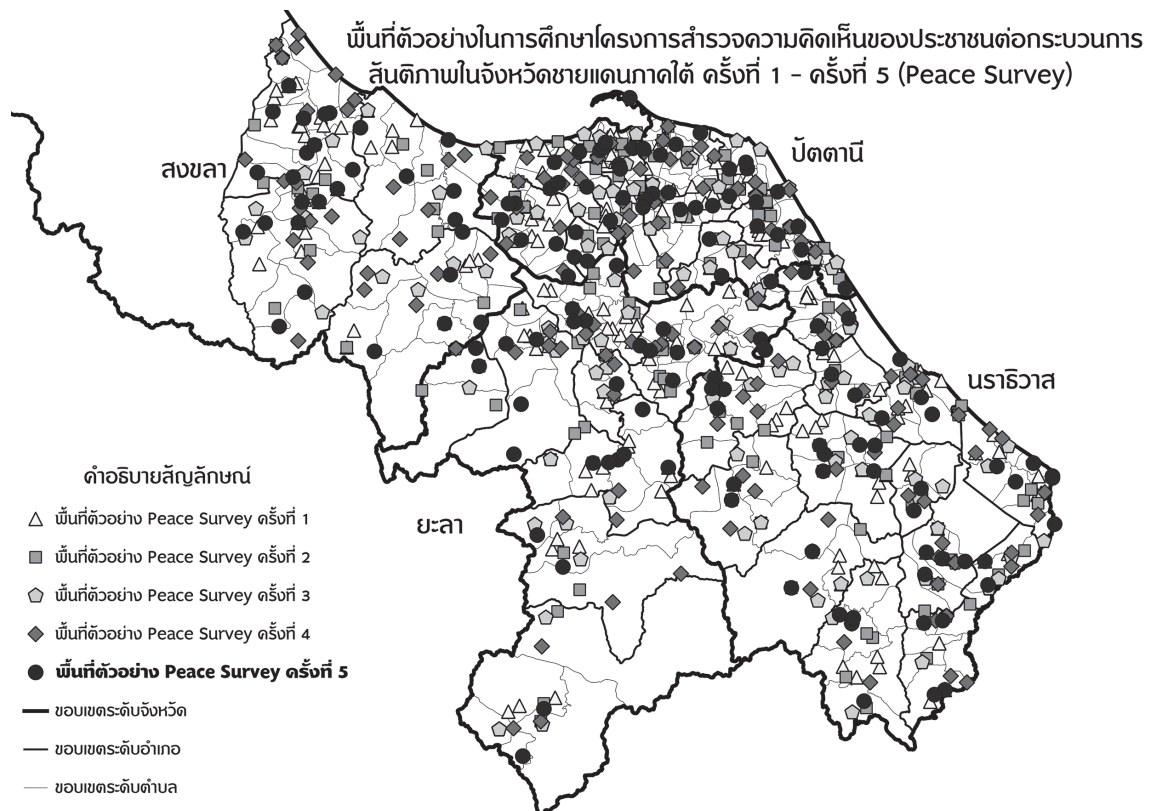
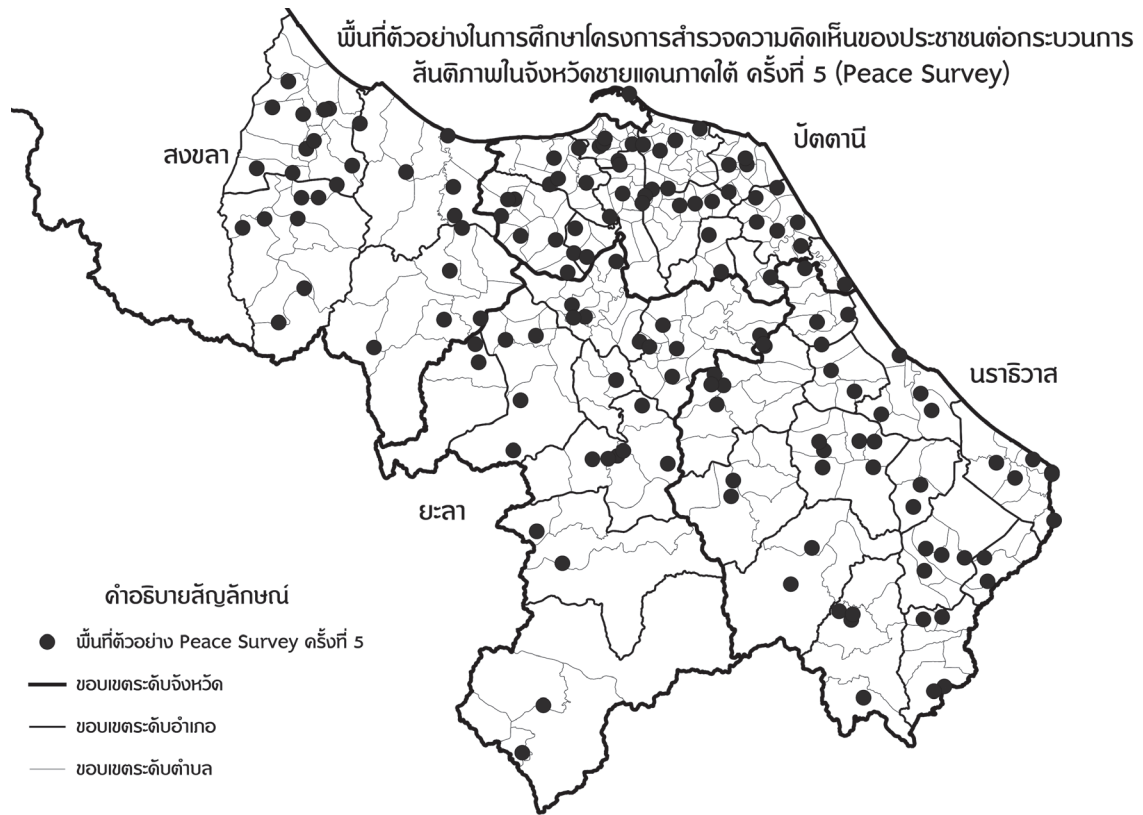
ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Peace Survey) ครั้งที่ 5 (ก.ย.-ต.ค. 2562)

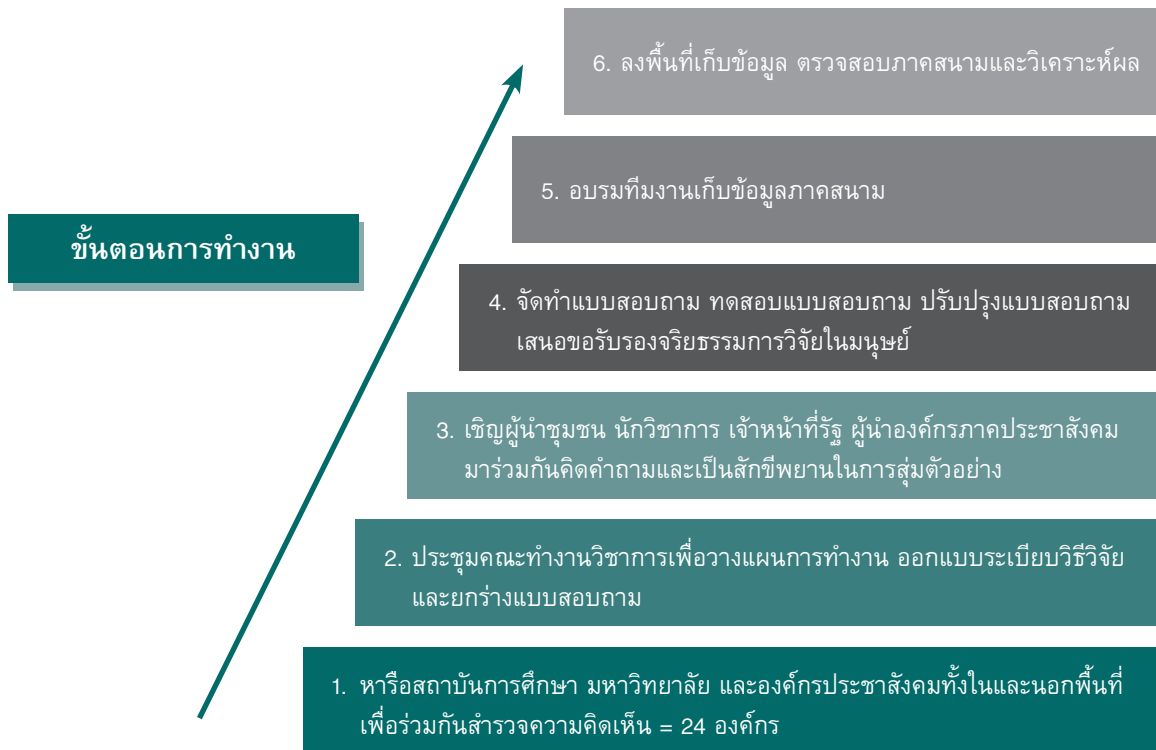

การสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ
Systematic random sampling

ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Peace Survey) ครั้งที่ 5 (ก.ย.-ต.ค. 2562)

3. แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยข้อคำถามมาจากการรวบรวมการศึกษางานสำรวจสันติภาพในพื้นที่ความขัดแย้งในต่างประเทศ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเปิดโอกาสให้องค์กรภาคประชาสังคมและผู้เชี่ยวชาญได้นำเสนอประเด็นคำถามสำคัญในการทำความเข้าใจสภาพปัญหาและประเด็นสำหรับเป็นแนวทางในการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขและการกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล (12 ข้อ)
- ส่วนที่ 2 ทักษะคิดต่อปัญหาและสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ (11 ข้อ)
- ส่วนที่ 3 ทักษะคิดต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข (17 ข้อ)
- ส่วนที่ 4 ทักษะคิดต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข (7 ข้อ)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและหลักเกณฑ์การดำเนินงานภาคสนาม

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบต่อหน้า (face-to-face interview) โดยใช้แบบสอบถามบันทึกข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยทีมเก็บข้อมูลภาคสนามที่ผ่านการอบรม การสัมภาษณ์มาแล้ว โดยมีผู้ควบคุมงานภาคสนามคอยประสานงานกับพนักงานสัมภาษณ์ ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 11 กันยายน ถึง 15 ตุลาคม 2562 ขั้นตอนในการทำงานภาคสนามมีดังนี้

ขั้นที่ 1 เดินทางไปยังครัวเรือนเป้าหมายที่ตนเองรับผิดชอบ

1. พนักงานสัมภาษณ์เตรียมเอกสารดังต่อไปนี้ 1) รายละเอียดโครงการ 2) แบบสอบถาม 3) รายชื่อสำรอง 4) หนังสือชี้แจงโครงการฯ (ทั่วไป) 5) ของที่ระลึก
2. ก่อนที่พนักงานสัมภาษณ์จะเดินทางเข้าไปในหมู่บ้าน ได้ประสานงานอย่างเป็นทางการกับผู้นำในพื้นที่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือผู้นำศาสนา เพื่อแนะนำตัวรวมทั้งโครงการฯ และเพื่อให้ทราบที่อยู่ของผู้ที่จะถูกสัมภาษณ์ให้ชัดเจน
3. เมื่อเดินทางไปถึงหมู่บ้าน พนักงานสัมภาษณ์จะเข้าไปพบกับผู้นำในพื้นที่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือผู้นำศาสนา เพื่อแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์บุคคลในแต่ละครัวเรือนตัวอย่าง

1. พนักงานสัมภาษณ์จะเป็นผู้กำหนดเองว่าจะไปสัมภาษณ์ครัวเรือนใดก่อนหลัง แต่จะต้องสัมภาษณ์ให้ครบ 10 ครัวเรือนใน 1 หมู่บ้าน
2. เมื่อพนักงานสัมภาษณ์ไปถึงแต่ละครัวเรือน ให้ถามหาบุคคลที่จะให้สัมภาษณ์ตามบัญชีรายชื่อครัวเรือนเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์
3. แนะนำตัวและแสดงบัตรประจำตัวในการเก็บข้อมูลภาคสนาม
4. อธิบายวัตถุประสงค์และประโยชน์ของโครงการฯ ตามแบบแสดงความยินยอมให้สัมภาษณ์
5. เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์อนุญาตให้สัมภาษณ์แล้ว ให้พนักงานสัมภาษณ์เริ่มต้นสัมภาษณ์ได้
6. เมื่อสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ให้ขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์อย่างจริงใจ พร้อมกับมอบของที่ระลึกแก่ผู้ให้สัมภาษณ์
7. ในกรณีที่ไม่มีบุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์ หากบุคคลดังกล่าวไม่อยู่ในพื้นที่นั้นแล้ว ให้เปลี่ยนเป็นรายชื่อสำรองแทน แต่หากยังอยู่ในพื้นที่แต่ไม่อยู่ในวันที่ไปพบ ให้นัดหมายเพื่อเข้าไปพบอีกที (หากครั้งที่สองยังไม่พบ ให้เปลี่ยนเป็นรายชื่อสำรองเลย)
8. ในกรณีที่ไม่มีผู้ที่อยู่ในรายชื่อสำรอง ให้หันหน้าเข้าบ้านของผู้ที่อยู่ในรายชื่อสำรอง และเลือกบ้านที่อยู่ถัดไปทางขวา โดยเลือกผู้ที่อยู่ในบ้านหลังนั้นซึ่งมีเพศและอายุใกล้เคียงกับบุคคลที่สุ่มไว้ในครั้งแรก
9. ส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์ให้กับผู้ควบคุมงานภาคสนามที่รับผิดชอบพื้นที่ของตน

4.2 หลักเกณฑ์ในการดำเนินงานภาคสนาม

กรณีการเปลี่ยนเป็นตัวสำรองในครัวเรือนเป้าหมาย เนื่องจากเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- สมาชิกในครัวเรือนที่สุ่มได้ ไม่ได้อาศัยอยู่จริงในพื้นที่ (ไปทำงานนอกพื้นที่/มีชื่อในทะเบียนบ้านแต่ตัวไม่ได้อาศัยอยู่จริง)
- มีความบกพร่องทางร่างกาย พิการ ทูพพลภาพ หรืออยู่ในภาวะเจ็บป่วยที่ไม่สะดวกให้ข้อมูล หรือมีปัญหาทางสุขภาพจิต
- เสียชีวิต
- อายุของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ไม่เข้าเกณฑ์ (น้อยกว่า 18 ปี หรือมากกว่า 70 ปี)
- ในกรณีมีผู้นำชุมชน หรือผู้นำศาสนา แนะนำให้เปลี่ยน ต้องปรึกษาที่มิชชันนารี

กรณีการเปลี่ยนเป็นครัวเรือนสำรอง เนื่องจากเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- สมาชิกในครัวเรือนที่สุ่มได้ปฏิเสธการให้สัมภาษณ์
- บ้านหลังนั้นไม่มีอยู่จริงในพื้นที่/บ้านร้าง/หรือไม่มีผู้อาศัยอยู่ในบ้านหลังนั้น
- กรณีเริ่มสัมภาษณ์บ้านเป้าหมายแล้ว ครั้งที่ 1 ไม่เสร็จ นัดหมายครั้งใหม่ แต่ถูกปฏิเสธ หรือไม่สามารถติดต่อได้ ให้เปลี่ยนเป็นบ้านสำรอง

4.3 การยุติการสัมภาษณ์

- การยุติแบบชั่วคราว – ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีเหตุจำเป็นต้องหยุดการให้สัมภาษณ์แต่ยังยินดีให้ข้อมูล ผู้สัมภาษณ์จะต้องมาภายในวันนั้นหรือไม่เกิน 2 วัน
- การยุติแบบถาวร – เช่น การถูกคุกคาม การถูกปฏิเสธ หรือได้รับคำแนะนำจากผู้นำชุมชนว่าไม่ควรสัมภาษณ์ (กรณีนี้ต้องปรึกษาทีมกลาง) ต้องดำเนินการสุ่มใหม่จากรายชื่อสำรอง หากรายชื่อสำรองไม่เพียงพอ ให้ใช้หลักเกณฑ์ที่การสุ่มสำรองในสนาม

4.4 บทบาทและหน้าที่ของทีมภาคสนามในการสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไป

ผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่ของทีมภาคสนามในการสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไป มีดังนี้

- 1) ผู้จัดการภาคสนาม (1 คน) – ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างผู้ควบคุมงานภาคสนามกับทีมวิชาการ ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ควบคุมงานภาคสนามและพนักงานสัมภาษณ์
- 2) ผู้ช่วยผู้จัดการภาคสนาม (4 คน) – ทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานของผู้จัดการภาคสนาม
- 3) ผู้ควบคุมงานภาคสนาม (9 คน) – ทำหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของพนักงานสัมภาษณ์ ในส่วนของพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ช่วยตอบปัญหาและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานภาคสนาม รวมทั้งรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามที่พนักงานสัมภาษณ์ได้สัมภาษณ์แล้วเสร็จตามพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อส่งต่อไปยังผู้จัดการภาคสนามต่อไป
- 4) พนักงานสัมภาษณ์ (ประมาณ 120 คน) – ทำหน้าที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม
- 5) ทีมวิชาการพื้นที่ – ทำหน้าที่ควบคุมกระบวนการเก็บข้อมูลในภาพรวมทั้งหมด และรับข้อมูลภาคสนามมาจากผู้จัดการภาคสนามเพื่อดำเนินการต่อไป

5. การสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้นำความคิด

5.1 พื้นที่ในการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจความคิดเห็นของผู้นำความคิด ในการศึกษาครั้งนี้ 5 นี้ เป็นการศึกษาจากกลุ่มผู้นำที่ทำงานในระดับพื้นที่ จากพื้นที่หมู่บ้านตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลของกลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 81 หมู่บ้าน (ครึ่งหนึ่งของหมู่บ้านตัวอย่างที่ทำการสุ่มได้) โดยขั้นตอนในการคัดเลือกตัวแทนของกลุ่มผู้นำความคิดในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มผู้นำ 4 กลุ่มในพื้นที่ ดังนี้

- 1) ผู้นำศาสนา มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกกลุ่มผู้นำศาสนาที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ คือ ต้อง

- เป็นนิหาม่าจากมัสยิดที่จดทะเบียนก่อน ถ้าไม่ได้ เลือกเป็นคอเต็บ หรือบิหล่านตามลำดับ และหากหมู่บ้านใดมีวัดอยู่ ให้สัมภาษณ์เจ้าอาวาสหรือรองเจ้าอาวาสด้วย
- 2) **ผู้นำท้องที่** มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้นำท้องที่ คือ กรณีที่พื้นที่ตัวอย่างมีบ้านของกำนันอยู่ในพื้นที่ให้เลือก **กำนัน** เป็นผู้ให้ข้อมูล ถ้าไม่มี หรือไม่สะดวกให้ข้อมูล ให้เลือก **ผู้ใหญ่บ้าน** หรือ **ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน** ตามลำดับ
 - 3) **ผู้นำท้องถิ่น** หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้นำท้องถิ่น คือ กรณีที่พื้นที่ตัวอย่างมีบ้านของ นายก อบต. หรือ นายกเทศมนตรี อยู่ในพื้นที่ให้เลือก **นายก อบต. หรือ นายกเทศมนตรี** ถ้าไม่มี หรือไม่สะดวกให้ข้อมูล เลือกเป็น **รองนายก อบต. สมาชิก อบต. หรือ สมาชิกเทศบาล** ตามลำดับ
 - 4) **ผู้นำสตรี** หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้นำสตรี คือ เป็นสตรีที่มีบทบาทในการทำงานในพื้นที่ และได้รับการยอมรับจากคนในพื้นที่ โดยกรณีที่หมู่บ้านตัวอย่างมีมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ ให้พิจารณาจาก **ครูสอนอัลกุรอาน (ที่เป็นผู้หญิง)** ถ้าไม่มี หรือไม่สะดวกให้ข้อมูล เลือกเป็น **อสม.** (ที่เป็นผู้หญิง) แต่ในกรณีที่หมู่บ้านตัวอย่างมีพุทธเป็นส่วนใหญ่ ให้ถาม **อสม.** (ที่เป็นผู้หญิง) เหตุผลที่ใช้เกณฑ์จำนวนประชากรในการเลือกตำแหน่งนั้น เพราะเป็นเกณฑ์ที่สะท้อนลักษณะของสังคม

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจผู้นำความคิดในพื้นที่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบต่อหน้า (face-to-face interview) โดยใช้แบบสอบถามบันทึกข้อมูล และแบบฟอร์มในการเสนอรายชื่อเพิ่มเติม การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยทีมนักวิชาการในพื้นที่ที่ผ่านการทำความเข้าใจประเด็นคำถามและวิธีการดำเนินงานมาแล้ว ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลคือเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2560 ขั้นตอนในการทำงานภาคสนามมีดังนี้

- 1) พนักงานสัมภาษณ์เตรียมเอกสารดังต่อไปนี้ 1) รายละเอียดโครงการ 2) แบบสอบถาม 3) หนังสือชี้แจงโครงการฯ ของผู้นำความคิด 5) ของที่ระลึก
- 2) เมื่อเดินทางไปหมู่บ้าน พนักงานสัมภาษณ์จะเข้าไปพบกับผู้นำในพื้นที่ เพื่อแนะนำตัว และชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และประสานขอสัมภาษณ์
- 3) เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์อนุญาตให้สัมภาษณ์แล้ว ให้พนักงานสัมภาษณ์เริ่มต้นสัมภาษณ์ได้
- 4) เมื่อสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ให้ขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์อย่างจริงใจ พร้อมกับมอบของที่ระลึกแก่ผู้ให้สัมภาษณ์
- 5) ในกรณีที่ไม่มีบุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์ หากบุคคลดังกล่าวไม่อยู่ในพื้นที่นั้นแล้ว ให้เปลี่ยนเป็นตำแหน่งสำรองแทน แต่หากยังอยู่ในพื้นที่แต่ไม่อยู่ในวันที่ไปพบ ให้นำหมายเพื่อเข้าไปพบอีกครั้ง
- 6) ส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์ให้กับผู้ควบคุมงานภาคสนามที่รับผิดชอบพื้นที่ของตน

5.3 บทบาทและหน้าที่ของทีมภาคสนามในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำความคิด

ผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่ของทีมภาคสนามในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำความคิด มีดังนี้

- 1) ผู้จัดการการสัมภาษณ์ (1 คน) –ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างผู้สัมภาษณ์กับทีมวิชาการ

ช่วยตอบปัญหาและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานสัมภาษณ์ รวมทั้งรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามที่ผู้สัมภาษณ์ได้สัมภาษณ์แล้วเสร็จ ตามรายชื่อที่รับผิดชอบ เพื่อส่งต่อไปให้ทีมวิชาการต่อไป

- 2) ผู้ประสานงานการสัมภาษณ์ (2 คน) – ทำหน้าที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกระหว่างผู้ถูกสัมภาษณ์กับผู้สัมภาษณ์
- 3) ผู้สัมภาษณ์ – ทำหน้าที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม
- 4) ทีมวิชาการ – ทำหน้าที่ควบคุมกระบวนการเก็บข้อมูลในภาพรวมทั้งหมด คัดเลือกรายชื่อที่จะสัมภาษณ์เพิ่มเติม และรับข้อมูลจากผู้จัดการการสัมภาษณ์เพื่อดำเนินการต่อไป

6. การอบรมพนักงานสัมภาษณ์และการควบคุมคุณภาพข้อมูล

6.1 หลักการอบรมพนักงานสัมภาษณ์

เมื่อจัดทำคู่มือการสัมภาษณ์และการทำงานภาคสนามเสร็จแล้ว จะทำการอบรมหัวหน้าทีมและพนักงานสัมภาษณ์ เนื้อหาในการอบรมครอบคลุม วัตถุประสงค์ของการสำรวจ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการสำรวจ และการเข้าหากกลุ่มตัวอย่าง เนื้อหาของแบบสอบถาม เทคนิคการสัมภาษณ์ ข้อพิจารณาเชิงจริยธรรม ทำการอบรม ทั้งในเชิงทฤษฎีและการทดสอบความเข้าใจเนื้อหาและขั้นตอนการสำรวจ และการทดลองฝึกปฏิบัติจริง และการนำเสนอปัญหาที่พบขณะฝึกปฏิบัติ หาแนวทางแก้ไขปัญหาที่พบในขณะปฏิบัติงาน

6.2 การควบคุมคุณภาพข้อมูล

การสำรวจในครั้งนี้มีการควบคุมคุณภาพข้อมูลหลายวิธีเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้น มีความถูกต้องและมีคุณภาพ ข้อแรกคือ การมีผู้ควบคุมงานภาคสนามโดยหัวหน้าทีมในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ จะทำการติดต่อประสานงานกับพื้นที่เพื่อเตรียมแผนงานภาคสนามแล้ว ยังมีหน้าที่คอยดูแล กำกับ และให้คำแนะนำพนักงานสัมภาษณ์อย่างต่อเนื่อง ข้อที่สองคือ การมีคนในพื้นที่พาเข้าไปหาตัวอย่างและแนะนำทีมงานภาคสนามทำให้มีความน่าเชื่อถือ โดยการควบคุมคุณภาพของข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ตรวจสอบโดยพนักงานสัมภาษณ์
 - 1.1 พนักงานสัมภาษณ์ต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของตน
 - 1.2 ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลทันทีหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีคำถามใดที่หลงลืมไปและคำตอบที่บันทึกไว้นั้นถูกต้องชัดเจน
 - 1.3 เมื่อตรวจสอบแล้ว ให้เซ็นชื่อและลงวันที่กำกับไว้ในหน้าสุดท้ายของแบบสอบถาม
 - 1.4 ส่งแบบสอบถามที่ได้สัมภาษณ์แล้วให้กับผู้ควบคุมงานภาคสนาม ภายใน 3 วันหลังจากวันสัมภาษณ์
- 2) ตรวจสอบโดยผู้ควบคุมงานภาคสนาม
 - 2.1 ผู้ควบคุมงานภาคสนามต้องตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อให้แน่ใจว่าคำตอบทุกข้อมีความชัดเจนและสมบูรณ์
 - 2.2 ถ้าแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ต้องแจ้งให้พนักงานสัมภาษณ์คนนั้นทราบ และให้ทำการตรวจสอบอีกครั้ง

- 2.3 เมื่อตรวจสอบแบบสอบถามจนสมบูรณ์แล้ว ให้เซ็นชื่อและลงวันที่กำกับไว้ในหน้าสุดท้ายของแบบสอบถาม
 - 2.4 หลังจากนั้นให้รวบรวมแบบสอบถามส่งต่อให้ผู้จัดการภาคสนามต่อไป ภายใน 3 วันหลังจากได้รับจากผู้ควบคุมงานภาคสนาม
- 3) ตรวจสอบโดยผู้จัดการภาคสนาม
- 3.1 ผู้จัดการภาคสนามสุ่มตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม
 - 3.2 ถ้าแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ต้องแจ้งให้ผู้ควบคุมงานภาคสนามที่รับผิดชอบทราบ และให้ทำการตรวจสอบอีกครั้ง
 - 3.3 หลังจากนั้นให้ส่งแบบสอบถามให้กับทีมวิชาการทุก 1 สัปดาห์ เพื่อจัดส่งให้กับทีมบันทึกข้อมูลต่อไป

6.3 ข้อปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติของพนักงานสัมภาษณ์

- ทำความเข้าใจคำถามทุกข้อในแบบสอบถาม ให้รู้ถึงวัตถุประสงค์ของคำถามแต่ละข้อ
- ทำตามคำสั่งที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม เกี่ยวกับการถามและการกรอกข้อมูล
- ปฏิบัติต่อบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยความเคารพและสุภาพนอบน้อม ไม่ว่าจะเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐ หรือประชาชนทั่วไป
- แต่งตัวให้สุภาพเรียบร้อย
- พกบัตรประจำตัวติดตัวไปด้วยทุกครั้งที่ยังสัมภาษณ์
- ไม่ใช่เวลาในการสัมภาษณ์นานเกินจำเป็น
- ไม่แทรกแซงเรื่องราวส่วนตัวหรือชี้นำการตอบของผู้ให้สัมภาษณ์
- ไม่แสดงปฏิกิริยาหรือท่าทีใดๆ ต่อคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์
- ไม่นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิพากษ์วิจารณ์หรือเปิดเผยให้ผู้อื่นรับรู้โดยเด็ดขาด
- ไม่กรอกข้อมูลในแบบสอบถามด้วยความคิดของตัวเองโดยเด็ดขาด

7. ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การศึกษานี้ให้ความสำคัญกับประเด็นจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยยึดหลักการประเมินความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างและชุมชน หลักการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ หลักการยินยอม และหลักการปฏิเสธหรือยุติการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ วิธีการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ การใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น การเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกที่จะไม่ตอบได้ในระดับข้อคำถามรายข้อ รวมทั้งหากกลุ่มตัวอย่างต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ เพิ่มเติม ทางคณะผู้วิจัยได้แจ้งชื่อหน่วยงานและบุคคลที่สามารถติดต่อได้ไว้ด้วย

ประเด็นการเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างเป็นความลับ คณะผู้วิจัยเน้นย้ำกับพนักงานสัมภาษณ์ให้เก็บรักษาข้อมูลของผู้ตอบเป็นความลับอย่างเคร่งครัด โดยแบบสอบถามจะไม่มีกระเบื้องชื่อผู้ให้ข้อมูล และให้ใช้รหัสแทนตัวบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถตรวจสอบย้อนกลับไปได้ และจะไม่มีเปิดเผยตัวตนหรือชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อสาธารณะ ข้อมูลจะถูกนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยจะถูกนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม

และนำเสนอเป็นรายงานการวิจัย

การสำรวจครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

รายชื่อหมู่บ้านตัวอย่างในการสำรวจกลุ่มประชาชนทั่วไป

ลำดับ	หมู่	หมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	2	บ้าน กะมียอ	กะมียอ	เมืองปัตตานี	ปัตตานี
2	2	บ้าน จางา	ปะกาสะรัง	เมืองปัตตานี	ปัตตานี
3	1	บ้าน แบรอ	ตะลุโบะ	เมืองปัตตานี	ปัตตานี
4	8	บ้าน ดือราแอ	ตะลุโบะ	เมืองปัตตานี	ปัตตานี
5	6	บ้าน สุกาการี	ปยุต	เมืองปัตตานี	ปัตตานี
6	6	บ้าน ทุ่งยาว	โคกโพธิ์	โคกโพธิ์	ปัตตานี
7	1	บ้าน ทุ่งศาลา	บางโคระ	โคกโพธิ์	ปัตตานี
8	3	บ้าน ทรายขาวอก	ทรายขาว	โคกโพธิ์	ปัตตานี
9	4	บ้าน บ่อหว้า	ปากล่อ	โคกโพธิ์	ปัตตานี
10	2	บ้าน ควนเปล	ท่าเรือ	โคกโพธิ์	ปัตตานี
11	2	บ้าน ช้างไห้	ควนโนรี	โคกโพธิ์	ปัตตานี
12	3	ชุมชน บ้านไต้	เทศบาลตำบล โคกโพธิ์	โคกโพธิ์	ปัตตานี
13	3	บ้าน บาลา	ดอนรัก	หนองจิก	ปัตตานี
14	3	บ้าน โคกดีป्ली	ดุยง	หนองจิก	ปัตตานี
15	2	บ้าน ห้วยน้ำเย็น	บ่อทอง	หนองจิก	ปัตตานี
16	5	บ้าน ปาแดลางา	บ่อทอง	หนองจิก	ปัตตานี
17	5	บ้าน คู	ยาบี	หนองจิก	ปัตตานี
18	6	ชุมชน ท่าyalอ	เทศบาลตำบล หนองจิก	หนองจิก	ปัตตานี
19	1	บ้าน ทุ่งใหญ่	บ้านนอก	ปะนาเระ	ปัตตานี
20	2	บ้าน ควนกลาง	ควน	ปะนาเระ	ปัตตานี

ลำดับ	หมู่	หมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
21	3	บ้าน ปากช่อง	คอกกระบือ	ปะนาเระ	ปัตตานี
22	6	บ้าน บ่ออิฐ	บ้านกลาง	ปะนาเระ	ปัตตานี
23	4	ชุมชน โตะเปะ	เทศบาลตำบล ปะนาเระ	ปะนาเระ	ปัตตานี
24	3	บ้าน คูวา	ถนน	มายอ	ปัตตานี
25	1	บ้าน กอแล	กลาง	มายอ	ปัตตานี
26	1	บ้าน แชนท้าว	เกาะจัน	มายอ	ปัตตานี
27	3	บ้าน ตุนหยง	สาคอบน	มายอ	ปัตตานี
28	3	ชุมชน จ๊ะ	เทศบาลตำบล มายอ	มายอ	ปัตตานี
29	3	บ้าน ป่ามะพร้าว	พิเทน	ทุ่งยางแดง	ปัตตานี
30	3	บ้าน เขาดิน	ปากู	ทุ่งยางแดง	ปัตตานี
31	3	บ้าน เจาะกือแย	ตะบิ้ง	สายบุรี	ปัตตานี
32	4	บ้าน ป่าทุ่ง	บางเก่า	สายบุรี	ปัตตานี
33	7	บ้าน กะลาพอออก	เตราะบอน	สายบุรี	ปัตตานี
34	3	บ้าน เขา	ละหาร	สายบุรี	ปัตตานี
35	5	บ้าน เตราะแก่น	แป้น	สายบุรี	ปัตตานี
36	4	ชุมชน หวายขม	เทศบาลเมือง ตะลุบัน	สายบุรี	ปัตตานี
37	11	ชุมชน ตลาดสด	เทศบาลเมือง ตะลุบัน	สายบุรี	ปัตตานี
38	18	ชุมชน สะพานม้า	เทศบาลเมือง ตะลุบัน	สายบุรี	ปัตตานี
39	1	บ้าน ป่าไหม้	ดอนทราย	ไม้แก่น	ปัตตานี
40	4	บ้าน ท่าพง	ตะโละกาโปร้	ยะหริ่ง	ปัตตานี
41	4	บ้าน กุหมัง	ตาเกาะ	ยะหริ่ง	ปัตตานี
42	2	บ้าน แหลม	หนองแรต	ยะหริ่ง	ปัตตานี
43	3	บ้าน บือแนละที	ปูลากง	ยะหริ่ง	ปัตตานี
44	1	บ้าน ยาว	ราตาบันยัง	ยะหริ่ง	ปัตตานี
45	3	บ้าน ปาดามูดี	แหลมโพธิ์	ยะหริ่ง	ปัตตานี
46	5	ชุมชน บางปูอนามัย	เทศบาลตำบล บางปู	ยะหริ่ง	ปัตตานี
47	4	บ้าน ปายอเมาะสูเม็ง	ยะรัง	ยะรัง	ปัตตานี
48	5	บ้าน บูโกะ	ประจัน	ยะรัง	ปัตตานี
49	3	บ้าน มาปะ	ระแว้ง	ยะรัง	ปัตตานี
50	4	บ้าน กูแบปาเส	วัด	ยะรัง	ปัตตานี

ลำดับ	หมู่	หมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
51	6	บ้าน โคกหญ้าคา	คลองใหม่	ยะรัง	ปัตตานี
52	2	ชุมชน บินยาลิมอ	เทศบาลตำบล ยะรัง	ยะรัง	ปัตตานี
53	3	บ้าน กาทียี่	ตะโละคือรามัน	กะพ้อ	ปัตตานี
54	1	บ้าน ใหม่	แม่ลาน	แม่ลาน	ปัตตานี
55	8	บ้าน โคกพันตัน	แม่ลาน	แม่ลาน	ปัตตานี
56	6	บ้าน ควนแปลงงู	ป่าไร่	แม่ลาน	ปัตตานี
57	6	บ้าน บูกะคละ	บุดี	เมืองยะลา	ยะลา
58	5	บ้าน บาตันโน	ลิลล	เมืองยะลา	ยะลา
59	1	บ้าน หน้าถ้ำ	หน้าถ้ำ	เมืองยะลา	ยะลา
60	4	บ้าน เนียง	เปาะเส้ง	เมืองยะลา	ยะลา
61	1	บ้าน คล้า	ตาชะ	เมืองยะลา	ยะลา
62	3	บ้าน มาลา	ตานะแะเราะ	เบตง	ยะลา
63	1	บ้าน อัยเยอร์เบอร์จิง	ธารน้ำทิพย์	เบตง	ยะลา
64	4	บ้าน บันนังกูแคว	บันนังस्ता	บันนังस्ता	ยะลา
65	11	บ้าน ป่าหวังนอก	บันนังस्ता	บันนังस्ता	ยะลา
66	7	บ้าน ซอยเหมือง	ตานะปะเต๊ะ	บันนังस्ता	ยะลา
67	4	บ้าน บาเย	ดลิ่งชัน	บันนังस्ता	ยะลา
68	11	บ้าน ยีลาบัน	ดลิ่งชัน	บันนังस्ता	ยะลา
69	5	ชุมชน มัสยิด		บันนังस्ता	ยะลา
70	7	บ้าน วังศิลา	บ้านแหร	ธารโต	ยะลา
71	3	บ้าน ศรีนคร	คีรีเขต	ธารโต	ยะลา
72	3	บ้าน พงลุกา	ยะหา	ยะหา	ยะลา
73	1	บ้าน บาเยอ	ปะแต	ยะหา	ยะลา
74	8	บ้าน เหมืองลาบู	ปะแต	ยะหา	ยะลา
75	1	บ้าน ปาแดรู	กาตอง	ยะหา	ยะลา
76	3	บ้าน พงยี่เระ	กาบูบอเกาะ	รามัน	ยะลา
77	1	บ้าน จะกวีระ	จะกวีระ	รามัน	ยะลา
78	2	บ้าน ไม้แก่น	เนินงาม	รามัน	ยะลา
79	2	บ้าน ยี่อโร๊ะ	บาโงย	รามัน	ยะลา
80	5	บ้าน ตีบุ	ยะติ๊ะ	รามัน	ยะลา

ลำดับ	หมู่	หมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
81	1	ชุมชน บ้านดอแล		รามัน	ยะลา
82	1	บ้าน บันนังตามา	กาบัง	กาบัง	ยะลา
83	8	บ้าน บาชาดาแป	กาบัง	กาบัง	ยะลา
84	7	บ้าน กรงปิ้ง	กรงปิ้ง	กรงปิ้ง	ยะลา
85	1	บ้าน มะนังกาหยี	มะนังตายอ	เมืองนราธิวาส	นราธิวาส
86	1	บ้าน ยาบี่	กะลุวอ	เมืองนราธิวาส	นราธิวาส
87	8	บ้าน กาโมแร	กะลุวอ	เมืองนราธิวาส	นราธิวาส
88	7	บ้าน โคกขี้เหล็ก	โคกเคียน	เมืองนราธิวาส	นราธิวาส
89	1	บ้าน เกาะยาว	เจ๊ะเห	ตากใบ	นราธิวาส
90	3	ชุมชน ตลาดตากใบ (ทม.ตากใบ)	เจ๊ะเห	ตากใบ	นราธิวาส
91	2	บ้าน โคกไผ่	พร่อน	ตากใบ	นราธิวาส
92	3	บ้าน โคกงู	บางขุนทอง	ตากใบ	นราธิวาส
93	4	บ้าน กัวลอต๊ะ	นานาค	ตากใบ	นราธิวาส
94	7	ชุมชน บางน้อย	เทศบาลเมือง ตากใบ	ตากใบ	นราธิวาส
95	5	บ้าน สุโหลงบาตู	ลูโบะสาวอ	บาเจาะ	นราธิวาส
96	6	บ้าน บาตู	ปะลุกาสาเมาะ	บาเจาะ	นราธิวาส
97	2	บ้าน บูกะสูตอ	บาเราะใต้	บาเจาะ	นราธิวาส
98	2	ชุมชน แป๊ะบุญ	เทศบาลตำบล บาเจาะ	บาเจาะ	นราธิวาส
99	9	ชุมชน ประปา	เทศบาลตำบล บาเจาะ	บาเจาะ	นราธิวาส
100	5	บ้าน โตะแม	ละหาร	ยี่งอ	นราธิวาส
101	4	บ้าน กูแบบาเตาะ	ลูโบะบายะ	ยี่งอ	นราธิวาส
102	1	บ้าน ตาโล๊ะ	ตันหยงลิมอ	ระแงะ	นราธิวาส
103	8	บ้าน ไอปาเซ	ตันหยงลิมอ	ระแงะ	นราธิวาส
104	5	บ้าน กานห๊ะ	กาลิซา	ระแงะ	นราธิวาส
105	2	บ้าน ปาเซ	เฉลิม	ระแงะ	นราธิวาส
106	5	บ้าน เฉลิม	เฉลิม	ระแงะ	นราธิวาส
107	4	ชุมชน หลังโรงภาพยนตร์		ระแงะ	นราธิวาส
108	4	บ้าน รือเสาะ	รือเสาะ	รือเสาะ	นราธิวาส
109	1	บ้าน สะเนะ	เรียง	รือเสาะ	นราธิวาส

ลำดับ	หมู่	หมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
110	8	บ้าน กำปงบารู	เรียง	รือเสาะ	นราธิวาส
111	7	บ้าน กำปงบูเก๊ะ	บาตง	รือเสาะ	นราธิวาส
112	1	บ้าน ตายา	สุวารี	รือเสาะ	นราธิวาส
113	8	บ้าน บน	สุวารี	รือเสาะ	นราธิวาส
114	1	บ้าน คอลอกาเว	ศรีสาคร	ศรีสาคร	นราธิวาส
115	8	บ้าน สกูปา	ศรีสาคร	ศรีสาคร	นราธิวาส
116	1	ชุมชน ดุซงค์มาแจ	เทศบาลตำบล ศรีสาคร	ศรีสาคร	นราธิวาส
117	8	ชุมชน บาลาเซาะ	เทศบาลตำบล ศรีสาคร	ศรีสาคร	นราธิวาส
118	5	บ้าน ตาฮิบาเตาะ	กายูคละ	แว้ง	นราธิวาส
119	2	ชุมชน บ้านสูงบาโอ๊ะ (ทต.บูเก๊ะตา)	โละจูด	แว้ง	นราธิวาส
120	4	บ้าน เจ๊ะเต็ง	โละจูด	แว้ง	นราธิวาส
121	1	บ้าน ตือมายู	เอราวัดัน	แว้ง	นราธิวาส
122	1	บ้าน ไอร์กาบู	สุคีริน	สุคีริน	นราธิวาส
123	5	บ้าน น้ำตก	สุคีริน	สุคีริน	นราธิวาส
124	12	บ้าน น้อมเกล้า	สุคีริน	สุคีริน	นราธิวาส
125	6	บ้าน ชุมทอง	ภูเขาทอง	สุคีริน	นราธิวาส
126	5	ชุมชน กลันตัน	เทศบาลตำบล สุคีริน	สุคีริน	นราธิวาส
127	6	บ้าน ชรายอออก	ปาเสมัส	สุไหงโก-ลก	นราธิวาส
128	5	บ้าน โต๊ะแดง	บูโยะ	สุไหงโก-ลก	นราธิวาส
129	6	บ้าน ตาเซะใต้	ปะลुरू	สุไหงปาดี	นราธิวาส
130	5	บ้าน โผลง	โต๊ะเต็ง	สุไหงปาดี	นราธิวาส
131	7	บ้าน ปือแนลลูวัส	ริโก้	สุไหงปาดี	นราธิวาส
132	7	ชุมชน ประชาสามัคคี	เทศบาลตำบล ปะลुरू	สุไหงปาดี	นราธิวาส
133	6	บ้าน กาเต๊ะ	ดุซงญอ	จะแนะ	นราธิวาส
134	5	บ้าน ไอร์โซ	ช้างเผือก	จะแนะ	นราธิวาส
135	5	บ้าน สะเตียร์	บุกิต	เจาะไอร้อง	นราธิวาส
136	12	บ้าน บูเกะกือจี้	บุกิต	เจาะไอร้อง	นราธิวาส
137	5	บ้าน ทุ่งใหญ่	บ้านนา	จะนะ	สงขลา
138	2	บ้าน ทุ่งเอาะ	สะพานไม้แก่น	จะนะ	สงขลา

ลำดับ	หมู่	หมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
139	1	บ้าน นาหว้า	นาหว้า	จะนะ	สงขลา
140	8	บ้าน ควนไม้ไผ่	นาหว้า	จะนะ	สงขลา
141	3	บ้าน ออกวัด	น้ำขาว	จะนะ	สงขลา
142	10	บ้าน นาดี	น้ำขาว	จะนะ	สงขลา
143	6	บ้าน เหมือนลิวง	ท่าหม่อไทร	จะนะ	สงขลา
144	2	บ้าน พ้อแดง	คู	จะนะ	สงขลา
145	9	บ้าน ปลักพ้อ	คู	จะนะ	สงขลา
146	7	บ้าน ไทรชิง	คลองเปี้ยะ	จะนะ	สงขลา
147	3	ชุมชน รมเกล้า(ม.2)	เทศบาลตำบล จะนะ	จะนะ	สงขลา
148	1	บ้าน นาหว้า	ฉาง	นาทวี	สงขลา
149	8	บ้าน ทุ่งหม้อแตก	ฉาง	นาทวี	สงขลา
150	6	บ้าน ปลายคลอง	คลองทราย	นาทวี	สงขลา
151	5	บ้าน ปลักผอม	ท่าประดู่	นาทวี	สงขลา
152	3	บ้าน โคนจง	ทับช้าง	นาทวี	สงขลา
153	10	บ้าน เกาะจง	ทับช้าง	นาทวี	สงขลา
154	7	บ้าน คลองบอน	คลองขวาง	นาทวี	สงขลา
155	7	บ้าน ปากบางเทพา	เทพา	เทพา	สงขลา
156	6	บ้าน พรุตุ	เกาะสะบ้า	เทพา	สงขลา
157	5	บ้าน ทุ่งโดน	ท่าม่วง	เทพา	สงขลา
158	12	บ้าน ต้นจำปาตะ	ท่าม่วง	เทพา	สงขลา
159	5	บ้าน ท่าแมงลัก	สะกอม	เทพา	สงขลา
160	4	บ้าน บ่อทอง	สะบ้าย้อย	สะบ้าย้อย	สงขลา
161	2	บ้าน ควนหรีน	เปียน	สะบ้าย้อย	สงขลา
162	2	บ้าน ตริ้าย	จะแหน	สะบ้าย้อย	สงขลา
163	4	บ้าน น้ำเซี้ยว	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา
164	4	บ้าน บันนังลีมา	ธารคีรี	สะบ้าย้อย	สงขลา

รายชื่อหมู่บ้านตัวอย่างในการสำรวจกลุ่มผู้นำความคิด

ลำดับ	หมู่	หมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	2	บ้าน จางา	ปะกาสะรัง	เมืองปัตตานี	ปัตตานี
2	6	บ้าน สุงาการี	ปูยุด	เมืองปัตตานี	ปัตตานี
3	3	บ้าน ทรายขาวอก	ทรายขาว	โคกโพธิ์	ปัตตานี
4	2	บ้าน ช่างไห้	ควนโนรี	โคกโพธิ์	ปัตตานี
5	3	บ้าน โคกดีปลี	ตุง	หนองจิก	ปัตตานี
6	5	บ้าน คู	ยาบี	หนองจิก	ปัตตานี
7	2	บ้าน ควนกลาง	ควน	ปะนาเระ	ปัตตานี
8	4	ชุมชน โตะเปะ		ปะนาเระ	ปัตตานี
9	1	บ้าน แชนท้าว	เกาะจัน	มายอ	ปัตตานี
10	3	บ้าน ป่ามะพร้าว	พิเทน	ทุ่งยางแดง	ปัตตานี
11	4	บ้าน ป่าทุ่ง	บางเก่า	สายบุรี	ปัตตานี
12	5	บ้าน เตราะแก่น	แป้น	สายบุรี	ปัตตานี
13	18	ชุมชน สะพานม้า		สายบุรี	ปัตตานี
14	4	บ้าน กุหมัง	ตาเกาะ	ยะหริ่ง	ปัตตานี
15	1	บ้าน ยาว	ราตาบันยัง	ยะหริ่ง	ปัตตานี
16	4	บ้าน ปายอเกาะสุเม็ง	ยะรัง	ยะรัง	ปัตตานี
17	4	บ้าน กูแบปาเส	วัด	ยะรัง	ปัตตานี
18	3	บ้าน กายี	ตะโล๊ะดีอรัมัน	กะพ้อ	ปัตตานี
19	6	บ้าน ควนแปลงงู	ป่าไร่	แม่ลาน	ปัตตานี
20	1	บ้าน หน้าถ้ำ	หน้าถ้ำ	เมืองยะลา	ยะลา
21	3	บ้าน มาลา	ตาดะเนาะแมเราะ	เบตง	ยะลา
22	11	บ้าน ป่าหวังนอก	บันนังสตา	บันนังสตา	ยะลา
23	4	บ้าน บายี	ดลิ่งชัน	บันนังสตา	ยะลา
24	7	บ้าน วังศิลา	บ้านแหร	ธารโต	ยะลา
25	1	บ้าน บายอ	ปะแต	ยะหา	ยะลา
26	3	บ้าน พงยือเระ	กายูบอเกาะ	รามัน	ยะลา
27	2	บ้าน ยือโร๊ะ	บาโงย	รามัน	ยะลา
28	1	บ้าน บันนังดามา	กาบัง	กาบัง	ยะลา

ลำดับ	หมู่	หมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
29	1	บ้าน มะนังกาหยี่	มะนังกายอ	เมืองนราธิวาส	นราธิวาส
30	7	บ้าน โคกขี้เหล็ก	โคกเคียน	เมืองนราธิวาส	นราธิวาส
31	2	บ้าน โคกไผ่	พร่อน	ตากใบ	นราธิวาส
32	7	ชุมชน บางน้อย		ตากใบ	นราธิวาส
33	2	บ้าน บูกะสูดอ	บาเระใต้	บาเจาะ	นราธิวาส
34	5	บ้าน โต้ะแม	ละหาร	ยี่งอ	นราธิวาส
35	8	บ้าน ไอปาเซ	ตันหยงลิมอ	ระแงะ	นราธิวาส
36	5	บ้าน เฉลิม	เฉลิม	ระแงะ	นราธิวาส
37	1	บ้าน สะแนะ	เรียง	รือเสาะ	นราธิวาส
38	1	บ้าน ตายา	สุวารี่	รือเสาะ	นราธิวาส
39	8	บ้าน สฎุปา	ศรีสาคร	ศรีสาคร	นราธิวาส
40	5	บ้าน ตาฮิบาเตะ	กายูคละ	แว้ง	นราธิวาส
41	1	บ้าน ตือมายู	เอราวัณ	แว้ง	นราธิวาส
42	12	บ้าน น้อมเกล้า	สุคีริน	สุคีริน	นราธิวาส
43	6	บ้าน ซรายอออก	ป่าเสม็ด	สุไหงโก-ลก	นราธิวาส
44	5	บ้าน โฝลง	โต้ะเต็ง	สุไหงปาดี	นราธิวาส
45	6	บ้าน กาเต๊ะ	ดุซงญอ	จะแนะ	นราธิวาส
46	12	บ้าน บูกะกือจี	บุกิต	เจาะไอร้อง	นราธิวาส
47	1	บ้าน นาหว่า	นาหว่า	จะนะ	สงขลา
48	10	บ้าน นาดี	น้ำขาว	จะนะ	สงขลา
49	9	บ้าน ปลักพ้อ	คู	จะนะ	สงขลา
50	1	บ้าน นาหว่า	ฉาง	นาทวี	สงขลา
51	5	บ้าน ปลักผอม	ท่าประตู่	นาทวี	สงขลา
52	7	บ้าน คลองบอน	คลองขวาง	นาทวี	สงขลา
53	5	บ้าน ทุ่งโตน	ท่าม่วง	เทพา	สงขลา
54	4	บ้าน บ่อทอง	สะบ้าย้อย	สะบ้าย้อย	สงขลา
55	4	บ้าน น้ำเขียว	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา

ภาคผนวก ข | เปรียบเทียบผลความคิดเห็นประชาชนทั่วไป

ตารางที่ 12 : เปรียบเทียบผลความเคตเห็นประชาชนทั่วไป ครั้งที่ 1-5

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
มุมมองต่อปัญหาและผลกระทบจากเหตุการณ์ในพื้นที่					
1) ประสิทธิภาพตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ เหตุการณ์	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่าน ประสิทธิภาพตรง (ร้อยละ 79.2) ส่วนผู้ที่เคยผ่าน ส่วนใหญ่จะเป็นการที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต (ร้อยละ 37.6)	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่าน ประสิทธิภาพตรง (ร้อยละ 81.3) ส่วนผู้ที่เคยผ่าน ส่วนใหญ่จะเป็นการที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต (ร้อยละ 26.4)	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่าน ประสิทธิภาพตรง (ร้อยละ 79.2) ส่วนผู้ที่เคยผ่าน ส่วนใหญ่จะเป็นการที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต (ร้อยละ 24)	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่าน ประสิทธิภาพตรง (ร้อยละ 84.5) ส่วนผู้ที่เคยผ่าน ส่วนใหญ่จะเป็นการที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต (ร้อยละ 39.3)	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่าน ประสิทธิภาพตรง (ร้อยละ 84.5) ส่วนผู้ที่เคยผ่าน ส่วนใหญ่จะเป็นการที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต (ร้อยละ 26.9)
2) ผลกระทบจากสถานการณ์ในพื้นที่ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	ตัดค่าถ้ามออก		3 เรื่องแรกที่กระทบมากที่สุดคือ - เศรษฐกิจการประกอบอาชีพ รายได้ (ร้อยละ 73.6) - ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ร้อยละ 71.5) - สุขภาพกายและจิตใจ (ร้อยละ 67.9)	3 เรื่องแรกที่กระทบมากที่สุดคือ - เศรษฐกิจการประกอบอาชีพ รายได้ (ร้อยละ 69.1) - การเดินทางในชีวิตประจำวัน (ร้อยละ 64.5) - ความปลอดภัยในชีวิต (ร้อยละ 64.3)	3 เรื่องแรกที่กระทบมากที่สุดคือ - เศรษฐกิจการประกอบอาชีพ รายได้ (ร้อยละ 67.5) - การเดินทางในชีวิตประจำวัน (ร้อยละ 63.2) - ความปลอดภัยในชีวิต (ร้อยละ 61.8)
3) ความรู้สึกปลอดภัย	3 เรื่องแรกที่ไม่ปลอดภัยมากที่สุดคือ - การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 63.5)	3 เรื่องแรกที่ไม่ปลอดภัยมากที่สุดคือ - การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 62.4)	3 เรื่องแรกที่ไม่ปลอดภัยมากที่สุดคือ - การออกจากบ้านเวลากลางคืน (ร้อยละ 66.5)	3 เรื่องแรกที่ไม่ปลอดภัยมากที่สุดคือ - การออกจากบ้านเวลากลางคืน (ร้อยละ 69.7)	3 เรื่องแรกที่ไม่ปลอดภัยมากที่สุดคือ - การออกจากบ้านเวลากลางคืน (ร้อยละ 66.9)

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
	- การวิจารณ์ขบวนการฯ (ร้อยละ 61.7) - การสนับสนุนขบวนการฯ (ร้อยละ 61.7)	- การวิจารณ์ขบวนการฯ (ร้อยละ 57.9) - การสนับสนุนขบวนการฯ (ร้อยละ 57.8)	- การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 62.8) - การอยู่ใกล้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอาวุธ (ร้อยละ 56.3)	- การอยู่ใกล้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอาวุธ (ร้อยละ 62.3) - การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 62)	- การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 58.4) - การอยู่ใกล้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอาวุธ (ร้อยละ 57.4)
4) การติดต่อสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม	ถ้าเลือกได้ ครั้งหนึ่งของผู้ตอบอยากอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน (ร้อยละ 51.6) แต่หากเป็นเรื่องการส่งลูกไปโรงเรียนและสถานที่ทำงาน เกือบครึ่งหนึ่งของผู้ตอบเห็นว่าวัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 48.4 ในกรณีโรงเรียน และร้อยละ 50.3 ในกรณีสถานที่ทำงาน)	ถ้าเลือกได้ ครั้งหนึ่งของผู้ตอบอยากอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน (ร้อยละ 51.6) แต่หากเป็นเรื่องการส่งลูกไปโรงเรียนและสถานที่ทำงาน กว่าครึ่งหนึ่งของผู้ตอบเห็นว่าวัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 53.4 ในกรณีโรงเรียน และร้อยละ 53.4 ในกรณีสถานที่ทำงาน)	หากต้องย้ายที่อยู่ใหม่ ถ้าเลือกได้ คนส่วนใหญ่อยากอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน (ร้อยละ 53.4) แต่หากเป็นเรื่องการส่งลูกไปโรงเรียนและสถานที่ทำงาน คนจำนวนมากเห็นว่าการพัฒนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 42.5 ในกรณีโรงเรียน และร้อยละ 42.2 ในกรณีสถานที่ทำงาน)	ศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา โดยในส่วนของโรงเรียนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะพิจารณาที่คุณภาพการเรียนการสอนมากกว่าเรื่องของวัฒนธรรมและศาสนา (ร้อยละ 66.3) ส่วนของชุมชนที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงานก็เช่นเดียวกัน วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 47.3 และ 59.5 ตามลำดับ)	ศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา โดยในส่วนของโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะพิจารณาที่คุณภาพการเรียนการสอนมากกว่าเรื่องของวัฒนธรรมและศาสนา (ร้อยละ 69.5) ส่วนของชุมชนที่อยู่อาศัย และสถานที่ทำงานก็เช่นเดียวกัน วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 50.4 และ 58.7 ตามลำดับ)
5) การทำหน้าที่ของหญิงชาย	ผู้ตอบมากกว่าครึ่งหนึ่ง มองว่าผู้หญิงควรมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน แต่ด้านที่ควรมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการส่งเสริมอาชีพ รายได้และพัฒนาสังคม (ร้อยละ 77.3) ด้านการคุ้มครองสิทธิ และความรุนแรงในเด็ก เยาวชนและสตรี	ส่วนใหญ่มองว่าผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่าผู้หญิงทั้งในด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง (ร้อยละ 56.2) การสร้างสันติภาพ (ร้อยละ 44.3) และเศรษฐกิจ (ร้อยละ 41.6) ตามลำดับ ในขณะที่บทบาทด้านสังคม วัฒนธรรม ส่วนใหญ่มองว่า	ส่วนใหญ่มองว่าผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่าผู้หญิงทั้งในด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง (ร้อยละ 62.6) การสร้างสันติภาพ (ร้อยละ 48.9) และเศรษฐกิจ (ร้อยละ 47.7) ตามลำดับ แต่หากมองเฉพาะลงไปว่าผู้หญิงทำหน้าที่ในด้านใด ดีกว่าผู้ชาย คำตอบจะเป็นด้าน	ส่วนใหญ่มองว่าในด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง ผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่าผู้หญิง (ร้อยละ 59.3) ส่วนในด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 42.9 จะคิดว่าผู้ชายและผู้หญิงทำหน้าที่ได้ดีพอๆ กัน เช่นเดียวกับกับด้านการสร้างสันติภาพ (ร้อยละ 44.3)	ส่วนใหญ่มองว่าในด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง ผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่าผู้หญิง (ร้อยละ 60.5) ส่วนในด้านเศรษฐกิจ แม้ร้อยละ 42.1 จะคิดว่าผู้ชายทำได้ดีกว่า แต่คนอีกจำนวนเกือบเท่ากัน คือ ร้อยละ 40.8 กลับมองว่าชายและหญิงทำหน้าที่ได้ดีพอๆ กัน

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
	(ร้อยละ 72.5) และดำเนินการเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง (ร้อยละ 65.3) ส่วนบทบาทที่ผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วม มีผู้ตอบประมาณร้อยละ 35 ได้แก่ การเคลื่อนไหวกู้มครองสิทธิและการถูกข่มขู่ทรมาน (ร้อยละ 37.7) และผู้หญิงไม่ควรมีส่วนร่วมเป็นตัวแทนร่วมในการเจรจาสันติภาพ (ร้อยละ 35.1) (หมายเหตุ: มีการปรับคำถามโดยเน้นเฉพาะบทบาทของผู้หญิงในการสำรวจครั้งนี้)	ผู้ชายและผู้หญิงทำได้ดีพอๆ กัน (ร้อยละ 47.4)	เศรษฐกิจ (ร้อยละ 8.5) การสร้างสันติภาพ (ร้อยละ 6.2) และการเป็นผู้ให้บริการเมือง (ร้อยละ 3.9) ตามลำดับ	ทำหน้าที่ได้ดีพอๆ กัน เช่นเดียวกับกับด้านการสร้างสันติภาพ (ร้อยละ 44.3)	แต่สำหรับด้านการสร้างสันติภาพ ส่วนใหญ่มองว่าชายและหญิงทำหน้าที่ได้ดีพอๆ กัน (45.3)
มุมมองต่อความรุนแรง					
6) คำเรียกสถานการณ์	ตัดคำถามออก		ส่วนใหญ่เรียกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่า “การก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 51) รองลงมาคือ “การก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 13) และ “ไม่รู้” (ร้อยละ 12.9)	ส่วนใหญ่เรียกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่า “การก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 57.8) รองลงมาคือ “การก่อการร้าย” (ร้อยละ 8.3) และ “การก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 8.2)	ส่วนใหญ่เรียกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่า “การก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 54.3) รองลงมาคือ “การก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 8.9) และ “การก่อการร้าย” (ร้อยละ 6.7)
7) สาเหตุของความรุนแรง	สาเหตุของความรุนแรงที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ เกิดจากกลุ่มอิทธิพลยาเสพติดและค้ายาเสพติด (ร้อยละ 55.9) รองลงมาคือ เกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม	สาเหตุของความรุนแรงที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ เกิดจากกลุ่มอิทธิพลยาเสพติดและค้ายาเสพติด (ร้อยละ 47.9) รองลงมาคือ เกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม	ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามีหลายสาเหตุประกอบกัน โดยสาเหตุที่มีสัดส่วนผู้ตอบเกินร้อยละ 50 ขึ้นไป มีดังนี้ คือ - กลุ่มคนไม่หวังดีที่ปิดเบือนประวัติศาสตร์และศาสนาเพื่อ	ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามีหลายสาเหตุประกอบกัน โดยสาเหตุที่มีสัดส่วนผู้ตอบเกินร้อยละ 50 ขึ้นไป มีดังนี้ คือ - กลุ่มอิทธิพลและค้ายาเสพติด (ร้อยละ 56.3) เจ้าหน้าที่รัฐ	3 สาเหตุต้นๆ คือ เกิดจาก - กลุ่มอิทธิพลและค้ายาเสพติด (ร้อยละ 53.9) - กลุ่มคนไม่หวังดีที่ปิดเบือนประวัติศาสตร์และศาสนาเพื่อประโยชน์ของตัวเอง

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
8) มุมมองต่อ ความรุนแรง	(ร้อยละ 48.4) และเกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่ออาชญากรรม (ร้อยละ 44.8) ทั้งนี้ คำถามข้อนี้มีผู้ไม่ตอบ และไม่ระบุ เป็นจำนวนมากเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม	(ร้อยละ 43.5) และเกิดจากการแข่งขันทางการเมือง (ท้องถิ่น/ระดับชาติ) (ร้อยละ 38.7) ทั้งนี้ คำถามข้อนี้มีผู้ไม่ตอบ และไม่ระบุ เป็นจำนวนมากเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม	ประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 52.3) - การที่สภามายึดครองปาดานีเป็นอาณานิคม (ร้อยละ 51.9) และนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 51.6)	เลี้ยงชีพเองประมาณ (ร้อยละ 53.5) - การแข่งขันทางการเมืองท้องถิ่น และระดับชาติ (ร้อยละ 52.4) นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 51.9) และกลุ่มคนไม่หวังดีที่บิดเบือนประวัติศาสตร์และศาสนาเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 50.9)	(ร้อยละ 50.2) - นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 49.3)
9) ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง	ส่วนใหญ่มองว่า หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น (ร้อยละ 65.4) รองลงมาคือ ไม่ควรใช้ความรุนแรงไม่ว่ากรณีใดๆ (ร้อยละ 55.9)	ส่วนใหญ่มองว่า หากความรุนแรงลดลงจะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น (ร้อยละ 60.5) รองลงมาคือ ไม่ควรใช้ความรุนแรงไม่ว่ากรณีใดๆ (ร้อยละ 55.1)	ส่วนใหญ่มองว่า หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น (ร้อยละ 56.9)	ส่วนใหญ่มองว่า หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น (ร้อยละ 60.7) แต่ขณะเดียวกันก็มีคนมองว่า หากความรุนแรงลดลง อาจทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง (ร้อยละ 47.2)	ส่วนใหญ่มองว่า หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น (ร้อยละ 63.1) แต่ขณะเดียวกันก็มีคนมองว่า หากความรุนแรงลดลง อาจทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง (ร้อยละ 42.8)
ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง	ผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55.5) ระบุว่า ไม่รู้ และขอไม่ตอบ ในขณะที่ความเห็นของผู้ตอบ 5 ลำดับแรก (สัดส่วนผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 10) คือ กลุ่มยาเสพติด คำของเดือน ผู้มีอิทธิพล (ร้อยละ	ผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66) ระบุว่า ไม่รู้ และขอไม่ตอบ ในขณะที่ความเห็นของผู้ตอบ 3 ลำดับแรก (สัดส่วนผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 10) คือ กลุ่มยาเสพติด คำของเดือน ผู้มีอิทธิพล (ร้อยละ	3 ลำดับแรก คือ ทหารพราน (ร้อยละ 8.9) ขบวนการ (ร้อยละ 8.7) รัฐบาล (ร้อยละ 7.8)	3 ลำดับแรก คือ กลุ่มยาเสพติด คำของเดือน (ร้อยละ 11.8) ขบวนการ (ร้อยละ 10.5) ทหารพราน (ร้อยละ 8.4)	3 ลำดับแรก คือ กลุ่มยาเสพติด คำของเดือน (ร้อยละ 28.7) ทหารพราน (ร้อยละ 18.4) ขบวนการ (ร้อยละ 17.2)

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
	25.9) ทหารพราน (ร้อยละ 16.2) ขบวนการ BRN (ร้อยละ 15.3) คนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม จากรัฐ (ร้อยละ 12.9) และรัฐบาล (ร้อยละ 11.2) ตามลำดับ	18.4) ทหารพราน (ร้อยละ 13.3) และขบวนการ BRN (ร้อยละ 10.7) ตามลำดับ			
มุมมองต่อขบวนการและรัฐบาล					
10) คำเรียก ขบวนการ	ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ว่า “ผู้ก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 36.1) รองลงมาคือ “ผู้ก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 11.8) และ “ผู้ก่อการร้าย” (ร้อยละ 8.9) ในขณะที่ผู้ตอบว่าไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ อยู่ในสัดส่วนค่อนข้างสูง (ร้อยละ 21.9)	ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ว่า “ผู้ก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 33.6) รองลงมาคือ “ผู้ก่อการร้าย” (ร้อยละ 8.8) และ “ผู้ก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 7.9) ในขณะที่ผู้ตอบว่าไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ อยู่ในสัดส่วนค่อนข้างสูง (ร้อยละ 28)	ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ว่า “ผู้ก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 39.9) รองลงมาคือ “ไม่รู้” (ร้อยละ 14.6) และ “ผู้ก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 11.8)	ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ว่า “ผู้ก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 40) รองลงมาคือ “กลุ่มผู้มีความคิดเห็นและอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ” (ร้อยละ 8.7) และ “ผู้ก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 6.8)	ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ว่า “ผู้ก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 30.9) รองลงมาคือ “กลุ่มผู้มีความคิดเห็นและอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ” (ร้อยละ 8.7) โดยมีผู้ตอบไม่รู้และขอไม่ตอบ รวมกันร้อยละ 30.5
11) การเคยได้ยินชื่อของ ขบวนการ	กลุ่มขบวนการที่คนส่วนใหญ่เคยได้ยินมากที่สุด คือ ปิอาร์เอ็น (ร้อยละ 58.1) รองลงมาคือ พุโล (ร้อยละ 50.1) มาราปาตานี (ร้อยละ 36.4) และเบอร์ซาทู (ร้อยละ 31.5)	กลุ่มขบวนการที่คนส่วนใหญ่เคยได้ยินมากที่สุด คือ ปิอาร์เอ็น (ร้อยละ 51.2) รองลงมาคือ พุโล (ร้อยละ 44.3) มารา ปาตานี (ร้อยละ 31.5) และเบอร์ซาทู (ร้อยละ 27.8)	กลุ่มขบวนการที่คนส่วนใหญ่เคยได้ยินมากที่สุด คือ ปิอาร์เอ็น (ร้อยละ 53.9) รองลงมาคือ พุโล (ร้อยละ 50.6) เบอร์ซาทู (ร้อยละ 33.5) มาราปาตานี (ร้อยละ 28.9) จีเอ็มไอพี (ร้อยละ 7) และ บีไอพีพี (ร้อยละ 6.5)	กลุ่มขบวนการที่คนส่วนใหญ่เคยได้ยินมากที่สุด คือ พุโล (ร้อยละ 40.3) รองลงมาคือ ปิอาร์เอ็น (ร้อยละ 39.9) เบอร์ซาทู (ร้อยละ 32.9) มาราปาตานี (ร้อยละ 19.4) บีไอพีพี (ร้อยละ 6.3) และจีเอ็มไอพี (ร้อยละ 5.2)	กลุ่มขบวนการที่คนส่วนใหญ่เคยได้ยินมากที่สุด คือ พุโล (ร้อยละ 55.1) รองลงมาคือ ปิอาร์เอ็น (ร้อยละ 48) เบอร์ซาทู (ร้อยละ 34.1) มาราปาตานี (ร้อยละ 21.8) บีไอพีพี (ร้อยละ 6.5) และ จีเอ็มไอพี (ร้อยละ 4.5)

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
12) ปัจจัยที่ทำให้ คนเข้าร่วม ขบวนการ	ตัดคำถามออก	ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามีหลาย ปัจจัยประกอบกัน โดยมีปัจจัยที่มี สัดส่วนผู้ตอบเกินร้อยละ 50 ขึ้นไป มีดังนี้ คือ - ตัดยาเสพติด (ร้อยละ 67.3) - ขาดการศึกษา (ร้อยละ 65.5) - หลงผิด (ร้อยละ 63.7) - ถูกกดดันจากเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 53.4) และ - ตอบโต้จากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 53.1) อย่างไรก็ตาม มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” หรือ “ขอไม่ตอบ” รวมกันเกินร้อยละ 40 ในข้อดังต่อไปนี้ คือ ต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ปลดปล่อย ปาตานีเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 44.6) การปกป้องอัตลักษณ์วัฒนธรรมมลายูปาตานี (ร้อยละ 44.1) และ ปกป้องพื้นที่ฟูตาสานาอิสลาม (ร้อยละ 41.9)	ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามีหลาย ปัจจัยประกอบกัน โดยมีปัจจัยที่มี สัดส่วนผู้ตอบเกินร้อยละ 60 ขึ้นไป มีดังนี้ คือ - การตัดยาเสพติด (ร้อยละ 69.4) - การขาดการศึกษา (ร้อยละ 67.2) - การถูกชักชวนจากสมาชิกขบวนการ (ร้อยละ 64.8) - การถูกบังคับขู่ให้เข้าร่วม (ร้อยละ 63.3) และรายได้ไม่พอ - ยากจน ว่างงาน (ร้อยละ 60.5) ในข้อคำถามนี้ มีจำนวนผู้ไม่รู้และ ขอไม่ตอบจำนวนมากในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้ - การปกป้องพื้นที่ฟูตาสานาอิสลาม (ร้อยละ 40.3) - หลงผิด (ร้อยละ 40.1) - การต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ปลดปล่อยปาตานีเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 38.9)	3 ลำดับแรก คือ - การตัดยาเสพติด (ร้อยละ 69) - การขาดการศึกษา (ร้อยละ 65.7) - การถูกชักชวนจากสมาชิกขบวนการ (ร้อยละ 62) ในข้อคำถามนี้ มีจำนวนผู้ไม่รู้และ ขอไม่ตอบจำนวนมากในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้ - การปกป้องอัตลักษณ์วัฒนธรรมมลายูปาตานี (ร้อยละ 47.8) - การต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ปลดปล่อยปาตานีเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 46.8) - การปกป้องพื้นที่ฟูตาสานาอิสลาม (ร้อยละ 45.7)	

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
13) เป้าหมายหลักของขบวนการ	มีผู้ตอบว่าไม่รู้ (ร้อยละ 40.4) ขอไม่ตอบ (ร้อยละ 9.1) และไม่ระบุ (ร้อยละ 0.5) รวมกันเกินครึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของคนที่ไม่ตอบนั้น มองว่าเป้าหมายหลักของขบวนการคือ ต้องการเอกราช/แยกดินแดน	มีผู้ตอบว่าไม่รู้ (ร้อยละ 47) ขอไม่ตอบ (ร้อยละ 10.2) และไม่ระบุ (ร้อยละ 0.4) รวมกันเกินครึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของคนที่ไม่ตอบนั้น มองว่าเป้าหมายหลักของขบวนการคือ ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 14) และต้องการเอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 15) ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 15) และต้องการแยกประเทศ/เขตปกครองตนเอง (แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย) (ร้อยละ 9.8) ส่วนคำตอบรองลงมาจะมีสัดส่วนไม่สูงมากนัก คือ ต้องการเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ร้อยละ 5.4) และต้องการเป็นส่วนหนึ่งของมาเลเซีย (ร้อยละ 3.1)	มีผู้ตอบว่าไม่รู้ (ร้อยละ 36.3) และขอไม่ตอบ (ร้อยละ 20.4) รวมกันเกินครึ่ง ในส่วนของคนที่ไม่ตอบนั้น มองว่าเป้าหมายหลักของขบวนการคือ เอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 23) รองลงมาคือ ต้องการอำนาจอิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 12.1) ปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง และต้องการอำนาจอิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 9.6)	ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่รู้ (ร้อยละ 39.3) ในส่วนของคนที่ไม่ตอบนั้น มองว่าเป้าหมายหลักของขบวนการคือ เอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 23) รองลงมาคือ ต้องการอำนาจอิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 16.6) รองลงมาคือ ต้องการอำนาจอิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง	ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่รู้หรือขอไม่ตอบ รวมกันคิดเป็นร้อยละ 59.2 ในส่วนของคนที่ไม่ตอบนั้น มองว่าเป้าหมายหลักของขบวนการคือ เอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 16.6) รองลงมาคือ ต้องการอำนาจอิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง
14) ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการณ์เหมือนเดิม (ร้อยละ 48.2) รองลงมา รู้สึกว่าแย่ง-แย่งมาก (ร้อยละ 24.6) และรู้สึกว่าจะดีขึ้นมาก (ร้อยละ 18.3)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการณ์เหมือนเดิม (ร้อยละ 43.1) รองลงมา รู้สึกว่าดีขึ้น (ร้อยละ 21) และรู้สึกว่าจะแย่ง (ร้อยละ 16.7)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการณ์เหมือนเดิม (ร้อยละ 46.2) รองลงมา รู้สึกว่าดีขึ้น (ร้อยละ 32)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการณ์เหมือนเดิม (ร้อยละ 42.9) รองลงมา รู้สึกว่าดีขึ้น (ร้อยละ 26.1)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการณ์เหมือนเดิม (ร้อยละ 38.3) รองลงมา รู้สึกว่าแย่ง (ร้อยละ 29.8)
15) คะแนนรัฐบาลพล.อ.ประยุทธ์ฯ	คะแนนเฉลี่ย 4.21 จากคะแนนเต็ม 10	คะแนนเฉลี่ย 4.74 จากคะแนนเต็ม 10	คะแนนเฉลี่ย 5.31 จากคะแนนเต็ม 10	คะแนนเฉลี่ย 4.70 จากคะแนนเต็ม 10	คะแนนเฉลี่ย 4.72 จากคะแนนเต็ม 10

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
16) บทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา	ตัดคำถามออก		โดยเปรียบเทียบแล้ว ส่วนใหญ่ทราบถึงบทบาทของ คอ.บต. มากที่สุด (ร้อยละ 58.9) และทราบบทบาทของผู้แทนพิเศษรัฐบาลน้อยที่สุด (ร้อยละ 23.9) โดยหน่วยงานที่ได้คะแนนเฉลี่ยในการมีส่วนช่วยแก้ปัญหา มากที่สุดคือ คอ.บต. คือ 3.03 จากคะแนนเต็ม 5	(ไม่มีคำถามนี้ในการสำรวจ ครั้งที่ 1 และ 2)	
มุมมองต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุขและการพูดคุย					
17) ความหมายของสันติภาพ	ตัดคำถามออก	สันติภาพ หมายถึง - คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ สามัคคี (ร้อยละ 20.4) - การมีอิสรภาพและเสรีภาพ (ร้อยละ 17.5) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 14.6)	สันติภาพ หมายถึง - คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ สามัคคี (ร้อยละ 21.5) - การมีอิสรภาพและเสรีภาพ (ร้อยละ 17.6) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 13.3)	สันติภาพ หมายถึง - การมีอิสรภาพและเสรีภาพ (ร้อยละ 23.7) - การมีความยุติธรรม/ความเป็นธรรม (ร้อยละ 22.4) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 18.7)	สันติภาพ หมายถึง - การมีอิสรภาพและเสรีภาพ (ร้อยละ 23.7) - การมีความยุติธรรม/ความเป็นธรรม (ร้อยละ 22.4) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 18.7)
18) ความหมายของสันติสุข	ตัดคำถามออก	สันติสุข หมายถึง - การไม่รู้สึกหวาดกลัว (ร้อยละ 20.4)	สันติสุข หมายถึง - คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ สามัคคี (ร้อยละ 19.5)	สันติสุข หมายถึง - คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ สามัคคี (ร้อยละ 20.8)	สันติสุข หมายถึง - คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ สามัคคี (ร้อยละ 20.8)

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
19) การรับทราบข่าวสาร กระบวนการพูดคุย	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.4 เคยได้ยินข่าว อีกร้อยละ 38.7 นั้นไม่เคยได้ยิน	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.7 เคยได้ยินข่าว อีกร้อยละ 37.5 นั้นไม่เคยได้ยิน	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.1 เคยได้ยินข่าว อีกร้อยละ 38 นั้นไม่เคยได้ยิน	- การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 14.8) - การมีความยุติธรรม/ความเป็นธรรม (ร้อยละ 12.1)	- การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 19.4) - การมีความยุติธรรม/ความเป็นธรรม (ร้อยละ 15.1)
20) ความสนใจติดตามข่าว	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.8 ไม่ได้สนใจติดตามข่าว อีกร้อยละ 38.3 ตอบว่าสนใจติดตามข่าว	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.6 ไม่ได้สนใจติดตามข่าว อีกร้อยละ 35.6 ตอบว่าสนใจติดตามข่าว	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.3 ไม่ได้ติดตามข่าว อีกร้อยละ 40.9 ติดตามข่าว	- การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 14.8) - การมีความยุติธรรม/ความเป็นธรรม (ร้อยละ 12.1)	- การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 19.4) - การมีความยุติธรรม/ความเป็นธรรม (ร้อยละ 15.1)
21) การทราบข่าวหัวหน้าคณะพูดคุย	ตัดคำถามออก	ตัดคำถามออก	เกือบทั้งหมดไม่ทราบว่าหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลและขบวนการคือใคร (ร้อยละ 90.9 และ 93.2 ตามลำดับ) แต่โดยเปรียบเทียบแล้วจะรู้จักหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลมากกว่าของขบวนการเล็กน้อย	เกือบทั้งหมดไม่ทราบว่าหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลและขบวนการคือใคร (ร้อยละ 91.5 และ 92.4 ตามลำดับ) แต่โดยเปรียบเทียบแล้วจะรู้จักหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลมากกว่าของขบวนการเล็กน้อย	เกือบทั้งหมดไม่ทราบว่าหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลและขบวนการคือใคร (ร้อยละ 91.5 และ 92.4 ตามลำดับ) แต่โดยเปรียบเทียบแล้วจะรู้จักหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลมากกว่าของขบวนการเล็กน้อย
22) ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่	ตัดคำถามออก	ตัดคำถามออก	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการพูดคุยจะทำให้บรรยากาศดีขึ้น (ร้อยละ 52)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการพูดคุยจะทำให้บรรยากาศดีขึ้น (ร้อยละ 48.3)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการพูดคุยจะทำให้บรรยากาศดีขึ้น (ร้อยละ 46.6)

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
23) การสนับสนุนการพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางแก้ปัญหา	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.1 สนับสนุนให้ใช้การพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา อีกร้อยละ 21.1 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 8.7 ไม่สนับสนุน	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.9 สนับสนุนให้ใช้การพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา อีกร้อยละ 19.4 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 5.5 ไม่สนับสนุน	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.9 สนับสนุนให้ใช้การพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา อีกร้อยละ 27.5 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 5.7 ไม่สนับสนุน	ส่วนใหญ่ สนับสนุนให้ใช้การพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา อีกร้อยละ 6.9 ไม่สนับสนุน และร้อยละ 26.7 ไม่แน่ใจ	ส่วนใหญ่ สนับสนุนให้ใช้การพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา อีกร้อยละ 56.4 อีกร้อยละ 4 ไม่สนับสนุน และร้อยละ 26.1 ไม่แน่ใจ
24) ข้อกังวลต่อการพูดคุย	ข้อกังวล 3 ลำดับแรก คือ - ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 59.4) - สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม (ร้อยละ 57.1) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามข้อตกลงกัน (ร้อยละ 53.8)	ข้อกังวล 3 ลำดับแรก คือ - ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 58) - สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม (ร้อยละ 56.3) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามข้อตกลงกัน (ร้อยละ 55.3)	ข้อกังวล 3 ลำดับแรก คือ - ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 65.1) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามข้อตกลงกัน (ร้อยละ 61.9) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่รับฟังความต้องการของอีกฝ่ายอย่างจริงจัง (ร้อยละ 55.8)	ข้อกังวล 3 ลำดับแรก คือ - ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 66.6) - สถานการณ์อาจรุนแรงมากขึ้น (ร้อยละ 65.3) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามข้อตกลงกัน (ร้อยละ 62.7)	ข้อกังวล 3 ลำดับแรก คือ - ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 61.8) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามข้อตกลงกัน (ร้อยละ 60.9) - สถานการณ์อาจรุนแรงมากขึ้น (ร้อยละ 58.6)
25) ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุย	ส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่เชื่อมั่น-ไม่เชื่อมั่นเลย (ร้อยละ 42.3) รองลงมาคือรู้สึกเชื่อมั่น-เชื่อมั่นอย่างยิ่ง (ร้อยละ 28.2) และไม่รู้จัก (ร้อยละ 29.6)	ส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่น (ร้อยละ 34) ไม่รู้จัก (ร้อยละ 32.2) และรู้สึกไม่เชื่อมั่น (ร้อยละ 26)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 36.3) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกเชื่อมั่นว่าการพูดคุยที่เกิดขึ้นนี้จะแก้ปัญหาได้ (ร้อยละ 26.2)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 31.7) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกไม่เชื่อมั่นว่าการพูดคุยที่เกิดขึ้นนี้จะแก้ปัญหาได้ (ร้อยละ 29.1)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 33) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกไม่เชื่อมั่นว่าการพูดคุยที่เกิดขึ้นนี้จะแก้ปัญหาได้ (ร้อยละ 23.1)
26) ความพอใจต่อความก้าวหน้าของการพูดคุย	ส่วนใหญ่คิดว่าว่าการพูดคุยไม่ก้าวหน้า-ไม่ก้าวหน้าเลย (ร้อยละ 40.5) ไม่รู้จัก (ร้อยละ 37) และมีความก้าวหน้า-ก้าวหน้าอย่างยิ่ง (ร้อยละ 22.5)	ส่วนใหญ่คิดว่าว่าการพูดคุยไม่ก้าวหน้า-ไม่ก้าวหน้าเลย (ร้อยละ 30.4) ไม่รู้จัก (ร้อยละ 44.8) และมีความก้าวหน้า-ก้าวหน้าอย่างยิ่ง (ร้อยละ 24.9)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 45.3) รองลงมาคือรู้สึกพอใจ (ร้อยละ 26.5)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 43.1) รองลงมาคือรู้สึกพอใจ (ร้อยละ 23.9)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 39.8) รองลงมาคือตอบว่าไม่รู้จัก (ร้อยละ 25.8) พอใจ (ร้อยละ 22.2) และไม่พอใจ (ร้อยละ 12.2)

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
27) ความหวังต่อการเกิดสันติภาพ	ส่วนใหญ่มีความหวังว่าจะเกิด ข้อตกลงสันติภาพได้ภายใน 5 ปี ข้างหน้า (ร้อยละ 38.7) และร้อยละ 37.9 ไม่มีความหวัง	ส่วนใหญ่มีความหวังว่าจะเกิด ข้อตกลงสันติภาพได้ภายใน 5 ปี ข้างหน้า (ร้อยละ 51.5)	ส่วนใหญ่มีความหวังว่าจะเกิด ข้อตกลงสันติภาพได้ภายใน 5 ปี ข้างหน้า (ร้อยละ 52.1)	ส่วนใหญ่มีความหวังว่าจะเกิด ข้อตกลงสันติภาพได้ภายใน 5 ปี ข้างหน้า (ร้อยละ 44.6) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกว่าจะไม่มีความหวัง (ร้อยละ 31.8)	ส่วนใหญ่มีความหวังว่าจะเกิด ข้อตกลงสันติภาพได้ภายใน 5 ปี ข้างหน้า (ร้อยละ 51) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกว่าไม่มีความหวัง (ร้อยละ 26.2)
ข้อเสนอต่อกระบวนการพูดคุย					
28) กลุ่มบุคคลที่จะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จ	ตัดคำถามออก		3 ลำดับแรก คือ ผู้นำศาสนา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (กำนัน ผญ.บ้าน) และอุสตาท	3 ลำดับแรก คือ นักการเมือง ผู้นำศาสนาอิสลาม และอุสตาท	3 ลำดับแรก คือ นักการเมือง ผู้นำศาสนาอิสลาม และอุสตาท
29) การทำประชาคม	ตัดคำถามออก		หากมีการทำประชาคมตี ส่วนใหญ่อยากให้ทำเฉพาะในพื้นที่ (ร้อยละ 38.3) อีกส่วนหนึ่งอยากให้ทำทั้งประเทศ (ร้อยละ 25.1)	หากมีการทำประชาคมตี ส่วนใหญ่อยากให้ทำเฉพาะในพื้นที่ (ร้อยละ 39.9) อีกส่วนหนึ่งอยากให้ทำทั้งประเทศ (ร้อยละ 30.1)	หากมีการทำประชาคมตี ส่วนใหญ่อยากให้ทำเฉพาะในพื้นที่ (ร้อยละ 45.8) อีกส่วนหนึ่งอยากให้ทำทั้งประเทศ (ร้อยละ 32.8)
30) กลุ่มที่มีคำสั่งสำคัญต่อการสร้างสันติภาพ	5 ลำดับแรก คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข (ร้อยละ 69.7) โรงเรียน (ร้อยละ 68.3) มหาวิทยาลัย (ร้อยละ 65) คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (ร้อยละ 58.2) และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอ) (ร้อยละ 58)	3 ลำดับแรก คือ รัฐบาล (ร้อยละ 28.2) ผู้นำศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 15) และนักการเมืองท้องถิ่น (ร้อยละ 10.9)	3 ลำดับแรก คือ รัฐบาล ผู้นำศาสนาอิสลาม และสถาบันการศึกษา	3 ลำดับแรก คือ รัฐบาล ผู้นำศาสนาอิสลาม และขบวนการผู้นำศาสนาอิสลาม และนักการเมือง	3 ลำดับแรก คือ รัฐบาล ผู้นำศาสนาอิสลาม และนักการเมือง

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
31) คำเรียกพื้นที่	ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียกพื้นที่นี้ โดยเรียกเป็นรายจังหวัดคือ “จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และอีกสี่อำเภอ ในจังหวัดสงขลา” (ร้อยละ 53.6) รองลงมาคือ “จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยละ 22.4) และ ถัดมาเป็นกลุ่มชื่อ “ปาตานี” คิดเป็นร้อยละ 5.3 และ “ฟาฏอนี” ร้อยละ 3	ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียกพื้นที่นี้ โดยเรียกเป็นรายจังหวัดคือ “จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และอีกสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา” (ร้อยละ 50.5) รองลงมาคือ “จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยละ 27.5) และ ถัดมาเป็นกลุ่มชื่อ “ปาตานี” คิดเป็นร้อยละ 6.3 และ “ฟาฏอนี” ร้อยละ 4.1	ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียกพื้นที่นี้ โดยเรียกเป็นรายจังหวัดคือ “จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา ในจังหวัดสงขลา” (ร้อยละ 44.7) รองลงมาคือ “จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยละ 32.8) และ ถัดมาเป็นกลุ่มชื่อ “ปาตานี/ฟาฏอนี” รวมกันคิดเป็นร้อยละ 11.8	ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียกพื้นที่นี้ว่า “จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยละ 43.6) รองลงมาคือ เรียกเป็นรายจังหวัดคือ “จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และอีกสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา” (ร้อยละ 28.8) และ ถัดมาเป็นกลุ่มชื่อ “ปาตานี/ฟาฏอนี/อัล-ฟาฏอนี” รวมกันคิดเป็นร้อยละ (9.7)	ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียกพื้นที่นี้ว่า “จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยละ 42.8) รองลงมาคือ เรียกเป็นรายจังหวัดคือ “จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และอีกสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา” (ร้อยละ 33.4) และ “ปาตานี” (ร้อยละ 4.6)
32) แนวทางการปกครองที่จะแก้ปัญหาความขัดแย้งรุนแรง	ส่วนใหญ่ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นร้อยละ 39.4 สำหรับในส่วนของผู้ที่ตอบ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ คำกล่าวที่ว่า “ปัญหาจะยุติลงได้ โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ” (ร้อยละ 53.9) ในขณะที่อีกร้อยละ 6.7 มองว่า “พื้นที่นี้ต้องเป็นรัฐอิสระเท่าที่ปัญหาจริงจะยุติได้”	ส่วนใหญ่ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นร้อยละ 44.9 สำหรับในส่วนของผู้ที่ตอบ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ คำกล่าวที่ว่า “ปัญหาจะยุติลงได้ โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ” (ร้อยละ 48.4) ในขณะที่อีกร้อยละ 6.8 มองว่า “พื้นที่นี้ต้องเป็นรัฐอิสระเท่าที่ปัญหาจริงจะยุติได้”	ส่วนใหญ่ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นร้อยละ 39.6 สำหรับในส่วนของผู้ที่ตอบ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ คำกล่าวที่ว่า “ปัญหาจะยุติลงได้ โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ” (ร้อยละ 49.4) ในขณะที่อีกร้อยละ 11 มองว่า “พื้นที่นี้ต้องเป็นรัฐอิสระเท่าที่ปัญหาจริงจะยุติได้”	ส่วนใหญ่ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นร้อยละ 45.9 สำหรับในส่วนของผู้ที่ตอบ ส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาจะยุติลงได้ โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ (ร้อยละ 45.8) ในขณะที่อีกร้อยละ 8.3 มองว่า พื้นที่นี้ต้องเป็นรัฐอิสระเท่าที่นั้น ปัญหาจริงจะยุติได้	ส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาจะยุติลงได้ โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ (ร้อยละ 48.3) ในขณะที่อีกร้อยละ 8.6 มองว่า พื้นที่นี้ต้องเป็นรัฐอิสระเท่าที่นั้น ปัญหาจริงจะยุติได้ ทั้งนี้ มีผู้ไม่รู้ และขอไม่ตอบรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 33.1

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
33) รูปแบบการปกครองที่อยากเห็น	ส่วนใหญ่อยากเห็นการกระจายอำนาจที่มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแต่ยังอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญไทยในรูปแบบที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ (เลือกตั้งผู้ว่าฯ/เขตปกครองพิเศษ) (ร้อยละ 23.3) รองลงมาคือรูปแบบปัจจุบันโดยไม่เปลี่ยนแปลงใดๆ (ร้อยละ 20.7) และรูปแบบการกระจายอำนาจที่เหมือนกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ (ร้อยละ 17.9) ส่วนรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย มีจำนวนร้อยละ 10.1	ส่วนใหญ่อยากให้มีการกระจายอำนาจปกครองมากขึ้น ด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (ร้อยละ 23) รองลงมาคือ อยากรับกระจายอำนาจด้วยโครงสร้างการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ ภายใต้กฎหมายของประเทศไทย (เลือกตั้งผู้ว่าฯ เป็นเขตเดียว) (ร้อยละ 19.5) ส่วนรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย มีจำนวนผู้ตอบร้อยละ 13.9	ส่วนใหญ่อยากเห็นการกระจายอำนาจที่มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแต่ยังอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญไทยในรูปแบบที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ (ร้อยละ 25.1) รองลงมาคือ รูปแบบการกระจายอำนาจที่เหมือนกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ (ร้อยละ 21.2) รูปแบบปัจจุบันโดยไม่เปลี่ยนแปลงใดๆ (ร้อยละ 14.2) และรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย (ร้อยละ 12.1)	ส่วนใหญ่อยากเห็นการกระจายอำนาจที่มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแต่ยังอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญไทยในรูปแบบพิเศษ (ร้อยละ 32.4) รองลงมาคือ รูปแบบการกระจายอำนาจที่เหมือนกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ (ร้อยละ 28.1) รูปแบบปัจจุบันโดยไม่เปลี่ยนแปลงใดๆ (ร้อยละ 15.3) และรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย (ร้อยละ 12.7)	ส่วนใหญ่อยากเห็นการกระจายอำนาจที่มากขึ้น กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแต่ยังอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญไทยในรูปแบบพิเศษ (ร้อยละ 26.5) รองลงมาคือรูปแบบที่เหมือนกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ (ร้อยละ 22.2) รูปแบบปัจจุบันโดยไม่เปลี่ยนแปลงใดๆ (ร้อยละ 15.6) และรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย (ร้อยละ 14.2)
34) มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ	3 ลำดับแรก คือ - การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 80) - การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ร้อยละ 75.9) - ป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 71.6)	3 ลำดับแรก คือ - การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 77.2) - การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ร้อยละ 72.9) - ป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 66.6)	3 ลำดับแรก คือ - การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 74.7) - การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ร้อยละ 64) - การตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ความรุนแรง (ร้อยละ 49.7)	3 ลำดับแรก คือ - การแก้ไขปัญหาเสาพิติด (ร้อยละ 81.3) - การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 74.5) - การปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการเยียวยาให้มีความเป็นธรรม (ร้อยละ 68.5)	3 ลำดับแรก คือ - การแก้ไขปัญหาเสาพิติด (ร้อยละ 77.9) - การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 74) - การปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการเยียวยาให้มีความเป็นธรรม (ร้อยละ 62.2)

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
35) ประเด็นสำคัญในการทำพื้นที่ปลอดภัย	ตัดคำถามออก	3 ลำดับแรก คือ มีการพัฒนา (เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม) ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน (ร้อยละ 59.7) - ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง (ร้อยละ 55) - ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ (ร้อยละ 47.5)	3 ลำดับแรก คือ - ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (ร้อยละ 21.4) - ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง (ร้อยละ 20.6) - ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ (ร้อยละ 19.6)	(ไม่มีข้อคำถามนี้ในการสำรวจ ครั้งที่ 1 และ 2)	
36) เรื่องที่จำเป็นต้องทำหากจะแก้ปัญหาความรุนแรงระยะยาว	3 ลำดับแรก คือ - ส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ (ร้อยละ 73.9) - แก้ปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 73.4) - ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น (ร้อยละ 38.5)	3 ลำดับแรก คือ - แก้ปัญหาอาชีพ สร้างรายได้ (ร้อยละ 70.9) - ส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ (ร้อยละ 68.5) - ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น (ร้อยละ 40.6)	3 ลำดับแรก คือ - ส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ (ร้อยละ 14.6) - แก้ปัญหาเสพติด (ร้อยละ 64) - บังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม การตัดสินอย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม (ร้อยละ 8.5)	3 ลำดับแรก คือ - การพัฒนาเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ (ร้อยละ 19.4) - ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (ร้อยละ 15.5) - การแก้ไขปัญหาเสพติด (ร้อยละ 15.2)	3 ลำดับแรก คือ - การพัฒนาเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ (ร้อยละ 27.4) - การแก้ไขปัญหาเสพติด (ร้อยละ 19.9) - การพัฒนาการศึกษา (ร้อยละ 17)
ข้อมูลทั่วไป					
37) จำนวน	1,637 คน	1,609 คน	1,583 คน	1,570 คน	1,559 คน
38) เพศ	ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54.1)	ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.4)	ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.5)	ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57)	ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55)
39) อายุเฉลี่ย	44.04 ปี	43.87 ปี	44.7 ปี	43 ปี	41 ปี

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
40) ศาสนา	ส่วนใหญ่ไม่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 72.5)	ส่วนใหญ่ไม่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 78.5)	ส่วนใหญ่ไม่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 79.2)	ส่วนใหญ่ไม่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 76.8)	ส่วนใหญ่ไม่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 76.2)
41) การศึกษา	ส่วนใหญ่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 40.7) สำหรับสายศาสนา ส่วนใหญ่ ไม่ได้ศึกษา (ร้อยละ 37.1) ส่วนที่ศึกษา ส่วนใหญ่จะเรียนที่ ตาตีกา (ร้อยละ 24.2)	ส่วนใหญ่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 43.3) ผู้ไม่ได้อ่านมีจำนวนร้อยละ 7.8 สำหรับสายศาสนา ส่วนใหญ่ ไม่ได้ศึกษา (ร้อยละ 35) ส่วนที่ศึกษา ส่วนใหญ่จะเรียนที่ ตาตีกา (ร้อยละ 27.7)	ส่วนใหญ่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 39.6) สำหรับสายศาสนา ส่วนใหญ่ ไม่ได้ศึกษา (ร้อยละ 33.6) ส่วนที่ศึกษา ส่วนใหญ่จะเรียนที่ ตาตีกา (ร้อยละ 26.1)	ส่วนใหญ่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 36.8) สำหรับสายศาสนา ส่วนใหญ่ ไม่ได้ศึกษา (ร้อยละ 36.8)	ส่วนใหญ่ชอบบวการศึกษาศาสนาอิสลาม ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 35.9) สำหรับสายศาสนา ส่วนใหญ่ ไม่ได้ศึกษา (ร้อยละ 31.4)
42) รายได้	ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 76.5) ในจำนวนนี้มีผู้รายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.1	ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 76) ในจำนวนนี้มีผู้รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.6	ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 76.5)	ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 80.8) และรู้สึกรายได้ครบถ้วนไม่พอใช้จ่าย (ร้อยละ 71.9)	ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 65.7) และรู้สึกรายได้ครบถ้วนไม่พอใช้จ่าย (ร้อยละ 63.1)
43) อาชีพ	ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 39.7) รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป แรงงาน บริการ (ร้อยละ 23.8) มีผู้ว่างงานหรือกำลังหางาน ร้อยละ 5.4	ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 35.6) รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป แรงงาน บริการ (ร้อยละ 21.2) มีผู้ว่างงานหรือกำลังหางาน ร้อยละ 8	ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 40.5)	ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 41.2)	ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 36.8)
44) ช่องทางในการติดตามข่าวสาร	ในแง่สื่อที่เป็นตัวบุคคล จะติดตามข่าวสารจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้านและคนในชุมชนมากที่สุด (ร้อยละ 44.8) สำหรับ	ในแง่สื่อที่เป็นตัวบุคคล จะติดตามข่าวสารจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้านและคนในชุมชนมากที่สุด (ร้อยละ 55) สำหรับ	ในแง่สื่อที่เป็นตัวบุคคล จะติดตามจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้านและคนในชุมชนมากที่สุด สำหรับสถานที่ที่จะใช้	ในแง่สื่อที่เป็นตัวบุคคล จะติดตามจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้านและคนในชุมชนมากที่สุด สำหรับสถานที่ที่จะใช้	5 อันดับแรก คือ - โทรทัศน์ทั่วไป (ร้อยละ 82.9) - เพื่อนสนิท คนใกล้ชิด (ร้อยละ 75.4)

ประเด็น	Peace Survey 5	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1	
	สถานที่ที่จะใช้ติดตามข่าวมากที่สุดคือศาสนสถาน (มัสยิด วัด โบสถ์) (ร้อยละ 30.2) ส่วนตัวสื่อที่เป็นช่องทางติดตามข่าวนั้น จะเป็นโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 65.9) อย่างไรก็ตาม การรับข่าวสารจากสื่อสังคม เช่น เฟซบุ๊ก และไลน์ มีแนวโน้มสูงขึ้นจากการสำรวจครั้งก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 42.3 และ 39.4 ตามลำดับ	สถานที่ที่จะใช้ติดตามข่าวมากที่สุดคือมัสยิด (ร้อยละ 45.5) ส่วนตัวสื่อที่เป็นช่องทางติดตามข่าวนั้น จะเป็นโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 73.1) อย่างไรก็ตาม การรับข่าวสารจากสื่อสังคม เช่น เฟซบุ๊ก และไลน์ มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ คิดเป็นร้อยละ 37.6 และ 35.1 ตามลำดับ	ติดตามข่าวมากที่สุดคือมัสยิด ส่วนตัวสื่อที่เป็นช่องทางติดตามข่าวนั้น จะเป็นโทรทัศน์มากที่สุด	ที่จะติดตามข่าวมากที่สุด ส่วนตัวสื่อที่เป็นช่องทางติดตามข่าวนั้น จะเป็นโทรทัศน์มากที่สุด		
45) การนิยามตัวตน	ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็น - มุสลิม (ร้อยละ 42.9) - มลายู (ร้อยละ 20.4) - ไทย (ร้อยละ 19.8) - พุทธ (ร้อยละ 12.3) - ปาตานี (ร้อยละ 2.4)	ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็น - มุสลิม (ร้อยละ 43.9) - มลายู (ร้อยละ 22.7) - ไทย (ร้อยละ 20) - พุทธ (ร้อยละ 6.8) - ปาตานี (ร้อยละ 2.6)	ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็น - มุสลิม (ร้อยละ 48.2) - มลายู (ร้อยละ 21.8) - ไทย (ร้อยละ 16.8) - พุทธ (ร้อยละ 8.6) - ปาตานี (ร้อยละ 2.6)	ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็น - มุสลิม (ร้อยละ 47.5) - ไทย (ร้อยละ 24.7) - มลายู (ร้อยละ 19) - พุทธ (ร้อยละ 5.2) - ปาตานี (ร้อยละ 1.9)	ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็น - มุสลิม (ร้อยละ 52.5) - ไทย (ร้อยละ 22.5) - มลายู (ร้อยละ 13.4) - พุทธ (ร้อยละ 7.9) - ปาตานี (ร้อยละ 2.1) - จีน (ร้อยละ 0.1)	
46) การใช้ภาษา	ภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้พูดในครัวเรือนมากที่สุดคือ ภาษามลายูถิ่น (ร้อยละ 53.8)	ภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้พูดในครัวเรือนมากที่สุดคือ ภาษามลายูถิ่น (ร้อยละ 58.3)	ภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้พูดในครัวเรือนมากที่สุดคือ ภาษามลายูถิ่น (ร้อยละ 61.6)	ภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้พูดในครัวเรือนมากที่สุดคือ ภาษามลายูถิ่น (ร้อยละ 58.2)	ส่วนใหญ่ชนิดและสบายใจที่จะพูดภาษามลายูถิ่น (ร้อยละ 53.9) ซึ่งเป็นภาษาที่พูดในครัวเรือนมากที่สุดด้วย (ร้อยละ 55.9) รองลงมาคือ ภาษาไทย (ร้อยละ 26.3)	

